



Mercator

GLASILO DELAVCEV IN ZDRUŽENIH KMETOV

11

nove brazde



glasilo delavcev in kmetov,
združenih v SOZD KIT Ljubljana

Gradivo za referendum o združitvi

	Stran
● Elaborat o združevanju delovnih organizacij iz SOZD KIT in SOZD Mercator	3
● Samoupravni sporazum o združitvi v SOZD Mercator – Kmetijstvo Industrije Trgovina, n. sub. o., Ljubljana	26
● Statut SOZD Mercator – KIT, n. sub. o., Ljubljana	48
● Samoupravni sporazum o združitvi v Mercator – Interno banko, n. sub. o., Ljubljana	55
● Samoupravni sporazum OZD iz sestava SOZD Mercator – KIT o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju in delitvi skupnega dohodka pri združevanju investicijskih sredstev v Mercator – Interni banki, n. sub. o., Ljubljana	67
● Samoupravni sporazum o poznejši združitvi v sestavljeno organizacijo združenega dela	70

V tej posebni skupni izdaji dveh glasil – glasila delavcev in kmetov SOZD KIT, Nove brazde, in glasila delavcev in združenih kmetov SOZD Mercator, MERCATOR, objavljamo gradiva, ki sta jih obravnavala oziroma jih določila kot predloge za referendum delavska sveta SOZD KIT in SOZD Mercator na skupnem zasedanju 25. oktobra 1984 v Ljubljani. To so naslednji dokumenti:

- 1. Elaborat o združevanju DO iz SOZD KIT in SOZD Mercator (sprejet na delavskem svetu)**
- 2. predlog Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator-KIT, n. sub. o, Ljubljana**
- 3. predlog Statuta SOZD Mercator-KIT, n. sub. o., Ljubljana**

Istega dne, 25. oktobra 1984 sta na skupni seji v Ljubljani zbor Interne banke SOZD KIT in zbor Mercator-Interne banke obravnavala osnutka in določila predloga za referendum naslednjih dveh aktov:

- 1. predlog Samoupravnega sporazuma o združitvi v Mercator-Interno banko, n. sub. o., Ljubljana**
- 2. predlog Samoupravnega sporazuma OZD iz sestave SOZD Mercator-KIT o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju in delitvi skupnega dohodka pri združevanju investicijskih sredstev v Mercator-Interni banki, n. sub. o., Ljubljana.**
- 3. Samoupravni sporazum o poznejši združitvi v sestavljeno organizacijo združenega dela**

Z izjemo elaborata o združitvi, ki sta ga sprejela delavska sveta obeh sozdov, so vsi ostali akti predmet referenduma o združitvi.

Referendum o združitvi bo hkrati z volitvami v organe samoupravljanja sozda Mercator-KIT in bo na podlagi sklepa delavskih svetov v dneh 6. do 9. decembra 1984 v vseh temeljnih in delovnih organizacijah oziroma TZO in KZ iz sestava obeh sozdov.

Elaborat o združevanju DO iz SOZD KIT in SOZD Mercator

Ljubljana, oktober 1984

Elaborat o združevanju DO iz SOZD KIT in SOZD MERCATOR je nastal na osnovi delovnega gradiva za razpravo o združevanju DO iz SOZD KIT in SOZD MERCATOR, ki so ga pripravili predstavniki obeh SOZD in je bilo sprejeto na sestanku skupne komisije za koordinacijo prijav za združitev in področnih komisij, v Ljubljani, dne 22. maja 1984.

Omenjeno gradivo je bilo namenjeno tudi za informacijo v glasilih obeh SOZD in za začetek razprave med delavci in kmeti v vseh DO iz SOZD KIT in SOZD MERCATOR.

V začetku meseca junija 1984 so se v delo skupne komisije za koordinacijo priprav za združitev in področnih komisij vključili tudi predstavniki DO Kmetijsko gospodarstvo Kočevje iz sestava SOZD Gozdarstvo – kmetijstvo, Kočevje.

Področne komisije so v mesecu juniju 1984 nadaljevale z delom in vsi njihovi enotni predlogi so vključeni v ta elaborat, ki ga je pripravila skupna komisija za koordinacijo priprav na združitev.

Na sestanku izvršilnih odborov delavskih svetov obeh sozdov, ob navzočnosti skupne in področnih komisij, dne 25. 7. 1984 v Ljubljani, je bil določen osnutek elaborata. V posebni skupni številki glasil obeh sozdov v mesecu avgustu je bil osnutek elaborata posredovan, skupaj z ostalimi dokumenti za združitev, v javno obravnavo.

Spremembe in dopolnitve iz javne obravnave sta obravnavala na skupni seji 9. oktobra 1984 oba izvršilna odbora ter predlagala delegatom delavskih svetov obeh sozdov besedilo spremenjenega elaborata v sprejem. Elaborat sta sprejela delavska sveta obeh sozdov na skupnem zasedanju dne 25. oktobra 1984 v Ljubljani, ko sta določila predloge ostalih aktov za referendum v dneh od 6. do 9. decembra 1984.

VSEBINA	Stran
1. UVOD	4
2. PREDSTAVITEV UDELEŽENK ZDRUŽEVANJA	5
2.1. SOZD Mercator	5
2.2. SOZD KIT Ljubljana	6
2.3. DO Kmetijsko gospodarstvo, Kočevje	7
3. CILJI ZDRUŽEVANJA TER NAČINI IN SREDSTVA ZA NJHOVO URESNIČEVANJE	7
4. DOLGOROČNE RAZVOJNE USMERITVE	8
5. TEMELJNE RAZVOJNE USMERITVE SOZD DO LETA 1990	9
6. OSNOVNI PODATKI O SOZD MERCATOR-KIT TER NJEN SPLOŠNI POMEN	10
7. ZADEVE SKUPNEGA POMENA SOZD	10
7.1. Skupno planiranje	10
7.2. Skupno določanje in izvajanje poslovne politike	11
7.3. Skupno uresničevanje razvojnih investicij z združevanjem srcstev	11
7.4. Skupno opravljanje bančnih, kreditnih in denarnih poslov	12
7.5. Skupna zunanjetrgovinska dejavnost	12
7.6. Skupna in enotna elektronska obdelava podatkov	12
7.7. Skupna solidarnost in medsebojno pokrivanje izgub	13
8. URESNIČEVANJE ZADEV SKUPNEGA POMENA – Z ORGANIZACIJSKIMI SPREMEMBAMI	14
8.1. Kmetijski repromateriali	14
8.2. Zadrugištvo	16
8.3. Kmetijstvo in živilska industrija	16
8.4. Notranja trgovina	17
8.5. Zunanja trgovina	18
8.6. Storitve	19
8.7. Dejavnosti skupnega pomena	19
8.8. Samoupravna organiziranost SOZD	20
8.9. Delovna skupnost SOZD	21
8.10. Delovna skupnost Interne banke	22
9. SMERI RAZVOJA BODOČE ORGANIZIRANOSTI	24
10. PRAVNI POSTOPEK ZA IZVEDBO ZDRUŽITVE	24
ZAKLJUČEK	25

1. UVOD

Racionalna in učinkovita medsebojna povezanost in organiziranost gospodarstva je eden od osrednjih družbeno-ekonomskih problemov na področju gospodarstva. Zaradi tega so ta vprašanja stalno v obravnavi tako v okviru družbeno političnih organizacij in skupnosti kot tudi v okviru združenega dela. Izhajajoč iz potrebe, da se zagotovi čvrstejša in dolgoročno orientirana povezava združenega dela predvsem s področja kmetijstva živilske industrije, trgovine in drugih uslužnostnih dejavnosti ter izhajajoč iz splošno družbenopolitičnih usmeritev, je nastala iniciativa za združitev DO iz SOZD KIT SOZD MERCATOR in drugih, doslej v širši sistem nepovezanih agroživilskih organizacij, v enoten SOZD s ciljem, da se utrdi medsebojna reprodukcijska in branzna povezanost teh organizacij ter pospeši razvoj in racionalizira poslovanje agroživilstva, pri tem pa se ohrani, oziroma še nadalje okrepi dosežanih reprodukcijska in branzna povezanost z drugimi organizacijami v Sloveniji in Jugoslaviji.

Ta iniciativa je stara že skoraj 10 let, saj je že takrat postalo jasno, da je agroživilstvo zlasti na ljubljanskem območju med najbolj nepovezanimi v Jugoslaviji, kar vsekakor poslabšuje njegove razvojne in poslovne možnosti. Integriranost agroživilstva je namreč v zadnjih letih v Jugoslaviji dosegla visoko stopnjo, saj vse bolj prevladujejo sistemi s preko 20.000 zaposlenih delavcev, z velikim ekonomskim in kadrovskim potencialom ter pomembnimi razvojnimi programi in možnostmi. Tudi v Sloveniji je stopnja povezanosti agroživilstva na drugih območjih bolj zadovoljiva, saj so skoraj povsod oblikovane reprodukcijsko zaokrožene SOZD. Najslabši je položaj v osrednjem delu Slovenije, ki predstavlja zaradi podobne proizvodne naravnosti ter branžne in komunikacijske povezanosti dokaj enoten agroživilski prostor. Na tem območju deluje več sestavljenih organizacij in sicer s pretežno trgovsko usmeritvijo: Mercator, Emona in ABC Pomurka; s pretežno gostinsko-turistično usmeritvijo: GHT Ljubljana; s pretežno specializirano usmeritvijo na proizvodnjo in promet s pijčami: Slovin; s pretežno gozdarsko usmeritvijo: ZKGP Kočevje; ter s pretežno proizvodno agroživilsko usmeritvijo KIT (Kmetijsko živilski kompleks) in HP (živilski kompleks). Poleg tega je mnogo agroživilskih oziroma na agroživilstvo reprodukcijsko vezanih organizacij nepovezanih v širši sistem in sicer: Žito, Union, Nama, Agrotehnika Gruda, Kompas ter Semenarna, ki imajo sedež v Ljubljani, KZ Vrhnika iz širšega ljubljanskega območja, Dana Mirna iz dolenskega območja ter KZ Škofja Loka, Gorenjska KZ Kranj, GKZ Srednja vas v Bohinju, KZ Bled, Živila Kranj, Murka Radovljica ter THP Bled z gorenjskega območja. Razdrobljenost je torej precejšnja in nima družbenoekonomskega opravičila.

Očitno je, da je možno s povezavo DO iz SOZD KIT in SOZD MERCATOR reprodukcijsko in branzno povezanost agroživilstva bistveno povečati. Na ta način se zaokrožuje pomemben agroživilski prostor z velikim obsegom primarne kmetijske proizvodnje, živilske predelave in trgovine. SOZD, katere temelj bodo oblikovale sedanje članice SOZD KIT in SOZD MERCATOR in v katero se lahko vključujejo še druge DO, ki so reprodukcijsko in branzno povezane s temi članicami, se z mnogimi dejavnostmi še bolj kot doslej vključuje v širši slovenski in jugoslovanski prostor.

S takim samoupravnim združevanjem dela in sredstev se DO iz obeh SOZD vsebinsko vključujejo v realizacijo temeljnih nalog iz dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije, zlasti pa:

- z višjo organiziranostjo se omogoča razvoj delitve dela in specializacije, ki jo narekuje tehniki in tehnološki napredek; povečujeta se medsebojna povezanost in odvisnost delov združenega dela, to pa pomeni, da se odnosi v reprodukciji urejajo na razvitejših oblikah trajnega in trdnjšega gospodarskega in poslovnega sodelovanja,
- dane so možnosti za celovite kakovostne premike, da od

ekstenzivnega in inflacijskega gospodarjenja preidemo na intenzivno kakovostno gospodarjenje, ki mora temeljiti na mobilizaciji lastnih sil in ustvarjalnosti pri delu in pri gospodarjenju s sredstvi družbene reprodukcije,

- posamezne temeljne organizacije združenega dela se bodo mogle hitreje prilagajati organizacijskim spremembam, da bi se proizvodno in poslovno funkcionalno vključile v delovne organizacije, tako da bodo te temeljnim organizacijam združenega dela nudile trdne materialne in družbeno gospodarske opore za uspešno opravljanje njihovih funkcij,

- večja vloga ustvarjalnega dela, ki bo kos ravni tehnične in tehnološke razvitosti sodobnega gospodarstva...

- hitreje bo uresničljiv prehod k višjim oblikam trajnejšega in trdnjšega proizvodno tehničnega, proizvodno poslovnega in gospodarsko poslovnega sodelovanja z najširšim krogom organizacij na celotnem jugoslovanskem tržišču,

- hitrejšo uresničevanje gospodarskih ciljev in ekonomskih meril integracije; temeljna strategija bo kakovostno gospodarjenje in višja storilnost ter bistveno hitrejša dinamika njene rasti,

- stalno povečevanje ustvarjenega dohodka na enoto vloženega dela, tako v celotni SOZD kot tudi v vsaki temeljni organizaciji, s ciljem, da se zagotovi trdnost gospodarjenja in poslovna trdnost v celoti in da se obvladajo gospodarske zakonitosti reprodukcije in tržne blagovne menjave,

- združitev ustvarjalnih, strokovnih zmogljivosti iz vseh združenih organizacij za izpeljavo kakovostnih sprememb v širjenju kakovosti izdelkov in storitev skupnega dela,

- utrditev medsebojnih odnosov med povezanimi in soodvisnimi organizacijami, ki v medsebojni menjavi ustvarjajo rezultate svojega dela in so ustvarjalne pri delu; SOZD v okviru SOZD bodo urejale odnose v medsebojni reprodukcijski povezavi in menjavi blaga po ekonomskih merilih, na načelih skupnega prihodka in dohodka kot rezultatu skupnega poslovanja oziroma gospodarjenja,

- utrditev položaja delavcev in kmetov, okrepitev medsebojne vzajemnosti in solidarnosti,

- s samoupravnim združevanjem dela in sredstev povečanje manevrskega prostora v rizikih poslovanja,

- ker nova SOZD po vertikali in horizontali vključuje dejavnosti od primarne kmetijske proizvodnje, industrije, do trgovine (zunanje in notranje) in gostinstva ter storitev, bo njena notranja povezanost ustrezala najbolj zahtevnim strokovnim in dohodkovnim odnosom,

- nova SOZD bo velika zaokrožena reprocelota in bo zato imela pomembno mesto ne samo v slovenskem, ampak tudi v jugoslovanskem in mednarodnem gospodarskem prostoru.

Že dosedanje medsebojne poslovanje DO iz obeh SOZD je bilo izredno intenzivno. Kot kupec in kot dobavitelj so DO iz obeh SOZD že leta vedno na prvem mestu. To ilustrirajo sledeči podatki.

Tabela: Blagovni tokovi med SOZD KIT in SOZD MERCATOR v obdobju 1981–1983 v 000 din

SOZD KIT kot	Dobavitelj SOZD Mercator	Kupec SOZD Mercator
Leto 1981		
– realizacija	962.203	312.880
– razmerje	3,1	1
Leto 1982		
– realizacija	1.125.740	488.860
– razmerje	2,3	1
Leto 1983		
– realizacija	1.553.947	753.130
– razmerje	2,1	1

Prikazujemo tudi količinski in finančni plan sodelovanja med SOZD KIT in SOZD MERCATOR v letu 1984:

SOZD MERCATOR kot kupec pri SOZD KIT din 2,148.518.000

1. SOZD KIT DO Ljubljanske mlekarne,		
Ljubljana promet	din	1,301.538.000
– konzumno mleko	1	10,330.000
– smetana skladka	1	467.000
– smetana kisla	1	327.000
– jogurt – kefir	1	2,950.000
– sirček, skuta	kg	193.000
– sirni namazi	kg	97.000
– alpsko mleko	1	5,325.000
– čokoladno mleko	1	117.000
– maslo	kg	170.000
– siri	kg	380.000
– sladoled	kg	335.000
– zamrznjeno blago	kg	120.000
2. SOZD KIT DO KŽK Kranj,		
TOZD Mlekarna Kranj promet	din	190,000.000
– sir gauda	kg	300.000
– maslo	kg	105.000
– skuta	kg	15.000
– smetana	1	43.000
– jogurt	1	60.000
– konzumno mleko	1	525.000
3. SOZD KIT DO KŽK Kranj,		
TOZD Oljarica,		
Kranj promet	din	280,000.000
– olje jedilno	1	2,700.000
4. SOZD KIT DO KŽK Kranj,		
TOZD Mesna industrija Gorenjske,		
Škofja Loka promet	din	215,000.000
– trajni mesni izdelki	kg	150.000
– poltrajni izdelki	kg	250.000
– sveže maslo	kg	210.000
5. SOZD KIT DO KZ Metlika,		
TOZD Vinska klet Metlika		
promet	din	36,000.000
– vino metliška črnina		
in Belokranjec	1	340.000
– ostala vina	1	200.000
6. SOZD KIT KZ Ljubljana		
promet	din	18,900.000
– zelenjava	kg	1,175.000
7. SOZD KIT, TOZD Posestva, Ljubljana		
promet	din	4,980.000
– zelenjava	kg	232.000
8. SOZD KIT ZKZ Mozirje		
promet	din	21,000.000
– sveže meso	kg	65.000
9. SOZD KIT KZ Metlika		
promet	din	21,000.000
– sveže mežo	kg	65.000
10. SOZD KIT KZ Ribnica		
– suha roba	din	2,130.000
11. SOZD KIT KZ Velike Lašče		
– suha roba	din	6,040.000
12. SOZD KIT KŽK TOZD Agromehanika, Kranj		
– kmetijska mehanizacija	din	5,500.000

2. PREDSTAVITEV UDELEŽENK ZDRUŽEVANJA**2.1. SOZD Mercator**

Podjetje MERCATOR je bilo ustanovljeno leta 1949 z imenom Trgovsko podjetje »Živila«. Od takrat sta se poslovni predmet in organizacijska oblika večkrat spreminjala. V letu 1977 so delavci sklenili Samoupravni sporazum o združitvi v MERCATOR, sestavljeno organizacijo združenega dela za dejavnost kmetijstva, industrije, trgovine, gostinstva, in storitev.

Vsako leto se je združilo v SOZD MERCATOR nekaj novih organizacij s ciljem za boljšo vertikalno povezavo v reprodukcijski verigi od primarne proizvodnje do prodaje. Sredi leta 1984 SOZD MERCATOR sestavlja 17 enovitih ter 12 delovnih organizacij, ki imajo v svoji sestavi 54 TOZD, in to:

1. Mercator – Mednarodna trgovina, n. sol. o., 61000 Ljubljana, Titova 66,
2. Mercator – Nanos, n. sol. o., 66230 Postojna, Tržaška 59,
3. Mercator – Rožnik, n. sub. o., 61000 Ljubljana, Aškerčeva 5,
4. Mercator – Velepiskrba, n. sub. o., 61000 Ljubljana, Beethovnova 9,
5. Mercator – Hoteli gostinstvo, n. sub. o., 61000 Ljubljana, Trg prekomorskih brigad 4,
6. Mercator – Agrokombinat Krško, n. sub., o., 68270 Krško, Cesta krških žrtev 52,
7. Mercator – Kmetijski kombinat Sevnica, n. sub. o., 68290 Sevnica, Glavni trg 41,
8. Mercator – Izbira Panonija, n. sub. o., 62250 Ptuj, Osojnikova 1,
9. Mercator – Rudar, n. sub., o., 65280 Idrija, Staneta Rozmana 1,–
10. Mercator – Tehna, n. sub. o., 61000 Ljubljana, Gosposvetska 10,
11. Mercator – Trgoavto, n. sol. o., 66000 Koper, Repičeva 6,
12. Mercator – Modna hiša, n. sol. o., 61000 Ljubljana, Mašera Spasičeva 8,
13. Mercator – Kmetijska zadruga Cerknica, p. 61380 Cerknica, Cesta 4. maja 50,
14. Mercator – KGZ Sora, p. o. 64226 Žiri, Stara vas 14
15. Mercator – Kmetijska zadruga Logatec, p. o., 61370 Logatec, Tovarniška c. 3,
16. Mercator – Emba, p. o., 61000 Ljubljana, Slovenčeva ul. 21,
17. Mercator – Eta, p. o., 61240 Kamnik, Kajuhova pot 4,
18. Mercator – Konditor, p. o., 61000 Ljubljana, Oražnova 12,
19. Mercator – Pekarna Grosuplje, p. o., 61290 Grosuplje, Gasilska 2,
20. Mercator – Ograd, p. o., 62270 Ormož, Kolodvorska 7,
21. Mercator – Kopitarna Sevnica, p. o., 68290 Sevnica, Prvomajska 8,
22. Mercator – Sadje zelenjava, p. o., 61000 Ljubljana, Poljanska 46/a,
23. Mercator – Univerzal, p. o., 69220 Lendava, Partizanska 22,
24. Mercator – Sloga, p. o., 69250 Gornja Radgona, Partizanska 12/a,
25. Mercator – Zarja, p. o., 62270 Ormož, Mestni trg 4,
26. Mercator – Preskrba, p. o., 68270 Krško, Cesta krških žrtev 47,
27. Mercator – Potrošnik, p. o., 62230 Lenart v Slovenskih goricah, Trg padlih borcev 15,
28. Mercator – Splošno trgovsko podjetje Hrastnik, p. o., 61430 Hrastnik, Trg Franca Kozarja 1,
29. Mercator – Jelša, p. o., 63240 Šmarje pri Jelšah, Šmarje pri Jelšah 118,
- Mercator – Interna banka, n. sub. o., 61000 Ljubljana, Aškerčeva 3,

Poglavitni dejavnosti SOZD MERCATOR sta trgovina na drobno in debelo. V letu 1983 je trgovina na drobno ustvarila 42,4% celotnega prihodka SOZD, Trgovina na debelo 26,5%, zunanja trgovina 10,7%, industrija 12,5%, kmetijstvo 4,8%,

gostinstvo 1%, storitve 1,1%, preostanek pa delovne skupnosti.

Sredi leta 1984 ima SOZD MERCATOR v svojem sestavu 981 prodajnih enot, od tega 738 klasičnih, 209 samopostrežnih, 29 blagovnic ter 5 diskontnih prodajal. Poleg tega imajo v trgovini na drobno še 161 bifejev in gostišč. Trgovina na drobno razpolaga s približno 140.000 m² prodajnimi in 90.000 m² skladiščnimi površinami.

Trgovina na debelo v SOZD MERCATOR razpolaga s približno 126.500 m² skladiščnimi površinami.

V SOZD MERCATOR je v letu 1983 združevalo delo okoli 13.800 delavcev in približno 2.400 združenih kmetov ter približno toliko kmetov kooperantov.

2.2. SOZD KIT Ljubljana

SOZD KIT je bil ustanovljen leta 1978 in ga danes sestavlja 17 DO (11 enovitih DO) z 37 TOZD oziroma TZO in to:

1. KIT storitve, zunanja trgovina in inženiring, p.
61000 Ljubljana, Tolstojeva 63,
2. KIT Ljubljanske mlekarne, n. sub. o.,
61000 Ljubljana, Tolstojeva 63,
3. KIT Kmetijsko živilski kombinat Gorenjske, n. sol. o.,
64000 Kranj, JLA 2,
4. KIT mlekarne Zemun, p. o.,
11080 Zemun, Batajnički drum 14 km,
5. KIT Kmetijski zavod, p. o.,
61000 Ljubljana, Miklošičeva 4,
6. KIT Kmetijska zadruga Ljubljana, o. sub. o.,
61000 Ljubljana, Cesta na Loko 4,
7. KIT Zgornjesavinjska Kmetijska zadruga Mozirje, n. sub. o.,
63330 Mozirje, Ljubija 104,
8. KIT Kmetijska zadruga »Krka«, n. sub. o.,
68000 Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 10,
9. KIT Kmetijska zadruga Metlika, n. sol. o.,
68330 Metlika, Trg svobode 3,
10. KIT Kmetijska zadruga Črnomelj, n. sub. o.,
68340 Črnomelj, Kolodvorska 39,
11. KIT Kmetijska zadruga Trebnje, p. o.,
68210 Trebnje, Baragov trg 3,
12. KIT Kmetijska zadruga Ribnica, p. o.,
61310 Ribnica, Šeškova 15,
13. KIT Kmetijska zadruga Velike Lašče, p. o.,
61315 Velike Lašče,
14. KIT Kmetijska zadruga Dobrepolje, p. o.,
61312 Videm – Dobrepolje,
15. KIT Kmetijska zadruga Stična, p. o.,
61295 Ivančna gorica, Stična,
16. KIT Kmetijska zadruga Litija, p. o.,
61270 Litija, Valvazorjev trg 3,
KIT KZ Medvode, p. o.
17. 61215 Medvode, c. ob Sori 11,
Interna banka SOZD KIT, o. sub. o.,
61000 Ljubljana, Celovška 106,

Najpomembnejše dejavnosti v SOZD KIT so:

- kooperacijska in družbena kmetijska proizvodnja mleka, mesa, jajc, krompirja, grozdja, sadja, vrtnin in žita
- mlekarska predelava
- mesno predelovalna industrija
- predelava olja
- predelava zelenjave in sadja ter vinarstvo
- trgovinske, gostinske in ostale uslužnostne dejavnosti.

Članice SOZD KIT organizirajo proizvodnjo na 183.000 hektarih kmetijskih površin, kar predstavlja 21% kmetijskih površin Slovenije.

SOZD KIT se uvršča med najpomembnejše proizvajalce hrane v SRS, kar ponazarjajo naslednji podatki:

Vrsta izdelka	Delež KIT v proizvodnji v SRS v%
goveje meso	21
svinjsko meso	16
jajca	8
pasterizirano in sterilizirano mleko	53
jogurt	54
smetana	29
mehki siri	29
poltrdi in trdi siri	33
mlečni sladole	100
jedilno olje	42
krompir	35
grozdje	7

V svojem petletnem razvoju je SOZD KIT uspel predvsem na skupnem planiranju in usklajevanju razvoja, delitvi dela, vzpostavljanju dohodkovnih odnosov, skupnih naložb in razvijanju trajnega poslovnega sodelovanja in samoupravnega povezovanja po specializiranih proizvodnih linijah. Skupno delo že daje rezultate, posebej, ko se je tudi družbena klima za kmetijstvo izboljšala.

Pomembnejši podatki o rezultatih poslovanja SOZD MERCATOR

v mio din

Kazalci	SOZD MERCATOR		
	1983	indeks Plan 1984	
		1983	1982
1. Celotni prihodek	67.913	145	83.300
– prih. od obresti	572	236	–
2. Porabljena sredstva	59.419	145	73.220
– amort. po min. predpis. stop.	701	141	875
– nabav. vred. prod. blaga	51.270	144	–
3. Dohodek	8.494	143	10.080
– za delovne skupnosti	410	134	–
– obresti	1.472	213	1.950
– amort. nad. predp. stop.	89	159	100
4. Čisti dohodek	5.184	133	6.000
– del ČD za OD	3.633	131	4.120
– del ČD za SSP	450	136	455
– del ČD za poslov. sklad.	787	123	1.100
– del ČD za rezervni sklad	304	210	400
5. Izguba	43	1.990	–
6. Akumulacija	1.190	140	1.425
7. Sred. za reprodukcijo	1.891	141	2.309
8. Povpreč. št. zaposlenih konec meseca	13.800	102	13.800
+9. Izvoz na konvertibilna tržišča v mio din	3.012	–	3.205
+10. Uvoz v mio din	2.400	–	3.094
1. Dohodek na delavca v din	645.376	140	789.000
2. Akumulac. v primer. z doh. (%)	13,90	98	14,10
3. Doh. v primer. s povp. por. sr. (%)	30,42	100	31,00
4. Stopnja akumul. sposob. (%)	4,26	98	4,50
5. OD in sred. skup. por. del v din	312.079	129	356.000
+1 USA \$=63,40 din			

Kazalci	SOZD KIT		
	1983	indeks 1983 1982	Plan 1984
1. Celotni prihodek	33.416	136	41.983
– prih. od obresti	259	315	–
2. Porabljena sredstva	29.889	136	37.772
– amort. po min. pred. stop.	642	151	894
3. Dohodek	3.527	141	4.210
– za delovne skupnosti	212	139	227
– obresti	528	223	686
– amort. nad. predp. stop.	42	81	40
4. Čisti dohodek	2.146	131	2.513
– del ČD za OD	1.564	129	1.833
– del ČD za SSP	196	123	100
– del ČD za poslovni sklad	294	130	444
– del ČD za rezervni sklad	131	192	97
5. Izguba	57	140	63
6. Akumulacija	466	134	560
7. Sred. za reprodukcijo	1.108	143	1.454
8. Povpreč. št. zaposlenih konec meseca	5.258	99	5.360
9. Izvoz na konvertibilna tržišča v mio din	104	–	253
10. Uvoz v mio din	281	–	451
1. Dohodek na delavca v din	686.108	143	785.448
2. Akumulac. v primer. z doh. (%)	13,21	95	13,30
3. Doh. v prim. s povpr. por. sr. (%)	28,86	98	11,15
4. Stopnja akumul. spos. (%)	3,81	94	5,20
5. OD in sred. skupne porabe / del v din	346.944	131	360.634

*1 USA \$ = 63,40 din

2.3. DO KMETIJSKO GOSPODARSTVO KOČEVJE

Delovna organizacija KMETIJSKO GOSPODARSTVO KOČEVJE n. sol. o., je bila s temeljnimi organizacijami združena dela konstituirana leta 1974.

Delovno organizacijo sestavljajo naslednje temeljne organizacije:

3. CILJI ZDRUŽEVANJA TER NAČINI IN SREDSTVA ZA NJHOVO URESNIČEVANJE

Delavci TOZD združujejo svoje delo in sredstva v okviru DO zrženih v SOZD, da bi z združenim delom in združenimi sredstvi dosegli naslednje smotre:

- hitrejši razvoj socialističnih samoupravnih in družbeno-ekonomskih odnosov ter krepitev materialne osnove združenega dela,
- združevanje TOZD, ki so med seboj povezane s proizvodnjo, predelavo ter prometom blaga široke potrošnje in storitev,
- skupen in usklajen razvoj TOZD in DO,
- večjo delitev dela in specializacijo v pridelavi hrane, v predelavi živil in v prometu z živilom ter drugega blaga in storitev, da se doseže čimboljša preskrba delovnih ljudi in občanov z osnovnimi živili in drugimi življenjskimi potrebščinami ter z blagom za široko potrošnjo,
- poleg zagotovitve kontinuitete ravnovesja v zunanji me-

- TOZD GOVEDOREJA, Kočevje,
- TOZD PRAŠIČEREJA, Klinja vas pri Kočevju,
- TOZD MESARIJA, Kočevje,
- TOZD AGROSERVIS, Kočevje,
- TOZD KMETIJSKA KOOPERACIJA, Kočevje.

Najpomembnejše dejavnosti v DO KMETIJSKO GOSPODARSTVO, Kočevje so:

- vzreja goved,
- vzreja in prodaja plemenskih svinj in bekonov,
- prodaja piščancev – brojlerjev,
- proizvodnja mleka,
- izdelava mesnih izdelkov,
- proizvodnja močnih krmil,
- servisiranje in vzdrževanje mehanizacije za kmetijstvo.

Pomembnejši podatki o rezultatih poslovanja DO KMETIJSKO GOSPODARSTVO, Kočevje.

v mio din

Kazalci	DO KMETIJSKO GOSPODARSTVO, Kočevje		
	1983	Indeks 1983 1982	Plan 1984
1. Celotni prihodek	1.524	152	2.089
– prih. od obresti	7	293	–
2. Porabljena sredstva	1.176	144	1.700
– amortiz. po min. predp. stop.	–	–	89
3. Dohodek	348	180	345
– za delovne skupnosti	25	163	25
4. Čisti dohodek	214	189	188
– del ČD za OD	143	133	183
– del ČD za SSP	18	–	1
– del ČD za poslovni sklad	45	–	1
– del ČD za rezervni sklad	8	317	2
5. Akumulacija	53	–	3
5. Sred. za reprodukcijo	122	230	92
7. Povpr. št. zap. konec meseca	502	101	503
1. Dohodek na delavca v din	693.702	178	687.517
2. Akumulacija v primer. z doh. (%)	15,24	–	–
3. Doh. v prim. s povpr. por. sr. (%)	21,01	126	–
4. Stopnja akumul. spos. (%)	7,39	159	–
5. OD in sred. skup. por. /del. v din	321.042	144	–

njavi integrirane SOZD še naprej večati izvoz kot poslovno perspektivno dejavnost,

- razvijanje skupnega in lastnega raziskovalnega dela, tehnologije, skupne in enotne elektronske obdelave podatkov proizvodnih in storitvenih procesov ter hkrati s tem tudi delovnih pogojev,
- povečanje proizvodnje in prometa, produktivnosti dela ter s tem povečanje dohodka združenih OZD,
- razvijanje odnosov pri pridobivanju dohodka na podlagi ustvarjenega prihodka oziroma ustvarjenega dohodka,
- dolgoročno povezovanje in združevanje dela ter sredstev OZD s proizvajalnimi in drugimi organizacijami združenega dela, s katerimi na osnovi medsebojnega usklajevanja razvoja in poslovanja trajno sodelujejo,
- enotno in skladno načrtovanje kadrovske politike,
- skupne ukrepe za izboljšanje družbenega in osebnega standarda delavcev,
- razvijanje solidarnosti in krepitev socialne varnosti delavcev,

- zagotovitev sodelovanja in povezovanja s krajevnimi skupnostmi, družbenopolitičnimi skupnostmi, družbenopolitičnimi organizacijami in organizacijami potrošnikov,
- razvijanje in krepitev samozaščite s skupno dogovorjenimi in usklajenimi ukrepi in akcijami ter
- druge skupne smotre, ki so v interesu tako delavcev in kmetov v OZD in delovnih skupnostih, kakor tudi delovnih ljudi in občanov, za čimboljše preskrbo z blagom in storitvami v okviru SOZD.

Odnosi med TOZD in DO v sestavi SOZD pri uresničevanju skupnih ciljev so zasnovani na medsebojnem spoštovanju pravic in obveznosti, uveljavljanju in izvajanju samoupravnih, razvojnih in drugih skupnih interesov ter upoštevanju neodtujljivih in drugih ustavnih pravic delavcev.

DO, združene v SOZD sprejmejo načelo, da organizacija združenega dela, ki ne izpolnjuje svojih dolžnosti in obveznosti, ne more istočasno izkoristiti prednosti, ki izhajajo iz članstva v SOZD.

4. DOLGOROČNE RAZVOJNE USMERITVE SOZD

SOZD MERCATOR-KIT bo predvidoma začela delovati v začetku leta 1985, torej v času, ko je še v realizaciji sprejeti srednjeročni plan za obdobje 1981-1985. V letu 1985 bodo zato članice še izvajale svoje obstoječe načrte s tem, da se bodo skupne institucije na nivoju SOZD že vključevale v pomoč pri realizaciji posameznih programov članic. To pomeni, da se v letu 1985 kot zadnjem letu sedanjega srednjeročnega obdobja nadaljuje izvajanje srednjeročnih planov dosežanje SOZD KIT in SOZD Mercator. Nov, skupni srednjeročni načrt SOZD Mercator - KIT bo izdelan v letu 1985.

SOZD, ki združuje primarno lastno kmetijsko proizvodnjo, proizvodno sodelovanje z zasebnimi kmetijskimi proizvajalci, predelavo mleka, mesa žita, zelenjave, sadja, gozdnih plodov, zelišč, čajev, začimb, olja, vina in drugih kmetijskih pridelkov, proizvodnjo konditorskih proizvodov, instantov, zmrznjene hrane, krmskih koncentratov in slično, skladiščenje, distribucijo, domačo prodajo, izvoz in uvoz ter druge dopolnilne dejavnosti in s tem zajema v svojem okviru vse faze reprodukcijskega ciklusa od primarne kmetijske proizvodnje do končne prodaje največ pri proizvodnji živilskih izdelkov, bo kot eden najpomembnejših nosilcev proizvodnje živil v Sloveniji proces povezovanja še nadaljevala s ciljem, da se bo razvijala na naslednjih principih:

1. Zagotavljala se bo vedno večja medsebojna povezanost primarne kmetijske proizvodnje tako družbene kot kooperacijske na osrednjem delu Slovenije, kjer so tehnološki in ekonomski pogoji v glavnem podobni. V medsebojno povezani kmetijski proizvodnji se bodo iskale optimalnejše tehnološke in organizacijske rešitve, zagotavljal skupen nastop pri nabavi repromateriala in mehanizacije, zagotavljal usklajen skupen razvoj tako, da se bo primarna kmetijska proizvodnja razvijala v skladu z razvojem predelovalnih kapacitet in potreb trga. Predelovalna industrija si bo na osnovi povezave s kmetijsko proizvodnjo zagotavljala stabilnost v surovinski bazi in perspektiven razvoj svojih kapacitet, primarna kmetijska proizvodnja pa zagotovljen, stabilen odkup, ki ji bo omogočal specializacijo v proizvodnji in s tem višjo produktivnost.

2. Povečevala se bo medsebojna povezanost živilske industrije, ki je v primerjavi drugimi republikami, predvsem pa v primerjavi z razvitejšimi državami, precej razdrobljena. Na osnovi povezovanja živilske predelave se bo izvajala večja specializacija med proizvodnimi obrati, uveljavljalo racionalnejše skupno distribuiranje izdelkov ter koncentrirale sile in kadri pri razvijanju novih proizvodov, tehnologije in organizacije. Na osnovi tekočega povezovanja bo uveljavljala živilska industrija nadaljnji možni razvoj z razvijanjem številnih novih proizvodov s tendenco, da se za trg hrana pripravlja industrijsko s čim višjo fazo priprave ter čimbolj kvaliteten in raznovrsten asortiman.

3. Tudi na področju trgovine se bo zagotavljala vedno večja medsebojna povezanost in vse večja intenzivnost medsebojnih blagovnih tokov. S povečanjem asortimana, kvalitete izdelkov in zlasti s povečanjem stopnje priprave živil za potrošnje se bodo uveljavljale nove rešitve v marketingu, ki bodo predvsem vezane na sodobna skladišča, hladilni prostor, sodoben transportni park, paletizacijo, primeren prodajni prostor, opremljen s hladilnimi vitrinami in drugimi potrebnimi sredstvi za moderno oskrbo potrošnika. To naj bi omogočilo kompleksnejše spoznavanje obstoječih in bodočih tržnih potreb ter večje usmerjanje proizvodnje v skladu s tržnimi potrebami.

4. Gostinstvo in turizem predstavlja v novi SOZD člen v reprodukciji verigi. Zato se bo ta dejavnost razvijala v skladu s skupnim in usmerjenim razvojem SOZD. Gostinska in turistična ponudba se bo prilagajala zahtevam uporabnikov. Oblikovala se bo za goste zanimiva, specializirana ponudba, nove vrste ponudbe, usmerjene, tudi za pridobivanje gostov iz tujine.

5. Integracija bo zagotovila pogoje za novo etapo še hitrejšega razvoja menjave s tujino. Bistveno povečanje lastnih blagovnih virov za izvoz, razširitev izvoznega poslovanja za zagotovitev lastnih in tujih potreb po repromaterialu, rezervnih delih in kmetijski mehanizaciji, koncentracija zunanjetrgovinskih kadrov, ki ob ustrezni delitvi dela omogoča doslednejšo specializacijo, skupno poslovanje s številnejšimi poslovnimi partnerji, v večjem številu dežel. Vse to bo omogočilo, da bo najprej z lastnimi deviznimi prilivi možno pokriti družbene obveznosti in vse reprodukcijske potrebe iz uvoza, potem pa nadalje širiti zunanjetrgovinsko dejavnost v skladu z družbenimi in lastnimi poslovnimi koristmi. V ta namen bo posebna pozornost posvečena nadaljnjemu razvoju tiste agroživilske proizvodnje, ki uživa primerjalne prednosti pri izvozu, in sicer govedoreje, konjereje, ovčereje, sadjarstva, vinogradništva in vinarstva, jagodičevja, hmelja ter predelave mesa, sadja in zelenjave.

S skupnimi močmi se odpirajo nove možnosti tudi za zajetje večjih količin gozdnih plodov, zdravilnih zelišč, medu itd. Kadrovske okrepitve so predpogoj za bodoče nenehno razvijanje novih programov z vidika izbire blaga, oblik ter regionalne usmeritve na področju mednarodne menjave integrirane SOZD.

6. Poleg neposrednega institucionalnega združevanja se bodo oblikovale tudi skupnosti delovnih organizacij in TOZD v smislu 399 člena ZZZ in sicer tako, da bodo zainteresirane OZD iz sestave SOZD; pa tudi druge, lahko ustanovljale skupnosti za medsebojno urejanje zadev, ki so jim skupne, v branži ali regiji (branzne oziroma regionalne skupnosti). Skupnosti bodo zadolžene za začetno usklajevanje planov, za dogovarjanje in izvajanje programov delitve dela ter za izvajanje specifičnih poslovnih funkcij, ki niso toliko splošnega značaja, da bi se lahko organizirale skupno za celotno SOZD.

7. Razvojne možnosti SOZD so glede na splošna razvojna izhodišča družbenopolitičnih skupnosti ugodne. Razvoj kmetijstva, izvoza in živilske industrije ima v vseh družbenih planih prioriteto. Hiter razvoj kmetijstva v okviru SOZD bo omogočila tudi vse večja specializacija.

Dinamika rasti naj bi bila sledeča:

- izvoz naj bi se povečeval po letni stopnji 20%,
- proizvodnja predvsem pa še odkup žit je bil v zadnjih letih zanemarljiv, zato planiramo višji, to je 10% letni porast odkupa tako, da se bo odkup žit do leta 1990 podvojil v primerjavi z letom 1982,
- proizvodnja in odkup krompirja ter zelenjave se bo prilagajal tržnim potrebam oziroma možnostim plasmata,
- proizvodnja hmelja se bo prav tako povečala po letni stopnji 10%, tako da se bo do leta 1990 podvojila v primerjavi z letom 1982,
- proizvodnja in odkup grozda, sadja in jagodičevja se

bosta prilagajala ekološkim in ekonomskim možnostim v naslednjih letih,

- odkup goveje živine in mleka bo rasel po letni stopnji 6 %, tako da bo leta 1990 večji za 50 % kot leta 1982,
- konjereja in ovčjereja pa bosta naraščali nekoliko hitreje (po letni stopnji 8 % in dosegli leta 1990 za približno 80 % večjo proizvodnjo kot leta 1982).

Tudi prodajne možnosti so približno takšne kot je predviden porast odkupa, saj je večja proizvodnja in odkup predvidena pri tistih pridelkih, ki so bolj deficitarni, oziroma pri tistih, ki imajo večje izvozne možnosti.

Tako surovinske kot prodajne možnosti pogojujejo sorazmerno hiter razvoj SOZD. Organizirana SOZD je obvezna v skladu s plani družbenopolitičnih skupnosti in proizvodnimi možnostmi dobaviteljev surovin, da zagotovi povprečno letno povečanje predelovalne, distribucijske in prodajne kapacitete pri živilskih izdelkih za približno 6 % seveda prilagojeno na proizvodne in prodajne možnosti.

Stopnja rasti predelovalnih organizacij pa bo še nekoliko višja, ker se bo spreminjala tudi struktura proizvodnje v korist izdelkov višje faze predelave. Tako bodo predelovalne TOZD morale dosegati vsaj 7 % povprečno letno stopnjo rasti proizvodnje (letni porast vrednosti proizvodnje, obračunane po stalnih cenah), da bodo v celoti zagotovile skladen razvoj med proizvodnjo surovin in predelavo ter zadovoljivo oskrbovanje potrošnikov. V podobnih proporcijah se bodo razvijale tudi druge dejavnosti.

Razvoj trgovine se bo tekoče usklajeval s potrebami proizvodnje in potrošnje.

5. TEMELJNE RAZVOJNE USMERITVE SOZD DO LETA 1990

1. Razvoj primarne kmetijske proizvodnje

Eden izmed osnovnih razvojnih ciljev nove SOZD je povečanje primarne kmetijske proizvodnje. Ta cilj izhaja iz velikega družbenoekonomskega in strateškega pomena proizvodnje hrane v Sloveniji ter notranjih potreb nove SOZD zaradi:

- sorazmerno močno razvite živilske predelovalne industrije,
- zelo razvite oskrbovalne trgovske mreže in velikega potrošniškega zaledja,
- velikih izvoznih potreb.

Vsi ukrepi nove SOZD bodo usmerjeni k povečanju primarne družbene in zasebne tržne kmetijske proizvodnje. Tako se bo skupna tržna kmetijska proizvodnja (odkup) povečala s proizvodnimi, predelovalnimi in prodajnimi možnostmi. Osnovna usmeritev bo živonorejska, vendar pa bo posebna skrb posvečena tudi krepitvi vinogradništva, sadjarstva, pridelovanju jagodičevja, hmelja, krompirja, zelenjave, krmilnih rastlin, žit, razvoju domače obrti in gozdarstva ter drugim dejavnostim, kjer so za to ustrezni pogoji.

Za doseg te ciljeve bo treba pospešeno odpravljati dejavnike, ki zavirajo hitrejši razvoj kmetijske proizvodnje, kot so neurejene ekonomske razmere, predvsem neustrezne in nestalne cene, hitra deagrarizacija, izredno neugodna starostna struktura kmečkega prebivalstva, majhen delež čistih tržnih gospodarstev, razdrobljenost zemljišč, kadrovske probleme v organizacijah, nizka izobrazbena stopnja kmetijskih proizvajalcev, velika zadolženost, ponekod pa tudi premajhne predelovalne in skladiščne zmogljivosti, neustrezna in negotova predelovalna osnova ipd. V okviru nove SOZD bodo prednost imele sledeče naloge:

- organiziranje močnejših pospeševalnih služb in kadrovska okrepitev kmetijskih organizacij,
- poglobljanje dohodkovnih odnosov,
- dodatno spodbujanje pospešene kmetijske proizvodnje,

– zagotavljanje intenzivnih agrotehničnih ukrepov v kmetijstvu,

– razvijanje lastne krmske baze ter zagotovitev dolgoročne oskrbljenosti z manjkajočimi surovinami za krmske koncentrate na osnovi sovlaganj,

– modernizacija zmogljivosti ter pospeševanje pridelovanja hrane v družbenih obratih kot vzorcih najvišje tehnološke organizacijske ravni za široko uporabo.

Sredstva za razvoj zasebnega kmetijstva bodo zagotovljena po dosedanjem ustaljenem sistemu (lastna sredstva kmetov + bančna posojila + združena sredstva hranilno kreditnih služb). Zaradi slabšanja bančnih pogojev bo potrebno zagotavljati tudi udeležbo intervencijskih sredstev za pospeševanje proizvodnje hrane ter lastna združena sredstva v okviru SOZD oz. od porabnikov hrane. Posebej bo stimuliran razvoj hlevskih in drugih skupnosti.

Razvoj družbene proizvodnje se bo prilagajal zemljiškim površinam po obstoječih usmeritvah in prirodnih pogojih.

2. Razvoj živilske predelave

Predelava v okviru nove SOZD se bo razvijala v skladu z naraščanjem primarne kmetijske proizvodnje in s ciljem, da se nenehno izboljšujeta kakovost in izbira izdelkov ter se tako zanesljivo vključuje v sistem oskrbe potrošnikov s kakovostnimi živilmi. V okviru nove SOZD se bo predvsem razvijala predelava mleka, mesa, zelenjave, sadja, grozdja, oljaric, proizvodnja koncentratov in drugih izdelkov. Da bo zagotovljen kar najuspešnejši tehnološki razvoj živilske predelave in smotrno poslovanje teh dejavnosti, se bo živilska predelava medsebojno povezovala v okviru posameznih dejavnosti, se specializirala ter tako smotrno razvijala široko in kakovostno izbiro izdelkov.

Živilska predelava bo zasnovovala svoj razvoj tudi na tesnejši dohodkovni povezavi s primarno kmetijsko proizvodnjo v okviru SOZD ter na osnovi dolgoročnih dogovorov tudi z ozidi izven sestava SOZD. Na ta način bo zagotovljena surovinska osnova za predelovalne kapacitete ter s tem tudi solidna oskrba potrošnih središč in pokrivanje izvoznih potreb.

Z ozirom na to, da je bila v srednjeročnem obdobju 1981–1985 glavna skrb posvečena razvoju primarne kmetijske proizvodnje, nekoliko pa je bil zapostavljen razvoj predelovalnih zmogljivosti, se je potrebno v obdobju 1986–1990 bolj ukvarjati z razvojem slednjih.

Vzporedno z izgradnjo in modernizacijo predelovalnih zmogljivosti bo posebna skrb posvečena tudi kadrovskemu in tehnološkemu razvoju v teh dejavnostih.

3. Razvoj trgovine na drobno

V trgovini na drobno je nesporen nadaljnji razvoj maloprodajnih zmogljivosti za potrebe osnovne preskrbe prebivalstva. Pri tem bodo imele prednost trgovine v novih večjih naseljih in večjih koncentracijah prebivalstva. Zlasti bo potrebno pospešiti razvoj specializiranih trgovin (delikates, ribarnic, hitre prehrane, tekstila, železnine) in drugih posebnih ponudb, zato da bi izboljšali kakovost ponudbe in se dvignili nad sedanje povprečje.

4. Razvoj trgovine na debelo

V dejavnostih trgovine na debelo bo razvijanje novih zmogljivosti mogoča le pri tistih organizacijah, ki bodo svoje razvojne načrte imele usklajene s skupnimi potrebami groistične trgovine in oskrbe trgovine na drobno v SOZD, na osnovi delitve dela, odpravljanja podvajanja in specializacije.

5. Razvoj zunanje trgovine

Za hitrejši razvoj zunanjetrgovinskega poslovanja bo potrebno začeti pri vseh proizvajalnih organizacijah v SOZD, to je pri primarni kmetijski proizvodnji, kmetijskih zadrugah,

predelovalni industriji, z naporji za hitrejšo vključevanje v mednarodno delitev dela, kar pomeni, da bodo del proizvodnje pripravljali za izvoz. Položaj vsake od teh organizacij združenega dela, še posebej v zvezi s preskrbljenostjo, osnovnimi surovinami in repromateriali, bo odvisen od tega, ali je SOZD izkoristil vse možnosti za izvoz.

Mercator-Mednarodna trgovina, kot nosilec zunanjetrgovinske dejavnosti v SOZD, se mora v svojih tozidih (Slovenija Sadje – zunanja trgovina, Maloobmejni promet, Contal Steklo in obeh hladilnicah, Bohova in Zalog) tako organizirati in postaviti take službe, ki bodo sposobne za račun proizvajalnih organizacij to blago plasirati na zunanjih trgih in zadovoljiti njihove uvozne potrebe po repromaterialih. Malih, začetnih zunanjetrgovinskih poslov, ki sicer ne dajejo atraktivnih zaslužkov, se ne sme podcenjevati, ker so lahko izhodišče za nadaljnje širjenje izvozne fronte.

SOZD Mercator ocenjuje, da bo izvoz do konca leta 1984 realiziran v višini 32 milijonov dolarjev za lasten račun in 25 milijonov dolarjev za tuj račun.

6. Razvoj gostinstva in turizma

V gostinskih in turističnih organizacijah bodo pospeševali vse tiste pobude, ki pomenijo višjo raven vrhunsko kakovost in kar najbolj raznoliko ponudbo, da bi se tudi na tem področju odlepili od klasičnih oblik in izkoristili možnosti, ki so v svetu že razvite.

7. Razvoj storitev

V storitvenih dejavnostih, ki so organizirane v SOZD, je potrebno doseči večje izkoriščanje njihovih uslug za potrebe članic (inženiring, projektiranje, servisiranje, steklarska dela). Poleg tega je potrebno združiti v servisne dejavnosti vse tiste dejavnosti, ki so še raztresene po delovnih skupnostih nekaterih delovnih organizacij.

6. OSNOVNI PODATKI O SOZD MERCATOR-KIT TER NJEN SPLOŠNI POMEN

Glede na predvideno povezovanje se bo v SOZD povežalo 47 delovnih organizacij s 96 TOZD oziroma TZO, v katerih združujejo delo preko 19.500 delavcev ter okoli 12.500 združenih kmetov – članov zadrug. Primarna kmetijska proizvodnja se bo odvijala na preko 200.000 hektarih kmetijskih površin, kar predstavlja približno četrtno kmetijskega potenciala v SR Sloveniji. V okviru SOZD bo zelo razvita živilska predelava z visoko stopnjo finalizacije in velikimi izvoznimi možnostmi. V okviru živilske predelave so zlasti pomembne:

- mlečna in mesna predelava,
- predelava žit, zelenjave, sadja in gozdnih plodov, kave, čajev, začimb, granulotov, konditorskih proizvodov in drugo,
- predelava olja,
- predelava vina.

V SOZD bo izredno razvita drobno prodajna dejavnost s številnimi prodajalnami širom Slovenije, delno pa tudi Hrvaške in Srbije. Vzporedno z drobnoprodajno mrežo je organizirana tudi obsežna grosistična dejavnost.

Naslednja temeljna dejavnost SOZD bo močna mednarodna trgovina s številnimi enotami v inozemstvu in širokim proizvodnim zaledjem, kar bo omogočalo, da bo SOZD tudi eden najpomembnejših izvoznikov v Jugoslaviji in največji slovenski izvoznik s področja agroživilstva.

* Razvite bodo tudi nekatere druge dejavnosti kot na primer: gostinstvo in turizem, storitve s področja inženiringa, uslužnostne dejavnosti, proizvodnja kmetijske mehanizacije in podobno.

Ocenjujemo, da bo SOZD v letu 1984 dosegla 130 milijard din celotnega prihodka, 15 milijard din dohodka, 2 milijardi din akumulacije in okoli 4 milijarde din sredstev za reprodukcijo.

Firma SOZD:

Popolna firma: SOZD MERCATOR-Kmetijstvo Industrija Trgovina, n. sub. o.

Skrajšana firma je: SOZD MERCATOR-KIT, n. sub. o.

Sedež SOZD MERCATOR-KIT je v Ljubljani, Emonska 8.

Delovne organizacije pa bodo svoje firme oblikovale tako, da bodo na prvem mestu enotno vključile del firme SOZD in sicer besedo MERCATOR, drugi del pa svoj naziv. (Npr.: MERCATOR-ETA, MERCATOR-KZ KRKA, MERCATOR-LJUBLJANSKE MLEKARNE, MERCATOR-MEDNARODNA TRGOVINA, MERCATOR-KŽK, MERCATOR-GROSIST, MERCATOR-KMETIJSKO GOSPODARSTVO KOČEVJE, ipd.).

Vsi ti podatki kažejo, da se s predvideno združitvijo ustvarja pomembna ekonomska in kadrovska solidna SOZD z veliko medsebojno reprodukcijsko in branžno povezanostjo ter z ugodno lokacijsko razporeditvijo, kar omogoča tudi združevanje in racionaliziranje mnogih poslovnih funkcij. Z združitvijo nastaja organizacija z velikimi možnostmi na tehnološkem razvoju in vključevanju v izvoz ob stabilnejšem in racionalnejšem poslovanju.

7. ZADEVE SKUPNEGA POMENA V SOZD

Delavci TOZD in DO v sestavi SOZD bodo za doseg ciljev, zaradi katerih se združujejo, opravljali skupaj naslednje zadeve, ki so temeljni konstitutivni elementi SOZD:

1. skupno planiranje,
2. skupno določanje in izvajanje poslovne politike,
3. skupno uresničevanje razvojnih investicij z združevanjem sredstev,
4. skupno opravljanje bančnih, kreditnih in denarnih poslov,
5. skupno zunanjetrgovinsko dejavnost,
6. skupno in enotno elektronsko obdelavo podatkov,
7. skupna solidarnost in medsebojno pokrivanje izgub.

7.1. Skupno planiranje

Planiranje v SOZD obsega pripravljanje in sprejemanje:

- samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD,
- srednjeročnega plana SOZD,
- letnega planskega akta.

Samoupravni sporazum o temeljih plana SOZD vsebuje:

1. definiranje poslovne strategije SOZD in kriteriji izvajanja te strategije
2. pravice, obveznosti in odgovornosti za doseganje skupnega prihodka in skupnega dohodka, skupne osnove za njegovo razporejanje in za razporejanje čistega dohodka za plansko obdobje,
3. pravice in obveznosti iz skupnega poslovanja TOZD in DO na domačem in tujem trgu,
4. pravice in obveznosti v zvezi z dogovorjeno delitvijo dela ter razširjanjem materialne osnove dela, uvajanjem novih tehnologij in nastopanjem na trgu pri izvajanju skupne proizvodne in razvojne usmeritve,
5. solidarnostne pravice in obveznosti pri uresničevanju pravic dela z družbenimi sredstvi in pravic iz dela,
6. obveznosti in naloge v zvezi z uresničevanjem sprejete kadrovske politike,
7. pravice in obveznosti v zvezi z zagotavljanjem pogojev za delo delovne skupnosti SOZD,
8. obveznosti in naloge v zvezi z urejanjem prostora ter varstvom in izboljševanjem življenjskega okolja,
9. skupne obveznosti pri ljudski obrambi, varnosti in družbeni samozaščiti, druge skupne obveznosti pri zagotavljanju pogojev za delo in življenje delavcev.

Na podlagi samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD sprejme delavski svet SOZD srednjeročni plan SOZD.

Srednjeročni plan SOZD vsebuje zlasti:

- vrste, količine in kvaliteto proizvodov skupnega poslovanja,

- skupne posle v proizvodnji, blagovnem prometu doma in v tujini,
- modernizacijo, širjenje in izgradnjo novih kapacitet za proizvodnjo, blagovni promet in usluge in združevanje sredstev v ta namen,
- kadrovsko politiko SOZD,
- skupne naloge na področju dinamike rasti ter materialnega in finančnega obsega poslovanja,
- združevanje sredstev pri pridobivanju skupnega dohodka,

– ostala dogovorjena vprašanja skupnega pomena, ki izhajajo iz sprejetih splošnih samoupravnih aktov.

Letni planski akt SOZD sprejme delavski svet SLZD do konca tekočega leta za naslednje leto.

Predvideli bomo možnost, da delavski svet v spornih vprašanjih, ki nastajajo v zvezi s sprejemanjem in izvajanjem srednjeročnega plana in letnega planskega akta imenuje poseben posredovalni organ. Posredovalni organ bi imel tri člane, predsednika bi delavski svet imenoval izmed uglednih družbenopolitičnih delavcev izven SOZD, oba člana pa sperte strani.

Če posamezna TOZD ali DO tudi po opravljenem postopku usklajevanja ne sprejme planskega akta SOZD ali posameznega njegovega dela, ali ne izvršuje sprejetih obveznosti, ki se nanašajo na:

- združevanje sredstev za razvojne investicije,
- izvajanje letnega plana blagovnega prometa,
- pokrivanje izgub in solidarnosti,
- izvrševanje plana ekonomskih odnosov s tujino ter drugih obveznosti, ki so bistvenega pomena za uspešno opravljanje skupnih zadev, se zoper njo lahko sproži postopek za sprejem ukrepov družbenega varstva.

7.2. Skupno določanje in izvajanje poslovne politike

DO, združene v SOZD se dogovorijo za določeno in skupno izvajanje poslovne politike na naslednjih področjih:

1. marketinga in raziskave nabavnega in prodajnega tržišča,
2. sklepanje samoupravnih sporazumov o združevanju dela in sredstev za skupno poslovanje med proizvodnimi in trgovskimi organizacijami in ustreznih skupnih planskih aktov oziroma pogodb, kadar s posamezno proizvodno organizacijo trajneje posluje več TOZD v sestavu SOZD,
3. skupna nabava repromaterialov
4. urejanje dohodkovnih odnosov v poslovanju s skupnimi poslovnimi partnerji,
5. sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljnih skupnih planov s proizvodnimi organizacijami in drugimi poslovnimi partnerji ter združevanja sredstev za realizacijo sprejetih razvojnih programov,
6. usklajevanja poslovanja trgovskih organizacij na debelo v sestavu SOZD po načelu specializacije in delitve dela, skladno s potrebami trgovine na drobno in gostinstva,
7. organizacije, koordinacije in usmerjanja prodaje proizvodov blaga in storitev organizacij, združenih v SOZD,
8. organizacije in izvajanja ekonomske propagande skupnega pomena,
9. organizacije in skupne predstavitve na sejnih in razstavah,
10. organizacije predstavništev in drugih komercialnih organizacij doma in v tujini, če gre za potrebe več ali vseh TOZD in DO, združenih v SOZD.

Trgovske TOZD na debelo združujejo delo in sredstva s trgovskimi TOZD na drobno ter gostinskimi TOZD v sestavu SOZD ter ustvarjajo in razporejajo skupni prihodek na podlagi samoupravnega sporazuma o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev za skupno poslovanje med organizacijami na debelo in organizacijami na drobno v sestavu SOZD.

7.3. Skupno uresničevanje razvojnih investicij z združevanjem sredstev

V posebnem poglavju samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD bodo opredeljena skupna ekonomska merila za presojo in izbor skupnih naložb, določen bo tudi organ, ki bo presojo njihovo smotnost in usklajenost s skupnimi merili.

Vse TOZD so dolžne združevati sredstva za realizacijo skupnih razvojnih programov in investicij, določenih s planskimi akti.

TOZD združujejo sredstva za realizacijo skupnih razvojnih programov in investicij v okviru ali preko interne banke.

Namen združevanja sredstev je, da se z združenimi sredstvi zagotovi možnost za večje in pomembnejše investicije iz planov DO, združenih v SOZD.

Investicije, ki so namenjene pridobivanju hrane in povečanju izvoza in osnovne preskrbe, imajo prednost.

Odnose pri združevanju sredstev ureja samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju in delitvi skupnega dohodka SOZD.

TOZD sprejmejo obveznosti, da se za združevanje sredstev v konkretnem letu oziroma planskem obdobju upoštevajo kot osnova sredstva za reprodukcijo in sicer:

- amortizacija po predpisanih minimalnih stopnjah,
- akumulacija (del dohodka za amortizacijo, obračunano po stopnjah, ki so večje od predpisanih minimalnih stopenj; del čistega dohodka za poslovni sklad; del čistega dohodka za izboljšanje materialne osnove dela; del čistega dohodka, ki je rezultat izjemnih ugodnosti za poslovni sklad; del čistega dohodka, ki je rezultat izjemnih ugodnosti za razvoj materialne osnove dela v DPS; del čistega dohodka za kritje izgube drugih OZD; del čistega dohodka za rezervni sklad; del čistega dohodka, ki je rezultat izjemnih ugodnosti za rezervni sklad; del čistega dohodka za druge potrebe; del čistega dohodka za druge sklade),

oboje po zaključnem računu za preteklo leto.

V novi SOZD računamo z združevanjem sredstev za skupne naložbe približno ene tretjine sredstev za reprodukcijo tako, da obseg združevanja letno ne bo manjši kot 25% vseh sredstev za reprodukcijo, opredeljenih v prejšnjem odstavku.

Dejanski odstotki združevanja bodo določeni v letnem planu SOZD v skladu z izhodišči srednjeročnega plana in bodo odvisni od:

- a) višine vrednosti investicij po letnem planu oziroma tištega dela te vrednosti, ki se financirajo iz združenih sredstev,
- b) od višine osnov.

Za združevanje sredstev se uporabljajo vsi viri sredstev za reprodukcijo v TOZD. Tista TOZD, ki zaradi kakršnih koli razlogov sredstev ne združuje, ni upravičena do uporabe združenih sredstev, dokler ne izpolni zapadlih obveznosti, in če redno ne izpolnjuje obveznosti.

Z uporabo združenih sredstev sprejmejo DO v sestavu SOZD obveznosti, da bodo odločitve za izvedbo posameznih investicij, ki so skupaj planirane v določenem srednjeročnem obdobju, določale skladno z družbenoekonomskimi razvojnimi opredelitvami, ki izvirajo iz družbenega plana o temeljnih razvoja SFR Jugoslavije in SR Slovenije ter po samoupravnem sporazumu o osnovah srednjeročnega razvoja SOZD.

DO v sestavi SOZD sprejmejo obveznost, da vsak investitor zagotovi vsaj sredstva za predhodna in pripravljajla dela (zemljišča, načrte, soglasja, dokumentacijo, itd.), trajna obratna sredstva in za prispevke, ki nastanejo v zvezi z investicijo.

Te obveznosti investitorji ne morejo zagotavljati iz združenih sredstev.

DO v sestavi SOZD lahko združujejo tudi sredstva skupne porabe za financiranje skupnih rekreativnih dejavnosti oziroma objektov družbenega standarda njihovih delavcev, kot so:

- skupni počitniški domovi,
- objekti za športno rekreacijo delavcev,
- financiranje športnih dejavnosti, športnih iger in podobno.

Sredstva skupne porabe za te namene določijo zainteresirane DO v SOZD s skupnimi letnimi plani.

Sredstva, ki jih TOZD združujejo na nivoju SOZD oziroma po konkretnih samupravnih sporazumih o združevanju sredstev, so neodtujljiva in pripadajo TOZD, ki jih združujejo.

Tudi naložbe, ki jih bodo TOZD avtonomno ustvarjale brez združenih sredstev bodo podvržene skupni presoji ali so v skladu s skupnim razvojnim konceptom.

7.4. Skupno opravljanje bančnih, kreditnih in denarnih poslov

Vsaka organizacija združenega dela, ki se združi v SOZD, se hkrati združi tudi v interno banko.

Organizacijo HKS obdržijo kmetijske zadrage v skladu z ustreznimi predpisi. DO v sestavi SOZD so soglasne, da ureja vsa vprašanja, pravice in obveznosti, ki nastanejo pri opravljanju denarnih in bančnih poslov, samoupravni sporazum o združitvi v interno banko.

OZD v sestavi SOZD se dogovorijo, da opravlja interna banka za članice bančne, kreditne in denarne posle v skladu z zakonom in samoupravnimi splošnimi akti, zlasti pa naslednje:

1. pripravlja predloge za financiranje razvojnih planov in programov tekoče aktivnosti posameznih članic interne banke, na podlagi katerih se sprejemajo samoupravne odločitve o združevanju dela in sredstev med temeljnimi in drugimi organizacijami združenega dela, o skupnem ustvarjanju dohodka in najemanju kreditov,

2. opravlja posle, ki se nanašajo na združevanje dela in sredstev za vlaganje v osnovna in obratna sredstva za skupno ustvarjanje dohodka, medsebojno kreditiranje ali financiranje brez obveznega vračila, dalje tudi druge namene za doseg skupnih ciljev članic interne banke,

3. opravlja posle, ki se nanašajo na združevanje sredstev za poravnavo obveznosti članic, za medsebojno kreditiranje in ohranjanje likvidnosti,

4. vodi in usmerja denarna sredstva drugih organizacij združenega dela in družbenih pravnih oseb, na podlagi samoupravnega sporazuma o njihovem združevanju, za realizacijo razvojnih programov in planov tekoče aktivnosti TOZD in DO,

5. opravlja posle plačilnega prometa v zvezi z obračunavanjem medsebojnih obveznosti iz naslova prometa blaga in opravljanje storitev med članicami interne banke, razen iz naslova investicij in skrbi za redno izvrševanje plačilnih nalogov, za medsebojno kreditiranje v zvezi z izvršenimi plačili, obračunava obresti, kakor tudi sprejema vplačila v dobro članic interne banke, v skladu s predpisi,

6. prenaša sredstva s prehodnega računa na žiro račun oziroma devizni račun interne banke ob evidentiranju razporeditve teh sredstev na internih računih članic interne banke – udeleženk v skupnem prihodku,

7. plačuje obveznosti v svojem imenu in za račun članic interne banke iz sredstev, ki so namensko prenešana na žiro račun interne banke za plačevanje skupnih obveznosti ali obveznosti posamezne članice interne banke, razen obveznosti, ki se poravnajo iz dohodka članic interne banke,

8. skrbi za realizacijo dolžniško upniških razmerij članic interne banke,

9. vodi evidence o medsebojnih finančnih in kreditnih obveznostih članic interne banke in skrbi za predlaganje ter redno izvajanje ukrepov, da se odpravi nerednost pri njihovem izpolnjevanju,

10. organizira posojanje denarnih sredstev in zbiranje hranilnih vlog od delavcev in drugih delovnih ljudi v TOZD in DO

in izplačevanje njihovih osebnih dohodkov preko hranilnih knjižic in tekočih računov,

11. nastopa kot pooblaščenka svojih članic pred domačimi bančnimi in drugimi finančnimi organizacijami in sklepa z njimi, v mejah dobljenih pooblastil in predpisov, vse denarne in kreditne posle ter opravlja dejanja za njihovo izvršitev,

12. skrbi za pridobivanje in namensko uporabo deviznih sredstev za realizacijo programov razvoja in planov tekoče aktivnosti članic,

13. izdaja instrumente za zavarovanje plačil v svojem imenu in za račun članic interne banke,

14. daje garancije in avale,

15. izdaja vrednostne papirje,

16. izdeluje investicijske programe in elaborate za naložbe članic,

17. organizira zbiranje hranilnih vlog s posebnim namenom od občanov in daje kredite občanom v zvezi z dejavnostjo članic interne banke,

18. najema kredite v svojem imenu in za račun posamezne članice in jih prevzame na svoj žiro račun ter uporabi za izpolnjevanje zapadlih obveznosti te članice,

19. najema likvidnostne kredite v svojem imenu in za svoj račun,

20. sprejema depozite in daje kredite tudi drugim družbenim in civilnopravnim osebam in občanom v okviru dejavnosti članic interne banke,

21. opravlja druge bančno-finančne posle, ki jih določajo drugi samoupravni splošni akti, v skladu s predpisi.

V kolikor interna banka za posamezno članico ne bo opravljal vseh poslov v okviru svoje dejavnosti, se interna banka in prizadeta članica dogovorita o tem s posebnim pismenim dogovorom.

7.5. Skupna zunanjetrgovinska dejavnost

DO v sestavi SOZD se sporazumeje za organizacijo in izvajanje zunanjetrgovinske dejavnosti in sicer za:

- skupno organiziranje zunanjetrgovinske dejavnosti v eni DO,

- skupno planiranje ekonomske menjave s tujino in spremljanje realizacije plana,

- skupno koordinacijo poslov, reševanje pravno-tehničnih vprašanj in opravljanje propagandnega dela,

- skupno organiziranje skupnih podjetij, predstavništev, zastopstev ter drugih organizacijskih oblik v tujini,

- skupno nastopanje na sejnih, razstavah in drugih komercialnih prireditvah v tujini,

- skupno nastopanje pri zunanjetrgovinskih partnerjih,

- skupno združevanje in razporejanje deviznih sredstev in uvoznih pravic.

DO v sestavi SOZD skladno z veljavnimi predpisi medsebojno združujejo devizna sredstva, s katerimi razpolagajo, da bi učinkoviteje uresničevale svoj in skupen razvojni program, ustvarjale skupni dohodek ter si zagotovile nemoteno industrijsko in kmetijsko proizvodnjo ter redno založenost v trgovini in gostinstvu.

DO v sestavi SOZD uredijo združevanje deviznih sredstev, namen in način združevanja ter pogoje za njihovo uporabo s posebnim sporazumom.

7.6. Skupna in enotna elektronska obdelava podatkov

Organizacija poslovno informacijskega sistema in organizacija računalniške obdelave podatkov sta za DO v sestavi SOZD skupni in enotni. Nobena OZD v sestavi SOZD ne bo neusklajeno z ostalimi udeleženkami razvijala svojih računalniških naprav (hardware) in svoje računalniške programske opreme (software) in tehnologije.

Zaradi enotnega načrtovanja uvedbe in oblikovanja enotnega informacijskega sistema na ravni SOZD se DO v sestavi SOZD sporazumevajo tudi o elementih standardizacije orga-

nizacijskih oblik in o enotni tehnologiji računalniških (informatičnih) postopkov v okviru SOZD.

DO v sestavi SOZD s posebnim sporazumom uredijo medsebojna razmerja in financiranje računalniških obdelav poslovnih podatkov po načelih svobodne menjave dela. Z njim predvsem uredijo obveznosti in pravice izvajalcev in uporabnikov računalniških obdelav, ugotovijo cilje teh obdelav in določijo način oblikovanja sredstev za materialno podlago dela na področju računalniških obdelav.

7.7. Skupna solidarnost in medsebojno pokrivanje izgub

Socialna varnost delavcev in kmetov v novi SOZD bo še večja kot doslej. Ne glede na organiziranost posameznih TOZD in njihovo vključitev v posamezne DO bo zagotovljena vzajemna in solidarna pomoč v vseh primerih težav v poslovanju, ki niso posledica subjektivnih slabosti.

DO v sestavi SOZD se dogovorijo za solidarnostno zagotavljanje osebnih dohodkov do določene višine in zagotavljanje dela sredstev skupne porabe za regres in družbeno prehrano, v kolikor zakonski predpisi določajo, da se morajo ta sredstva kriti iz sredstev skupne porabe.

Podrobnejše določbe o višini in načinu solidarnostnega zagotavljanja navedenih sredstev dogovorijo DO v sestavi SOZD v samoupravnem sporazumu o temeljih plana SOZD in drugih samoupravnih splošnih aktih.

Za medsebojno pokrivanje izgub sprejmejo DO v sestavi SOZD naslednje obveznosti:

1. TOZD, ki izkaže izgubo v zaključnem računu, je dolžna uporabiti za pokritje izgube najprej svoj rezervni sklad,
2. če sredstva lastnega rezervnega sklada ne zadoščajo, je TOZD dolžna zaprositi potrebna sredstva pri rezervnih skladih pristojnih družbenopolitičnih skupnostih,
3. v kolikor sredstva rezervnih skladov po prejšnjih točkah ne zadoščajo za pokritje izgube, ali če niso izpolnjeni pogoji za uporabo sredstev rezerv pri družbenopolitičnih skupnostih, se za pokritje nekritih izgub uporabijo sredstva rezervnih skladov TOZD, s katerimi je TOZD, ki ima izgubo, združena v DO, vendar največ do višine 50% sredstev rezervnih skladov, formiranih po zaključnem računu za preteklo leto in v sorazmerju z njihovo višino.
4. če ob uporabi predhodnih določil ni krita vsa izguba, se uporabijo sredstva rezervnih skladov vseh TOZD, v sorazmerju z višino njihovih rezervnih skladov.

TOZD, ki pokriva izgubo, se višina sredstev, ki jih prispeva za kritje izgube po posamezni točki, odšteje od osnove za kritje izgube po vsaki naslednji točki.

DO v sestavi SOZD sprejmejo načelo, da ne bodo pokrivala izgube:

- če je TOZD ravnala v nasprotju s skupno poslovno politiko določeno v planskih aktih
- če je izguba posledica subjektivnih slabosti v poslovanju, neurejenih odnosov, napačnih poslovnih odločitev ali drugih podobnih vzrokov, nastalih znotraj TOZD, ki ima izgubo,
- če je TOZD v obdobju, v katerem je nastala izguba, izplačevala višje povprečne osebne dohodka od povprečnih osebnih dohodkov v panogi, v katero je TOZD vključena s ustreznim sporazumom o delitvi OD,
- če je nastala izguba zaradi lastnega vlaganja v razširjeno reprodukcijo TOZD, ki ni bilo predvideno s planskimi akti SOZD.

TOZD daje sredstva za pokrivanje izgub povratno ali nepovratno.

Sklep o pokrivanju izgub sprejme delavski svet SOZD, potem ko oceni sanacijski program.

Finančno-tehnične posle v zvezi s pokrivanjem izgub opravi za TOZD-sanatorije v skladu s sprejetim sanacijskim programom interna banka. Kadar sanatoriji krijejo izgubo v obliki posojila, sklene interna banka po pooblastilu TOZD-sanatorijev,

v njihovem imenu s TOZD, ki je v izgubi, ustrezno pogodbo o posojilu.

7.8. Skupno zmanjševanje poslovnih in drugih rizikov v poslovanju

Članice, združene v SOZD, bodo z medsebojnim sodelovanjem zmanjševale riziko poslovanja in s tem povečevale svojo poslovno uspešnost, zlasti na naslednjih področjih:

- z združevanjem istovrstnih dejavnosti, poglobljanjem delitve dela in uveljavljanjem organizacijskih in drugih sprememb, ki omogočajo racionalizacijo poslovanja,
- z razvijanjem dolgoročno usmerjenih branžnih in reprodukcijskih povezav med članicami in izven, temelječih na dolgoročnih poslovnih, dohodkovnih ali sovlagateljskih odnosih, ter s tem zagotavljanje večje dolgoročne oskrbljenosti pri prodaji proizvodov ter zagotavljanju surovin in blaga,
- s skupnim združevanjem sredstev za pokrivanje rizikov pri razvojno pomembni proizvodnji, zlasti še za izvoz.

7.9. Skupno razvijanje dejavnosti, za katere je racionalno, da se razvijajo v medsebojni povezavi

Dejavnosti, ki so pomembne za večje število članic in za katere je smotno, da se razvijajo skupaj, se organizirajo v delovni skupnosti SOZD, delovni skupnosti Interne banke ali v organizacijah skupnega pomena. V delovnih skupnostih se bodo zlasti pospeševale naslednje dejavnosti in skupna opravila:

- strokovna pomoč pri izdelavi planov in sporazumov, izdelava analiz o poslovanju članic, izdelava investicijskih elaboratov, zagotavljanje pomoči pri izvajanju investicij, pri analiziranju in usklajevanju OD in slično,
 - posredovanje informacij poslovne in druge narave,
 - uveljavljanje organizacijskega, izobraževalnega in strokovnega napredka pri članicah,
 - opravljanje različnih storitev za članice (komercialne, pravne in druge storitve, ki so v posebnem interesu članic ali povezane z izvajanjem ostalih zadev skupnega pomena).
- V posameznih OZD pa se bodo v povezavi s članicami organizirale dejavnosti skupnega pomena, in sicer:
- skupna grosistična nabava, skladiščenje in razpečevanje trgovskega blaga za OZD, ki se ukvarjajo s prodajo na drobno,
 - skladiščenje, prodaja, razpečevanje ter druge marketinške dejavnosti za mlekarske ozde,
 - zunanjetrgovinske storitve ter pospeševanje proizvodnje za izvoz in uvoz za večje porabnice uvoženih proizvodov,
 - projektantske in inženiring storitve za ozde – investitorje,
 - pospeševalne in druge kmetijske storitve za kmetijske ozde,
 - druge storitve skupnega pomena.

7.10. Skupno uveljavljanje interesov združenih kmetov in delavcev

V SOZD so povezane mnoge dejavnosti v celotni reprodukcijski verigi, od primarne proizvodnje do prodaje. Stalno interno usklajevanje interesov in opredeljevanje skupnih interesov in potreb članic ter prisotnost številnih naših delavcev in kmetov v raznih organih omogoča ter tudi zahteva učinkovitejše posredovanje teh interesov širši družbeni skupnosti in bolj učinkovito reševanje aktualnih problemov. Še posebej pomembno bo angažiranje pri zagotavljanju investicijskih in intervencijskih sredstev, na področju cenovne problematike in slično.

8. URESNIČEVANJE ZADEV SKUPNEGA POMENA – Z ORGANIZACIJSKIMI SPREMEMBAMI

8.1. Kmetijski materiali

Kmetijski repromateriali so najboljčutljivejši dejavniki v kmetijski proizvodnji, od njih so odvisna nihanja v proizvodnji (količina in kvaliteta proizvodnje, stroški proizvodnje). Za stabilno proizvodnjo je potrebno zagotoviti ves potreben repromaterial po čim nižji ceni. Zato je potrebno, da je repromaterial čimmanj obremenjen z raznimi prispevki, dajatvami, maržami.

Poslovanje z repromaterialom bo zato organizirano v obliki svobodne menjave dela. Strokovna služba, organizirana v okviru delovne skupnosti SOZD, na osnovi pooblastil vseh kmetijskih organizacij v SOZD, pridobiva repromaterial za račun in ime vsake od kmetijskih organizacij v SOZD. Pridobivanje repromateriala poteka koordinirano z ostalimi blagovnimi tokovi in izven SOZD preko notranje in zunanje trgovine.

Zanesljiva oskrba s kmetijskimi repromateriali mora imeti za posledico zanesljivo tržno proizvodnjo, usmerjeno k znanim kupcem v okviru SOZD in preko njih tudi izven SOZD. Enotno pridobivanje in zagotavljanje repromateriala je namenjeno družbeno organizirani tržni proizvodnji v obeh sektorjih lastništva (družbena, privatna proizvodnja), torej pogodbeni proizvodnji, ki bo zagotavljala tržno proizvodnjo za domači in tuji trg. Mogoča je tudi oskrba nepogodbene proizvodnje, a šele potem, ko so pokrite vse potrebe družbeno organizirane proizvodnje, in če za tako širšo oskrbo obstoja poslovni (dohodkovni) interes. Cene enakega repromateriala za organizirano in neorganizirano proizvodnjo se morajo bistveno razlikovati, ker gre za drugačen družbenoekonomski odnos.

V SOZD bo nekaj zelo pomembnih predelovalnih organizacij (predelava mleka, mesa, vina, vrtnin, olja), ki potrebujejo zanesljiv vir surovin in jih pričakujejo iz primarne kmetijske proizvodnje.

V primeru, ko v okviru SOZD obstojajo vsi členi določene reproverige (primarna kmetijska proizvodnja – predelava – trgovina), se enotno pridobljeni repromateriali za primarno kmetijsko proizvodnjo usmerjajo preko predelovalne industrije.

S tem se bo dosegla čvrstejša medsebojna povezava soodvisnih dejavnosti na osnovi menjave repromaterialov za pogodbeno dogovorjene količine kmetijskih proizvodov.

Usmerjanje repromaterialov preko predelovalne industrije ima tudi namen, da so partnerji seznanjeni s stroški proizvodnje, kajti dražji repromateriali pomenijo višje stroške primarne proizvodnje in s tem višje cene kmetijskih proizvodov ter obratno. Na osnovi znanih normativov in znanih cen se partnerji dogovarjajo mnogo lažje in enakopravneje, v nasprotnem primeru pa je vedno prisotno nezaupanje.

Preskrba z repromateriali v SOZD

Umetna gnojila

Oskrba z umetnimi gnojili v SOZD KIT in SOZD MERCATOR

poteka organizirano preko skupnih služb SOZD v ZKGP pa se oskrba vrši preko AGROTEHNIKE – GRUDE. Vse tri SOZD se oskrbujejo iz INA KUTINA in TOVARNE DUŠIKA RUŠE (sporzum – sovlaganje) dopolnilno pa še iz uvoza in od drugih proizvajalcev v SFRJ (preko AGROTEHNIKE – GRUDE).

V SOZD MERCATOR – KIT bomo oskrbo z umetnimi gnojili koordinirali v strokovni službi, organizirani v delovni skupnosti SOZD, ki bo gnojila pridobivala za račun ter ime vsake od kmetijskih OZD v SOZD, ki že imajo svoja skladišča in bodo uporabljale tudi vsaka svoja obratna sredstva. Iz navedenih razlogov oblikovanje centralnega skladišča ne pride v poštev. Proučiti pa bo potrebno možnost prevzema gnojil v rinfuza obliki, zlasti na področjih, kjer je koncentrirana družbena proizvodnja (KŽK, LM, AGROKOMBINAT) in kjer že obstajajo oz. se bodo oblikovale komasacijske skupnosti ter kjer bo mogoče za širše območje uporabiti enoten gnojilni načrt.

Posebno pozornost bomo v SOZD posvetili povečanju uporabe umetnih gnojil, kajti zaradi omejenih zemljiških kapacitet imamo možnost povečati rastlinski proizvodnjo le z večjo intenzivnostjo pridelave. Na tem področju mora posebno vlogo odigrati Kmetijski zavod Ljubljana. (Potrebe so pokazane skupaj z zaščitnimi sredstvi).

Zaščitna sredstva za varstvo rastlin

Oskrba z zaščitnimi sredstvi je specifičnega značaja zaradi množice preparatov, različnih vrst embalaže, številnih proizvajalcev ter zaradi zakonske regulative, saj morajo biti preparati pod strogim nadzorstvom.

Zaradi navedenih specifičnosti oskrba vseh treh SOZD z zaščitnimi sredstvi poteka preko najpomembnejše tovrstne OZD v Sloveniji, to je preko AGROTEHNIKE – GRUDE, le-ta ima ustrezne sporazume in republiška pooblastila za poslovanje z vsemi proizvajalci preparatov tako v SRS kot SFRJ.

V SOZD bomo oskrbo z zaščitnimi sredstvi koordinirali enako kot oskrbo z umetnimi gnojili. Tudi pri zaščitnih sredstvih ni smotno oblikovanje centralnega skladišča. OZD iz SOZD bodo vezane na AGROTEHNIKO – GRUDO tako teritorialno kot tudi z že obstoječimi blagovnimi tokovi. Oskrbo z zaščitnimi sredstvi bomo koordinirali v strokovni službi, organizirani v delovni skupnosti SOZD, ki bo spremljala realizacijo dobav vsem kmetijskim OZD in za te dobave porabljena devizna sredstva.

Bilanca potrebnih umetnih gnojil in zaščitnih sredstev in bilanca za to oskrbo potrebnih deviznih sredstev.

Zagotavljanje deviz za proizvodnjo umetnih gnojil in zaščitnih sredstev poteka na osnovi Družbenega dogovora, po katerem se od konvertibilnega izvoza rastlinskih proizvodov izloča 28% priliva (20% za gnojila, 8% za zaščitna sredstva). Poleg tega del deviznih sredstev zagotavlja tudi NARODNA BANKA JUGOSLAVIJE, katere sredstva pa je mogoče uporabiti šele ob poprejšnji zagotovitvi lastnih deviz določene OZD. Nadalje del deviz zagotavljajo proizvajalci gnojil in zaščite z lastnim izvozom, saj 100%-no razpolagajo s prilivi, del deviz pa se v letu 1984 zagotavlja s tem, da je skupščina SISEOT oprostila člane VII. enote združevanja za potrebe republike (10% priliva) in se teh 10% združuje za tovrstno zagotavljanje deviz.

TABELA A

v 000 US \$

SOZD	Potrebna devizna sredstva za			Viri pokrivanja					
	Mineralna gnojila	Sredstva za varstvo rastlin	Skupaj	NBJ	Izvoz proizvod.	28% po DD	10% sklep SISEOT	Skupaj	Razlike
1	2	3	4(2+3)	5	6	7	8	9(5+6+7+8)	10(9-4)
SOZD KIT	2.932	2.005	4.937	1.746	523	101	73	2.443	-2.494
SOZD MERCATOR	845	610	1.455	507	157	2.516	1.274	4.454	+2.999
ZKGP Kočevje	157	47	204	78	16	-	-	94	-110
Skupaj:	3.934	2.662	6.596	2.331	696	2.617	1.347	6.991	+395

Vse tri SOZD po planu za leto 1984 potrebujejo 53.000 ton umetnih gnojil in sicer:

SOZD KIT	40.000 ton
SOZD MERCATOR	11.000 ton
ZKGP Kočevje	2.000 ton

Za zaščitna sredstva ni na tem mestu smotno prikazati količin zaradi množice preparatov, v bilanci prikazujemo le potrebno devizno participacijo.

Iz prikazane bilance je razvidno, da bo SOZD drugi največji porabnik gnojil in zaščitnik sredstev v SRS (za ABC POMURKA) in bo njena devizna bilanca na tem področju vseeno pozitivna (ABC POMURKA 3,3 mio \$ primanjkljaja). Ta ugotovitev pa je zagotovilo, da bo proizvodnja nemoteno oskrbovana s ključnimi kmetijskimi repromateriali.

Semena

Nobena od treh SOZD doslej ni spremljala oskrbe kmetijskih OZD s semeni. Na tem področju v SR Sloveniji deluje DO Semenarna, ki oskrbuje tudi vse OZD iz vseh treh SOZD. OZD se s semeni oskrbujejo tudi iz drugih virov.

Kvaliteta semen je v neposredni povezavi z večjo intenzifikacijo rastlinske proizvodnje, zato bi tudi na tem področju bila odločilnega pomena vidna vloga Kmetijskega zavoda v Ljubljani. Le-ta bi moral organizacijam svetovati katera semena so priporočljiva, usposobiti pa bi se moral tudi za kontrolo kvalitete semen.

Na osnovi povezave s Kmetijskim zavodom Ljubljana pa bomo v strokovni službi na nivoju SOZD uvedli evidenco potreb po semenih ter oskrbo vključili v ostale blagovne tokove, ki jih spremljajo skupne službe SOZD.

Kmetijska mehanizacija

Glavna dobavitelja kmetijske mehanizacije v SOZD KIT in v ZKGP Kočevje sta AGROTEHNIKA – GRUDA in HMEZAD ŽALEC, v SOZD MERCATOR pa AGROTEHNIKA – GRUDA, POLJOOPSKRBA ZAGREB in AGROSERVIS ZAGREB.

Tudi v SOZD bo oskrba še nekaj časa potekala preko dosedanjih večjih dobaviteljev. Glede na velik obseg kmetijske proizvodnje v SOZD pa je zaželeno, da ena od organizacij s tovrstno dejavnostjo prevzame oskrbo celotne SOZD. Najprimernejša OZD je KŽK – TOZD Agromehanika v kateri poteka tudi proizvodnja kmetijske mehanizacije. TOZD Agromehanika bo torej v novi SOZD specializirana OZD za proizvodnjo ter grosistično prodajo kmetijske mehanizacije, rezervnih delov in gum za kmetijsko mehanizacijo ter podobnega.

Vse kmetijske OZD (zlasti zadrage) imajo manjša lastna skladišča za kmetijsko mehanizacijo, prodaja na drobno pa poteka celo v več prodajalnah ene organizacije. V bodoče je potrebno koncentrirati prodajo kmetijske mehanizacije na enem mestu v vsaki OZD, s tem se bodo zmanjšale zaloge in obseg vezanih sredstev.

Servisi kmetijske mehanizacije, rezervni deli, gume

Servisi kmetijske mehanizacije so v Novem mestu, Trebnjem, Metliki, Črnomlju, Ribnici, Kočevju, Mozirju, Kozarjah, Krškem in v Kranju. Ti servisi praviloma le v zelo majhnem obsegu servisirajo kmetijsko mehanizacijo, kajti kmetje vsa manjša popravila opravijo sami in se zatečejo v servis le zaradi večjih popravil. Servisi se zato bavijo še z dopolnilnimi dejavnostmi. Vsi servisi imajo tudi prodajalne rezervnih delov, prav tako pa tudi zadrage in temeljne združne organizacije.

Oskrba z rezervnimi deli je torej razdrobljena, nepopolna in poslovanje z njimi neracionalno. Prav zato je potrebno v SOZD oskrbo poenotiti preko specializirane organizacije, ki jo vse kmetijske OZD pooblastijo za opravljanje tovrstne oskrbe.

Krmila

Kmetijske OZD iz SOZD MERCATOR se oskrbujejo s krmili iz mešalnic v Novem mestu (KIT – KZ Krka), v Škofji Loki (KIT

– KŽK), v Žalcu (HMEZAD) in Ajdovščini (MLINOTEST).

Kmetijske OZD iz SOZD KIT pa se oskrbujejo iz mešalnic v Novem mestu in Škofji Loki ter dodatno iz mešalnice EMONE v Ljubljani, HMEZADA v Žalcu in iz ŠIDA.

Kmetijske OZD iz ZKGP Kočevje se oskrbujejo v lastni mešalnici, ki je v sestavu TOZD Prašičereja.

Proizvodne kapacitete vseh treh mešalnic v SOZD so naslednje:

KZ KRKA, Novo mesto	20.000 ton
KG Kočevje	20.000 ton
KŽK, Kranj	15.000 ton
Skupaj	55.000 ton

Za proizvodnjo 55.000 ton krmil potrebujejo mešalnice naslednje količine surovin:

34.000 ton koruze
4.300 ton ječmena
2.600 ton pesnih rezencev
2.950 ton oljnih tropin
1.100 ton ribje moke
1.400 ton delidirane lucerke
6.000 ton sojinih tropin
800 ton mesne moke
350 ton premiksov
750 ton mineralov
750 ton ostalih surovin

Posamezne OZD se oskrbujejo tudi iz mešalnic izven SOZD in sicer:

ZKZ Mozirje	7.000 ton krmil (EMONA, HMEZAD, VOJVODINA)
TOZD Stična, prašičereja	10.000 ton krmil (ŠID)
TOZD Posestva	1.000 ton krmil (ŠID)
KGZ SSRA, KZ Logatec,	
KZ Cerknica	1.000 ton krmil (MLINOTEST)
KZ Sevnica	500 ton krmil (HMEZAD)

Skupaj 19.500 ton krmil

Kmetijske OZD SOZD torej potrebujejo skoraj 75.000 ton krmil. Za proizvodnjo le-teh pa je potrebno zagotoviti naslednje količine surovin:

46.000 ton koruze
5.900 ton ječmena
3.400 ton pesnih rezancev
3.500 ton oljnih tropin
1.600 ton ribje moke
2.200 ton dehidrirane lucerke
8.400 ton sojinih tropin
1.200 ton mesne moke
500 ton premiksov
1.150 ton mineralov
1.150 ton ostalih surovin

Od navedenih potrebnih surovin je zelo majhen del dolgoročno zagotovljen, in sicer si je MERCATOR s sovlaganjem zagotovil 7.000 ton koruze letno za dobo 15 let. Nabava vseh ostalih količin surovin je odvisna od pretresov na tržišču s krmo, zato bo v SOZD posebna skrb namenjena dolgoročni in zanesljivi oskrbi s potrebnimi komponentami.

V neposredni povezavi z zanesljivo tovrstno oskrbo je intenzifikacija poljedelske proizvodnje, na osnovi katere je del potrebne krme mogoče proizvesti doma in tem zmanjševati odvisnost od razmer na tržišču s krmo.

V tej zvezi bodo v perspektivi tudi mešalnice zmanjševale proizvodnjo kompletnih mešanic in se preusmerile na proizvodnjo superkoncentratov, saj bodo rejci živine morali pretežno del energetske krme pridelati sami.

Z določenimi surovinami smo dolgoročno vezani na uvoz. Najpomembnejši uvozni komponenti sta ribja moka in sojine tropine, za nabavo katerih bo potrebno zagotoviti devizna sredstva:

8.400 ton sojinih tropin po 300 \$/t	2.520.000 \$
1.600 ton ribje moke po 700 \$/t	1.120.000 \$
	3.640.000 \$

Poleg navedenega zneska bo potrebno devize zagotoviti tudi za del mesne moke, za premikse in minerale, tako da je celoten znesek deviz okrog 4 mio \$.

Za zagotovitev potrebnih deviz bo v SOZD potrebno bistveno povečati izvoz živine, mesa in mesnih izdelkov. Blagovni fondi za tak izvoz nedvomno obstajajo, potreben je le pomemben premik pri organiziranju proizvodnje za izvoz.

8.2. Zadrugištvo

V SOZD se združuje sorazmerno veliko število zadrug, praktično vse zadrugne organizacije dolenske regije, večina zadrug ljubljanske regije ter zgornjesavska kmetijska zadruga.

V SOZD se s tem vključuje skupna skrb za enovito razreševanje zlasti naslednje problematike:

- zemljiške politike
- zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja kmetov ter druge oblike zavarovanja
- davčne politike
- kmečkih skupnosti
- pogodbenih odnosov s člani zadrug in kooperanti
- enotna kreditna služba
- kmečke žene
- mladi zadrugniki

Zadruga tovrstno problematiko sicer razrešujejo tudi v okviru povezovanja z zadrugno zvezo, vendar pa je v čvrsti poslovni in reprodukcijski povezavi ta skrb za skupno razreševanje in enotno gospodarjenje v sestavljeni organizaciji tudi del skupne politike SOZD, saj taka povezava združuje na eni strani kmete in delavce v združeni organizaciji, kjer je v glavnem zastopana proizvodnja v vseh oblikah poslovnega sodelovanja; na drugi strani pa išče prav ta združba čvrstejšo povezavo s predelovalno inudstrijo in trgovino, kamor osnovna proizvodnja plasira svoje pridelke.

Samoupravno združevanje kmetov v osnovne (temeljne) zadrugiške organizacije povečuje obseg tržne proizvodnje in s tem utrjevanje položaja združenega kmeta v zadrugi. Zaenkrat razen poslovnega odbora ne predvidevamo drugega povezovalja, vendar pa našteta problematika terja osnovno usklajevanje interesov, potreb in pravic ter enotno razreševanje v drugem odstavku našete te problematike.

Boljša organiziranost bo omogočila boljše izpolnjevanje nalog, to bo pripomoglo k hitrejšemu spreminjanju odnosov znotraj samih združenih organizacij, SOZD in navzven.

Za boljše povezavo članov zadrug in združenih kmetov je potrebno več skupnega planiranja in ustvarjanja dohodka, boljše organiziranost zadrugnih enot, povezava v reprodukcijske skupnosti.

Dosedanji rezultati kažejo, da je za dobro povezavo kmetov in zadrug nujno izhodišče s pospeševalci v proizvodno usmeritev in če sta oba kmet in pospeševalec dobro strokovno usposobljena, združeno proizvodnjo obvladujeta in sta v zadrugi organizaciji čvrsto povezana. Pretežen del nadaljnjih skrbi je pri tako organiziranih kmetih preskrba repromateriala ter sredstev za razširjeno reprodukcijo (HKS in bančna sredstva za usmerjanje kmetij).

Član poslovnega organa za zadrugištvo mora znotraj SOZD prevzeti tudi skrb v koordinaciji z ostalimi sektorji v DS za razreševanje ekonomskih, pravnih in komercialnih nalog v organizacijah združenih kmetov; za te naloge je potrebno porabljati tudi intervencijska sredstva, ki naj se porabljajo tudi za kadrovske krepitve pospeševalne službe.

Večja proizvodnja terja v zadrugah boljše prostore za odkup, shranjevanje in dodelavo odkupljenih pridelkov, večje prostore za repromaterial; potrebno je vedno imeti sredstva tudi za te naložbe, ki posamezne sicer ne pomenijo velike naložbe, vse skupaj pa vendarle močno porabo investicijskih sredstev.

Usmerjanje in realizacija proizvodnega programa je glavna naloga strokovnih (pospeševalnih) služb v zadrugnih organi-

zacijah. To terja smotrno načrtovanje in oskrbo, pa tudi družbeno ekonomsko intervencijo iz občinskih in republiškega sklada za pospeševanje kmetijstva, včasih pa tudi vključevanje intervencijskih skladov.

Posebno poglavje v delu službe je priprava predlogov za realizacijo zemljiške politike, ki se mora tekoče dopolnjevati, posebej v hribovitem svetu.

Kmečke skupnosti so tipična oblika združevanja kmetijskih proizvajalcev, ki jih vzpodbuja skupna nabava in raba osnovnih sredstev. Te interesne skupine rabijo dopolnilno izobraževanje.

Pomembno je tudi izobraževanje kmečkih žena in mladih zadrugnikov in njihova organiziranost, to delo mora postati redno, ne pa aktivistično in le izven rednega delovnega časa. Eno in drugo je povezano tudi z realizacijo dopolnilnega programa na kmetijah, zlasti je to kmečki turizem.

HKS (hranilna kreditna služba) ima v večini primerov (razen KZ Dobropolja) že urejen svoj pravni status po novem zakonu o HKS. Sredstva iz HKS morajo biti v pretežni meri namenjena za razvoj kmetijstva, pretežen del vlog je sicer nevezanih, pretežni del pa se sredstva porabljajo za proizvodne naložbe kmetov.

Zavarovanje zoper škodo je po zakonu o združevanju kmetov ena od skupnih nalog, ki jo razrešujemo skupno z zavarovalno skupnostjo, le s skupnim nastopom bomo napravili posebni napredek.

Našteta so le glavna dela in naloge, ki jih bo moral SOZD na področju zadrugištva razreševati oziroma vsklajevati in določati enotna izhodišča, ki jih bo potrebno tudi postopoma realizirati v praksi. Praktično je to področje delovanja članic, ki se z drugimi področji in panogami ne prekriva, pomeni pa interes okoli 5.000 članov zadrug oziroma interes okoli 22.000 kooperantov.

8.3. Kmetijstvo in živilska industrija

SOZD MERCATOR – KIT bo združeval praktično celotno primarno kmetijsko proizvodnjo družbenega in zasebnega sektorja na osrednjem delu Slovenije. Tako obsežna kmetijska proizvodnja terja ustrezne oblike povezovanja, skupne tehnološke, organizacijske razvojne rešitve, skupen nastop pri nabavi repromaterialov in pri plasmaju proizvodov.

Ob opredeljevanju organiziranosti in medsebojnega povezovanja primarne kmetijske proizvodnje je potrebno spoštovati naslednje ugotovitve in načela:

1. Kmetijska proizvodnja se odvija na področjih, kjer za to obstajajo naravni pogoji in zato na teh področjih že delujejo kmetijske organizacije oz. organizacije združenih kmetov.

2. Organizacije združenih kmetov so organizirane po teritorialnem principu in vsaka deluje na konkretnem zaokroženem področju, kjer organizira proizvodnjo zlasti v zasebnem sektorju.

3. Družbena kmetijska proizvodnja je v glavnem že močno specializirana samo za proizvodnjo določenih proizvodov (npr. sadjarstvo, prireja mleka oz. mesa, pridelava krompirja, vinogradništvo), ki je odvisna od konkretnih naravnih pogojev na določenem področju.

Dejstvo je, da ima pretežni del kmetijskih OZD v SOZD svojo specifično proizvodnjo, pa vendar je tudi nekaj takih, ki se zaradi istovrstne proizvodnje lahko povežejo tako, da nastanejo branžne OZD.

Povezovanje istovrstne proizvodnje v branžno DO ima nedvomno prednosti, zlasti: enotna tehnologija, enotna strokovna služba, enoten nastop na tržišču; usklajen in ekonomsko smotrni razvoj itd.

Pomisleka pri organiziranju branžne DO sta pravzaprav le dva:

– nesmotrnost povezovanja, ko gre za veliko oddaljenost posameznih organizacij oz. enot, in

– oddvojenost od členov reproverige, s pomočjo katerih je lažje prebraditi dohodkovno kritična obdobja.

4. Prav na poslednji ugotovitvi bazira druga možnost organiziranja kmetijske proizvodnje, to je v reproverige z dvema ali več členi, npr.: prireja mleka – predelava mleka – (trgovina); vinogradništvo – vinarstvo; prireja mesa – klavništvo – mesnice, in podobno. Seveda pa v tem primeru ne gre več samo za kmetijsko proizvodnjo, ampak za povezovanje kmetijstva in predelave ter tudi trgovine.

Pomisleki v zvezi z organiziranjem posameznih reproverig so v naslednjem:

Reproveriga oz. kar reprocelota bo nova SOZD, saj bo vključevala primarno kmetijsko proizvodnjo, živilsko industrijo (predelavo), trgovino (notranjo in zunanjo), gostinstvo in turizem, skratka vse člane od pridelave do potrošnje.

V SOZD oz. reproceloti pa naj bodo ekonomsko in strokovno močne branžne organizacije z maksimalno dorečeno organizacijo in delitvijo dela, koncentracijo znanja in kapitala in z razvojnimi perspektivami. Branžne OZD tvorijo posamezne člene reprocelote (SOZD). Medbranžna koordinacija bi v tem primeru bila na nivoju sestavljene organizacije, sicer pa bi morala biti že na nivoju delovnih organizacij in seveda tudi na SOZD.

5. Enako kot za družbeno kmetijsko proizvodnjo velja tudi za živilsko industrijo, da je že specializirana za proizvodnjo določenih izdelkov.

V SOZD bo nekaj zelo pomembnih predelovalnih organizacij (klavnopredelovalne dejavnosti, mlekarstvo, predelava vrtnin, proizvodnja olja, vinarstvo, itd.).

V določenih dejavnostih bo v SOZD delovala le po ena organizacija (npr. proizvodnja olja, proizvodnja konditorskih izdelkov, pekarna, proizvodnja drugih živilskih izdelkov), v drugih dejavnostih pa bo po nekaj OZD istovrstne predelave.

O povezovanju istovrstne živilske industrije veljajo enake ugotovitve kot so navedene pri primarni kmetijski proizvodnji.

6. Pomembno vlogo mora v SOZD odigrati Kmetijski zavod Ljubljana in to zlasti v zasebni kmetijski proizvodnji. Kmetijski zavod bo v novi SOZD tista organizacija, ki bo znanje iz raziskovalnih in znanstvenih institucij prenesla do pospeševalne službe na terenu. V Kmetijskem zavodu bo torej koncentrirana strokovna služba za vse veje primarne kmetijske proizvodnje, do posameznih OZD, pa bo delovala po principu svobodne menjave dela.

7. V primerih, ko zaradi različnih razlogov ni mogoče organizirati branžnih oz. reprodukcijsko zaokroženih delovnih organizacij, koordinacijo med organizacijami prevzema poslovna oz. reprodukcijska skupnost. Tovrstne skupnosti bodo tudi sicer potrebne za povezovanje kmetijskih zadrug v SOZD.

Upoštevač navedene ugotovitve in načela bodo v delovnih organizacijah sedanjih sozdov opravljene naslednje organizacijske spremembe, ki bodo opravljene neposredno pred ali hkrati z referendumom za združitev:

1. KIT-KŽK Gorenjske

TOZD Mesoizdelki Škofja Loka in TOZD Trgovina na drobno Kranj se bosta združili, tako da bo TOZD Trgovina na drobno prenehala obstajati.

2. Mercator – Velepiskrba

TOZD TMI Ljubljana se organizira kot enovita delovna organizacija.

3. KIT – KŽK Gorenjske – KIT – Ljubljanske mlekarne

V DO KŽK Gorenjske mlekarne se iz DO Ljubljanske mlekarne vključi TOZD Strojni obrati Kozarje, ki preneha kot TOZD in postane poslovna enota v okviru TOZD Agromehanika ter prevzame del njenega proizvodnega programa.

4. KIT KŽK GORENJSKE TOZD Agromehanika – TOZD

Agromehanika postane specializirana TOZD za proizvodnjo in grosistično prodajo kmetijske mehanizacije, rezervnih delov ter gum za kmetijsko mehanizacijo za celotno novo SOZD.

5. KIT KMETIJSKI ZAVOD LUBLJANA – postane organizacija skupnega pomena članic SOZD za področje pospeševanja primarne kmetijske proizvodnje.

DO KG Kočevje in DO Mlekarna Zemun ostanejo članice tudi drugih sestavljenih organizacij. Odnosi med SOZD Mercator – KIT ter DO, ki je v sestavi več SOZD, se uredijo s posebnim sporazumom.

8.4. Notranja trgovina

Za učinkovito uresničevanje zadev skupnega pomena na področju blagovnega prometa bo organiziranje notranje trgovine (trgovine na debelo in drobno) v novi SOZD temeljilo na naslednjih izhodiščih in načelih:

– da se trgovina s kmetijskim repromaterialom vključuje v sestav TZO z osnovno kmetijsko dejavnostjo,

– da se dosedanja trgovina na drobno združi po teritorialnem principu, in sicer tako, da se področna trgovina na drobno iz dosedanje SOZD MERCATOR združi s trgovino na drobno v tistih kmetijskih zadrugah, ki so dosedaj imele močno razvito trgovino,

– da se v novi organizaciji ne bi povečalo število samoupravnih subjektov na področju trgovine,

– da se v novi organizaciji oblikujejo ekonomsko močne OZD na drobno ter omogoči racionalnost in vsklajenost razvoja trgovine na drobno na posameznih področjih,

– da se industrijske prodajalne (mesnice) vključijo po teritorialnem principu v sestav posameznih mesno predelovalnih obratov v sestavi DO Mesna industrija,

– da se trgovina na drobno ukvarja samo s prometom na drobno ter da se področna – lokalna grosistična skladišča vključijo v sestav čiste trgovine na debelo, ki prevzame celotno oskrbo trgovine na drobno na določenem področju.

Na osnovi navedenih izhodišč in načel bodo v SOZD opravljene naslednje organizacijske spremembe, ki bodo opravljene neposredno pred ali hkrati z referendumom za združitev.

1. KIT KZ, Metlika – MERCATOR – ROŽNIK, TOZD Metlika, Metlika

– poslovalnice z blagom široke potrošnje iz KIT Metlika se združijo v novo TOZD trgovine na drobno (ime firme – TOZD določijo prizadeti delavci) v sestavi KZ Metlika.

– v novo TOZD trgovine na drobno se iz dosedanje KZ Metlika vključijo naslednje poslovalnice:

- Metlika špecerija
- Gradac tehnično blago
- Gradac špecerija

– iz MERCATOR-ROŽNIK, TOZD Metlika se v novo TOZD Trgovine na drobno vključijo vse poslovalnice.

2. KIT KZ, Trebnje – MERCATOR-ROŽNIK, TOZD Gradišče Trebnje

– TOZD Gradišče Trebnje in KZ Trebnje se združita v enovito DO KZ Trebnje, s tem da se trgovina na drobno iz obeh organizacij organizira kot poslovna enota, a kmetijska dejavnost iz KZ Trebnje kot druga poslovna enota.

3. KIT KZ Krka, Novo mesto – MERCATOR-VELEPRE-SKRBA, TOZD Standard

– poslovalnice z blagom široke potrošnje iz KZ KRKA Novo mesto ter vse poslovalnice iz TOZD Standard Novo mesto se združijo v novo TOZD trgovine na drobno (ime firme TOZD določijo prizadeti delavci) v okviru KZ KRKA Novo mesto – iz KZ KRKA Novo mesto se v novo TOZD trgovine na drobno vključijo naslednje prodajalne:

- Novo mesto špecerija – tržnica – boks
- Novo mesto sadje zelenjava – tržnica – boks

- Novo mesto mlečni izdelki – tržnica – boks
- Žabja vas blagovnica, bife
- Novo mesto, dve delikatesni prodajalni
- Novo mesto, tri mesnice
- Šentjernej mesnica
- Šmihelj mesnica
- Dvor mesnica
- Krmelj mesnica
- Novo mesto mešano blago
- Birčna vas mešano blago
- Brusnice mešano blago
- Uršna sela mešano blago
- Podgrad mešano blago
- Mirna peč mešano blago
- Straža mešano blago
- Dolenjske Toplice mešano blago
- Škocjan mešano blago
- Žužemberk mešano blago
- Dvor mešano blago
- Hinje mešano blago
- Žvirče mešano blago, bife
- Ajdovec mešano blago, bife
- Šmihelj mešano blago
- Straža gostišče
- Žužemberk gostišče
- Dvor bife

Iz MERCATOR-VELEPRESKRBA, TOZD Standard, Novo mesto se v novo TOZD Trgovine na drobno vključijo vse poslovalnice.

- iz KZ KRKA Novo mesto se v novo TOZD Mesna industrija, ki je v sestavi KŽK, vključita naslednji poslovalnici:

- Ljubljana Polje mesnica
- Ljubljana Moste mesnica

- poslovalnice s kmetijskim repromaterialom se po teritorialnem principu vključijo v TZO v okviru KZ KRKA Novo mesto:

- Novo mesto poslovalnica 1 repromaterial
- Novo mesto poslovalnica 2 repromaterial
- Novo mesto poslovalnica 3 repromaterial
- Mirna peč repromaterial
- Straža repromaterial
- Dolenjske Toplice Repromaterial
- Šentjernej repromaterial
- Škocjan repromaterial
- Šmarjeta repromaterial

Skladišče s prehranbenim blagom v sestavi TOZD Standard Novo mesto se skupaj z maloprodajo začasno vključi v KZ Krka, TOZD Trgovine na drobno, kot lokalno skladišče za oskrbo maloprodaje v okviru DO KZ Krka, z dosedanjim programom na področju živil.

Nosilec osnovne preskrbe maloprodaje na področju dolenjske regije bo tudi v novi organizaciji Mercator – Grosist Ljubljana.

4. KIT LJUBLJANSKE MLEKARNE, TOZD Trgovine – MERCATOR-ROŽNIK, Ljubljana

- TOZD Trgovine Ljubljana se vključi kot TOZD Trgovine Ljubljana v DO MERCATOR-ROŽNIK Ljubljana.

5. KIT ZKZ, Mozirje – MERCATOR-ROŽNIK, TOZD Grmada, Ljubljana

- TOZD Blagovni promet v novi organizaciji ne more opravljati funkcije prometa na debelo za oskrbo maloprodaje, zato se išče povezava z GROSISTOM, Ljubljana.

- v obstoječo TOZD Trgovina in gostinstvo v sestavi ZKZ Mozirje se vključijo vse poslovalnice na področju Zgornje savinjske doline iz MERCATOR-ROŽNIKA, TOZD Grmada Ljubljana:

- Samopostrežba Gornji grad
- Samopostrežba Ljubno
- Poslovalnica Šmartno ob Dreti

- Poslovalnica Okovina
- Dislocirana enota Gornji grad
- Poslovalnica Konjski vrh
- SP Luče
- Tekstil Grušovlje
- Blagovnica Ljubno
- Železnina Ljubno

6. KIT KŽK GORENJSKE, TOZD Trgovina na drobno

- ukine se TOZD Trgovina na drobno Kranj ter poslovalnica – mesnice in se vključijo kot industrijske prodajalne v TOZD Mesna industrija v sestavi DO KŽK Kranj.

7. KIT Ljubljanske mlekarne, TOZD Marketing – Mercator – Grosist Ljubljana, Mercator – Sadje zelenjava Ljubljana

- v bodoči organizaciji se z distribucijo mleka, mlečnih napitkov (jogurt, smetana, sirček, kislo mleko), steriliziranih mlečnih izdelkov (alpsko mleko, čokoladno mleko), ki zahtevajo dnevno oz. ambulantno dostavo v trgovino na drobno ukvarja izključno TOZD Marketing Ljubljana.

- v bodoči organizaciji se z distribucijo sladoleda za potrebe organizacij v sestavi SOZD MERCATOR ter drugih kupcev ukvarja izključno TOZD Marketing, Ljubljana

- preskrbo trgovine na drobno v SOZD Mercator ter drugih kupcev z mlečnimi izdelki (siri, maslo) ter zamrznjenim programom tudi po združitvi še naprej opravljajo Mercator – Grosist Ljubljana in TOZD Marketing Ljubljana ter Mercator – Sadje zelenjava Ljubljana, ki se bodo o delitvi prometa na debelo dogovorile v nadaljnjem poslovanju v novi organizaciji.

8. Področna skladišča TOZD Marketing v Sarajevu, Osijeku, Derventi, Reki in Zagrebu ter področna skladišča KŽK, Kranj v Mariboru, Celju, Zagrebu in Splitu tudi po združitvi ostanejo do nadaljnjega nespremenjena v sestavi teh organizacij, s tem da se po izvedeni integraciji prouči možnost vključitve teh skladišč v poslovanje bodočih skupnih distribucijskih centrov proizvodnih organizacij v sestavi SOZD MERCATOR.

9. Razformira in ukine se DO MERCATOR – VELEPRESKRBA, TOZD GROSIST, Ljubljana se organizira kot delovna organizacija s področnimi skladišči.

Ostale TOZD iz sestave MERCATOR – VELEPRESKRBA se organizirajo:

- TOZD TMI Ljubljana se organizira kot enovita DO
- TOZD Trgopromet Kočevje se vključi v MERCATOR – ROŽNIK

- TOZD Standard Novo mesto (glej točko 3)

- TOZD Hladilnica se vključi v DO MERCATOR – SADJE ZELENJAVA kot poslovna enota z dosedanjim dejavnostjo, glede na predmet poslovanja Sadje zelenjave in pogoje poslovanja v hladilnici, bo M–Sadje zelenjava razširila poslovanja na pakiranje in distribucijo zamrznjene zelenjave in sadja po predhodnem sporazumu o delitvi dela z M–Grosist Ljubljana in Ljubljanske mlekarne, TOZD Marketing Ljubljana, ki to dejavnost že opravljata.

10. Mercator–Rožnik, TOZD Jelka Ribnica – KIT KZ Ribnica

Grosistično skladišče pijač v okviru TOZD Jelka Ribnica se vključi (kadrovsko, prostorsko) v sestav Trgoprometa Kočevje kot področnega grosista.

8.5. Zunanja trgovina

Opravljanje zunanjetrgovinske dejavnosti vseh OZD tako v SOZD KIT kot v SOZD MERCATOR preko ene specializirane zunanjetrgovinske DO se je uveljavljalo že v dosedanjem delu obeh SOZD. To načelo postaja še pomembnejše v novem deviznem sistemu, v katerem je po izločitvi obveznih delovnih dajatev za potrebe zveze in republike takorekoč vse gospodarjenje z lastnimi devizami v okviru družbeno priznanih repropotreb celotnih SOZD zaupano sami SOZD. Z ozirom na to se bistveno povečuje odgovornost specializirane zunanje

trgovine OZD, ki bo opravljala zunanjetrgovinsko dejavnost za celotno integrirano SOZD.

Poleg primerne organiziranosti za izpolnjevanje odgovornejših nalog bomo uskladjali obstoječe sporazume o skupnem gospodarjenju z devizami, stimuliranju izvoza in nadomeščanju izgub pri izvozu. To pomeni, da ciljev na področju mednarodne menjave ne bo mogla doseči samo omenjena specializirana zunanjetrgovinska OZD, temveč le-ta v sodelovanju vseh OZD z discipliniranim upoštevanjem tozadevnih SaS tako glede vzajemnih pravic kot obveznosti.

Z upoštevanjem teh ugotovitev se bo zunanjetrgovinska dejavnost za novo SOZD opravljala preko DO-MERCATOR – MEDNARODNE TRGOVINE. Delavci DO KIT Storitve, ki opravljajo zunanjetrgovinska opravila se združijo z DO MERCATOR – MEDNARODNA TRGOVINA v skladu z načeli specializacije in delitve dela in sicer:

1. TOZD Slovenija sadje, zunanja trgovina – prehrambeno področje

- izvoz zelenjave in sadja – 1 delavec z zunanjetrgovinsko registracijo v sektor izvoz, služba izvoza svežega blaga,

- izvoz mesa, živine; sladkovodnih rib – 1 delavec z zunanjetrgovinsko registracijo v sektor za izvoz mesa; ostali 3 delavci notranje trgovine, torej brez zunanjetrgovinske registracije, se vključijo v ustrezne službe TOZD TMI Ljubljana;

- dosednji vršilec dolžnosti direktorja sektorja zunanje trgovine v DO KIT Storitve se vključi na ustrezna zunanjetrgovinska dela in naloge glede na izobrazbo in pridobljene delovne izkušnje na področju zunanje trgovine;

2. TOZD Contal – neprehrambeno področje – metali

- oddelek zastopstev – 2 delavca z zunanjetrgovinsko registracijo iz DO KIT Storitve, 1 delavec za zunanjetrgovinsko registracijo iz KŽK Kranj, 4 delavci iz DO KIT Storitve in 1 delavec iz KŽK Kranj brez zunanjetrgovinske registracije se združijo v sektor kot enota za področje opreme in surovin;

- vodja zastopstev in konsignacije v KŽK Kranj se vključi na ustrezna dela in naloge glede na izobrazbo in pridobljene delovne izkušnje na področju zunanje trgovine v sektor zastopstev;

- uvoz materiala in rezervnih delov za mlekarstvo industrijo, kmetijske stroje in drugo agrotehnično opremo – 2 delavca z zunanjetrgovinsko registracijo združita delo v sektorju uvoza;

3. TOZD Steklo – neprehrambeno področje – metali

- izvoz izdelkov domače obrti – 1 delavec z zunanjetrgovinsko registracijo združijo delo v sektorju izvoz: mleko in mlečni izdelki se obravnavajo v TOZD Slovenija sadje, sektor meso;

4. DSSS MERCATOR – MEDNARODNA TRGOVINA

- devizna opravila – 1 delavec z zunanjetrgovinsko registracijo se vključi v devizno službo, 1 delavec z zunanjetrgovinsko registracijo v sektor izvoza oz. v devizno službo odvsi od naknadnega dogovora;

- računovodska opravila – 4 delavci se vključijo v računovodski sektor od tega 2 v MERCATOR – MEDNARODNA TRGOVINA in 2 v MERCATOR – TEHNA TOZD Investa;

- samoupravna opravila – 1 delavec v kadrovsko-spolni sektor;

- administrativna opravila – 2 delavca v kadrovsko-spolni sektor.

8.6. Storitve

V SOZD MERCATOR obstaja specializirana delovna organizacija za opravljanje storitev MERCATOR – TEHNA. V svoji sestavi ima tri TOZD, od katerih je TOZD Investa specializirana za opravljanje projektiranja in inženiringa.

V DO KIT Storitve obstaja sektor Inženiring, ki se združi z MERCATOR – TEHNO, TOZD Investo (v nadaljevanju TOZD Investa) kot samostojni sektor agroživilstva z 19 delavci.

To pomeni, da sektor obdrži dosedanje vodstvo in notranjo organizacijo, sedanji način organizacije proizvodnega dela,

pridobivanje dohodka in njegovo delitev, vključno z osebnimi dohodki, kot tudi oblikovanje skladov, oz. sredstev za akumulacijo. Sedež sektorja ostane v Ljubljani, Trebinjska 7.

Vključitvi delavcev v TOZD Investo mora slediti brezplačen prenos osnovnih in obratnih sredstev, s katerimi sektor inženiring razpolaga (delovne priprave, sredstva družbenega standarda – sklada skupne porabe), kot tudi drugih pravic iz minulega dela. Omenjeno problematiko bo urejeval poseben samoupravni sporazum o pravicah in obveznostih v zvezi s prehodom sektorja inženiring iz DO KIT Storitve v TOZD Investo.

Razvoj sektorja agroživilstva je predvsem razvijanje tehnologije za proizvodnjo in predelavo živilskih proizvodov v SOZD in izven, kot tudi v inozemstvu predvsem na področju mlečnih linij.

Projektiranje objektov za kmetijsko in predelovalno industrijo je treba razviti tako, da bo mogoče uspešno izvajanje celotnega programa inženiringa. Posebno pozornost je treba posvetiti izdelavi tipskih projektov za proizvodnjo in predelavo mleka.

Proizvodnjo tehnološke opreme je potrebno razviti pri naših kooperantih na osnovah trajnega sodelovanja.

Z združitvijo so dane možnosti za medsebojno delitev dela, boljše oz. večjo izkoriščenost zaposlenih strokovnjakov in za povečanje dohodka.

Po združitvi delavcev iz DO KIT Storitve, Sektor inženiring v TOZD Investo bo nastala strokovno in kadrovsko močna organizacija, ki bo sposobna obvladovati najzahtevnejša dela v SOZD, od svetovanja v pogledu investicijskih odločitev, priprave investicijske tehnične dokumentacije vseh vrst, opremljanja objektov, itd. to je inženiring v najširšem pomenu besede. Če pa hočemo, da bo le-ta uspešno poslovala, bo potrebno v večji meri vplivati na investitorje iz SOZD, da bodo vsa dela poverjali predvsem TOZD Investi in ne drugim izvajalcem, kot se je to pogosto dogajalo doslej.

8.7. Dejavnosti skupnega pomena

V okviru posameznih članic bodo organizirane tudi dejavnosti, ki služijo potrebam večjega števila ostalih članic in zato predstavljajo dejavnosti skupnega pomena za SOZD. Te dejavnosti so naslednje:

- grosistična nabava, skladiščenje in distribucija blaga za potrebe drobno-prodajne trgovine;

- zunanjetrgovinske storitve, ki so pomembnejše za večje število članic, in sicer izvoz ter organiziranje namenske proizvodnje za izvoz (živina, meso, perutnina, ribe, jajca, mleko, mlečni izdelki, domača obrt, les in lesni izdelki) ter uvoz repromateriala za potrebe kmetijstva in živilske industrije (komponente za krmila, embalaža, gnojila, zaščitna sredstva, drugi repromateriali).

Nosilec teh zunanjetrgovinskih storitev je DO M – Mednarodna trgovina,

- projektantske in inženiring storitve za članice (organizirane v Mercator-Tehni, TOZD Investi),

- storitve s področja pospeševanja kmetijstva (organizirane v okviru DO Kmetijski zavod).

To so samo tiste organizacijske spremembe, ki so že v trenutku združevanja tako očitne in nujno potrebne, da se postavljajo kot pogoj za samo združitve. To pomeni, da bi drugačna odločitev v prizadetih kolektivih imela za posledico njihovo samostojno pot izven okvira nove SOZD. Takšne drugačne odločitve bi namreč delavci v drugih ozidih, ki se prav tako združujejo, ne mogli oceniti kot sprejemljive. Treba se je zavedati, da zahtevna združitve, kot je združevanje DO iz SOZD KIT in SOZD Mercator, ne zadeva samo delavcev in kmetov v posameznih TOZD oziroma DO, pač pa tudi vse druge, ki se z njimi združijo v medsebojni povezanosti. Prav tako pa terja veliko odgovornost pri vsakem posamičnem odločanju in medsebojno spoštovanje vzajemnih interesov.

8.8. Samoupravna organiziranost SOZD

Delavci uresničujemo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice v SOZD z oblikami odločanja na podlagi ustave in Zakona o združenem delu v TOZD ter Delovnih skupnostih.

Za opravljanje, izvrševanje in vodenje skupnih zadev ustanovimo članice skupne samoupravne organe.

Organi SOZD so:

- delavski svet,
- izvršilni odbor,
- poslovodni odbor,
- odbor samoupravne delavske kontrole SOZD in
- koordinacijski odbor sindikata.

Delavski svet SOZD

Delavski svet SOZD je skupni organ upravljanja, sporazumevanja, dogovarjanja in usklajevanja stališč delavcev in združenih kmetov članic za urejanje zadev skupnega pomena.

Delavski svet SOZD Mercator sestavljajo delegati vseh članic SOZD, ter delegat Delovne skupnosti SOZD.

V delavski svet SOZD izvolijo z neposrednimi volitvami delavci in združeni kmetje vsake članice in Delovne skupnosti SOZD po enega delegata in enega namestnika.

Vsaka TOZD lahko pošlje na sejo Delavskega sveta svojega zastopnika, da sodeluje v razpravi in pojasnjuje stališča delavcev oz. združenih kmetov in Delavskega sveta TOZD v zadevah, ki so na dnevnem redu in so zanje delavci posebej zainteresirani.

Delegati Delavskega sveta SOZD so izvoljeni za dobo dveh let. Nihče ne more biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljen za delegata Delavskega sveta SOZD.

V Delavski SOZD ne morejo biti izvoljeni individualni poslovodni organi in predsedniki oziroma člani kolegijskega poslovodnega organa TOZD oziroma DO v sestavi SOZD ter vsi tisti delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, ki so odgovorni Delavskemu svetu SOZD.

Delavski svet sprejema odločitve soglasno, kadar delegat v Delavskem svetu soglasno o vprašanih, ki se nanašajo na ustvarjanje materialnih obveznosti TOZD, kakor tudi o drugih vprašanih, o katerih se delavci osebno izjavljajo, zlasti pa kadar se sprejema:

1. letni planski akt SOZD;
2. garancije za odplačilo obveznosti;
3. samoupravni sporazumi o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev Delovne skupnosti in uporabnikov njihovih storitev;
4. sklep o pristopu Delovnih organizacij v SOZD;
5. sklep o razdrtju tega sporazuma s posamezno udeleženko;
6. odločitev o članstvu SOZD v poslovnih skupnostih, interesnih skupnostih, materialne proizvodnje in skupnostih združenega dela za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje;
7. elaborat o družbeni in ekonomski upravičenosti ustanovitve DO;
8. odločitev o ustanovitvi DO;
9. odločitev o ustanavljanju podjetij v tujini, o sklepanju pogodb za skupno vlaganje sredstev s tujimi pravnimi osebami, odločitev o poslovnem in tehničnem sodelovanju, o dolgoročnih proizvodnih kooperacijah z organizacijami združenega dela in s tujimi pravnimi osebami, o pogodbah o prenosu oziroma uporabi industrijske lastnine z domačimi in tujimi pravnimi osebami,
10. ostale samoupravne splošne akte in druge odločitve, za katere je potrebno soglasje TOZD, če tako določajo zakoni, sporazumi o združitvi v SOZD, statut ali drugi samoupravni akti SOZD.

Pri glasovanju o zadevah iz prednjega odstavka je delegat dolžan glasovati v skladu s stališčem, ki ga je zavzela njegova delegacija, na podlagi obravnave v posameznih TOZD.

Če DS sklepa o vprašanih, o katerih se delavci osebno izjavljajo v TOZD, sprejema Delavski svet svoj sklep o soglasju z vsako TOZD na način, ki ga določa sporazum o združitvi v SOZD in poslovnik DS SOZD.

DS sprejema odločitve z večino glasov, po zakonu ni zahtevana drugačna kvalificirana večina, kadar soglasno predvsem o naslednjih zadevah:

1. o predlogu samoupravnih sporazumov in drugih splošnih aktih, o katerih odločajo z osebnim izjavljanjem;
 2. o drugih samoupravnih splošnih aktih, za katere je pristojen po zakonu in tem sporazumu;
 3. o srednjeročnem planu SOZD;
 4. sprejema plane in programe s področja SLO in družbene zaščite in druge ukrepe;
 5. določa poslovno politiko in ukrepe za njeno izvajanje;
 6. določa ukrepe za izvajanje plana in programa za delo in razvoj;
 7. sprejema stališča in priporočila glede uresničevanja poslovne politike Mercator – Interne banke;
 8. ugotavlja periodične in zaključne račune;
 9. daje soglasje DO za združitev oziroma pristop v drugo SOZD;
 10. voli in razrešuje člane izvršilnega odbora;
 11. imenuje in razrešuje predsednika in druge člane poslovodnega odbora SOZD;
 12. daje smernice in navodila za izvrševanje sklepov izvršilnemu odboru in poslovodnemu organu ter nadzoruje njuno delo;
 13. sprejema družbene dogovore in samoupravne sporazume v zadevah, za katere se delavci osebno ne izjavljajo, in če zakon ne določa drugače;
 14. imenuje člane razpisne komisije za imenovanje predsednika in drugih članov poslovodnega odbora SOZD;
 15. sklepa o razpisu referendum in imenuje organe za izvedbo referendum in drugih volitev;
 16. sprejema ukrepe na podlagi poročila organa samoupravne delavske kontrole;
 17. o ukrepih za odstranjevanje motenj in pokrivanja izgub;
 18. opravlja druge zadeve, če tako določajo zakoni, ta sporazum, statut in drugi samoupravni splošni akti SOZD.
- Pri glasovanju o teh zadevah se je delegat dolžan držati smernic svoje delegacije.

Glasovanje je javno, z dviganjem rok. Delegati lahko sklenejo, da bodo glasovali tajno, kadar odločajo o vprašanih zaupanja posameznih delavcev ali organov.

Kadar se na seji Delavskega sveta odloča o vprašanih, o katerih se delavci osebno izjavljajo v TOZD, predlagatelj najprej obrazloži predlog, nato delegat za vsako TOZD posreduje stališče, ki ga je sprejel pristojna delegacija oziroma delavci pri enovitih DO, če je stališče delegatov vseh DO o vprašanih, o katerih se odloča, enotno, je sklep sprejet.

Če delegat v svoji DO zaradi različnih interesov posameznih TOZD ne more posredovati soglasja vseh TOZD v DO, posreduje na DS SOZD njihova ločena stališča. Smatra se, da je TOZD dala soglasje, če delegat Delavskega sveta soglasja s sklepom Delavskega sveta.

Če delegat ni bil navzoč na zasedanju Delavskega sveta, mora v roku, ki ga določi Delavski svet, pisмено posredovati svojo odločitev glede vprašanja, o katerem je odločal Delavski svet.

Kadar delegat ne soglasja samo s posameznimi zadevami predlaganega akta oziroma sklepa, se smatra, da je ostali del akta sprejet. Delavski svet določi rok, v katerem TOZD, katere delegat ni soglašal, sporoči, ali vztraja na stališču ali odstopa od njega. V kolikor tudi v naknadnem roku delegat TOZD ne sporoči soglasja, se začne usklajevalni postopek.

Delegati v Delavskem svetu SOZD so v skladu z njihovimi splošnimi akti za svoje delo odgovorni delavcem OZD, v kateri so bili izvoljeni.

Delavci lahko odpokličejo svojega delegata v Delavskem svetu SOZD v skladu z zakonom in svojimi samoupravnimi splošnimi akti.

Gradivo za zasedanje Delavskega sveta se pošilja delegatom enovitih ter Delavskim svetom TOZD ter poslovnim organom TOZD, DO in SOZD.

Gradivo je treba dostaviti pravočasno, tako da lahko Delavski svet članic ob uveljavljanem delegatskega sistema zavzema in ga sporočijo svojim delegatom.

Ta rok je praviloma 15 dni.

Delavski svet SOZD sprejme svoj poslovnik, s katerim določa način in potek svojega delovanja, sprejemanja sklepov ter način dela svojega izvršilnega organa ter stalnih ali občasnih strokovnih komisij ali delovnih teles.

S poslovnikom določi tudi podrobnejši postopek za način usklajevanja stališč in sporazumevanja o zadevah, za katere delegati Delavskega sveta SOZD pri sprejemanju odločitev ne dosežejo soglasja, kadar je to potrebno.

Delavski svet SOZD poveri določene izvršilne funkcije svojemu izvršilnemu organu. Za pripravo oziroma obravnavo določenih strokovnih nalog lahko Delavski svet imenuje stalne ali občasne komisije ali delovna telesa.

Druge določila v zvezi z uresničevanjem samoupravljanja preko samoupravnih organov so obdelana v osnutku samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD.

NAČELO, KI VELJA ZA REORGANIZACIJE

Predvidene reorganizacije, o katerih bodo delavci in kmetje odločali na predhodnem referendumu, bodo veljale le v primeru, če se bodo nove oblikovane organizacije združile v SOZD MERCATOR. Zagotoviti je potrebno, da se vzpostavi prejšnje stanje tudi v primerih, če bi se kasneje katera od organizacij odločila za izstop iz SOZD ali če bi bila izključena.

8.9. Delovna skupnost SOZD

Delovna skupnost nove SOZD tvorijo delavci sedanjih delovnih skupnosti SOZD MERCATOR in SOZD KIT.

Predsedstvo SOZD

SOZD ima kolegijski poslovodni organ – KPO s člani:

- predsednik,
- namestnik predsednika,
- podpredsednik za kmetijstvo,
- podpredsednik za industrijo in storitve,
- podpredsednik za blagovni promet
- član za združništvo.

Predsedstvo ima enega ali več poslovnih sekretarjev.

Na sejah KPO stalno sodelujejo oziroma so prisotni še: direktor interne banke, direktor zunanjetrgovinske DO, direktor kmetijskega zavoda in vodja delovne skupnosti SOZD.

Administrativna in tehnična dela za KPO izvršujejo tajnice.

Člani KPO, ki so po funkciji samo člani KPO in izvajalci del v administraciji, sestavljajo organizacijsko enoto v delovni skupnosti SOZD

Ime delovne skupnosti

Ime delovne skupnosti je: Delovna skupnost SOZD MERCATOR-KIT. Sedež delovne skupnosti je v Ljubljani, Emonska 8.

Vrsta delovne skupnosti

Delovna skupnost opravlja naslednja strokovna in administrativna dela v zvezi s:

1. skupnim določanjem in izvajanjem razvojne in poslovne politike,
2. koordinacijo, usmerjanjem in organiziranjem poslovanja SOZD na področju blagovnega prometa in izvajanje ekonomske propagande,

3. skupnim določanjem in izvajanjem poslovne politike na področju ekonomskih odnosov s tujino,

4. koordinacijo, usmerjanjem in organiziranjem poslovanja SOZD na področju kmetijstva,

5. nujenjem pomoči organizacijam združenih kmetov pri razreševanju problemov na področju združništva,

6. koordinacijo, usmerjanjem in organiziranjem poslovanja SOZD na področju industrije,

7. delom pravne strokovne narave,

8. nujenjem pomoči članicam SOZD pri uresničevanju razvojnih investicij z združevanjem sredstev,

9. knjigovodstvom,

10. deli za samoupravne organe in družbenopolitične skupnosti ter obveščanje,

11. elektronsko obdelavo podatkov,

12. splošnimi zadevami,

13. deli po posebnem dogovoru.

Organiziranost delovne skupnosti

Delovna skupnost se organizira v naslednje sektorje oziroma službe:

a) sektor za blagovni promet

Sektor za blagovni promet je organizacijska enota delovne skupnosti za izvajanje dogovorjene skupne poslovne politike ter ekonomske propagande na področjih;

– marketinga ter raziskave tržišča,

– urejanje poslovnih in ekonomskih odnosov s proizvodnimi organizacijami ter drugimi dobavitelji blaga za potrebe trgovskih OZD.

– usklajevanja poslovanja trgovskih organizacij na debelo v sestavu SOZD ter urejanja poslovnih in ekonomskih odnosov med trgovskimi OZD na debelo in drobno v SOZD.

– koordinacije prodaje proizvodov kmetijskih in proizvodnih organizacij v SOZD,

– izvajanje ekonomske propagande in organizacija sejemske in drugih komercialnih prireditve skupnega pomena,

– opravljanja potrebnih (ustreznih) del za OZD s področja trgovine na drobno in gostinstva.

Izvajalci del in nalog v tem sektorju so delavci sektorja za blagovni promet SOZD Mercator in delavci minimarketinga SOZD KIT, ki se združijo v en sektor.

Sektor vodi podpredsednik KPO za blagovni promet,

b) sektor za kmetijstvo

Sektor za kmetijstvo je organizacijska enota delovne skupnosti, ki opravlja strokovna in administrativna dela v zvezi s:

c) sektor za industrijo in storitve

Sektor za industrijo in storitve je organizacijska enota delovne skupnosti, ki opravlja strokovna in administrativna dela v zvezi z:

– živilsko industrijo članic SOZD,

– ostalo industrijo članic SOZD,

– OZD s področja tehničnih storitev.

– sodelovanje v poslovnih združenjih, skupnostih in drugih tovrstnih asociacijah živilske in ostalih industrijskih dejavnosti

– usklajevanje plana industrijske proizvodnje.

Izvajalci del in nalog v tem sektorju bodo delavci razporejeni iz članic nove SOZD in drugi delavci.

Sektor vodi podpredsednik KPO za industrijo.

č) pravna služba

Pravna služba je organizacijska enota delovne skupnosti, ki skrbi za uresničitev skupnih funkcij oziroma del, določenih v SaS o združitvi v SOZD s področja del pravnostrokovne narave.

Pravna služba opravlja tudi različne pravne storitve za posamezne članice SOZD. Članicam sedanjega SOZD KIT bodo še vnaprej zagotovljene pravne storitve vsaj v enakem obsegu kot dosedaj. Pravna služba oblikuje oziroma sodeluje pri oblikovanju samoupravnih splošnih aktov delovne skupnosti in sodeluje z njenimi organi upravljanja.

Izvajalci del in nalog v tej službi so delavci pravne službe SOZD MERCATOR in pravne službe SOZD KIT, ki se združijo v eno službo.

d) investicijski nadzor

Investicijski inženiring je organizacijska enota – sektor, ki skrbi za uresničevanje razvojnih investicij članic SOZD. Temeljne organizacije oziroma DO pooblastijo strokovne delavce v sektorju investicijskega nadzora za določena dela in naloge, ki jih opravljajo v njihovem imenu in za njihov račun ali jim ti delavci samo strokovno pomagajo pri strokovnih opravilih izvajanja razvojnih programov (gradbeni nadzor).

Izvajalci del in nalog v tem sektorju so delavci v sektorju investicijski nadzor v SOZD MERCATOR.

e) knjigovodstvo

Knjigovodstvo je organizacijska enota – služba v delovni skupnosti in ima osnovno nalogo, da skrbi za evidenco premoženja delovne skupnosti, obračun uspešnosti poslovanja delovne skupnosti in ugotavljanja stanja – bilanca ob zaključku poslovnega leta delovne skupnosti.

Poleg omenjene osnovne naloge knjigovodstvo skrbi še za:

– evidenco poslov oziroma »del po posebnem dogovoru oziroma pooblastilih«, ki jih delovna skupnost opravi za potrebe uporabnikov storitev in ta dela niso opredeljena v SaS o združitvi v SOZD,

– evidenco poslovanja objektov družbenega standarda, financiranih iz združenih sredstev skupne porabe članic SOZD,

– evidenco porabe združenih sredstev članic SOZD za objekte za športno rekreacijo in financiranje športnih dejavnosti, športnih iger in podobno.

f) center za obveščanje

Center za obveščanje je organizacijska enota – služba delovne skupnosti, ki skrbi za obveščanje delavcev in nudi strokovno organizacijsko in tehnično pomoč samoupravnim organom in družbenopolitičnim organizacijam.

Izvajalci del in nalog v tej službi so delavci centra za obveščanje v delovni skupnosti SOZD MERCATOR in službi »Obveščanje« v SOZD KIT.

g) sektor za elektronsko obdelavo podatkov

Sektor za elektronsko obdelavo podatkov je organizacijska enota, ki skrbi za skupni informacijski sistem in računsko obdelavo podatkov za vse članice SOZD.

Nobena od udeleženk SaS o združitvi v SOZD ne more neodvisno in brez soglasja ostalih udeleženk razvijati svojih računalniških kapacitet in obdelav.

Skupna dela in naloge sektorja za AOP so:

– opravljanje storitev za uporabnike v SOZD MERCATOR in druge uporabnike,

- organiziranje projektov,
- programiranje projektov,
- zajemanje podatkov,
- obdelava podatkov,

Financiranje dejavnosti sektorja se bo vršilo na osnovi plačila uporabnikov za opravljanje storitve po ceniku, ki ga sprejme delavski svet SOZD v letnem planskem aktu SOZD.

Medsebojne pravice in obveznosti med izvajalcem (AOP) in uporabnikom se urejajo s posebnim »dogovorom«.

Nakup novih računalnikov in vzdrževanje računalniških naprav (hardware) in računalniške tehnologije (software) se vrši iz lastnih sredstev amortizacije sektorja.

TOZD AOP v SOZD KIT se preoblikuje in vključuje kot sektor v delovno skupnost DO »Ljubljanske mlekarne« in se vključuje v SOZD kot IV. regionalni center.

h) splošna služba

Organizacijska enota splošne službe v delovni skupnosti skrbi za:

– pogoje dela delavcev in nabavo ter vzdrževanje delovnih sredstev v delovni skupnosti,

– sodeluje pri izdelavi osnutkov splošnih samoupravnih aktov za delovno skupnost.

– organizira in koordinira skupno dogovorjene akcije s področja družbenega standarda in rekreacije delavcev delovne skupnosti in na ravni SOZD MERCATOR.

– pripravlja obrambni načrt delovne skupnosti in SOZD MERCATOR.

Izvajalci del in nalog v tej službi so delavci splošne službe delovne skupnosti SOZD MERCATOR.

Področja dela za vse organizacijske enote v delovni skupnosti pa so natančneje določena v samoupravnem sporazumu o svobodni menjavi dela.

Vodja delovne skupnosti

Delovna skupnost ima svojega vodjo.

Vodjo delovne skupnosti imenuje delavski svet SOZD.

Pridobivanje dohodka delovne skupnosti

Delavci v delovni skupnosti pridobivajo dohodek iz celotnega prihodka, ki ga ustvarjajo s svobodno menjavo dela z delavci temeljnih in delovnih organizacij v okviru SOZD.

Sredstva za celotni prihodek delovne skupnosti zagotavlja TOZD in DO, združene v SOZD, za:

- poslovodni organ
- sektor za kmetijstvo
- sektor za industrijo
- sektor za blagovni promet
- pravno službo
- investicijski nadzor
- center za obveščanje
- splošno službo
- knjigovodstvo.

TOZD in DO, združene v SOZD, izdajajo poleg sredstev za zagotavljanje celotnega prihodka Delovne skupnosti SOZD, tudi sredstva za medsebojno solidarnostno pokrivanje rizikov v poslovanju, zlasti rizikov, ki nastopajo pri organiziranju namenske proizvodnje za izvoz.

Skupen obseg sredstev, ki jih bodo namenjale članice za skupen prihodek delovne skupnosti SOZD in za različne potrebe članic, praviloma ne bo presegel 1% dohodka članic.

AOP in sitotisk se financirata z zaračunavanjem svojih storitev po določeni tarifi.

Natančneje se pogoji svobodne menjave dela med delovno skupnostjo in delavci temeljnih organizacij ter podrobna organizacija Delovne skupnosti SOZD določajo v posebnem samoupravnem sporazumu o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih.

8.10. Delovna skupnost Interne banke

Uresničevanje zadev skupnega pomena na področju bančnih, kreditnih in denarnih poslov se bo vršilo v in preko Interne banke.

S tem bomo dosegli racionalnejšo koriščenje denarnih sredstev, boljše poslovne rezultate in zmanjšali odvisnost članic SOZD od temeljnih bank pri financiranju enostavne in razširjene reprodukcije.

Delovno skupnost Interne banke tvorijo delavci sedanje delovnih skupnosti MERCATOR – Interne banke in KIT – Interne banke.

V Interni banki se opravljajo naslednja dela in naloge (po službah):

Služba plačilnega prometa

- vodi združevanje sredstev za tekoče poslovanje,
- vodi interne račune članic za tekoče poslovanje,
- vodi likvidnostne kredite članic, ki združujejo sredstva za tekoče poslovanje,
- predlaga SDK plačilne naloge iz računov pri SDK, ki imajo sedež v Ljubljani, po nalogu teh članic,
- izvaja plačevanje zapadlih obveznost članic iz naslova

prometa blaga in opravljanja storitev na podlagi nalog članic v breme njihovih internih računov pri Interni banki,

- po nalogih članic obračunava medsebojne obveznosti članic iz naslova prometa blaga in opravljanja storitev preko internih računov pri interni banki,

- po nalogih članic v svojem imenu in za račun članic izdaja dobaviteljem za odložena plačila instrumente za zavarovanje plačil,

- opravlja posle združevanja terjatev vsebovanih v menicah iz odloženih plačil,

- po nalogih članic plačuje eksterne obveznosti iz denarnih transakcij,

- pošilja na vnovčenje menice, ki so jih članice združile in menice pridobljene na osnovi eskonta,

- skrbi za avaliranje menic in avalira menice iz naslova prometa blaga in opravljanja storitev,

- skrbi za likvidnost Interne banke.

Služba za plan in analize

- izdeluje dolgoročne plane, samoupravne sporazume o osnovah planov, srednjeročne plane, letne plane za SOZD, Interno banko, DS SOZD in DS Interne banke,

- pripravlja smernice elementov za samoupravno sporazumevanje o temeljih plana SOZD in Interne banke,

- pripravlja metodologijo za sestavo dolgoročnih, srednjeročnih in letnih planov za TOZD, DO, SOZD, Interno banko in delovne skupnosti,

- pripravlja metodologijo za spremljanje uresničevanja planskih aktov SOZD, Interne banke in DS SOZD ter DS Interne banke,

- pripravlja izhodišča za oblikovanje drugih samoupravnih aktov s področja planiranja,

- svetuje TOZD in DO pri sestavljanju aktov,

- vodi vsklajevanje planskih aktov OZD združenih v SOZD,

- izdeluje poročila za samoupravne organe SOZD, Interne banke, DS SOZD in Interne banke,

- izdeluje analize o poslovanju SOZD, Interne banke, DS SOZD in Interne banke,

- izdeluje izhodišča oziroma metodologijo za analize poslovanja TOZD, DO SOZD, Interne banke ter delovne skupnosti,

- predlaga razširitev za izboljšanje uspešnosti poslovanja na podlagi opravljenih analiz,

- pripravlja izhodišča za analize o vzrokih in posledicah motenj v poslovanju TOZD, DO, SOZD, Interne banke,

- pripravlja izhodišča za sestavo analiz o postopku novih OZD v SOZD,

- pripravlja elaborate o pristopu novih OZD v SOZD,

- svetuje TOZD in DO na področju računovodske in finančne funkcije,

- sestavlja statistična poročila za Zavod SRS za statistiko za SOZD, DO TOZD,

- sestavlja poročila za SOZD o prometu po dejavnostih po TOZD, po enotah in prometu na zaposlenega ter vsa ostala potrebna statistična poročila na ravni SOZD,

- vodi enotni statistični register za SOZD.

Služba za razvoj in združevanje sredstev

- pripravlja predloge razvojnih planov posameznih članic,
- pripravlja predloge za združevanje sredstev za skupne razvojne programe SOZD,

- pripravlja samoupravne sporazume in pogodbe za združevanje sredstev za razvojne programe med članicami Interne banke in med članicami Interne banke ter drugimi OZD,

- preskrbuje potrebna denarna sredstva za realizacijo skupno dogovorjenih razvojnih naložb in jih usmerja v skladu s planom,

- vodi združena sredstva po združevalcih in uporabnikih,

- izdeluje investicijske programe in ekonomske elaborate za članice,

- pripravlja za banke zahteve za investicijske kredite,
- opravlja posle dajanja garancij in avaliranja menic za blagovne kredite in investicije,

- pripravlja predloge in vodi združevanje solidarnostnih sredstev iz skladov skupne porabe,

- pripravlja predloge in vodi združevanje sredstev rezervnih skladov za pokrivanje izgube.

Hranilna služba

- organizira zbiranje hranilnih vlog od delavcev in drugih delovnih ljudi v TOZD in DO in izplačuje njihove OD preko hranilnih knjižic Interne banke,

- skrbi za dnevno likvidnost vseh blagajn organiziranih za izplačila in vračila hranilnih vlog delavcev,

- organizira zbiranje hranilnih vlog s posebnim namenom od občanov.

Računovodstvo Interne banke in Delovne skupnosti Interne banke

- vodi računovodstvo za Interno banko,
- vodi računovodstvo za DS Interne banke.

Splošna služba

- opravlja pravne posle za Interno banko in njeno delovno skupnost,

- pripravlja samoupravne splošne akte za Interno banko in njeno delovno skupnost,

- izbira in pripravlja gradivo za organe upravljanja Interne banke in DS Interne banke in SOZD,

- opravlja kadrovske zadeve za DS Interne banke,

Služba kreditiranja

- opravlja posle v zvezi z najemanjem likvidnostnih, kratkoročnih in dolgoročnih kreditov za Interno banko in njene članice,

- opravlja posle sprejemanja depozitov,

- opravlja posle v zvezi z dajanjem kratkoročnih in dolgoročnih kreditov

Delavci, ki opravljajo v Interni banki finančna, strokovna opravila v zvezi s kreditnimi ter drugimi bančno kreditnimi posli, planiranje, analiziranje ter druga strokovna administrativna pomožna in temu podobna dela Interne banke, oblikujejo delovno skupnost.

Razmerja med Interno banko in njeno delovno skupnostjo se urejajo s samoupravnim sporazumom o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih, ki vsebujejo zlasti:

1. medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev delovne skupnosti Interne banke;

2. pravice, obveznosti in odgovornosti delovne skupnosti za opravljanje del in nalog Interne banke;

3. osnove in merila za izločanje sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo delavcev delovne skupnosti v odvisnosti od obsega in kakovosti dela ter stopnje odgovornosti;

4. pooblastila in odgovornosti delovne skupnosti za uporabo sredstev sklada osnovnih sredstev Interne banke kakor tudi način zagotavljanja sredstev za kritje materialnih stroškov Interne banke in sredstev za razširjenje materialne osnove dela Interne banke;

5. način organiziranja delovne skupnosti.

Na delovno skupnost se ne morejo prenesti odločitve za katero so pristojni organi Interne banke.

Organizacija delovne skupnosti je načrtovana brez novih delavcev temveč izključno z delavci obeh delovnih skupnosti in ne gre v nobenem primeru za povečanje števila delavcev.

Obe Interni banki, tako MERCATOR – Interna banka, kot KIT Interna banka sta dosedaj dokazali, da sta uspešno delovali v korist svojih članic, da jih članice potrebujejo in da torej že dolgoletna praksa potrjuje potrebo in obstoj obeh Internih bank združenih v novi Interni banki.

Z združevanjem obeh Internih bank se povečuje bančni potencial s stanjem na dan 31. 12. 1983 na 6.188.863.734.00 din, kar predstavlja nekaj manj kot 10% potenciala vseh ostalih 30 Internih bank v Sloveniji.

Z združitvijo obeh SOZD, ki imata velik medsebojni promet (KIT je največji dobavitelj in kupec MERCATORJA) bi v novi SOZD z ureditvijo internega plačevanja, občutno zmanjšali potrebo po likvidnih sredstvih, kar je v današnji nelikvidnosti situaciji, eden izmed zelo močnih argumentov združevanja obeh SOZD.

9. SMERI RAZVOJA BODOČE ORGANIZIRANOSTI

V javni razpravi o združevanju se je predvsem zaradi lokalističnih vplivov in zaprtosti nekaterih OZD pokazalo, da nekaterih zelo bistvenih reorganizacij, delitve dela in branzne povezanosti ne bo možno izvesti takoj ob sami integraciji. Tudi tu se vidi, da logika racionalnosti in spoštovanja ekonomskih ter tržnih zahtev še ne deluje kot neizprosna nujnost, pač pa še vedno prevladujejo pogledi, ki so vezani na regijsko in občinsko pripadnost, tradicijo, subjektivne vplive in oportunitizem, delujejo pa kot odpor proti kakršnimkoli spremembam in ustaljenim navadam.

Ta seveda ne pomeni, da se odpovedujemo izvedbi najbolj smotrne delitve dela, ki bo zagotovila optimalno specializacijo, funkcionalno organizacijo in branzno združevanje TOZD ne glede na regionalne meje, kar bo omogočilo koncentracijo znanja, dela in sredstev ter veliko razvojno perspektivo. Gre pač le za začasno odložitve njene izvedbe, zato pa nas čaka v naslednjih letih veliko potrpežljivega dela in široke politične in samoupravne aktivnosti. **Smeri razvoja te bodoče organiziranosti predstavljajo za vse OZD združene v SOZD obveznost, da jo uresničijo postopoma**, v srednjeročnem obdobju 1986–1990, s tem da bomo terminski plan teh sprememb opredeljevali v letnih planskih aktih SOZD.

Strategija bodoče organiziranosti nove SOZD temelji na reorganizaciji in združevanju tistih dejavnosti, kjer ostaja največ neracionalnosti, podvajanja zalog in programov, prekrivanja transportov ter neizkoriščenih zmogljivosti.

V prvi vrsti to velja za **trgovino na debelo**.

Sklepi zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ z dne 28. 6/84 posebej opozarjajo na neracionalno, razdrobljeno in predimenzionirano trgovino na veliko. Isto ugotavlja tudi material, pripravljen v predsedstvih CK ZKJ, Gospodarski zbornici Jugoslavije in Zveze sindikatov Jugoslavije za posebno problemsko konferenco, ki bo letos organizirana v CK ZKJ o trgovini. Te ugotovitve v celoti veljajo tudi za organiziranost trgovine na debelo v Mercator-KIT. Kriterijem upravičenosti nadaljnega obstoja ustrezajo samo naše OZD trgovine na veliko v Ljubljani, Postojni in Ptuj ter specializirane grosistične organizacije Trgoavto, Sadje-zelenjava, Steklo, Marketing in Agromehanika, vse ostale so lokalni oskrbovalci v glavnem svoje lastne mreže trgovine na drobno in ekonomsko lahko eksistirajo zaradi sedanjih predpisov o maržah, v spremenjenih pogojih pa ne bodo zdržale pritiska tržnih zakonitosti in zveznih kriterijev, ki bodo opredeljevali pogoje za obstoj in delovanje OZD trgovine na veliko. Delno bodo ukinjene, delno pa reorganizirane v poslovne enote kot področna skladišča glavnih grosistov. Pa tudi za glavne grosiste velja strateška usmeritev v njihovo združevanje in še bolj poglobljeno delitev dela, da bi se lahko osvobodili svojega regionalnega značaja. Samo s takšno organizacijo bo možno doseči velike prihranke, hitrejši obračanje zalog, sprostitev vezave sredstev, obenem pa kvalitetno in specializirano ponudbo za preskrbovanje maloprodajne mreže.

Druga smer razvoja bodoče organiziranosti se nanaša na **predelovalno industrijo**, kjer v momentu združevanja prav tako nismo uspeli izvesti reorganizacije, ki bi delovala v smislu racionalnosti. Tu gre za **združevanje mesno predeloval-**

nih obratov, ki so danes organizirani v različnih DO, v eno delovno organizacijo z maksimalno možno delitvijo dela in enotno distribucijsko organizacijo, specializiranimi obrati in koncentracijo tehnoloških in komercialnih kadrov za kvalitetno proizvodno in oskrbo s svežim mesom in mesnimi izdelki mnogo širšega izbora kot je to danes.

In končno gre za **združevanje predelave mleka in mlečnih izdelkov** v novo delovno organizacijo, ki naj postane nosilka razvoja te dejavnosti v SOZD. Za te in vse ostale dejavnosti v SOZD tudi sicer velja načelo **bodočega združevanja ekonomsko šibkejših TOZD v večje TOZD**, sposobne za hitrejšo razširjeno reprodukcijo. S takšno bodočo organiziranostjo bo reprodukcijska in branzna povezanost v novi SOZD dosegla visoko stopnjo. To bo odločilno delovalo na ekonomsko krepitev celotnega sistema, njegovo odprtost, manjšo odvisnost od lokalnih pritiskov, ne hitro povečevanje blagovnih tokov in možnosti priprave blaga za izvoz ter odgovornost v širšem jugoslovanskem prostoru.

Zaradi novega poglavja se analogno numerično spremenijo ostala poglavja.

Poglavje 8 elaborata se spremeni, tako da je novo besedilo sledeče:

10. PRAVNI POSTOPEK ZA IZVEDBO ZDRUŽITVE

1. Za izvedbo reorganizacije oziroma preoblikovanja posamezne organizacije in združevanja v nove TOZD oziroma DO, bodo izdelani ustrezni postopki oziroma program posameznih potrebnih opravil in glasovanj. Predhodno pa bodo morale prizadete OZD opraviti zbere delavcev ter sprejeti ustrezne sklepe o preoblikovanju in odločitvi o izvedbi referenduma, kadar je ta potreben (v oktobru 1984).

2. Vzporedno s preoblikovanji oziroma reorganizacijami bo potekala obravnava o združevanju v SOZD.

3. Z združevanjem članic SOZD KIT, SOZD Mercator in DO KG Kočevje je spremenjen in dopolnjen samoupravni sporazum o združitvi v SOZD Mercator z določili samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD KIT, o katerem bodo odločale z referendumom članice SOZD KIT, SOZD Mercator in DO KG Kočevje.

4. Spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD MERCATOR-KIT bodo najprej sprejele vse sedanje članice SOZD Mercator, nato pa članice SOZD KIT, potem pa bodo vse delovne organizacije in kmetijske zadruge obeh sedanjih sozdov sprejele še spremembe v organiziranosti delovnih oziroma temeljnih organizacij, kjer so te spremembe predvidene.

5. Na osnovi določb 382. člena ZZZ in 36. člena Uredbe o vpisih OZD in drugih družbenih pravnih oseb v sodni register (Ur. l. SFRJ 67/83) je potrebno sprejeti še samoupravni sporazum o poznejši združitvi v SOZD Mercator, ki je po citirani uredbi podlaga za vpis združitve v SOZD v sodnem registru. Članice SOZD KIT in DO KG Kočevje glasujejo o navedenem sporazumu z referendumom. V posledici izglasovanja združitve članic SOZD KIT v SOZD Mercator pa je odločitev članic sedanjega SOZD KIT, da SOZD KIT, o. sub. o. Ljubljana, preneha.

6. Zaradi delno spremenjenih pogojev in obsega dela po združitvi bo potrebno spremeniti oziroma dopolniti tudi samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delovno skupnostjo SOZD Mercator in uporabniki, katerega bi v dopolnjenem besedilu sprejele vse članice SOZD Mercator, SOZD KIT in DO KG Kočevje. Enako velja za statut SOZD (referendum). Ker pa časovno tako obsežnega sporazuma ni mogoče pripraviti za sprejem, je bolj primerno, da članice SOZD KIT SOZD Mercator in DO KG Kočevje ob sprejemanju samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator v posebnem samoupravnem splošnem aktu – samoupravnem sporazumu – sprejmejo najnujnejše določbe o ureditvi odnosov med delovno skupnostjo SOZD

Mercator in uporabniki (pogoji, obseg dela, financiranje ipd).

7. Na osnovi predvidenih spremenjenih določil samoupravnega sporazuma o združitvi glede organov upravljanja SOZD bo potrebno izvoliti tudi nove organe upravljanja (predvsem delavski svet).

8. Poleg spredaj navedenih opravil je potrebno, da članice SOZD KIT in DO KG Kočevje sprejmejo na referendumu še naslednje samoupravne splošne akte:

- ustrezne spremembe samoupravnega sporazuma o združitvi v DO in statuta DO (firma, žig in podobno),
- po potrebi ustrezne spremembe statuta TOZD.

9. Na referendumu ali z drugim načinom osebnega izjavljanja sprejmejo OZD v SOZD KIT sklep o združitvi v Mercator-Interno banko in o prenehanju članstva v Interni banki SOZD KIT.

10. Na referendumu ali z drugim načinom osebnega izjavljanja sprejmejo vse OZD v SOZD Mercator, SOZD KIT in DO KG Kočevje naslednje samoupravne sporazume oziroma samoupravne splošne akte:

- spremenjeni in dopolnjeni samoupravni sporazum o združitvi v Mercator-interno banko, n. sub. o.
- spremenjeni in dopolnjeni samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju in delitvi skupnega dohodka SOZD Mercator, n. sub. o.

11. Zaradi povečanja števila članic Mercator-Interne banke bo potrebno izvesti tudi volitve novih delegatov v zbor interne banke.

ZAKLJUČEK

Iz gradiva so razvidne številne prednosti širšega povezovanja v SOZD MERCATOR-KIT predvsem na področju agroživilstva. V materialu ni možno kompleksno obdelati vseh prednosti povezovanja, ugotoviti pa je možno, da so prednosti takšnega povezovanja za združeno delo velike, saj bi bila s tem dosežena večja skladnost in hitrost razvoja ter racionalnost poslovanja.

Delavci in kmetje ter družba kot celota izgubljajo na mnogih področjih, dokler ne zaživi reprodukcijska in branžna povezanost OZD.

Največje slabosti zaradi nepovezanosti so:

1. Neusklajenost v planskih usmeritvah predvsem na področju agroživilstva,
2. Neizkoriščene možnosti delitve dela,
3. Nezadostna dohodkovna povezanost v reprodukcijskih celotah, branžah, pri skupnih investicijah,
4. Neizkoriščene možnosti na področju združevanja sredstev, zagotovitve hitrejšega obračanja denarja, zagotovitev večje medsebojne solidarnosti in podobno,
5. Tiste, ki bremenijo združeno delo v agroživilstvu zaradi premajhne povezanosti nekaterih poslovnih funkcij, ki jih razvija SOZD KIT, SOZD MERCATOR kot tudi druge agroživil-

ske organizacije, in ki se v veliki meri podvajajo, nekatere pa sploh niso razvite. Ker gre pri predlaganem povezovanju v SOZD za povezovanje reprodukcijsko in branžno povezanih OZD z mnogimi skupnimi proizvodnimi in razvojnimi problemi, je združevanje mnogih poslovnih funkcij še posebej racionalno in pomembno. Gledano z dolgoročnega strateškega vidika ocenjujemo, da bodo navedene agroživilske organizacije, če se ne bodo povezovale v enoten SOZD, vedno bolj izgubljale svoje ekonomske pozicije v gospodarstvu Jugoslavije.

Družbena in ekonomska upravičenost povezovanja v novo SOZD je predvsem v naslednjem:

1. Stopnja medsebojne reprodukcije in branžne povezanosti organizacij, ki se bodo povezale v SOZD MERCATOR-KIT je sorazmerno velika, kar zahteva medsebojno usklajen razvoj ter medsebojno povezano poslovno sodelovanje. Brez organiziranja enotnega poslovnega sistema je praktično nemogoče pričakovati, da bi se lahko možne razvojne in poslovne uskladitve izvedle v zadovoljivem obsegu.

2. Sorazmerno velike razvojne potrebe na področju agroživilstva ter velike izvozne naloge, ki so opredeljene v dolgoročnih razvojnih usmeritvah, nujno zahtevajo oblikovanje večjega in medsebojno povezanega sistema. Razvidno je, da bi se lahko učinkovitost in racionalnost razvoja z oblikovanjem SOZD bistveno povečala.

3. Organizacije združenega dela izgubijo zaradi nezadostne povezanosti na številnih področjih kot so:

- hitrost in kvaliteta razvoja (skupni razvojni programi, delitev dela, pospeševanje izvoza, razvijanje sovlagateljskih in dohodkovnih odnosov v reprodukcijskih in branžnih povezavah, zaključevanje finančnih konstrukcij),
- neizkoriščene možnosti za zmanjšanje rizika poslovanja (medsebojno pokrivanje izgub, dohodkovnih odnosov, zagotavljanje večje dolgoročne varnosti pri prodaji blaga in nabavi surovin),
- neizkoriščene možnosti za racionalizacijo poslovnih funkcij (usklajevanje nabave, prodaje in drugih materialnih aktivnosti, izdelava samoupravnih in drugih splošnih aktov, zagotavljanje skupnega zunanjetrgovinskega, razvojnega in drugega poslovanja s specifičnimi funkcijami itd.)

4. Zaradi medsebojne bližine velikega dela organizacij, ki se povezujejo v SOZD, se bistveno olajšuje in racionalizira oblikovanje skupnih služb ter izvajanje skupnih dejavnosti in funkcij. SOZD so postali pretežna oblika organiziranosti, zato si je danes težko zamišljati učinkovito delo brez takšne povezave. Povezava v novi SOZD omogoča bolj učinkovit in racionalen način te povezave.

Povezovanje v SOZD MERCATOR-KIT bo omogočalo, da obstoječe organizacije ustvarijo ustreznejšo materialno osnovo za boljše organiziranje na vseh navedenih področjih ter na ta način izboljšajo učinkovitost in racionalnost lastnega in skupnega dela.

Samoupravni sporazum o združitvi v SOZD MERCATOR- Kmetijstvo Industrija Trgovina, n. sub. o., Ljubljana, Emonska 8

VSEBINA

ČLENI

I. Uvod	1
II. Statusne določbe	2-9
III. Cilji združevanja	10-11
IV. Zadeve skupnega pomena in koordinacija delovnega procesa	12
1. Skupno planiranje	13-26
2. Skupno določanje in izvajanje poslovne politike	27-29
3. Skupno uresničevanje razvojnih investicij z združevanjem sredstev	30-43
4. Skupno opravljanje bančnih, kreditnih in denarnih poslov	44-45
5. Skupna zunanje-trgovinska dejavnost	46-47
6. Skupna in enotna elektronska obdelava podatkov	48-50
V. Skupna solidarnost, odstranjevanje motenj v poslovanju in medsebojno pokrivanje izgub	51-52
1. Skupna solidarnost	53-61
2. Odstranjevanje motenj v poslovanju	62-64
3. Pokrivanje izgub	65
VI. Uresničevanje samoupravljanja in organi sestavljene organizacije	66-77
1. Delavski svet SOZD	78-81
2. Izvršilni odbor	82-94
3. Poslovodni organ SOZD	95-99
VI. Združitev TOZD oziroma DO v druge oblike združevanja v okviru SOZD	100-103
VIII. Pooblastila, zastopanje in odgovornosti za obveznosti	104-115
IX. Delovna skupnost za opravljanje del skupnega pomena	116-142
X. Reševanje sporov	143-150
postopek odločanja v sporih	150-154
XI. Združevanje, pristop oziroma izstop - razdrtje	151-154
XII. Združevanje kmetov	155-156
XIII. Združevanje dela in sredstev s samostojnimi obrtniki	157-165
XIV. Osnove kadrovske politike in medsebojno urejanje delovnih razmerij	166-175
XV. Temelji sistema obveščanja	176-180
XVI. Samoupravna delavska kontrola	181-187
XVI. Družbenopolitične organizacije	188-192
XVIII. Ljudska obramba in družbena samozaščita	193
XIX. Samoupravni splošni akti	194-201
XX. Prehodne in končne določbe	

Na podlagi 38. in 105. člena Ustave SFRJ ter 382. in 384. člena Zakona o združenem delu so delavci in kmetje udeleženi tega sporazuma oziroma njihovih TOZD in TZO na svojih referendumih, ki so bili opravljeni od 6. do 9. decembra 1984, sprejele naslednji spremenjeni in dopolnjeni

SAMOUUPRAVNI SPORAZUM

O ZDRUŽITVI V SOZD MERCATOR — Kmetijstvo Industrija Trgovina, n. sub. o., Ljubljana, Emonska 8

I. Uvod

1. člen

Udeleženci tega sporazuma se združujemo v SOZD MERCATOR—KIT, n. sub. o. zaradi medsebojne povezave med proizvodnjo surovin, polizdelkov, končnih izdelkov in prometom blaga na notranjem in zunanjem trgu ter storitev. Pri tem ugotavljamo, da je temeljni cilj vseh udeleženk, ne glede na njihovo vlogo v reprodukciji: razvoj kmetijstva, še posebej živinoreje, medsebojno povezan razvoj živilske industrije v skladu s surovinskimi možnostmi in potrošnimi potrebami ter močnejša blagovna menjava na osnovi racionalnejšega skladiščenja in prodaje blaga. Glede na to se medsebojno povezujemo kmetijske, proizvodne, trgovinske, gostinske in druge organizacije združenega dela.

Povezava je zasnovana v vertikalni smeri, ki omogoča čim popolnejšo reprodukcijsko in dohodkovno povezanost med primerno proizvodnjo, predelavo in prodajo, istočasno pa tudi v horizontalni smeri, ki omogoča medsebojno sodelovanje in delitev dela med samimi kmetijskimi organizacijami na področju predelave ter med trgovskimi in drugimi organizacijami združenega dela. Cilj združitve je tudi razvijanje skupnih dejavnosti in skupnih poslovnih funkcij.

II. Statusne določbe

2. člen

Določila, ki veljajo v tem sporazumu za temeljne organizacije združenega dela, veljajo tudi za temeljne organizacije kooperantov, temeljne zadrugne organizacije, dalje za delovne organizacije in kmetijske zadruge, ki v svojem sestavu nimajo temeljnih organizacij združenega dela oziroma temeljnih zadrugnih organizacij.

3. člen

Firma SOZD je: SOZD MERCATOR—Kmetijstvo Industrija Trgovina, n. sub. o. Skrajšana firma je: SOZD MERCATOR—KIT, n. sub. o.

4. člen

Sedež SOZD je v Ljubljani, Emonska 8.

5. člen

Članice SOZD se obvezujemo, da bomo v svojo popolno in skrajšano firmo delovne organizacije na prvem mestu enotno vključile tudi del firme SOZD in sicer besedo:

MERCATOR (npr.: MERCATOR—Eta, MERCATOR—KZ Krka, itd.).

Oba dela firme morata biti glede izvedbe in velikosti črk enaka, med obema deloma firme pa je znak: — (vezaj).

6. člen

SOZD ima svoj zaščitni znak »M«. Zaščitni znak »M« obsega črko »M« v oranžni barvi ter pod znakom izpisano besedo Mercator, kot je razvidno iz listine o znamki št. 18597 ž 565/68, z dne 11. avgusta 1970.

Znak je mogoče uporabljati tudi tako, da obsega samo črko »M« brez spodaj izpisane besede Mercator, kot je razvidno iz listine Zveznega zavoda za patente št. 18876 ž 567/68, z dne 22. julija 1971

Zaščitni znak »M« so dolžne uporabljati v poslovanju vse temeljne in delovne organizacije, ki so združene v SOZD.

Glede na to, da predstavlja enotna in obvezna uporaba

zaščitnega znaka SOZD skupno zunanje obeležje pripadnosti sestavljeni organizaciji in povezanosti poslovanja ter medsebojnih odnosov, sprejemamo udeleženci in njihove OZD tega sporazuma za enotno uporabo skupnega zaščitnega znaka naslednje obveznosti:

1. da ga bomo uporabljale na enoten način, tako glede njihovega designa (izgleda), kakor tudi značilne oranžne barve oziroma izjemoma ustrezne druge barve, če tako zah-teva tehnična izvedba.

2. da ga bomo uporabljale na enoten način poleg označevanja firm delovnih organizacij oziroma imen temeljnih organizacij, in to pri vsakem zunanem obeležju poslovnih zgradb ali prostorov, poslovnih enot, skladišč, prevoznih sredstev, druge opreme in podobno,

3. da ga bomo enotno uporabljale na razstavah in sejnih in v drugih propagandnih in reklamnih nastopih oziroma vizualnih medijih ali v gradivu za te namene ter na delovnih oblekah,

4. da ga bomo enotno in na enak način uporabljale na tiskovinah za poslovno korespondenco, v publikacijah, na formularjih, računih, obrazcih in drugih listinah,

5. da ga bomo enotno uporabljale pri označevanju vseh pakiranih proizvodov in vsake vrste embalaže — tako v proizvodnji, kakor tudi v prodaji (vrečke, zavijalni papir ipd.)

Proizvodne organizacije, članice SOZD lahko pri predstavljanju poleg znaka »M« uporabljajo tudi svoj zaščitni znak, za označevanje svojih proizvodov pa tudi samo svoj tradicionalni zaščitni znak, če imajo razvito večje tržišče tudi izven MERCATORJA.

Tehnične podrobnosti, izvajanje in enotno uporabo določil tega člena ureja poseben pravilnik, ki ga sprejme delavski svet SOZD.

Udeleženci tega sporazuma sprejmejo v zvezi z uporabo skrajšane firme SOZD obveznost, da jo bomo uporabljale v primerih, ki so navedeni v drugi točki 4. odstavka tega člena, in v publikacijah, na tiskovinah za poslovno korespondenco, računih, listinah temeljnih oziroma delovnih organizacij, ki jih uporabljamo pri poslovanju izven SOZD.

7. člen

SOZD MERCATOR—KIT, n. sub. o. je pravna oseba in ima žig v popolni in skrajšani obliki.

Žig SOZD je pravokotne oblike in ima besedilo:

A) skrajšane firme: SOZD MERCATOR—KIT, n. sub. o.,

B) popolne firme: SOZD MERCATOR—Kmetijstvo Industrija Trgovina, n. sub. o.

Žig SOZD je izdelan v več primerih in ga uporabljajo predsednik in člani poslovnega odbora ter pooblašeni delavci Delovne skupnosti SOZD.

Vsi primerki so opremljeni z zaporednimi številkami ali posameznimi črkami pri predsedniku poslovnega organa.

Predsednik poslovnega organa izdaja navodila o velikosti in številu izvodov žigov SOZD, njihovi uporabi, čuvanju in uničenju.

8. člen

SOZD ima naslednje dejavnosti

1. INDUSTRIJA:

- proizvodnja gradbenega materiala,
- proizvodnja končnih lesnih izdelkov,
- proizvodnja zgotovljenih tekstilnih izdelkov,

- proizvodnja živilskih proizvodov,
- proizvodnja pijač,
- 2. KMETIJSTVO:
 - kmetijska proizvodnja,
 - kmetijske storitve,
- 3. GOZDARSTVO,
- 4. GRADBENIŠTVO:
 - instalacijska in končna dela v gradbeništvu,
- 5. TRGOVINA:
 - trgovina na drobno,
 - trgovina na debelo,
 - zunanja trgovina,
- 6. GOSTINSTVO:
 - gostinstvo,
 - turistično posredovanje,
- 7. OBRT IN OSEBNE STORITVE:
 - obrtne storitve in popravila,
- 8. FINANČNE, TEHNIČNE IN OBRTNE STORITVE:
 - bančništvo,
 - storitve na področju prometa,
 - projektiranje in sorodne tehnične storitve.

Zgoraj navedene dejavnosti opravljajo udeleženske oziroma njihove temeljne organizacije skupaj, usklajeno in z delitvijo dela skladno z opredeljeno dejavnostjo posameznih udeleženk oziroma njihovih temeljnih organizacij združenega dela.

9. člen

Uresničevanje nalog v zvezi z opravljanjem skupnih dejavnosti in zadev skupnega pomena zaupamo udeleženske tega sporazuma delovni skupnosti SOZD, deloma pa tudi organizacijam združenega dela, združenim v SOZD, in sicer: MERCATOR – MEDNARODNI TRGOVINI, Ljubljana, MERCATOR – KMETIJSKEMU ZAVODU p. o., Ljubljana in MERCATOR-TEHNI, TOZD Investa, n. sub. o., Ljubljana.

III. Cilji združevanja

10. člen

Delavci TOZD združujemo svoje delo in sredstva v okviru SOZD, da bi z združenim delom in združenimi sredstvi dosegli naslednje smote:

- hitrejši razvoj socialističnih samoupravnih in družbeno-ekonomskih odnosov ter krepitev materialne osnove združenega dela,
- združevanje TOZD, ki so med seboj povezane s proizvodnjo, predelavo ter prometom blaga široke potrošnje in storitev,
 - skupen in usklajen razvoj TOZD,
 - večjo delitev dela in specializacijo v pridelavi hrane, v predelavi živil in v prometu z živili ter drugega blaga in storitev, da se doseže čimboljša preskrba delovnih ljudi in občanov z osnovnimi živili in drugimi življenjskimi potrebščinami ter z blagom za široko potrošnjo,
 - povečanje izvoza v vseh panogah dejavnosti, za katere je SOZD registrirana,
 - razvijanje skupnega in lastnega raziskovalnega dela, tehnologije, skupne in enotne elektronske obdelave podatkov proizvodnih in storitvenih procesov ter hkrati s tem tudi delovnih pogojev,
 - povečanje proizvodnje in prometa, produktivnosti dela ter s tem povečanje dohodka združenih TOZD
 - razvijanje odnosov pri pridobivanju dohodka na podlagi ustvarjenega prihodka oziroma ustvarjenega dohodka,
 - dolgoročno povezovanje in združevanje dela ter središtev s proizvajalnimi in drugimi organizacijami združenega dela, s katerimi na osnovi medsebojnega usklajevanja razvoja in poslovanja TOZD pri opravljanju blagovnega prometa trajno sodelujejo,
 - enotno in skladno načrtovanje kadrovske politike,
 - skupne ukrepe za izboljšanje družbenega in osebnega

standarda delavcev.

- razvijanje solidarnosti in krepitev socialne varnosti delavcev,
- zagotovitev sodelovanja in povezovanja s krajevnimi skupnostmi, družbenopolitičnimi skupnostmi, družbenopolitičnimi organizacijami in organizacijami potrošnikov,
- razvijanje in krepitev samozaščite s skupno dogovorjenimi in usklajenimi ukrepi in akcijami ter
- druge skupne smote, ki so v interesu tako delavcev v TOZD in delovnih skupnostih, kakor tudi delovnih ljudi in občanov, za čimboljšo preskrbo s prometom blaga in storitev v okviru SOZD.

11. člen

Odnosi med TOZD in DO v sestavi SOZD pri uresničevanju skupnih ciljev so zasnovani na medsebojnem spoštovanju pravic in obveznosti, uveljavljanju in izvajanju samoupravnih, razvojnih in drugih skupnih interesov ter upoštevanju neodtujljivih in drugih ustavnih pravic delavcev.

Udeleženske tega sporazuma s tem sprejmemo načelo, da organizacija združenega dela, ki ne izpolnjuje svojih dolžnosti in obveznosti po tem samoupravnem sporazumu, ne more istočasno izkoristiti prednosti, ki jih omogoča uporaba določil samoupravnega sporazuma.

IV. Zadeve skupnega pomena

12. člen

Udeleženske tega sporazuma bomo za dosego ciljev, zaradi katerih se združujejo, opravljale skupaj naslednje zadeve:

1. skupno planiranje,
2. skupno določanje in izvajanje poslovne politike,
3. skupno uresničevanje razvojnih investicij z združevanjem sredstev,
4. skupno opravljanje bančnih, kreditnih in denarnih poslov,
5. skupno zunanje trgovinsko dejavnost,
6. skupno in enotno elektronsko obdelavo podatkov in informacijski sistem,
7. skupno solidarnost in medsebojno pokrivanje izgub.

1. Skupno planiranje

13. člen

Udeleženske bomo za dosego ciljev zaradi katerih se združujemo, planirale svoj razvoj in poslovanje. V ta namen sprejemamo:

1. elemente za sklepanje samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD,
 2. samoupravni sporazum o temeljih plana SOZD,
 3. srednjeročne in dolgoročne plane SOZD in letne plane. Dolgoročne smernice razvoja SOZD so lahko sestavni del samoupravnega sporazuma o temeljih planov SOZD.
- S planskimi akti SOZD morajo biti usklajeni akti MERCATOR-Interne banke.

14. člen

Z elementi za sklepanje samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD določamo delavci in združeni kmetje članic temeljne usmeritve dela in razvoja na tistih področjih in pri tistih nalogah, ki so v njihovem skupnem interesu in jih bomo zato usklajevali in skupaj opravljali.

Pri ugotavljanju teh elementov upoštevamo oziroma zagotivimo zlasti:

- medsebojno delitev dela,
- cilje skupne razvojne politike na investicijskem, znanstveno raziskovalnem in drugih področjih,
- ukrepe za povečanje produktivnosti dela, za izboljšanje pogojev dela,
- namen združevanja dela in sredstev,

– kriterije delitve skupnega prihodka in skupnega dohodka.

Elemente za sklepanje samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD sprejemamo delavci in združeni kmetje po enakem postopku, po katerem oblikujejo in sprejemajo smernice za plan TOZD.

15. člen

S samoupravnim sporazumom o temeljih plana SOZD zagotavljamo delavci in združeni kmetje udeleženk realizacijo skupnih ciljev in interesov, zaradi katerih smo se članice združile v SOZD in v njem urejamo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti za njegovo uresničevanje.

S samoupravnim sporazumom o temeljih planov se dogovorimo delavci in združeni kmetje udeleženk predvsem o:

1. definiranju poslovne strategije SOZD in kriterijih izvajanja te strategije,

2. pravicah, obveznostih in odgovornostih za doseganje skupnega prihodka in skupnega dohodka, skupne osnove za njegovo razporejanje in za razporejanje čistega dohodka za plansko obdobje,

3. pravicah in obveznostih iz skupnega poslovanja TOZD in DO na domačem in tujem trgu,

4. pravicah in obveznostih v zvezi z dogovorjeno delitvijo dela ter razširjanjem materialne osnove dela, uvajanjem novih tehnologij in nastopanjem na trgu pri izvajanju skupne proizvodne in razvojne usmeritve,

5. solidarnosti pravicah in obveznostih pri uresničevanju pravic dela z družbenimi sredstvi in pravic iz dela,

6. obveznostih in nalogah v zvezi z uresničevanjem sprejete kadrovske politike,

7. pravicah in obveznostih v zvezi z zagotavljanjem pogojev za delo delovne skupnosti SOZD,

8. obveznostih in nalogah v zvezi z urejanjem prostora ter varstvom in izboljševanjem življenjskega okolja,

9. skupnih obveznosti pri ljudski obrambi, varnosti in družbeni samozaščiti, druge skupne obveznosti pri zagotavljanju pogojev za delo in življenje delavcev.

16. člen

Srednjeročni plan SOZD se sprejme na podlagi samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD in dogovora o temeljih plana družbenopolitičnih skupnosti.

Plan SOZD vsebuje in konkretizira vse osnovne elemente, ki pogojujejo delo in razvoj SOZD v celotnem sistemu združenega dela.

Srednjeročni plan SOZD vsebuje zlasti:

– vrste, količine in kvaliteto proizvodov skupnega poslovanja,

– skupne posle v proizvodnji, blagovnem prometu doma in v tujini,

– modernizacijo, širjenje in izgradnjo novih kapacitet za proizvodnjo, blagovni promet in usluge in združevanje sredstev v ta namen,

– kadrovske politike SOZD,

– skupne naloge na področju dinamike rasti ter materialnega in finančnega obsega poslovanja,

– združevanje sredstev pri pridobivanju skupnega dohodka,

– ostala dogovorjena vprašanja skupnega pomena, ki izhajajo iz sprejetih splošnih samoupravnih aktov.

17. člen

Za pripravo planskih aktov SOZD je odgovoren izvršilni odbor SOZD, ki določi delovni program pripravljanja srednjeročnega plana, organizira in usmerja delo v postopku priprave planskih aktov ter določi strokovne podlage za oblikovanje elementov za samoupravni sporazum o temeljih plana SOZD, na osnovi prehodno zbranih elementov s strani vseh udeleženk sporazuma.

18. člen

Delovni program srednjeročnih planskih aktov v katerem določi roke za posamezna planska opravila, sprejme izvršilni odbor SOZD najkasneje dve leti pred začetkom naslednjega srednjeročnega obdobja.

Sklep o pripravi letnega planskega akta sprejme izvršilni odbor SOZD najkasneje do 31. julija v tekočem letu za naslednje leto.

19. člen

Samoupravni sporazum o temeljih plana SOZD sklenemo TOZD najkasneje pred začetkom naslednjega srednjeročnega planskega obdobja.

Srednjeročni plan SOZD sprejme delavski svet SOZD najpozneje ob začetku naslednjega srednjeročnega planskega obdobja.

Če eden ali več delavskih svetov TOZD ne sprejme srednjeročnega plana SOZD, sprejme delavski svet SOZD začasen srednjeročni plan, največ za šest mesecev.

Letni planski akt SOZD sprejme delavski svet SOZD do konca tekočega leta za naslednje leto.

20. člen

Kadar nastopijo težave pri sprejemanju planskih aktov iz predhodnega člena se delavski svet SOZD lahko odloči za oblikovanje oziroma imenovanje tričlanskega posredovalnega organa. Udeleženki usklajevalnega postopka imenujeta vsaka po enega člana, predsednika pa imenuje delavski svet izmed uglednih družbenopolitičnih delavcev.

21. člen

Po sprejemu srednjeročnega plana SOZD ter letnega plana SOZD ne moremo delavci TOZD enostransko spremeniti medsebojnih obveznosti, ki izvirajo iz plana. Delavci TOZD ali njihovi samoupravni organi pa lahko predlagamo spremembo plana, če so se bistveno spremenile okoliščine, in sicer:

– pogoji na tržišču, ugotovljeni na podlagi analize poslovanja.

– izjemni naravni dogodki, ki so bistveno vplivali na obseg poslovanja (višja sila),

– administrativni ukrepi.

V takem primeru delavski svet SOZD ob soglasju vseh udeleženk tega sporazuma lahko začne postopek za spremembo plana.

22. člen

Če posamezna TOZD tudi po opravljenem postopku usklajevanja ne sprejme planskega akta SOZD ali posameznega njegovega dela, ali ne izvršuje sprejetih obveznosti, ki se nanašajo na:

– združevanje sredstev za razvojne investicije,

– izvajanje letnega plana blagovnega prometa,

– pokrivanje izgub in solidarnost,

– izvrševanje plana ekonomskih odnosov s tujino ter drugih obveznosti, ki so bistvenega pomena za uspešno opravljanje skupnih zadev, naštetih v 12. členu tega sporazuma, se zoper njo lahko sproži postopek za sprejem ukrepov družbenega varstva.

23. člen

V primeru, da posamezna TOZD ne izvršuje sprejetih obveznosti iz 21. člena, jo je predsednik poslovnega odbora SOZD dolžan na to takoj opozoriti in zahtevati, da v roku 30 dni pošlje pismo obrazložitev, zakaj ne izpolnjuje obveznosti.

Če TOZD ne pošlje obrazložitev v roku iz prejšnjega odstavka, ali če predsednik poslovnega odbora SOZD na podlagi obrazložitve oceni, da ni utemeljenih razlogov za neizvrševanje sprejetih obveznosti, predlaga delavskemu

svetu SOZD sprejem ugotovitvenega sklepa iz prejšnjega člena tega sporazuma.

24. člen

V primerih iz prejšnjega člena tega sporazuma sprejme delavski svet SOZD o tem ugotovitveni sklep in ga posreduje pristojnemu izvršnemu svetu skupščine občine oziroma družbenemu pravobranilcu samoupravljanja, da ukrepa v skladu z zakonskimi pooblastili.

25. člen

Planski dokumenti SOZD in udeleženk se sočasno pripravljajo, med seboj usklajujejo in sprejemajo za isto plansko obdobje, pri čemer smo dolžne združene delovne in združne organizacije prilagoditi svoje planske akte samoupravnemu sporazumu o temeljih plana SOZD.

Pri oblikovanju planskih dokumentov SOZD sodelujemo vse članice z delom svojih samoupravnih organov in strokovnih služb. V ta namen smo dolžne dajati v fazi njihovega pripravljanja delavskemu svetu SOZD ustrezne predloge za usklajevanje posameznih planov z bistvenimi skupnimi potrebami, interesi in cilji, kakor tudi dajati med njihovim uresničevanjem na razpolago ustrezno strokovno in znanstveno utemeljeno analitično dokumentacijsko gradivo kot osnovno orientacijo za izvajanje planov in sprejemanje ukrepov, s katerimi se to izvajanje zagotavlja.

26. člen

V skladu z načelom sočasnega in z načelom kontinuiranega planiranja je delavski svet SOZD dolžan v obdobju, v katerem se uresničuje srednjeročni plan, nenehno, najmanj pa enkrat na leto ob zaključnem računu:

- analizirati njegovo uresničevanje in vzroke za odmike ustvarjenih ciljev in nalog ob načrtovanih,
- sprejeti smernice za ustrezne ukrepe, s katerimi se zagotavlja uresničevanje tekočega srednjeročnega plana. upoštevajoč pogoje in možnosti za družbenoekonomski razvoj v omenjenem srednjeročnem planskem obdobju.

2. Skupno določanje in izvajanje poslovne politike

27. člen

Udeleženke tega sporazuma se dogovorimo za določeno in skupno izvajanje poslovne politike na naslednjih področjih:

1. skupno določanje poslovne politike v kmetijstvu in gozdarstvu ter specializacije v predelovalni industriji
2. uskladitev nabave reproductivnega materiala, kmetijske mehanizacije in embalaže za potrebe proizvodnih organizacij,
3. marketinga in raziskave nabavnega in prodajnega tržišča
4. sklepanje samoupravnih sporazumov o združevanju dela in sredstev za skupno poslovanje med proizvodnimi in trgovskimi organizacijami in ustreznih skupnih planskih aktov oziroma pogodb, kadar s posamezno proizvodno organizacijo trajneje posluje več TOZD v sestavi SOZD (skupna nabava),
5. urejanje dohodkovnih odnosov v poslovanju s skupnimi poslovnimi partnerji,
6. sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljih skupnih planov s proizvodnimi organizacijami in drugimi poslovnimi partnerji ter združevanje sredstev za realizacijo sprejetih skupnih razvojnih programov,
7. usklajevanje poslovanja trgovskih organizacij na debelo v sestavi SOZD po načelu specializacije in delitve dela, skladno s potrebami proizvodnje, trgovine na drobno in gostinstva
8. organizacije, koordinacije in usmerjanje prodaje proizvodov, blaga in storitev organizacij, združenih v SOZD (blagovni tokovi),

9. oblikovanja, organizacije in izvajanja ekonomske propagande skupnega pomena,

10. načrtovanja, organizacije in predstavitev na sejnih in razstavah,

11. organizacije predstavništev in drugih komercialnih organizacij v državi, če gre za potrebe več ali vseh delovnih organizacij, združenih v SOZD.

12. organizacije predstavništev in drugih komercialnih organizacij v tujini, če gre za potrebe več ali vseh delovnih organizacij, združenih v SOZD, preko specializirane delovne organizacije za zunanjetrgovinsko dejavnost.

28. člen

Trgovske TOZD na debelo združujemo delo in sredstva s trgovskimi TOZD na drobno ter gostinskimi TOZD v sestavi SOZD ter ustvarjamo in razporejamo skupni prihodek na podlagi samoupravnega sporazuma o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev za skupno poslovanje med organizacijami na debelo in organizacijami na drobno v sestavi SOZD MERCATOR.

Samoupravni sporazum iz prejšnjega odstavka ureja predvsem cilje in načela skupnega poslovanja, planiranje in izvajanje skupne komercialne politike, sklepanje pravnih poslov s proizvodnimi organizacijami združenega dela, medsebojne pravice in obveznosti iz skupnega poslovanja, razporejanje, skupnega prihodka in prevzemanje rizika iz skupnega poslovanja.

29. člen

Za pokrivanje izpada dohodka, ki nastane pri TOZD zaradi negativnih razlik med proizvodno ali uvozno in prodajno ali izvozno ceno, nastalih zaradi ukrepov družbene kontrole cen, pri proizvodih, ki so širšega družbenega pomena za preskrbo prebivalstva, združujemo udeleženke tega sporazuma sredstva za interne kompenzacije.

Način združevanja sredstev, udeleženke združevanja, kriterije in merila za uporabo združenih sredstev in postopek za odobravanje in izplačevanje internih kompenzacij se določijo s posebnim samoupravnim sporazumom.

3. Skupno uresničevanje razvojnih investicij z združevanjem sredstev

30. člen

TOZD smo dolžne združevati sredstva za realizacijo skupnih razvojnih programov in investicij, določenih s planskimi akti.

Poleg združenih investicijskih sredstev uporabljamo TOZD za uresničevanje programov in investicij iz prejšnjega odstavka tega člena tudi:

- druga lastna sredstva, izločena iz čistega dohodka in amortizacijska sredstva,
- sredstva, ki jih po samoupravnem sporazumu združijo TOZD izven SOZD,
- denarna sredstva bank in drugih finančnih organizacij,
- sredstva, ki jih v skladu s pogodbo o skupnem vlaganju vložijo v TOZD tuje osebe,
- denarna sredstva za investicijska vlaganja, ki jih zberejo TOZD v skladu s pogodbo pri občanah,
- druga sredstva, ki se uporabljajo za investicijska vlaganja na podlagi samoupravnega sporazuma oziroma pogodbe ali zakona.

TOZD združujemo sredstva za realizacijo skupnih razvojnih programov in investicij v okviru ali preko MERCATOR Interne banke.

31. člen

Udeleženske tega sporazuma določamo s sporazumom osnove za združevanje sredstev ter določimo pravice in obveznosti, ki iz tega izvirajo po ustavi in zakonih.

32. člen

Namen združevanja sredstev je, da se z združenimi sredstvi zagotovi možnost za večje in pomembnejše skupne investicije iz planov razvoja SOZD oziroma iz načrtov udeleženk tega sporazuma, to je iz usklajenih razvojnih programov delovnih in temeljnih organizacij.

Večje in pomembnejše skupne investicije morajo biti v planskih aktih SOZD izrecno določene.

Namen združevanja sredstev je tudi realizacija razvojnih programov organizacij združenega dela, ki so zasnovani na družbenih razvojnih programih in za katerih razvoj so – zaradi zagotavljanja surovin, reprodukcijskih materialov ter vseh vrst potrošniškega blaga iz dejavnosti TOZD v sestavi SOZD ali zaradi prodaje svojih proizvodov – udeleženske tega sporazuma trajno zainteresirane.

33. člen

Združena sredstva v okviru SOZD se lahko skladno z določili prejšnjega člena tega sporazuma uporabljajo po sprejetih planih:

- za razširitev in izboljšanje materialne osnove dela TOZD v okviru SOZD ali izven nje, da se uresničijo skupaj določeni interesi in cilji na podlagi medsebojno usklajenih razvojnih planov,
- za doseganje boljše delovne in poslovne povezanosti in uresničitev drugih skupnih interesov in ciljev,
- za financiranje investicij v okviru SOZD in izven nje,
- za financiranje skupnih projektov, študij, raziskav in programov.

Investicije, ki so namenjene pridobivanju in proizvodnji hrane, povečevanju izvoza in osnovni preskrbi prebivalstva, imajo prednost.

34. člen

Pobudo za odločitev o investicijskem vlaganju po prejšnjem členu tega sporazuma da lahko delavski svet SOZD.

Pobudo za investicijska vlaganja lahko da delavski svet SOZD le v okviru sredstev, ki so kot taka opredeljena v samoupravnem sporazumu o temeljih plana SOZD mora pobudo strokovno utemeljiti in opremiti v takšni meri, da lahko predlagatelj o predlagani investiciji sprejme stališče. Vsebovati mora tiste minimalne podatke, ki omogočajo ugotavljanje družbene in ekonomske upravičenosti investicije.

Pobudo za odločitev o investicijskem vlaganju mora obravnavati predlagatelj investicijske odločitve pristojne TOZD, to je delavski svet investitorja, ki mora o svojem stališču obvestiti pobudnika in delavce v temeljni organizaciji.

35. člen

Delavski svet SOZD da lahko predlog za investicijsko odločitev v naslednjih primerih:

- kadar gre za investicijo, v kateri sodeluje več investitorjev,
- kadar investicija zagotavlja boljšo delovno in poslovno povezanost in uresničitev drugih skupnih interesov več udeleženk sporazuma hkrati,
- za financiranje skupnih razvojnih programov

V primerih iz predhodnega člena delavski svet SOZD preiskrbi strokovno podlago za investicijsko odločitev, kot jo zahteva zakon in na zakonu temelječi akti.

Poleg strokovne podlage je delavski svet dolžan priložiti še dokazila, ki jih določa zakon. Strokovno podlago izdelata delovna skupnost Mercator – Interne banke, ki opravi tudi vsa druga opravila oziroma pripravi dokumentacijo, ki je za spre-

jem investicijske odločitve potrebna. Mnenje o družbeni in ekonomski smotrnosti investicijskega vlaganja pa da komisija za pregled investicijskih programov SOZD Mercator.

36. člen

Odnose pri združevanju sredstev ureja samoupravni sporazum organizacij združenega dela iz sestave SOZD Mercator – KIT o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju in delitvi skupnega dohodka pri združevanju investicijskih sredstev v Mercator – Interni banki, n. sub. o. in posebne pogodbe med združevalci in investitorjem za posamezno investicijo.

37. člen

Temelji za določitev obsega združevanja sredstev so samoupravni sporazum o temeljih plana SOZD in na njegovih podlagi sprejeti srednjeročni plan SOZD ter letni planski akt SOZD za posamezno leto.

TOZD sprejmejo obveznosti, da se za združevanje sredstev v konkretnem letu oziroma planskem obdobju upošteva kot osnova ustvarjena sredstva za reprodukcijo, in sicer:

- amortizacija po predpisanih minimalnih stopnjah,
- akumulacija (del dohodka za amortizacijo, obračunano po stopnjah, ki so večje od predpisanih minimalnih stopenj, del čistega dohodka za poslovni sklad, del čistega dohodka za izboljšanje materialne osnove dela, del čistega dohodka, ki je rezultat izjemnih ugodnosti za poslovni sklad, del čistega dohodka, ki je rezultat izjemnih ugodnosti za razvoj materialne osnove dela v DPS, del čistega dohodka za kritje izgube drugih OZD, del čistega dohodka za rezervni sklad, del čistega dohodka, ki je rezultat izjemnih ugodnosti za rezervni sklad, del čistega dohodka za druge potrebe, del čistega dohodka za druge sklade), oboje po zaključnem računu za preteklo leto.

Odstotek združevanja se določi z letnim planom.

Odstotki združevanja, določeni v letnem planu SOZD, bodo odvisni od:

a) višine vrednosti investicij po letnem planu oziroma tistega dela te vrednosti, ki se financirajo iz združenih sredstev

b) od višine osnov, določenih s tem sporazumom iz drugega odstavka tega člena.

Za združevanje sredstev v smislu tega člena se uporabijo vsi viri sredstev za reprodukcijo v TOZD. Tista OZD, ki zaradi zakonskih omejitev v posameznem letu ne sme združiti sredstev, ni upravičena do uporabe združenih sredstev, razen v primeru, če ima neizkoriščena združena sredstva iz preteklega obdobja.

Kadar OZD ne bo mogla izpolnjevati svojih obveznosti po tem členu, bo v izjemnih primerih o uporabi združenih sredstev odločal delavski svet SOZD.

38. člen

TOZD – uporabnica združenih sredstev, ki brez pristanka drugih TOZD – vlagateljic dodatno prevzame nove investicijske obveznosti in ki po koriščenju združenih sredstev ne izpolnjuje v celoti svojih obveznosti do združevanja, morajo svoje obveznosti do združevanja poravnati v naslednjem letu, sicer mora vrniti prejeta združena sredstva najkasneje v petih letih, v enakih letnih obrokih, po splošno veljavni obrestni meri temeljnih bank.

TOZD – uporabnica združenih sredstev mora takoj vrniti vsa uporabljena združena sredstva, če objekt, v katerega so vložena združena sredstva, odproda ali kako drugače odtuji.

Poleg vrnitve združenih sredstev po določenih prejšnjih odstavkih tega člena je TOZD dolžna še naprej izpolnjevati obveznosti glede združevanja sredstev.

Z uporabo združenih sredstev sprejmemo udeleženke tega sporazuma obveznosti, da bomo odločitve za izvedbo posameznih investicij, ki so skupaj planirane v določenem srednjeročnem obdobju, določale skladno z družbenoekonomskimi razvojnimi opredelitvami, ki izvirajo iz družbenega plana o temeljnih razvoja SFR Jugoslavije in SR Slovenije ter po samoupravnem sporazumu o temeljnih plana SOZD, na podlagi ekonomske analize in enakovrednega upoštevanja meril:

a) ki predstavljajo splošen družbeni interes delovnih ljudi in občanov kot potrošnikov za preskrbo s kmetijskimi pridelki, z živili in drugimi proizvodi, ki predstavljajo stalne, zadostne in osnovne potrebe potrošnikov na vseh področjih dejavnosti SOZD,

b) ki izhajajo iz programov izgradnje zadostnih skladišč in manipulacijskih zmogljivosti in po programih za izgraditev maloprodajne mreže in gostinskih objektov, posebno v novih naseljih in mestnih soseskah,

c) ki bodo zagotovila zadostne rezerve ustreznih kmetijskih pridelkov, živil in drugih osnovnih proizvodov, najmanj v višini potreb, ki so odvisne od sezonskih pogojev in razvoja ter povečanja porabe, skladno z rastjo družbenega in osebnega standarda delovnih ljudi in občanov ter njihove kupne moči,

d) ki zagotavljajo sodobno tehnologijo proizvodnje oziroma blagovnega prometa ter storitev in to s posebnim poudarkom na kvaliteti in izbiri,

e) ki zagotavljajo kontinuiteto in sistem samoupravne povezanosti reprodukcijskega toka proizvodnje, blagovnega prometa in potrošnje — tako v okviru SOZD, kakor tudi v povezavi z organizacijami združenega dela izven SOZD,

f) donosnosti investicij, to je po njihovi akumulativnosti, rentabilnosti, ekonomičnosti in zagotovljeni produktivnosti,

g) za enakomeren in enakopraven razvoj TOZD na vseh območjih, kjer SOZD s svojimi dejavnostmi zadovoljuje potrebe potrošnikov s svojo proizvodnjo oziroma blagovnim prometom,

h) za pospeševanje izvoza.

Udeleženke tega sporazuma soglašamo, da bomo za posamezne investicije zagotovile lastno udeležbo iz sredstev, ki nam bodo po izpolnitvi obveznosti iz 37. člena ostala na razpolago, odvisno od dohodkovnega položaja in razpoložljivih sredstev

40. člen

Udeleženke tega sporazuma sprejmemo obveznost, da vsak investitor zagotovi vsaj sredstva za predhodna in pripravljala dela (zemljišča, načrte, soglasja, dokumentacijo, itd.), trajna obratna sredstva in za prispevke, ki nastanejo v zvezi z investicijo.

41. člen

Udeleženke tega sporazuma lahko v okviru SOZD združujemo sredstva skupne porabe za financiranje in investicije skupnih rekreativnih dejavnosti oziroma objektov družbenega standarda njihovih delavcev, kot so:

- skupni počitniški domovi in objekti družbenega standarda,
- objekti za športno rekreacijo delavcev,
- financiranje športnih dejavnosti, športnih iger in podobno.

Sredstva skupne porabe za namene iz prejšnjega odstavka tega člena določimo zainteresirane udeleženke tega sporazuma s skupnimi letnimi plani.

42. člen

TOZD s sprejemom tega sporazuma pooblašča MERCATOR-Interno banko za opravljanje del in poslov v zvezi z vodenjem plasmanov in uporabljanjem združenih sredstev TOZD

ter za izterjavo sredstev za združevanje od posameznih TOZD, kadar je to potrebno.

43. člen

Sredstva, ki jih TOZD združujemo po določilih tega sporazuma oziroma po konkretnih samoupravnih sporazumih o združevanju sredstev, so neodtujljiva in pripadajo TOZD, ki jih združujejo.

4. Skupno opravljanje bančnih, kreditnih in denarnih poslov

44. člen

Vsaka organizacija združenega dela, ki se združi v SOZD MERCATOR-KIT, se hkrati združi tudi v MERCATOR-Interno banko.

Organizacijo HKS obdrži kmetijske zadruge v skladu z ustreznimi predpisi.

Udeleženke tega sporazuma smo soglasne, da ureja vsa vprašanja, pravice in obveznosti, ki nastanejo pri opravljanju denarnih in bančnih poslov, samoupravni sporazum o združitvi v MERCATOR-Interno banko.

45. člen

Udeleženke tega sporazuma se dogovorimo, da opravlja MERCATOR-Interna banka za članice bančne, kreditne in denarne posle v skladu z zakonom in samoupravnimi splošnimi akti, zlasti pa naslednje:

1. pripravlja predloge za financiranje razvojnih planov in programov tekoče aktivnosti posameznih članic interne banke, na podlagi katerih se sprejmejo samoupravne odločitve o združevanju dela in sredstev med temeljnimi in drugimi organizacijami združenega dela, o skupnem ustvarjanju dohodka in najemanju kreditov,

2. opravlja posle, ki se nanašajo na združevanje dela in sredstev za vlaganje v osnovna in obratna sredstva za skupno ustvarjanje dohodka, medsebojno kreditiranje ali financiranje brez obveznega vračila, dalje tudi za druge namene za doseg skupnih ciljev članic interne banke,

3. opravlja posle, ki se nanašajo na združevanje sredstev za poravnavo obveznosti članic, za medsebojno kreditiranje in ohranjanje likvidnosti,

4. vodi in usmerja denarna sredstva drugih organizacij združenega dela in družbenih pravnih oseb, na podlagi samoupravnega sporazuma o njihovem združevanju, za realizacijo razvojnih programov in planov tekoče aktivnosti TOZD in DO,

5. opravlja posle plačilnega prometa v zvezi z obračunavanjem medsebojnih obveznosti iz naslova prometa blaga in opravljanje storitev med članicami interne banke, razen iz naslova investicij in skrbi za redno izvrševanje plačilnih nalogov, za medsebojno kreditiranje v zvezi z izvršenimi plačili, obračunava obresti, kakor tudi sprejema vplačila v dobro članic interne banke, v skladu s predpisi,

6. zagotavlja evidence o medsebojnih razmerjih članic interne banke iz naslova sredstev združenih v interni banki v zvezi z opravljenimi denarnimi posli ter v zvezi s spremljanjem gibanja sredstev iz poslovanja interne banke,

7. prenaša sredstva s prehodnega računa na žiro račun oziroma devizni račun interne banke ob evidentiranju razporeditve teh sredstev na internih računih članic interne banke — udeleženk v skupnem prihodku.

Interna banka prenaša sredstva iz skupnega prihodka pod pogojem, da se skupni prihodek v skladu z določili samoupravnih sporazumov o združevanju dela in sredstev ustvarja in razporeja preko prehodnega računa v interni banki,

8. plačuje obveznosti v svojem imenu in za račun članic interne banke iz sredstev, ki so namensko prenešena na žiro

račun interne banke za plačevanje skupnih obveznosti ali obveznosti posamezne članice interne banke, razen obveznosti, ki se poravnajo iz dohodka članic interne banke,

9. skrbi za realizacijo dolžniško-upniških razmerij članic interne banke,

10. vodi evidence o medsebojnih finančnih in kreditnih obveznostih članic interne banke in skrbi za predlaganje ter redno izvajanje ukrepov, da se odpravi nerednost pri njihovem izpolnjevanju,

11. organizira posojanje denarnih sredstev in zbiranje hranilnih vlog od delavcev in drugih delovnih ljudi TOZD in DO v SOZD in izplačevanje njihovih osebnih dohodkov preko hranilnih knjižic in bančnih računov.

12. nastopa kot pooblaščenka svojih članic pred domačimi bančnimi in drugimi finančnimi organizacijami in sklepa z njimi, v mejah dobljenih pooblastil in predpisov, vse denarne in kreditne posle ter opravlja dejanja za njihovo izvršitev,

13. skrbi za pridobivanje in namensko uporabo deviznih sredstev za realizacijo programov razvoja in planov tekoče aktivnosti članic,

14. izdaja instrumente za zavarovanje plačil v svojem imenu in za račun članic interne banke,

15. daje garancije in avale,

16. izdaja in odkupuje vrednostne papirje,

17. izdeluje investicijske programe in elaborate za naložbe članic,

18. organizira zbiranje hranilnih vlog s posebnim namenom od občanov in daje kredite občanom v zvezi z dejavnostjo članic interne banke,

19. najema kredite v svojem imenu in za račun posamezne članice in jih prevzame na svoj žiro račun ter uporabi za izpolnjevanje zapadlih obveznosti te članice,

20. najema likvidnostne kredite v svojem imenu in za svoj račun,

21. sprejema depozite in daje kredite tudi drugim družbenim in civilnopravnim osebam in občanom v okviru dejavnosti članic interne banke,

22. opravlja druge bančno-finančne posle, ki jih določajo drugi samoupravni splošni akti, v skladu s predpisi,

23. pripravlja osnutke planov in analiz za SOZD, MERCATOR-Interno banko, Delovno skupnost SOZD in Delovno skupnost MERCATOR-Interno banko.

V kolikor interna banka za posamezno članico ne bo opravljal vseh poslov v okviru svoje dejavnosti, se interna banka in prizadeta članica dogovorita o tem s posebnim pisnim dogovorom.

5. Skupna zunanje-trgovinska dejavnost

46. člen

Udeleženske tega sporazuma se sporazumemo za skupno organizacijo in izvajanje zunanjetrgovinske dejavnosti, in sicer za:

- skupno organiziranje zunanjetrgovinske dejavnosti v eni DO po načelu specializacije
- skupno planiranje ekonomske menjave s tujino in spremljanje realizacije plana
- skupno koordinacijo poslov, reševanje pravno-tehničnih vprašanj in opravljanje propagandnega dela
- skupno organiziranje skupnih podjetij, predstavništev, zastopstev ter drugih organizacijskih oblik v tujini
- skupno nastopanje na sejmih, razstavah in drugih komercialnih prireditvah v tujini
- skupno nastopanje pri zunanjetrgovinskih partnerjih
- skupno usklajevanje izvozno-uvoznih poslov
- skupno združevanje in razporejanje deviznih sredstev in uvoznih pravic, skladno s potrebami udeleženk tega sporazuma.

47. člen

Udeleženske tega sporazuma skladno z veljavnimi predpisi medsebojno združujemo devizna sredstva, s katerimi razpolagamo, da bi učinkoviteje uresničevale svoj in skupen razvojni program, ustvarjale skupni dohodek ter si zagotovile nemo-teno industrijsko in kmetijsko proizvodnjo ter redno založenost v trgovini in gostinstvu.

Udeleženske tega sporazuma uredimo združevanje deviznih sredstev, namen in način združevanja ter pogoje za njihovo uporabo s posebnimi sporazumi:

Specializirana delovna organizacija za zunanjetrgovinsko dejavnost lahko za realizacijo programov razvoja in planov tekočih aktivnosti udeleženk na osnovi sklenjenih medsebojnih sporazumov odpre skupni devizni račun in prehodni devizni račun.

6. Skupna in enotna elektronska obdelava podatkov

48. člen

Organizacija poslovno informacijskega sistema in organizacija računalniške obdelave podatkov sta za udeleženske sporazuma skupni in enotni. Vključevanje udeleženk tega sporazuma v računalniško obdelavo izvajajo elektronski računski centri, ki delujejo v okviru SOZD, na podlagi plana SOZD. Nobena od udeleženk tega sporazuma ne more na novo neodvisno in brez soglasja ostalih udeleženk razvijati svojih računalniških centrov.

49. člen

Zaradi enotnega načrtovanja uvedbe in oblikovanja enovi-tega informacijskega sistema na ravni SOZD se udeleženske tega sporazuma sporazumemo tudi o elementih standardizacije organizacijskih oblik in o enotni tehnologiji računalniških (informacijskih) postopkov v okviru SOZD.

50. člen

Udeleženske tega sporazuma s posebno pogodbo oziroma sporazumom uredijo medsebojna razmerja in financiranje računalniških obdelav poslovnih podatkov po načelih svobodne menjave dela iz skladnega razvoja vseh Centrov v SOZD. Z njim predvsem uredimo obveznosti in pravice izvajalcev in uporabnikov računalniških obdelav, ugotovimo cilje teh obdelav in določimo način oblikovanja sredstev za materialno podlago dela na področju računalniških obdelav.

Vse računalniške naprave in računalniška tehnologija, ki se financira z združenimi sredstvi, so v upravljanju vseh udeleženk tega sporazuma.

V. Skupna solidarnost, odstranjevanje motenj v poslovanju in medsebojno pokrivanje izgub.

1. Skupna solidarnost

51. člen

Pri medsebojnih reprodukcijskih povezavah bomo udeleženske tega sporazuma pretežno poslovale po načelih skupnega prihodka in skupnega dohodka, vzajemno nosile rizike iz skupnega poslovanja in si med seboj pomagale, tako da bi bile glede dohodkovnega položaja v čim bolj enakopravnem položaju.

52. člen

Udeleženske tega sporazuma se dogovorimo za solidarnostno zagotavljanje osebnih dohodkov do določene višine in zagotavljanje dela sredstev skupne porabe za regres in družbeno prehrano, v kolikor zakonski predpisi določajo, da se morajo ta sredstva kriti iz sredstev skupne porabe.

Podrobnejše določbe, o višini in načinu solidarnostnega zagotavljanja navedenih sredstev dogovorimo udeleženske tega sporazuma, v samoupravnem sporazumu o temeljnih plana SOZD in v drugih samoupravnih splošnih aktih.

2. Odstranjevanje motenj v poslovanju

53. člen

Motnje v posamezni TOZD nastanejo, kadar delavci v TOZD ne morejo zagotoviti sredstev za osebne dohodke po osnovah in merilih, določenih v njihovem samoupravnem splošnem aktu in tudi ne potrebnih sredstev za izboljševanje in razširjanje materialne osnove dela, določenih s samoupravnim sporazumom, ali če ugotovijo, da ne dosegajo takih rezultatov svojega dela in poslovanja TOZD, da bi bila zagotovljena nepretrganost v reprodukciji in redno poslovanje temeljne organizacije.

Skupna merila za oceno nastanka in odprave motenj se določijo v samoupravnem sporazumu o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka sestavljene organizacije.

54. člen

Temeljne organizacije se dogovorijo, da bodo na podlagi medsebojne solidarnosti prispevale ustrezno finančno in drugo pomoč za odpravo motenj temeljni organizaciji, združeni v SOZD, v kateri so se pokazale motnje v gospodarstvu.

55. člen

Temeljne organizacije bodo sredstva za odobritev finančne pomoči po predhodnem členu združile iz tekočega dohodka ali iz svojega rezervnega sklada.

Višina prispevka po prvem odstavku tega člena pa je v sorazmerju z ustvarjenim skupnim dohodkom v obdobju, v katerem je TOZD posloval z motnjami.

56. člen

Strokovno pomoč pri izvajanju ukrepov za odpravo motenj nudijo prizadetim organizacijam ustrezne strokovne službe delovne organizacije; po potrebi pa tudi delovne skupnosti SOZD.

Temeljne organizacije, združene v SOZD pa se zavežejo, da bodo v okviru možnosti omogočile zaposlitev delavcem, katerih dosedanje delo bo zaradi ekonomskih težav oziroma v zvezi z izpolnjevanjem programa ukrepov postalo nepotrebno.

57. člen

Temeljna organizacija, ki posluje z motnjami, je dolžna v roku določenim z zakonom in svojim samoupravnim splošnim aktom, sprejeti program ukrepov za odstranitev vzrokov za motnje v poslovanju ter najpozneje v 8 dneh od tega dneva obvestiti ostale temeljne organizacije, s katerimi je združena v delovno organizacijo in v SOZD, o nastalih motnjah in jim predložiti program ukrepov za odstranitev teh motenj.

Obvestilo o nastalih motnjah in program za njihovo odstranitev pošlje prizadeta TOZD istočasno tudi delavskemu svetu in poslovodnemu organu delovne organizacije in SOZD.

58. člen

Delavski svet organizacije, ki posluje z motnjami in delavski svet SOZD prouči predloženi program ukrepov in oceni, če so podani pogoji za odobritev pomoči prizadeti TOZD.

V kolikor delavski svet SOZD oceni, da program vodi k odpravi motenj ter da je s tem realen in v skupnem interesu vseh združenih TOZD, ga odobri in določi finančno in strokovno pomoč prizadeti TOZD za izvedbo programa ukrepov.

59. člen

Denarna sredstva za izvedbo ukrepov se odobrijo kot posojilo ali neodplačno. V kolikor delavski svet odobri sredstva kot posojilo, določi tudi pogoje za uporabo sredstev, kar se med posojilojemalko in posojilodajalkami uredi s posebno pogodbo.

60. člen

Delavski svet delovne in sestavljene organizacije je dolžan v 30 dneh od dneva prejema programa ukrepov temeljne organizacije, ki posluje z motnjami, proučiti prejeti program ter odločiti o predlagani pomoči za odpravo vzrokov za motnje v poslovanju ter prizadeto temeljno organizacijo v navedenem roku o svoji odločitvi obvestiti.

61. člen

Delavski svet delovne organizacije je dolžan opozoriti delavce TOZD, v kateri so nastale motnje, da sprejmejo program ukrepov za odstranitev motenj, v kolikor tega v določenem roku niso storili. Prav tako je delavski svet dolžan opozoriti delavce prizadete TOZD na izvajanje sprejetega programa oziroma na opravila, ki so potrebna za odstranitev motenj.

3. Pokrivanje izgub

62. člen

V primeru nastanka izgub sprejmemo udeleženke tega sporazuma naslednje obveznosti:

1. TOZD, ki izkaže izgubo v zaključnem računu, je dolžna uporabiti za pokritje izgube najprej svoj rezervni sklad,

2. če sredstva lastnega rezervnega sklada ne zadoščajo, je TOZD dolžna zaprositi potrebna sredstva pri skladih pristojnih družbenopolitičnih skupnosti,

3. V kolikor sredstva skladov po prejšnjih točkah ne zadoščajo za pokritje izgube, ali če niso izpolnjeni pogoji za uporabo skladov družbenopolitičnih skupnosti, se za pokritje nekrite izgube uporabijo sredstva rezervnih skladov TOZD, s katerimi je TOZD, ki ima izgubo, združena v DO, vendar največ do višine 50% sredstev rezervnih skladov, formiranih po zaključnem računu za preteklo leto v sorazmerju z njihovo višino,

4. Če na podlagi določb prejšnjih točk ni krita vsa izguba, se uporabijo sredstva rezervnih skladov vseh TOZD, v sorazmerju z višino njihovih rezervnih skladov.

TOZD, ki pokriva izgubo po več točkah tega člena, se višina sredstev, ki jih prispeva za kritje izgube po posamezni točki, odšteje od osnove za kritje izgube po vsaki naslednji točki.

Udeleženke tega sporazuma sprejmejo načelo, da ne bomo pokrivali izgube v smislu tega člena:

– če je izguba posledica subjektivnih slabosti v poslovanju, neurejenih odnosov, napačnih poslovnih odločitev ali drugih podobnih vzrokov, nastalih znotraj TOZD, ki ima izgubo,

– če je nastala izguba zaradi lastnega vlaganja v razširjeno reprodukcijo TOZD, ki ni bilo predvideno s planskimi akti SOZD.

TOZD dajemo sredstva za pokrivanje izgub povratno ali nepovratno.

Sklep o pokrivanju izgub sprejme po določilu 4. točke tega člena oziroma kadar se pokriva izguba na nivoju SOZD – delavski svet SOZD.

63. člen

Povratno damo TOZD sredstva za pokrivanje izgub kot posojilo na podlagi sklenjene pogodbe, v kateri določimo pogoje za uporabo teh sredstev, roke vračila in drugo.

TOZD, ki v zaključnem računu izkaže izgubo, je dolžna sprejeti sanacijski program v skladu z zakonom. V sanacijski

program je dolžna vključiti tudi pogoje, pod katerimi sanatorji prevzamejo pokrivanje izgube. V primeru pokrivanja izgub po 3., 4. in 5. točki prvega odstavka prejšnjega člena mora sanacijski program prehodno odobriti delavski svet SOZD.

64. člen

Finančno-tehnične posle v zvezi s pokrivanjem izgub opravi za TOZD – sanatorje v skladu s sprejetim sanacijskim programom MERCATOR – Interna banka.

Kadar sanatorji krijejo izgubo v obliki posojila, sklene MERCATOR – Interna banka po pooblastilu TOZD – sanatorjev, v njihovem imenu s TOZD, ki je v izgubi, ustrezno pogodbo o posojilu.

VI. URESNIČEVANJE SAMOUPRAVLJANJA IN ORGANI SESTAVLJENE ORGANIZACIJE

65. člen

Delavci uresničujemo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice v SOZD z oblikami odločanja na podlagi ustave in zakona o združenemu delu v TOZD ter delovnih skupnostih.

Za opravljanje, izvrševanje in vodenje skupnih zadev ustanovimo članice skupne samoupravne organe.

Organi SOZD do:

- delavski svet,
- izvršilni odbor,
- poslovodni odbor,

1. Delavski svet SOZD

66. člen

Delavski svet SOZD je skupni organ upravljanja, sporazumevanja, dogovarjanja in usklajevanja stališč delavcev in združenih kmetov, udeleženec za urejanje zadev skupnega pomena po tem samoupravnem sporazumu, drugih samoupravnih sporazumih in splošnih aktih SOZD.

67. člen

Delavski svet SOZD sestavljajo delegati vseh udeleženk SOZD ter delegat delovne skupnosti SOZD.

v delavski svet izvolijo z neposrednimi volitvami delavci in združeni kmetje vsake udeleženke in delovne skupnosti SOZD po enega delegata in enega namestnika. Delovne organizacije oziroma kmetijske zadruge, ki imajo v svojem sestavu TOZD oziroma TZO oblikujejo skupne smernice oziroma stališča o posameznih zadevah, ki jih obravnava delavski svet SOZD.

Vsak delegat ima v delavskem svetu SOZD toliko glasov, kolikor je TOZD v sestavu te udeleženke.

Delegat je delovni organizaciji oziroma kmetijski zadrugi dolžan poročati o delu delavskega sveta SOZD, o sprejetih odločitvah, in o svojem delu v delavskem svetu SOZD.

Vsaka TOZD lahko pošlje na sejo delavskega sveta svojega pooblaščenca, da sodeluje v razpravi in pojasnjuje stališča delavcev oziroma združenih kmetov in delavskega sveta TOZD v zadevah, ki so na dnevnem redu in so delavci zanje posebej zainteresirani.

68. člen

Delegati delavskega sveta SOZD so izvoljeni za dobo dveh let. Nihče ne more biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljen za delegata delavskega sveta SOZD.

69. člen

V delavski svet SOZD ne morejo biti izvoljeni individualni poslovodni organi in predsedniki oziroma člani kolegijskih

poslovodnih organov TOZD oziroma DO v sestavi SOZD ter vsi tisti delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, ki so odgovorni delavskemu svetu SOZD.

70. člen

Delavski svet sprejema odločitve soglasno kadar delegat v delavskem svetu soodloča o vprašanjih, ki se nanašajo na ustvarjanje materialnih obveznosti TOZD, kakor tudi o drugih vprašanjih, o katerih se delavci osebno izjavljajo, zlasti pa kadar se sprejema:

1. srednjeročni plan SOZ,
2. letni planski akt SOZD,
3. garancije za odplačilo obveznosti,
4. samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev delovne skupnosti in uporabnikov njihovih storitev,
5. sklep o pristopu delovnih organizacij v SOZD,
6. sklep o razdrtju tega sporazuma s posamezno udeleženko,
7. odločitev o članstvu SOZD poslovnih skupnostih, interesnih skupnostih, materialne proizvodnje in skupnostih združenega dela za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje,
8. elaborat o družbeni in ekonomski upravičenosti ustanovitve DO,
9. odločitev o ustanovitvi DO,
10. odločitev o ustanavljanju podjetij v tujini, o sklepanju pogodb za skupno vlaganje sredstev s tujimi pravnimi osebami, odločitev o poslovnem in tehničnem sodelovanju, o dolgoročnih proizvodnih kooperacijah z organizacijami združenega dela in s tujimi pravnimi osebami, o pogodbah o prenosu oziroma uporabi industrijske lastnine z domačimi in tujimi pravnimi osebami,
11. ostale samoupravne splošne akte in druge odločitve, za katere je potrebno soglasje TOZD, če tako določajo zakoni, ta sporazum, statut ali drugi samoupravni splošni akti SOZD.

Pri glasovanju o zadevah iz predhodnega odstavka je delegat dolžan glasovati v skladu s stališčem, ki ga je na podlagi obravnave oblikovala delovna organizacija oziroma kmetijska zadruga.

71. člen

Če DS sklepa o vprašanjih, o katerih se delavci osebno izjavljajo v TOZD, sprejema delavski svet svoj sklep o soglasju z vsako TOZD na način, ki ga določa ta sporazum in poslovnik DS SOZD.

72. člen

DS sprejema odločitve z večino glasov, če po zakonu ni zahtevana drugačna kvalificirana večina, kadar soodloča predvsem o naslednjih zadevah:

1. o predlogu samoupravnih sporazumov in drugih splošnih aktov, o katerih odločajo delavci z osebnim izjavljanjem,
2. o drugih samoupravnih splošnih aktih, za katere je pristojen po zakonu in tem sporazumu,
3. sprejema plane in programe s področja SLO in družbene zaščite in druge ukrepe,
4. določa poslovno politiko in ukrepe za njeno izvajanje,
5. določa ukrepe za izvajanje plana in programa za delo in razvoj,
6. daje pobudo ali predlog za sprejem investicijske odločitve po določilih tega sporazuma
7. sprejema stališča in priporočila glede uresničevanja poslovne politike Mercator – Interne banke,
8. ugotavlja periodične in zaključne račune,
9. daje soglasje DO za združitev oz. pristop v drugo SOZD,
10. voli in razrešuje člane izvršilnega odbora in njihove namestnike

11. imenuje in razrešuje predsednika in druge člane poslovodnega odbora SOZD,

12. daje smernice in navodila za izvrševanje sklepov izvršilnemu odboru in poslovodnemu organu ter nadzoruje njuno delo,

13. sprejema družbene dogovore in samoupravne sporazume o zadevah, za katere se delavci osebno ne izjavljajo, in če zakon ne določa drugače,

14. imenuje člane razpisne komisije za imenovanje predsednika in drugih članov poslovodnega odbora SOZD,

15. sklepa črto razpisu referendumu in imenuje organe za izvedbo referendumu in drugih volitev,

16. sprejema ukrepe na podlagi poročila organa samoupravne delavske kontrole,

17. o ukrepih za odstranjevanje motenj in pokrivanja izgub,

18. opravlja druge zadeve, če tako določajo zakoni, ta sporazum, statut in drugi samoupravni splošni akti SOZD.

Pri glasovanju o zadevah iz predhodnega odstavka se je delegat dolžan držati smernic svoje delegacije.

Glasovanje je javno, z dvigovanjem rok. Delegati lahko sklenejo, da bodo glasovali tajno, kadar odločajo o vprašanjih zaupanja posameznih delavcev ali organov.

73. člen

Kadar se na seji delavskega sveta odloča o zadevah iz 71. člena tega sporazuma, predlagatelj najprej obrazloži predlog. Nato delegat za vsako TOZD posreduje njeno stališče. Če je stališče delegatov vseh delovnih ljudi organizacij o vprašanjih, o katerih se odloča enotno, je sklep sprejet. Če delegat udeležene zaradi različnih interesov posameznih TOZD ne more posredovati soglasja vseh TOZD, posreduje na delavskem svetu SOZD njihova ločena stališča.

Smatra se, da je TOZD dala soglasje po prejšnjem odstavku, če delegat delavskega sveta soglaša s sklepom delavskega sveta.

Če delegat ni bil navzoč na zasedanju delavskega sveta, mora v roku, ki ga določi delavski svet, pismeno posredovati svojo odločitev glede vprašanja, o katerem je odločal delavski svet.

Kadar delegat ne soglaša samo s posameznimi zadevami predlaganega akta oziroma sklepa, se smatra, da je ostali del akta sprejet. Delavski svet določi rok, v katerem se delegat, ki ni soglašal, sporoči, ali vztraja na stališču ali odstopa od njega. V kolikor tudi v naknadnem roku delegat ne sporoči soglasja, se začne usklajevalni postopek.

V primerih, kadar ni bil sprejet od ene ali več udeleženk celotni akt, se začne usklajevalni postopek.

74. člen

Delegati v delavskem svetu SOZD so v skladu z njihovimi splošnimi akti za svoje delo odgovorni delavcem v OZD, v katerih so bili izvoljeni.

Delavci lahko odpokličejo svojega delegata v delavskem svetu SOZD v skladu z zakonom in svojimi samoupravnimi splošnimi akti.

75. člen

Gradivo za zasedanje delavskega sveta se pošilja delegatom enovitih DO, predsednikom delavskih svetov DO s TOZD ter delavskim svetom TOZD ter poslovodnim organom TOZD, DO in SOZD.

Gradivo je treba dostaviti pravočasno, tako da lahko udeležene ob uveljavljanem delegatskem sistemu oblikujejo o vprašanjih svoje stališče in ga sporočijo delegatom.

Ta rok je pravilom 15 dni.

76. člen

Delavski svet SOZD sprejme svoj poslovnik, s katerim določa način in postopek svojega delovanja, sprejemanja skle-

pov ter način dela svojega izvršilnega organa ter stalnih ali občasnih strokovnih komisij ali delovnih teles.

S poslovnikom določi tudi podrobnejši postopek za način usklajevanja stališč in sporazumevanja o zadevah, za katere delegati delavskega sveta SOZD pri sprejemanju odločitev ne dosežejo soglasja, kadar je to potrebno.

77. člen

Delavski svet SOZD poveri določene izvršilne funkcije svojemu izvršilnemu organu. Za pripravo oziroma obravnavo določenih strokovnih nalog lahko delavski svet imenuje stalne ali občasne komisije ali delovna telesa.

2. Izvršilni odbor

78. člen

Delavski svet SOZD ima svoj izvršilni organ – izvršilni odbor.

Člane izvršilnega odbora in njihove namestnike izvoli delavski svet SOZD izmed svojih članov in drugih delavcev udeleženk tega sporazuma. Pri izvolitvi članov izvršilnega odbora mora delavski svet upoštevati zastopanost dejavnosti in posameznih območij, na katerih opravlja SOZD svojo dejavnost.

Izvršilni odbor šteje 15 članov in enako število namestnikov.

79. člen

Člani izvršilnega odbora izvolijo izmed svojih članov predsednika in namestnika predsednika izvršilnega odbora.

Člani izvršilnega odbora so imenovani za dobo dveh let.

V izvršilni odbor ne morejo biti izvoljeni delavci, ki ne morejo biti izvoljeni v delavski svet SOZD.

Nihče ne more biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljen za člana izvršilnega odbora.

Izvršilni odbor sklicuje njegov predsednik na lastno pobudo ali na zahtevo ene izmed udeleženk tega sporazuma ali poslovodnega odbora SOZD.

80. člen

Izvršilni odbor izvršuje sklepe delavskega sveta SOZD in sprjema odločitve v okviru sprejete politike in temeljnih oziroma okvirnih odločitev delavskega sveta SOZD ter odloča zlasti o naslednjih zadevah:

1. predlaga osnutek statuta in osnutke oz. predloge drugih samoupravnih splošnih aktov SOZD, ki jih določi oz. sprejme delavski svet,

2. predlaga plane,

3. daje smernice poslovodnemu odboru SOZD za izvrševanje sklepov delavskega sveta SOZD in opravlja nadzorstvo nad njihovim izvrševanjem,

4. izvršuje sklepe delavskega sveta SOZD, če izvrševanje sklepa ne sodi med pravice in dolžnosti poslovodnega odbora ter sprejema akte v zvezi z izvrševanjem teh sklepov,

5. imenuje občasne strokovne komisije in druga strokovna telesa za pripravo določenih strokovnih nalog oziroma strokovnih in drugih predlogov (predlog plana, različne analize idr.),

6. daje mnenja na zahtevo odbora samoupravne delavske kontrole, predsednika poslovodnega odbora, sindikalne organizacije k predlogom za določen sklep, ki naj ga sprejme delavski svet SOZD,

7. odloča o vseh drugih vprašanjih in zadevah, za katere je pristojen po tem sporazumu in drugih samoupravnih splošnih aktih SOZD.

81. člen

Izvršilni odbor sprejema sklepe z javnim glasovanjem z večino glasov vseh članov. Člani izvršilnega odbora, ki ne

glasujejo za določen predlog, lahko podajo svoje stališče z ločenimi mnenji.

3. Poslovodni organ SOZD

82. člen

SOZD ima kolegijski poslovodni organ – poslovodni odbor (PO), ki ga sestavljajo:

- predsednik,
- namestnik predsednika,
- podpredsednik za kmetijstvo,
- podpredsednik za industrijo in storitve
- podpredsednik za blagovni promet in gostinstvo
- član za združništvo

Na sejah PO strokovno sodelujejo še direktor Interne banke, direktor zunanjetrgovinske DO, direktor Kmetijskega zavoda in vodja delovne skupnosti.

Poslovodni odbor vabi po potrebi na seje tudi predstavnike tistih OZD, katerih problematika se obravnava.

83. člen

Predsednika, namestnika in ostale člane poslovodnega odbora imenuje po javnem razpisu in predlog razpisne komisije delavski svet SOZD.

V razpisno komisijo imenujejo po dva člana delavski svet SOZD, koordinacijski odbor sindikata SOZD in pristojni organ družbenopolitične skupnosti.

84. člen

Podpredsednik za kmetijstvo skrbi za dejavnost kmetijstva SOZD.

Podpredsednik za industrijo skrbi za industrijo in storitvene dejavnosti SOZD.

Podpredsednik za blagovni promet skrbi za blagovni promet in dejavnost gostinstva SOZD.

85. člen

Delavski svet SOZD imenuje predsednika, namestnika in ostale člane PO SOZD z večino glasov vseh delegatov delavskega sveta, delovno razmerje pa sklenejo z delovno skupnostjo SOZD.

Mandat predsednika, namestnika predsednika in drugih članov PO traja štiri leta; po preteku te dobe so lahko ponovno imenovani na to mesto.

86. člen

Predsednik in namestnik predsednika poslovodnega odbora morata imeti visoko strokovno izobrazbo ustrezne smeri, drugi člani poslovodnega odbora pa najmanj višjo strokovno izobrazbo ustrezne smeri.

Poleg strokovne usposobljenosti po prvem odstavku tega člena morajo predsednik, namestnik predsednika in ostali člani PO izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj na vodilnih ali drugih odgovornih delih in nalogah,
- da nimajo prepovedi opravljanja dela po 511. členu zakona o združenem delu.

87. člen

Če predsednika PO SOZD ni bilo mogoče pravočasno imenovati, imenuje delavski svet SOZD na to mesto brez razpisa vršilca dolžnosti.

Določena oseba je lahko imenovana za vršilca dolžnosti najdlje za 6 mesecev.

Za vršilca dolžnosti ne more biti imenovana oseba, za katero velja pravna posledica prepovedi imenovanja po 511. členu ZZZ.

88. člen

Namestnik predsednika poslovodnega odbora nadomešča predsednika v času njegove odsotnosti z vsemi njegovimi pravicami in obveznostmi.

89. člen

Poslovodni odbor ima zlasti naslednje pravice in dolžnosti oziroma pristojnosti:

1. vodi poslovanje SOZD ter organizira in usklajuje delovni proces v njem,
2. skrbi za izvrševanje sklepov delavskega sveta SOZD in njegovega izvršilnega organa,
3. koordinira delo poslovodnih organov udeleženk tega sporazuma v okviru zadev in poslov, ki se opravljajo v SOZD,
4. koordinira in usmerja pobude za usklajen razvoj SOZD kot celote in njenih posameznih dejavnosti,
5. določa in daje pooblastila, naloge in opravila posameznim službam delovne skupnosti SOZD in delavcem delovne skupnosti SOZD s posebnimi pooblastili in odgovornostmi,
6. koordinira in usmerja delo drugih skupnosti, oblikovanih po tem sporazumu,
7. predlaga poslovno politiko SOZD in ukrepe za njeno izvajanje,
8. poroča delavskemu svetu o izvajanju sprejetih planov in programov razvoja in predlaga ustrezne ukrepe za sklepe delavskega sveta in drugih organov SOZD,
9. organizira in skrbi za učinkovito obveščanje delavcev udeleženk tega sporazuma v zadevah iz pristojnosti SOZD,
10. opravlja druge zadeve, ki jih določa zakon, ta sporazum in drugi samoupravni splošni akti SOZD.

90. člen

Poslovodni odbor odloča o zadevah iz prejšnjega člena tega sporazuma na sejah, ki jih sklicuje in vodi predsednik poslovodnega odbora.

Poslovodni odbor sprejema odločitve z večino glasov svojih članov.

Nančin dela poslovodnega odbora ureja poslovnik, ki ga sprejme poslovodni odbor.

91. člen

Predsednik poslovodnega odbora predvsem:

1. zastopa in predstavlja SOZD,
2. sklepa pogodbe in opravlja druge pravne posle v okviru pooblastil, ki jih ima SOZD v pravnem prometu z drugimi,
3. skrbi za zakonitost dela in za izpolnjevanje z zakonom določenih ali s samoupravnimi akti prevzetih obveznosti SOZD,
4. opravlja druge zadeve, ki so v njegovi pristojnosti na podlagi zakona, tega sporazuma in drugih samoupravnih splošnih aktov SOZD.

92. člen

Za koordinacijo dela poslovodnih organov v sestavi SOZD se oblikuje poslovodni svet SOZD, ki deluje v ožjem in širšem sestavu.

Poslovodni svet v ožjem sestavu sestavljajo individualni poslovodni organi oziroma predsedniki kolektivnih poslovodnih organov DO, poslovodni svet v širšem sestavu pa sestavljajo še individualni poslovodni organi TOZD in TZO.

93. člen

Kadar predsednik poslovodnega odbora SOZD ugotovi, da je akt delavskega sveta SOZD ali drugih organov SOZD, v nasprotju z zakonom ali s tem sporazumom, je dolžan opozoriti na to delavski svet ali drug organ SOZD.

Če delavski svet ali drug organ SOZD v osmih dneh ne uskladi svoje odločitve z opozorilom, je dolžan predsednik poslovod-

nega odbora o tem v naslednjih treh dneh obvestiti pristojni organ družbenopolitične skupnosti.

Pravice in dolžnosti v smislu prejšnjega odstavka tega člena ima predsednik poslovnega odbora tudi v primeru, če ugotovi, da je akt delavskega sveta TOZD ali DO v sestavi SOZD ali njihovih drugih organov v nasprotju z zakonom ali s tem sporazumom, pa poslovodni organ TOZD oziroma DO ni zadržal njegove izvršitve; na to opozori poslovodni organ in delavski svet te TOZD oziroma DO.

Če poslovodni organ TOZD oziroma DO niti v osmih dneh po opozorilu predsednika poslovnega odbora ne zadrži akta iz prejšnjega odstavka tega člena in ga delavski svet oziroma drug organ TOZD oziroma DO ne uskladi v tem roku, je predsednik poslovnega odbora dolžan v nadaljnjih treh dneh o tem obvestiti pristojni organ družbenopolitične skupnosti, na območju katere je sedež TOZD oziroma DO zaradi ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine.

94. člen

Predsednik, namestnik predsednika in drugi člani poslovnega odbora so lahko razrešeni še pred potekom svojega mandata, in sicer v primerih ter na način in po postopku, ki jih določa zakon.

VII. ZDRUŽITEV TOZD OZIROMA DO V DRUGE OBLIKE ZDRUŽEVANJA V OKVIRU SOZD

a) V okviru SOZD

95. člen

Zaradi uresničevanja določenih skupnih interesov v posameznih delih delovnega procesa, uspešnejšega uresničevanja ciljev, opredeljenih s tem sporazumom in razvojnimi programi ter drugimi skupnimi interesi in dejavnostmi, bomo TOZD in DO v sestavi SOZD lahko oblikovale posebne skupnosti TOZD in DO v okviru SZD (v nadaljnjem besedilu: skupnosti).

96. člen

Skupnosti bomo v SOZD oblikovane:

- po načelu enakih in sorodnih dejavnosti in
- glede na druge posebne skupne interese.

97. člen

Po načelu enakih ali sorodnih dejavnosti bomo TOZD in DO oblikovale zlasti naslednje skupnosti:

- skupnost kmetijstva in živilske industrije,
- skupnost trgovine na debelo,
- skupnost trgovine na drobno,
- skupnost za gostinstvo in turizem,
- skupnost združenih organizacij.

Glede na druge posebne skupne interese bodo skupnosti oblikovane ali po teritorialnem načelu ali glede na druge posebne skupne interese.

98. člen

V posebnem samoupravnem sporazumu bomo TOZD oziroma DO posamezne skupnosti skladno s tem sporazumom določile skupne interese, način njihovega uresničevanja in druga vprašanja, ki so pomembna za medsebojna razmerja TOZD oziroma DO, združenih v skupnost.

b) Izven SOZD

99. člen

Članice se lahko združujemo v poslovne skupnosti, skupnosti delovnih organizacij, skupnosti združenega dela za

medsebojno plansko in poslovno sodelovanje, zbornice in druge oblike povezovanja OZD.

Pogoj za združevanje članic je, da se tem združevanjem ne kršijo obveznosti, ki jih imajo po tem sporazumu in drugih samoupravnih aktih SOZD, po sprejetih planih in po sklepih delavskega sveta SOZD.

VIII. POOBLASTILA, ZASTOPANJE IN ODGOVORNOSTI ZA OBVEZNOSTI

100. člen

TOZD sklepajo samostojno pogodbe v pravnem prometu z drugimi in opravljajo druga pravna opravila ter imajo s tem vsa pooblastila v pravnem prometu z drugimi, razen tistih, za katere sta pooblaščenca edino DO in SOZD.

101. člen

TOZD prenesemo na SOZD naslednja pooblastila v pravnem prometu z drugimi:

1. za sklepanje samoupravnih sporazumov in drugih aktov o združevanju dela in sredstev za skupno poslovanje med proizvodnimi OZD in notranjetrgovinskimi OZD ter drugih pravnih poslov, ki se nanašajo na skupno nabavo blaga, če gre za potrebe več TOZD oziroma DO v sestavi SOZD, in za sklepanje pogodb o skupnem ali koordiniranem nastopu udeleženk tega sporazuma na tržišču,
2. za dajanje garancij,
3. za sklepanje pogodb o najemu kreditov, če gre za potrebe več udeleženk,
4. za sklepanje pogodb o nabavi skupnih osnovnih sredstev več udeleženk,
5. za sklepanje pogodb v zvezi z združenimi sredstvi na nivoju SOZD,
6. za ustanavljanje DO,
7. za ustanavljanje podjetij v tujini in za vlaganje sredstev v tuja podjetja,
8. za vstopanje SOZD v širše asociacije in sklepanje oziroma pristopanje k drugim samoupravnim sporazumom.

Za izvajanje pooblastil iz 2., 5., 6., 7. in 8. točke prejšnjega odstavka tega člena je potrebno poprejšnje soglasje delavskega sveta SOZD.

SOZD sklepa pogodbe in izvaja druge pravne posle po 1. odstavku tega člena v svojem imenu in za račun prizadetih TOZD in DO.

Za sprejete obveznosti SOZD, nastale iz pogodb in drugih pravnih dejanj po 1. odstavku tega člena, so odgovorne TOZD neomejeno subsidiarno.

SOZD lahko stopa v pravno razmerje s tretjimi osebami v imenu in za račun posameznih udeleženk tega sporazuma tudi za posle, ki niso navedeni v tem členu, vendar samo na podlagi njihovega pismenega pooblastila.

102. člen

SOZD v okviru njene dejavnosti neomejeno zastopa in predstavlja predsednik poslovnega odbora.

103. člen

V primeru odsotnosti predsednika poslovnega odbora zastopa in predstavlja SOZD namestnik predsednika poslovnega odbora, z vsemi pravicami in dolžnostmi predsednika poslovnega odbora.

Predsednik poslovnega odbora sme dati drugim osebam pooblastilo za sklepanje določenih vrst pogodb in za določene druge vrste pravnih dejanj.

IX. DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA

104. člen

Za opravljanje administrativnih, strokovnih in pomožnih del, ki so potrebna za uresničevanje zadev skupnega pomena in koordinacijo delovnega procesa iz 4. poglavja tega sporazuma (člen 12 do 53), se ustanovi delovna skupnost.

Delovna skupnost SOZD opravlja vsa dela iz prejšnjega odstavka, razen tistih, za katere se organizirajo posebne specializirane ali skupne organizacije udeleženk tega sporazuma.

Poleg navedenih del opravlja delovna skupnost SOZD tudi druga dela, potrebna za uresničevanje določil tega sporazuma, zlasti dela v zvezi z zastopanjem in registracijo SOZD, v zvezi s pripravo in izvajanjem samoupravnih sporazumov in samoupravnih splošnih aktov SOZD, dela za samoupravne organe in družbenopolitične organizacije SOZD, dela v zvezi z izvrševanjem sklepov teh organov oziroma organizacij, dela obveščanja delavcev ter druga splošna, pomožna in tem podobna dela, ki so potrebna za funkcioniranje delovne skupnosti in celotne SOZD in ki so podrobno opredeljena v samoupravnem sporazumu po 107. členu tega sporazuma.

105. člen

Delavci, ki opravljajo dela v smislu 104. člena tega sporazuma, uresničujejo svoje samoupravne in druge pravice v delovni skupnosti na podlagi svobodne menjave dela z ostalimi delavci temeljnih in delovnih organizacij združenega dela v okviru SOZD.

106. člen

Delavci, ki opravljajo dela skupnega pomena, oblikujejo delovno skupnost.

Ime delovne skupnosti je: Delovna skupnost SOZD Mercator KIT, sadež delovne skupnosti je v Ljubljani, Emonska 8.

107. člen

Delovna skupnost nastopa v pravnem prometu z drugimi, z družbenimi sredstvi, s katerimi razpolaga, s firmo SOZD in s svojim imenom. Delovna skupnost nastopa z družbenimi sredstvi, s katerimi razpolaga, tako da nabavlja ter prodaja potrebno opremo, material in drugo za opravljanje poslov ter razpolaga s sredstvi skupne porabe v svojem imenu in za svoj račun.

Glede uporabe in razpolaganja z delovnimi sredstvi, s katerimi delajo delavci delovne skupnosti, imajo ti delavci obveznosti in odgovornosti določene v samoupravnem sporazumu o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih delovne skupnosti SOZD in delavcev TOZD in DO, združenih v SOZD Mercator, n. sub. o.

108. člen

Delovna skupnost v smislu prejšnjega člena tega sporazuma se organizira v obliki sektorjev, služb in oddelkov. Podrobnejšo organizacijo delovne skupnosti ter njene pristojnosti ureja samoupravni sporazum iz 109. člena tega sporazuma.

109. člen

Medsebojna razmerja glede pogojev svobodne menjave dela in ustvarjanja dohodka ter druga medsebojna razmerja pri uresničevanju skupnih ciljev in interesov delavcev, ki opravljajo skupna dela v smislu 104. člena tega sporazuma in delavcev v temeljnih in delovnih organizacijah združenega dela v okviru SOZD, za katere jih opravljajo, ureja samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih.

110. člen

Delavci v delovni skupnosti SOZD pridobivajo dohodek iz celotnega prihodka, ki ga ustvarijo s svobodno menjavo dela z delavci TOZD v okviru SOZD in z drugimi uporabniki izven SOZD.

Delavci v delovni skupnosti imajo pravico do sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo, skladno z načelom delitve po delu ter skladno z osnovami in merili, določenimi s samoupravnim sporazumom iz 109. člena tega sporazuma in ustrezno osnovam in merilom, po katerih se ta sredstva ugotavljajo v temeljni organizaciji združenega dela.

111. člen

Vrsta in obseg del delovne skupnosti se določi s planom SOZD.

Udeleženke tega sporazuma zagotavljamo sredstva za celotni prihodek delovne skupnosti na podlagi ovrednotenega programa dela delovne skupnosti, in sicer tako, da se sprejme cenik oziroma tarifa opravljanja posameznih vrst del oziroma da se določijo prispevne stopnje od dohodka ali od dela dohodka posamezne TOZD, v skladu in v odvisnosti od obsega dela, ki ga opravlja delovna skupnost ali njen organizacijski del.

V okviru cen oziroma prispevnih stopenj iz prejšnjega odstavka grede delavcem delovne skupnosti tudi sredstva za obnavljanje in razširjanje materialne osnove dela.

Natančnejša merila za pridobivanje dohodka določijo delavci delovne skupnosti SOZD in delavci TOZD s samoupravnim sporazumom o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih delovne skupnosti SOZD in delavcev TOZD in DO, združenih v SOZD Mercator n. sub. o.

Za morebitno opravljanje posebnih del oziroma storitev, ki niso zajete s planom dela ali se izvršijo samo za eno ali več udeleženk tega sporazuma, se določijo posebni prispevki glede na naravo in obseg opravljenih del oziroma storitev.

Delavski svet SOZD daje poznejše soglasje k zaključnemu računu delovne skupnosti SOZD.

112. člen

Delovno skupnost vodi, predstavlja in zastopa vodja delovne skupnosti. Vodjo delovne skupnosti SOZD imenuje delavski svet SOZD na podlagi javnega razpisa po predlogu razpisne komisije za dobo 4 (štiri) let.

Vodja delovne skupnosti mora imeti visoko ali višjo strokovno izobrazbo ustrezne smeri.

113. člen

Vodja delovne skupnosti vodi njeno delo, koordinira delovni proces, izvršuje sklepe delavskega sveta delovne skupnosti, delavskega sveta SOZD in njihovih izvršilnih odborov.

114. člen

Vodja delovne skupnosti je pri izvrševanju svojih pravic, dolžnosti in odgovornosti odgovoren delavskemu svetu in poslovodnemu odboru SOZD. Za zadeve, ki se nanašajo na poslovanje delovne skupnosti pa je odgovoren delavskemu svetu delovne skupnosti.

115. člen

V zvezi z vsemi poslovodstvenimi vprašanji delajo delavci delovne skupnosti po navodilih, smernicah in nalogah poslovodnega odbora oziroma predsednika poslovodnega odbora SOZD.

X. REŠEVANJE SPOROV

116. člen

Za reševanje morebitnih sporov, ki nastanejo v zvezi z

izvajanjem ali neizpolnjevanjem tega sporazuma, se v okviru SOZD ustanovi notranja arbitraža.

Notranja arbitraža ima svoj sedež na sedežu SOZD.

Notranja arbitraža je pri odločanju neodvisna in sodi na podlagi ustave, zakonov, samoupravnih splošnih aktov ter pravil socialistične morale.

117. člen

Notranja arbitraža rešuje spore, ki bi nastali v SOZD v zvezi z uresničevanjem ciljev združevanja in zadev skupnega pomena, dalje v zvezi z urejanjem in uresničevanjem medsebojnih samoupravnih, dohodkovnih in poslovnih razmerij, zlasti pa:

1. spore glede združevanja sredstev in njihove uporabe v nasprotju z določili planov,
2. spore iz medsebojnih poslovnih odnosov v blagovnem prometu in storitvah,
3. spore v zvezi z dejavnostjo, ki jo TOZD na novo uvaja na škodo ene ali več drugih TOZD v okviru SOZD in v nasprotju z določilom 8. člena tega sporazuma,
4. druge spore, ki nastanejo v medsebojnih odnosih med DO in TOZD v sestavi SOZD.

118. člen

Vsaka DO, oziroma KZ združena v SOZD in delovna skupnost SOZD voli po enega arbitra na listo arbitrov.

Arbitri se volijo po postopku in na način, ki velja za volitve delegatov delavskega sveta SOZD.

Arbitri se volijo na listo arbitrov za dobo dveh let in so lahko izvoljeni največ dvakrat zapored.

Za arbitra je lahko izvoljen delavec, ki ima potrebne izkušnje in je moralno-politično primeren za opravljanje te dolžnosti.

119. člen

Notranja arbitraža ima:

1. predsednika in namestnika,
2. tajnika in namestnika, ki morata imeti pravno fakulteto.

Predsednika, tajnika in njuna namestnika imenuje delavski svet SOZD za dobo dveh let ter so na te funkcije delavci lahko imenovani največ dvakrat zaporedoma.

Predsednika notranje arbitraže in njegova namestnika izbere delavski svet SOZD iz liste arbitrov.

120. člen

Notranja arbitraža odloča v senatu, ki ga sestavljajo predsednik in dva arbitra kot člana.

Vsak udeleženec v sporu imenuje po enega arbitra za člana arbitražnega senata, ta dva pa sporazumno imenujeta predsednika arbitražnega senata.

Za arbitra ali predsednika arbitražnega senata ne more biti imenovan delavec, ki je v delovnem razmerju pri TOZD ali DO oziroma v delovni skupnosti SOZD, kadar je udeležena v sporu.

121. člen

Arbiter se razreši v primerih, ki jih določa zakon o samoupravnih sodiščih ter po postopku in na način, ki velja za odpoklic delegata delavskega sveta SOZD.

122. člen

Materialna sredstva, ki so nujno potrebna za redno delo notranje arbitraže, zagotavljajo vse TOZD v sestavi SOZD.

Stroške postopka pred notranjo arbitražo trpijo udeleženci v sporu.

O stroških postopka odloči senat hkrati z odločitvijo o glavni stvari.

123. člen

Za postopek pred notranjo arbitražo se za reševanje samoupravnih sporov smiselno uporabljajo določbe postopka pred sodišči združenega dela, v postopku za reševanje drugih sporov pa določbe zakona o pravnem postopku.

124. člen

Pravnomočna odločba notranje arbitraže je dokončna in izvršljiva, če zakon ne določa drugače.

Pravnomočno odločbo notranje arbitraže, ki je primerna za sodno izvršbo, izvrši redno sodišče. Izvršbo drugih odločb notranje arbitraže zagotovi pristojni organ občine, ki uporablja v ta namen v ustavi in v zakonu določene ukrepe.

Postopek odločanja v sporih

125. člen

Postopek pred notranjo arbitražo se začne s predlogom, v katerem mora predlagatelj navesti sporno samoupravno razmerje ter nasprotnega udeleženca, hkrati pa mora imenovati tudi arbitra.

Postopka v samoupravnih sporih se lahko udeležuje tudi drugi udeleženci spornega samoupravnega razmerja.

Kadar gre za poslovni spor, je predlagatelj dolžan navesti tudi nasprotnika, predlog pa mora vsebovati tudi določen zahtevek.

126. člen

Notranja arbitraža tudi med odločanjem o sporu presoja o svoji stvarni pristojnosti.

Sklep arbitražnega senata, da notranja arbitraža v obravnavanem primeru ni pristojna za odločanje, je dokončen in ga ni mogoče spodbijati s pravnim sredstvom.

127. člen

Predsednik notranje arbitraže dostavi nasprotniku predlagatelja predlog za uvedbo postopka pred notranjo arbitražo in ga pozove, da na predlog odgovori v desetih dneh.

V odgovoru na predlog mora nasprotnik predlagatelja imenovati tudi arbitra, ker bi sicer tega imenoval predsednik notranje arbitraže.

En izvod odgovora na predlog pošlje predsednik notranje arbitraže predlagatelju. V kolikor nasprotnik predlagatelja v določenem roku ne vloži odgovora ali pa odkloni sodelovanje v arbitražnem postopku, se bo arbitražni postopek nadaljeval skladno z določbami tega sporazuma.

128. člen

Arbitražni senat je dolžan o začetnem sporu obvestiti vse udeležence samoupravnega sporazuma, v zvezi s katerim je nastal spor.

Arbitražni senat mora na zahtevo enega izmed udeležencev v sporu obvestiti o sporu pristojnega družbenega pravobranilca samoupravljanja. Tega lahko obvesti o sporu tudi sam arbitražni senat, v kolikor meni, da je to potrebno.

129. člen

Tajnik notranje arbitraže dostavlja vsa vabila in odločbe ter sklepe notranje arbitraže, pri čemer jih overi s štampiljko SOZD.

Neposrednim udeležencem dostavlja vse dopise s pisnim potrdilom ali priporočeno po pošti.

130. člen

Pred začetkom razpravljanja na naroku opozori predsednik arbitražnega senata udeležence na možnost, da sklenejo poravnavo.

Arbitražni senat si mora ves čas postopka prizadevati, da bi

udeleženci v sporu pred arbitražo sklenili arbitražno poravnavo.

131. člen

Dokazovanje pred notranjo arbitražo zajema vsa dejstva, ki so po mnenju arbitražnega senata pomembna za odločitev.

V arbitražnem senatu se dejstva ugotavljajo:

– z zasliševanjem prič, listinami, ogledom, z zasliševanjem udeležencev in po potrebi tudi z zaslišanjem izvedenca.

Dokazi se izvedejo pred notranjo arbitražo, ki lahko iz teh tehtnih razlogov sklene, da se dokazovanje opravi pred predsednikom arbitražnega senata ali pred posebej pooblaščenim članom arbitražnega senata. V tem primeru se zapisnik o izvedbi dokazov prebere na glavni obravnavi.

132. člen

Naroki oziroma obravnave se praviloma opravijo na sedežu notranje arbitraže v prostorih, ki jih določi arbitražni senat v soglasju s predsednikom arbitraže.

Predsednik notranje arbitraže lahko odobri, da se narok oziroma obravnava opravi v drugem kraju, v kolikor arbitražni senat meni, da je to smotno, oziroma če tako predlagajo udeleženci.

133. člen

Arbitražni senat lahko predloži narok oziroma obravnavo, kadar je to koristno za izvedbo dokazovanja ali če so za to drugi tehtni razlogi. V takem primeru že na prvem naroku naznani udeležencem čas in kraj novega naroka oziroma obravnave. Na novi narok vabi posebej le udeležence in tiste osebe, ki pri zadnjem naroku niso bile navzoče.

134. člen

Če udeleženec v postopku zamudi narok ali rok za katero od dejanj v postopku in zaradi tega izgubi pravico, da opravi to dejanje, mu arbitražni senat na njegov predlog dovoli, da to dejanje opravi pozneje, v kolikor spozna, da je udeleženec zamudil narok oziroma rok iz opravičljivega razloga.

135. člen

Tisti, ki ima pravni interes, da v poslovnem sporu med notranjo arbitražo eden od udeležencev zmaga, se lahko pridruži temu udeležencu kot interventent in kot njegov pomočnik, v kolikor se s tem strinjajo vsi udeleženci.

136. člen

Vsi arbitri, zlasti predsednik arbitražnega senata, skrbijo, s postavljanjem vprašanj ali na drug primeren način, da udeleženci postopka navedejo vsa pomembna dejstva, postavijo, spremenijo ali dopolnijo svoje zahtevke, stališča, trditve in druge predloge pri dokazovanju.

Da bi arbitražni senat lahko zagotovil opravljanje te naloge, morajo arbitri skupaj z udeleženci razpravljati o odločilnih dejstvih in o pravnih pravilih spora, pojasnjevati udeležencem svoja pravna stališča, jim postavljati potrebna vprašanja in dajati druga ustrezna pojasnila in pouk.

137. člen

Poravnava, ki jo udeleženci med postopkom sklenejo, se vpiše v zapisnik.

Poravnava je sklenjena, ko je bil udeleženkam prebran zapisnik o poravnavi in je poravnavo odobril arbitražni senat, udeleženke pa podpisale.

138. člen

O dejanjih, ki so bila opravljena na naroku oziroma obravnavi se sestavi zapisnik. Zapisnik se sestavi tudi o **važnejših** izjavah ali sporočilih, ki jih sicer dajejo udeleženci izven naroka oziroma izven obravnave.

139. člen

Zapisnik mora navajati: naslov in sestav notranje arbitraže, kraj, datum in uro dejanja in opravila, sporni predmet in imena navzočih udeležencev ter drugih oseb.

Zapisnik mora obsegati izjave udeležencev, ki so bistvene pomena za arbitražni postopek, posebej tiste, s katerimi udeleženci v celoti ali delno razpolagajo, s predlogom ali tožbenim zahtevkom, bistveno vsebino dokazov, odločitve notranje arbitraže in navedbo, ali sta bila narok oziroma obravnava javna ali pa je bila javnost izključena.

140. člen

O vsebini spornega razmerja (samoupravni spori) oziroma o tožbenem zahtevku (poslovni spori) odločajo arbitri na tajnem posvetovanju. Zapisnik posvetovanja podpišejo vsi navzoči.

Odločbe in sklepe notranje arbitraže izdaja in podpiše predsednik arbitražnega senata, podpiše pa jih večina članov arbitražnega senata.

141. člen

Odločbe notranje arbitraže so pismene z obrazložitvijo. Obrazložitev pa ni potrebna, kolikor se tako sporazumejo udeleženci v postopku. Odločbo, s katero je odločeno o samoupravnih pravicah ali dolžnostih iz samoupravnih odnosov, mora notranja arbitraža poslati družbenemu pravobranilcu samoupravljanja, pristojnemu po sedežu notranje arbitraže.

142. člen

Natančnejše določbe o organizaciji, delu in postopku notranje arbitraže ter druge potrebne določbe v tej zvezi ureja pravilnik o delu notranje arbitraže, ki ga po poprejšnji obravnavi v TOZD in DO sprejme delavski svet SOZD.

XI. ZDRUŽEVANJE, PRISTOP OZIROMA IZSTOP – RAZDRTJE

143. člen

V DO v sestavi SOZD se lahko združujejo tudi druge TOZD oziroma DO, kolikor ni to v nasprotju s skupnimi cilji, delitvijo dela in drugimi interesi, ki jih udeleženke tega sporazuma v okviru SOZD zasledujejo. Udeleženka tega sporazuma je dolžna v tem primeru obvestiti delavski svet SOZD in upoštevati njegovo stališče, kolikor bi bila taka nova združitev v nasprotju z interesi, zaradi katerih so se udeleženke tega sporazuma združile v SOZD.

V SOZD lahko pristopi druga DO na način in po pogojih, kakor je to določeno v zakonu in tem sporazumu. DO, ki pristopi, mora sprejeti pravice, dolžnosti in obveznosti po tem sporazumu. O pristopu druge DO določa delavski svet SOZD.

Hkrati s obravnavo naknadne združitve organizacije združenega dela v DO oziroma hkrati s odločanjem o naknadni združitvi v SOZD, sprejme delavski svet SOZD tudi potrebne dopolnitve samoupravnega sporazuma o temeljnih plana SOZD Mercator n. sub. o. z elementi na novo združenih organizacij združenega dela in morebitne dopolnitve srednje-ročnega plana SOZD.

144. člen

Vsaka udeleženka tega sporazuma ima pravico zahtevati, da izstopi iz SOZD. Sklep o izstopu iz SOZD sprejmejo delavci in združeni kmetje z večino glasov vseh delavcev v vsaki TOZD.

Glasovanje se izvede z referendumom v skladu z določili zakona in tega sporazuma.

145. člen

DO ne moremo izstopiti iz SOZD, če bi to, v nasprotju z družbenim interesom, bistveno otežilo ali onemogočilo delo drugim TOZD oziroma DO v sestavi SOZD.

Šteje se, da izstop DO iz SOZD bistveno otežuje ali onemogoči delo drugim TOZD oziroma DO v sestavi SOZD kot celoti, če se s tem prekinja ali krni medsebojno povezan delovni proces oziroma proces proizvodnje in poslovanja ter če je s tem bistveno zmanjšana možnost za pridobivanje dohodka v drugih TOZD, DO, ki izstopa, pa ne dosega večje produktivnosti dela, s katero bi bilo nadomeščeno to zmanjševanje.

DO lahko izstopi iz SOZD le ob zaključku poslovnega leta. Članica, ki namerava izstopiti iz SOZD, mora pismeno opovedati ta sporazum. Udeleženka pošlje pismeno opoved delavskemu svetu SOZD, delavski svet pa mora opoved posredovati vsem udeležencem.

Odpovedni rok znaša eno leto od vložitve odpovedi o izstopu iz SOZD.

DO, ki izstopa iz SOZD, je dolžna izpolniti obveznosti, ki jih je prevzela s tem sporazumom in drugimi samoupravnimi splošnimi akti, pogodbami in dogovori, sklenjenimi z drugimi udeleženkami tega sporazuma v okviru SOZD in pogoje za izpolnjevanje svojih kratkoročnih in dolgoročnih obveznosti, ki jih je do izstopa prevzela. DO, ki izstopa iz SOZD oziroma TOZD, ki se izloči iz DO, tako da hkrati izstopi tudi iz SOZD, je dolžna vrniti do dneva izstopa vsa združena sredstva, ki so bila uporabljena v kateremkoli njenem investicijskem objektu, upravičena pa je do vrnitve sredstev, ki jih je združila, a še niso bila uporabljena.

Način in pogoje za izpolnitev obveznosti in povrnitev morebitne škode, ki bi nastala z izstopom drugih TOZD oziroma DO, določa posebni sporazum, ki ga sklene DO, ki izstopa iz SOZD, po postopku in na način, kakor je to določeno z zakonom.

146. člen

Ta sporazum se lahko razdre z vsako DO, udeleženko tega sporazuma, ki kljub opominu delavskega sveta SOZD ali drugih udeleženk tega sporazuma trajneje je izpolnjuje svojih obveznosti iz tega sporazuma.

Zahtevo, da se sporazum razdre, lahko vloži na delavski svet SOZD vsaka udeleženka tega sporazuma, na pobudo vsakogar, ki ima interes, da se sporazum razdre.

147. člen

Kot trajno neizpolnjevanje obveznosti iz tega sporazuma se šteje predvsem večkratna odklonitev sprejema ali izvrševanja planskih aktov SOZD, neizvrševanje materialnih obveznosti na podlagi združevanja sredstev, uvajanje ali opuščanje dejavnosti na škodo drugih udeleženk tega sporazuma, kršenje pravnih predpisov in drugih družbenih norm, s katerimi se krni ugled SOZD oziroma drugih udeleženk sporazuma in vsako drugo ravnanje, s katerim so huje prizadeti cilji združevanja v SOZD.

148. člen

Ta sporazum se ne razdre glede drugih udeleženk tega sporazuma, ki izpolnjujejo svoje obveznosti.

149. člen

Sklep o razdrtu tega sporazuma s posamezno udeleženko tega sporazuma sprejme delavski svet SOZD, s soglasjem vseh delegatov, razen tistih, ki jih delegira DO, s katero se sporazum razdre.

150. člen

Udeleženke tega sporazuma se lahko združujejo tudi v drugo SOZD in sicer za izvrševanje tistih smotrov oziroma opravljanja dejavnosti, ki niso predmet skupnih dejavnosti udeleženk tega sporazuma ali v nasprotju s cilji, zaradi katerih so se udeleženke tega sporazuma združile v SOZD.

O nameravani združitvi mora pisno obvestiti delavski svet SOZD najmanj 30 dni pred odločitvijo o združitvi, sporočilu mora priložiti obrazložitev, iz katere izhaja s kakšno dejav-

nostjo in drugimi zadevami ter drugimi interesi se namerava združevati v drugo SOZD, kakšne obveznosti in kakšne pravice bo s to združitvijo pridobila in kakšno korist bo imela od tega oz. bo imela od tega združevanja v SOZD, nadalje mora priložiti samoupravni sporazum o združitvi v SOZD, v katero se namerava združiti, statut te SOZD ter srednjeročni plan te SOZD.

Sklep o združitvi v drugo SOZD sprejme delavski svet SOZD s soglasjem vseh članic.

Morebitne posebne pravice in obveznosti DO, ki se združujejo tudi v drugo SOZD, se regulirajo s posebnim sporazumom, sklenjenim med SOZD Mercator-KIT in prizadeto DO.

Če se članica v nasprotju s sklepom delavskega sveta SOZD združi v drugo SOZD, je dolžna v roku 1 meseca od nesporne ugotovitve škode, ki je nastala članicam SOZD oz. SOZD kot celoti zaradi združitve članice v drugo SOZD, le-tem povrniti škodo.

XII. ZDRUŽEVANJE KMETOV

151. člen

Kmet je lahko član organizacije združenih kmetov in pridobi s tem lastnost združenega kmeta če:

a)

– se v skladu s samoupravnim sporazumom o združevanju dela in sredstev s pisno pogodbo dogovori z organizacijo združenih kmetov za določeno skupno proizvodnjo;

– trajneje združi za potrebe skupne proizvodnje svoje delo, kmetijsko zemljišče, delovna ali druga sredstva ali le svoje delo in del sredstev oz. le svoje delo, če je član kmečkega gospodarstva ter živi in dela na njem;

– ustvarja v organizaciji združenih kmetov dohodek, ga razporeja in deli;

b)

Lastnost združenega kmeta si pridobi tudi kmet, ki na način iz prejšnje točke tega člena proizvodno sodeluje z organizacijo združenih kmetov, pa ni njen član ali z drugo organizacijo združenega dela. Tak združen kmet je kooperant.

152. člen

Kmetje se združujejo prostovoljno na podlagi svojih lastnih in skupnih gospodarskih ter drugih koristi po načelu enakopravnosti, vzajemnosti in skupne odgovornosti.

Združeni kmet obdrži lastninsko pravico na zemljišču in drugih sredstvih, ki jih je združil, če se sam ni izrecno drugače odločil.

153. člen

Z združevanjem svojega dela, zemljišč, delovnih oz. drugih sredstev si kmetje ustvarjajo materialno podlago za svoj ekonomski položaj, ki je v osnovi enak družbenemu položaju, kot ga imajo delavci v združenem delu z združenimi sredstvi, pogoje za zagotovitev svoje socialne varnosti ter pogoje za zagotovitev svojega položaja v celoti socialističnih družbeno-ekonomskih odnosov.

154. člen

Kmetje se združujemo neposredno v kmetijskih zadrugah, ki imajo v svoji sestavi temeljne zadrugne organizacije, v enovite kmetijske zadruge, v temeljne organizacije kooperantov ali delovne organizacije kooperantov. Preko kmetijskih zadrug se združeni kmetje združujejo v SOZD s tem, da sklenejo samoupravni sporazum o združitvi v SOZD.

XIII. Združevanje dela in sredstev s samostojnimi obrtniki

155. člen

Udeleženke tega sporazuma lahko organizirajo različne

oblike proizvodnopoloslovnega sodelovanja z zasebnimi, individualnimi ali združenimi obrtniki ter z njihovim sodelovanjem proizvajajo in dajejo v promet obrtne izdelke v unikatnih ali iz serijske proizvodnje ter za te izdelke zagotavljajo nadomestne dele in opravljajo servisne storitve.

Za obsežnejše izvajanje te dejavnosti udeleženske lahko ustanavljajo tudi posebne poslovne enote za poslovanje z obrtniki.

156. člen

Dejavnost iz prejšnjega člena udeleženske tega sporazuma opravljajo po pogodbah o začasni ali trajni kooperacijski proizvodnji, ki jih sklepajo z enim ali več samostojnimi obrtniki.

XIV. OSNOVE KADROVSKE POLITIKE IN MEDSEBOJNO UREJANJE DELOVNIH RAZMERIJ

157. člen

Udeleženske tega sporazuma smo se dogovorile, da bomo po enakih načelih in merilih oblikovale načrtno in dolgoročno kadrovske politiko in se sporazumevale o načinu za njeno uresničevanje preko skupnega urejanja in uresničevanja:

- enotnega sistema načrtovanja kadrovskih potreb na vseh ravneh, v skladu z razvojnimi programi SOZD in načrtnega usmerjanja kadrov med posameznimi organizacijami v sestavi SOZD, kakor tudi sklepanja delovnega razmerja s pripravniki;

- enotnih načel in meril pri kadrovanju kadrov za najodgovornejše funkcije in naloge;

- medsebojne pomoči pri oblikovanju in usposabljanju kadrovskih služb in uvajanju sodobnih metod dela in dosežkov na področju kadrovske politike;

- enotne avtomatske obdelave kadrovskih podatkov;

- skupnih metodoloških osnov za izdelavo razvida del in nalog;

- skupnih izobraževalnih akcij za pridobitev in izpopolnjevanje strokovne izobrazbe ter usposabljanje z delom;

- enotnega sistema motiviranja in nagrajevanja delavcev po delu in rezultatih dela;

- skupnih akcij na področju družbenega standarda, kulture in rekreacije delavcev;

- primerov in pogojev, pod katerimi lahko ali morajo delavci ene organizacije delati v drugi organizaciji v sestavi SOZD;

- varstva pri delu;

- zdravstvenega in socialnega varstva;

- dela z organi samoupravljanja, delegati in delegacijami ter DPO;

- uresničevanja drugih temeljnih pravic iz delovnega razmerja, ki zadevajo interese delavcev vseh organizacij, združenih v SOZD.

Nekatera vprašanja kadrovske politike na posameznih področjih dejavnosti se v skladu s tem sporazumom podrobneje urejajo s posebnimi samoupravnimi sporazumi in drugimi samoupravnimi splošnimi akti.

158. člen

Delavca je mogoče razporediti oziroma ima pravico, da preide iz ene TOZD ali delovne skupnosti v drugo TOZD ali delovno skupnost v sestavi SOZD v naslednjih primerih:

- če njegovo delo v dosednji TOZD ali delovni skupnosti ni več potrebno zaradi ekonomskih težav, tehnoloških izboljšav ali njene združitve;

- če se v skladu z zakonom ugotovi, da ni več zmožen opravljati svojih del in nalog ali če se ugotovi, da trajneje ne dosega delovnih rezultatov, ki se navadno dosegajo, v njegovi TOZD ali delovni skupnosti pa ni drugih ustreznih del in nalog, h katerim bi bil lahko razporejen;

- če mu je prenehal mandat individualnega poslovodnega organa, člana kolektivnega poslovodnega organa ali delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, v njegovi organizaciji združenega dela ali delovni skupnosti pa ni ustreznih del in nalog, h katerim bi bil lahko razporejen;

- če je v njegovi TOZD ali delovni skupnosti v skladu s planskimi akti potrebno zmanjšati število delavcev.

159. člen

Delavca je mogoče v primerih iz prejšnjega člena tega sporazuma prerazporediti v drugo TOZD ali delovno skupnost pod naslednjima pogojema:

- dela in naloge, na katera se delavec razporeja, moramo ustrezati njegovi strokovni izobrazbi oz. z delom pridobljenim delovnim zmožnostim;

- s prerazporeditvijo mora soglašati TOZD ali delovna skupnost, v katero se delavec razporeja.

160. člen

Delavec se prerazporedi s sklepom TOZD ali delovne skupnosti, iz katere se razporeja.

161. člen

TOZD in DO delovne skupnosti se obvezujemo, da bomo zaradi lažjega prerazporejanja delavcev znotraj SOZD obveščala delavce združene v SOZD, o prostih delih in nalogah v glasilu Mercator (interna objava).

162. člen

Kadar delavcu začasno ni mogoče zagotoviti dela zaradi zmanjšane obsega dela v TOZD ali delovni skupnosti (pomanjkanje surovin, repromateriala, okvar na strojnih napravah, znatnejši upad prometa v trgovskih TOZD ali posameznih enotah začasno zmanjšanje obsega del in nalog delovne skupnosti ipd.) in je potrebna pomoč drugi TOZD ali delovni skupnosti, je delavec lahko v skladu z zakonom in samoupravnimi splošnimi akti TOZD oziroma delovne skupnosti razporejen za določen čas v drugo TOZD oziroma delovno skupnost, vendar največ za 6 mesecev.

163. člen

Udeleženske tega sporazuma bomo pri izbiranju delavcev na dela in naloge individualnih poslovodnih organov, članov kolegijskih poslovodnih organov, delavcev, ki imajo posebna pooblastila in odgovornosti in delavcev na drugih delih in nalogah, upoštevale celovitost strokovnih znanj in osebnostnih kvalitete ter sposobnosti.

Pred imenovanjem poslovodnih organov DO in TOZD morajo pristojni samoupravni organi zahtevati mnenje družbenopolitičnih organizacij na ravni DO in SOZD.

164. člen

Udeleženske tega sporazuma s samoupravnim splošnim aktom določimo razvid del oz. nalog, ki izhajajo iz dejavnosti organizacije.

Opis del oz. nalog v zvezi z razvidom, ki ga sprejmejo v samoupravnem splošnem aktu, opravimo delavcu udeleženk tega sporazuma po enotni metodologiji, dogovorjeni na ravni SOZD.

165. člen

Udeleženske tega sporazuma bomo s ciljem, da bi zagotovile enotni sistem načrtovanja kadrov in usmerjanje kadrov med posameznimi organizacijami združenega dela v SOZD, sprejemale kadrovske načrte, ki bi temeljili na:

- potrebnem številu delavcev glede na tekoče in razvojne naloge organizacije;

- pregledu delavcev (po strokovni usposobljenosti oz. z

delom pridobljenimi delovnimi zmožnostmi, po delovni uspešnosti itd.);

- predvidenem odhodu delavcev (upokojitve, vojaške obveznosti, povprečna fluktoacija posameznih profilov kadrov, odsotnosti z dela ipd.);

- usposabljanju delavcev za kritje novih in predvidenih potreb razvoja organizacije (usposabljanje že zaposlenih, študentov, udeleženci usmerjenega izobraževanja, ipd.);

- razporejanju, preusmerjanju in zaposlovanju presežkov potreb zaradi uvajanja nove tehnologije ali drugih organizacijskih ali tehničnih izboljšav v organizaciji in med organizacijami v SOZD;

- dinamiki priliva delavcev;

- ukrepih za zagotavljanje pogojev ustrezni socialnih in kulturnih razmer delavcev;

- programu in nalogah pri evidentiranju in pripravi možnih kandidatov za odpravljanje odgovornih nalog na ravni TOZD, DO in SOZD ter na ravni občine, republike, federacije kakor tudi na ravni samoupravnih interesnih in drugih skupnosti.

Z upoštevanjem teh elementov in upoštevajoč že zaposlene delavce bomo udeležence tega sporazuma izdelale podroben načrt kadrov.

XV. TEMELJI SISTEMA OBVEŠČANJA

166. člen

Udeležence sporazuma bomo na vseh ravneh samoupravne organiziranosti zagotovili, da bodo delavci obveščeni redno, splošno, celovito, resnično ter na razumljiv in dostopen način.

Organi temeljnih, delovnih in sestavljene organizacije bodo vsaki za svojo organizacijsko raven zagotovili, da bodo njihovi delavci obveščeni predvsem o:

- celotnem poslovanju OZD in njenem materialno-finančnem stanju;

- o pridobivanju in delitvi dohodka ter porabi sredstev;
- rezultatih, doseženih z združevanjem dela in sredstev v vseh oblikah združevanja;

- delu in sklepih delavskega sveta in izvršilnih organov;

- delu delegatov in delegacij;

- delu in sklepih samoupravne delavske kontrole;

- delu in stališčih organov družbenopolitičnih organizacij.

167. člen

Udeležence bomo v svojih samoupravnih aktih, ki urejajo pravice in dolžnosti delavcev, sprejele določila, po katerih bo vsak delavec dolžan, da se seznani s podatki in dejstvi, o katerih so organi OZD dolžni zagotoviti obveščenost delavcev ter sankcijo, da nosi posledice v primeru neobveščenosti.

168. člen

Organi organizacij morajo omogočiti svojemu delavcu, če to zahteva, vpogled v listine in drugo dokumentacijo v organizaciji združenega dela, razen če gre za poslovno tajnost ali drugo z zakonom določeno tajnost.

Odločitve in stališča, ki so pomembni za uresničevanje samoupravne delavske kontrole, morajo biti vsaj v obliki izvlečka iz zapisnika sej ustrezno objavljeni.

169. člen

Politiko obveščanja v SOZD predlaga in nadzoruje njeno izvajanje svet za obveščanje SOZD, ki ima hkrati pristojnosti družbenega organa glasila na ravni SOZD. Svet za obveščanje je organ delavskega sveta. V njem morajo biti zastopani interesi udeležence tega sporazuma, interesi družbenopolitičnih organizacij in interesi izvajalcev nalog s področja obveščanja.

Ključ za sestavo sveta obveščanja pred imenovanjem predlaga KO sindikata SOZD, imenuje in razrešuje pa jih delavski svet SOZD.

170. člen

Svet za obveščanje sprejema sklepe z večino glasov prisotnih delegatov. Sklep je veljaven, če je zanj glasovala večina delegatov, ki zastopajo izvajalce nalog obveščanja.

171. člen

Svet za obveščanje na ravni sestavljene organizacije ima naslednje temeljne pristojnosti:

- predlaga politiko obveščanja in osnove sistema obveščanja enotno za vso sestavljeno organizacijo združenega dela;

- predlaga samoupravne akte s področja obveščanja in daje soglasje k tistim odločbam v drugih samoupravnih aktih, ki se nanašajo na obveščanje;

- predlaga temeljno vsebinsko zasnovo vseh sredstev za obveščanje, ki so del sistema obveščanja v SOZD-u, enotno za vse ravni in določa njihove minimalne standarde, koncept, obseg, pogostost, vire in izvajalce;

- predlaga temeljno vsebinsko zasnovo glasila na ravni SOZD in spremlja njeno izvajanje;

- ocenjuje uresničevanje sistema obveščanja in javnosti dela organov udeležence sporazuma in predlaga ukrepe njihovim organom samoupravljanja ali družbenopolitičnih organizacij;

- predlaga odgovornega urednika glasila na ravni SOZD in člane uredniškega odbora;

- predlaga program obveščanja in finančni načrt za njegovo izvedbo za prihodnje leto;

- obravnava vsa druga vprašanja v zvezi z obveščanjem ter predlaga načine in izvajalce za njihovo rešitev.

Pristojnosti sveta za obveščanje SOZD Mercator podrobneje določa pravilnik o obveščanju.

172. člen

V pravilniku o obveščanju v SOZD morajo biti opredeljeni:

- načini, sredstva in frekvenca obveščanja na posameznih ravneh organiziranosti;

- dolžnosti virov informacij, do služb za obveščanje;

- minimalni vsebinski in oblikovni standardi posameznih sredstev obveščanja;

- dolžnosti in pravice delavcev, katerih naloge in opravila so (tudi) obveščanje;

- načini in sredstva za financiranje obveščanja.

173. člen

Za obveščanje v postopku sprejemanja samoupravnih odločitev se udeležence poslužujemo naslednjih oblik obveščanja:

A. Neposredni načini obveščanja:

1. Na ravni TOZD, TZO in DSSS

- sestanki sindikalnih skupin

- zbori delavcev

- občni zbori

2. Na ravni DO in KZ

- tematske in problemske konference

- sestanki koordinacijskih teles DPO

- sestanki po interesnih skupinah (tematsko-strokovni, področni, panožni)

- združni sveti

3. Na ravni SOZD

- sestanki poslovnega sveta

- sestanki koordinacijskih organov DPO

- sestanki po interesnih skupinah (tematsko-strokovni, področni, panožni)

- tematske in problemske konference

- informativno-inštruktažni seminarji (tematski, področni, panožni).

B. Posredni načini obveščanja

1. Na ravni TOZD, TZO in DSSS

- oglasne deske

- bilteni
- razglasne postaje v industrijskih obratih
- letaki in opozorilni napisi
- 2. Na ravni DO in KZ
 - oglasne deske
 - interna glasila
 - razglasne postaje v zaključenih obratih
 - plakati
- 3. Na ravni SOZD
 - glasilo delavcev in kmetov
 - tedenska obvestila
 - priročniki za delegate
 - strokovne in druge publikacije skupnega pomena.

174. člen

Udeleženske tega sporazuma moramo v sistemizaciji del in nalog predvideti tudi strokovna opravila za potrebe obveščanja na svoji organizacijski ravni. Opravila moramo vključevati strokovno, organizacijsko in tehnično-administrativno pomoč za organe samoupravljanja in organe družbeno-političnih organizacij.

Strokovna, organizacijska in tehnično-administrativna opravila za potrebe obveščanja na ravni sestavljene organizacije opravlja center za obveščanje kot samostojna služba v okviru delovne skupnosti SOZD.

175. člen

Finančna sredstva za obveščanje na ravni temeljne in delovne organizacije zagotovijo te organizacije s svojimi letnimi plani, sredstva za obveščanje na ravni sestavljene organizacije zagotovijo temeljne in delovne organizacije z združenjem sredstev oz. skupnim financiranjem dejavnosti, v okviru letnega planskega akta SOZD.

XVI. SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA

176. člen

Za varstvo svojih samoupravnih pravic, v zadevah in pristojnostih SOZD, uresničujejo delavci TOZD samoupravno delavsko kontrolo neposredno, po delegatih v organih upravljarja in po posebnem organu samoupravne delavske kontrole.

Na ravni SOZD uresničujemo delavci samoupravno delavsko kontrolo na način, ki ga določajo ta sporazum, statut SOZD in pravilnik o samoupravni delavski kontroli SOZD.

177. člen

Na ravni SOZD se na delegatski osnovi oblikuje odbor samoupravne delavske kontrole. Člane odbora samoupravne delavske kontrole, ki šteje 11 članov, volijo in odpokličejo delavci TOZD.

178. člen

Mandat članov odbora samoupravne delavske kontrole traja dve leti. Nihče ne more biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljen v ta odbor. Za člana odbora samoupravne delavske kontrole ne more biti izvoljen član delavskega sveta, član izvršilnega odbora, kakor tudi ne delavec, ki po zakonu ne more biti izvoljen za delegata v delavski svet.

179. člen

Odbor samoupravne delavske kontrole na ravni SOZD nadzoruje:

1. Izvajanje tega samoupravnega sporazuma, statuta in drugih samoupravnih aktov SOZD ter samoupravnih sporazumov ter družbenih dogovorov;
2. Uresničevanje plana in programa razvoja SOZD in ukrepov za njegovo izvajanje;
3. Izvajanje sklepov delavskega sveta, izvršilnega odbora in poslovnega sveta SOZD in skladnost le-teh s samoupravnimi pravicami, dolžnostmi in interesi delavcev TOZD oz. DO.

4. Izpolnjevanje delovnih in samoupravnih dolžnosti delavcev delovne skupnosti in samoupravljalnih funkcij organov v SOZD;

5. Ali se odgovorno ter družbeno in ekonomsko smotno uporabljajo družbena sredstva in razpolaga z njimi;

6. Izvajanje načela delitve po delu pri razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke;

7. Uresničevanje in varstvo pravic delavcev v medsebojnih razmerjih pri delu;

8. Obveščanje delavcev TOZD oz. DO o vprašanjih, ki so pomembna za odločanje in kontrolo na ravni SOZD;

9. Uresničevanje drugih samoupravnih pravic, dolžnosti in interesov delavcev udeleženk tega sporazuma, pomembnih za uresničevanja ciljev, zaradi katerih so se združile v SOZD.

180. člen

Predlaganje kandidatov, volitve ter odpoklic članov in sestavo odbora samoupravne delavske kontrole ter njegove pravice, dolžnosti in odgovornosti, ureja z zakonom statut SOZD in pravilnik o uresničevanju samoupravne delavske kontrole SOZD.

XVII. DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

181. člen

V SOZD delujejo v skladu s svojimi statuti in pravilniki naslednje družbenopolitične organizacije:

- Zveza komunistov,
- Zveza sindikatov,
- Zveza socialistične mladine.

182. člen

Družbenopolitične organizacije svoje programe uresničujejo v svojih osnovnih organizacijah v TOZD.

Na ravni SOZD se oblikuje koordinacijski odbor sindikata. Zveza komunistov lahko deluje na ravni SOZD občasno v obliki konference ZK.

Poslovodni in samoupravni organi so dolžni zagotavljati nemoteno delovanje vseh organiziranih oblik družbenopolitičnih organizacij, pomagati jim v njihovem prizadevanju in dajati jim potrebne podatke o planiranju, poslovanju in načrtovanju razvoja.

183. člen

Na ravni SOZD se osnovne organizacije sindikata, ki delujejo v TOZD in delovnih skupnostih, povezujejo v koordinacijski odbor sindikata SOZD, zaradi usklajevanja svojega delovanja in dogovarjanja o enotnih stališčih do skupnih zadev na ravni SOZD.

Način organiziranja in oblike delovanja koordinacijskega odbora sindikata SOZD se določa v skladu s statutom Zveze sindikatov Slovenije.

184. člen

Koordinacijski odbor sindikata SOZD obravnava predvsem pobude, predloge in probleme iz osnovnih organizacij oz. konference osnovnih organizacij DO in organizira takšno delovanje, da pride do razčiščevanja in razprav v osnovnih organizacijah in do poenotenja stališč o bistvenih vprašanjih skupnega delovanja.

185. člen

Koordinacijski odbor sindikata SOZD je nosilec akcij v postopku evidentiranja in usklajevanja predlogov kandidatov za samoupravne organe na ravni SOZD.

Koordinacijski odbor sindikata SOZD daje mnenje pred imenovanjem individualnih poslovodnih organov in predsednikov kolegijskih poslovodnih organov TOZD in DO ter predsednika in članov kolegijskega poslovodnega organa SOZD.

186. člen

Delavci in združeni kmetje članic se s sprejemom tega samoupravnega sporazuma zavezujejo, da bodo kot člani družbenopolitičnih organizacij, ki delujejo v okviru teh članic, vedno delovali skladno s tem sporazumom, predvsem pa se bodo v članicah zavzemali za skladen razvoj vseh članic kot tudi, da bodo imeli skupni in dolgoročni interesi prednost pred parcialnimi in kratkoročnimi.

187. člen

Naloge družbenopolitičnih organizacij v samoupravnem sistemu SOZD so zlasti:

- dajejo mnenja in predloge k samoupravnim sporazumom, družbenim dogovorom in drugim skupnim samoupravnim splošnim aktom SOZD,
- sodelujejo pri oblikovanju načel kadrovske politike,
- dajejo pobudo za sklic zborov delovnih ljudi za izvedbo referenduma ter vseh drugih oblik osebnega izjavljanja,
- dajejo pobudo za sklenitev samoupravnih splošnih aktov na ravni SOZD,
- dajejo pobudo začasne ukrepe družbenega varstva,
- dajejo družbenopolitično oceno o delovanju organov upravljanja in njihovih izvršilnih organov ter poslovnega organa in delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi,
- dajejo pobudo za uresničevanje pravic in dolžnosti članov delovne skupnosti za zadeve skupnega pomena SOZD,
- ščitijo interese delavcev in združenih kmetov,
- dajejo družbenopolitično oceno o predlogih, ukrepih in rezultatih dela.

XVIII. LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

188. člen

Zaradi usklajevanja obrambnih priprav, posebno tistih, ki so vezana za dolgoročno in srednjeročno planiranje ter na skladno izvrševanje nalog s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite na ravni SOZD, imenuje DS SOZD koordinacijski odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito na predlog članic ter DSSS in DSSS SOZD, na delegatski osnovi v skladu s tem samoupravnim sporazumom.

189. člen

Koordinacijski odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ima predsednika, podpredsednika in določeno število članov.

V koordinacijski odbor iz prejšnjega odstavka imenuje DS SOZD po enega člana iz vsake članice in DSSS SOZD, po enega člana pa tudi organi družbenopolitičnih organizacij, ki so oblikovani na ravni SOZD.

Po svojem položaju sta člana odbora predsednik delavskega sveta SOZD in predsednik poslovnega odbora SOZD.

190. člen

Koordinacijski odbor SOZD

- vsklajuje obrambne priprave in družbeno samozaščito pri članicah in izvršuje druge pravice in dolžnosti na področju ljudske obrambe (LO) in družbene samozaščite (DSZ) v skladu z zakonom in obrambnimi načrti ter sklepi družbenopolitičnih skupnosti;
- vsklajuje izvajanje priprav za delo v vojni ter zaščito in reševanje v nesrečah ter v drugih razmerah;
- vsklajuje pri zagotavljanju potrebnih sredstev za LO, CZ in DSZ.

191. člen

Koordinacijski odbor SOZD zagotavlja, da članice SOZD svoje obrambne načrte in druge načrte za delo v vojni vsklajujejo z obrambnimi načrti občin in v izvajanju teh načrtov medsebojno sodelujejo.

Določbe prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo tudi za načrt v primerih naravnih in drugih hudih nesreč ter drugih izrednih primerih.

192. člen

Koordinacijski odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito SOZD opravlja na področju ljudske obrambe še zlasti naslednje naloge:

1. Koordinira delo pri sprejemu in dopolnitvah obrambnih načrtov in enotnih koncepcij izdelave oz. načrtovanja,
2. Skrbi za enotno in organizirano usposobljenost enot teritorialne obrambe, če bodo organizirane take enote,
3. Skrbi za enotno in organizirano usposabljanje štaba in enot civilne zaščite,
4. Koordinira vsklajevanje obrambnih priprav delovnih organizacij, njenih enot teritorialne obrambe in civilne zaščite z obrambnimi pripravami občin in krajevnih skupnosti.
5. Predlaga obrambne elemente razvojnega načrta in drugih splošnih aktov ter ukrepov s področja ljudske obrambe, za katere je pristojen delavski svet SOZD s tem samoupravnim sporazumom.
6. Koordinira vsklajevanje enotne obrambne vzgoje delavcev SOZD ter jih seznaja z njihovimi dolžnostmi v vojni glede na predvidene vojne razmere.
7. Koordinira enotno izvajanje varnostnih in zaščitnih ukrepov, ukrepov pri pripravah za ljudsko obrambo po načelih družbene samozaščite.

XIX. SAMOUPRAVNI SPLOŠNI AKTI

193. člen

Samoupravne splošne akte v SOZD sprejema delavski svet SOZD, če tega zakon ne določa drugače.

S samoupravnimi splošnimi akti SOZD se urejajo tista razmerja in zadeve, ki se nanašajo na določanje enotnih meril in skupnih načel za poslovanje.

XX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

194. člen

Vse pravice, obveznosti in odgovornosti, ki so za posamezne članice oz. njihove TOZD nastale do sklenitve tega samoupravnega sporazuma, obdržijo in krijejo prizadete organizacije po dosedaj sprejetih veljavnih določilih, v kolikor ta sporazum izrecno o posameznih zadevah ne določa drugače.

195. člen

Obveznosti, ki jih udeleženke ob pristopu prevzamejo glede uporabe znaka »M« po določilih 6. člena tega sporazuma, morajo izpolniti postopno, vendar najkasneje v dveh letih po sprejemu tega sporazuma, ki sicer na osnovi programa, ki ga sprejme delavski svet SOZD.

196. člen

Udeleženke tega sporazuma se dogovorimo, da plansko analitska služba M-IB sestavi zbirno bilanco SOZD za vsako poslovno leto, v skladu z določili zakona o knjigovodstvu.

Vse TOZD in delovne skupnosti smo dolžne istočasno z oddajo zaključnega računa SDK poslati en izvod poslovnega rezultata med letom – bilanco uspeha tudi delovni skupnosti M-IB najkasneje do konca marca v tekočem letu za preteklo leto.

Plansko analitska služba M-IB predloži zbirno bilanco v potrditev delavskemu svetu SOZD do konca aprila tekočega leta za preteklo leto.

Podatki zbirne bilance SOZD se bodo uporabljali pri planiranju, določanju poslovne politike ter pri sestavljanju raznih

analiz in informacij ter jih bo pristojna služba SOZD posredovala zainteresiranim uporabnikom.

197. člen

Udeleženske tega sporazuma soglašamo, da za uresničevanje skupnih interesov, zagotavljanje denarnih sredstev za opravljanje, razširjanje in pospeševanje svoje dejavnosti, kakor tudi za opravljanje denarnih, kreditnih in drugih bančnih poslov lahko, če bo to zahtevala narava poslov z drugimi organizacijami združenega dela, samoupravnimi interesnimi skupnostmi in drugimi družbeno pravnimi osebami, ustanovimo temeljno banko.

Kmetijske delovne organizacije oziroma kmetijske zadruge, udeleženske tega sporazuma, lahko skladno z zakonom obdržimo hranilnokreditne organizacije.

Druge udeleženske tega sporazuma organizirajo zbiranje hranilnih vlog od svojih delavcev in drugih delovnih ljudi v TOZD in DO, izplačevanje njihovih osebnih dohodkov preko hranilnih knjižic in tekočih računov ter posojanje denarnih sredstev preko Mercator – Interne banke.

198. člen

Ta sporazum sprejmejo delavci in združeni kmetje z večino glasov v posamezni TOZD združeni v SOZD na referendumu.

Ta samopravni sporazum velja za tiste delovne organizacije in kmetijske zadruge, katerih delavci in kmetje so ga sprejeli in se s tem združujejo v SOZD MERCATOR-KIT. V veljavo stopi pod pogojem, da je zanj glasovalo najmanj 2/3 članic obstoječe SOZD Mercator in najmanj 2/3 članic obstoječe SOZD KIT.

Spremembe in dopolnitve tega sporazuma lahko predlaga

vsaka njegova udeleženka, delavski svet SOZD, družbenopolitične organizacije v okviru SOZD in poslovodni odbor SOZD.

Za sprejem sprememb in dopolnitev velja enak postopek kot za sprejem tega sporazuma, razen za spremembe 5. in 8. člena, ki jih sprejema delavski svet SOZD.

199. člen

S sprejetjem tega samoupravnega sporazuma posamezna članica SOZD KIT izstopa iz SOZD KIT o. sub. o. ter se odloči za prenehanje SOZD KIT kot dosedanje oblike združevanja.

Po prenehanju SOZD KIT, o. sub. o. in vstopu vseh članic SOZD KIT v SOZD Mercator-KIT, n. sub. o. preidejo na SOZD MERCATOR-KIT, n. sub. o. vse pravice in obveznosti SOZD KIT, o. sub. o., ki so nastale do vpisa prenehanja.

200. člen

Z dnem uveljavitve tega sporazuma preneha veljati samoupravni sporazum o združitvi v SOZD Mercator n. sub. n., z dne 12. 3. 1979.

Prav tako prenehajo veljati z uveljavitvijo tega sporazuma tudi tista določila drugih samoupravnih splošnih aktov SOZD, ki so v nasprotju s tem sporazumom ter se namesto njih uporabljajo do sprejetih ustreznih sprememb samoupravnih splošnih aktov, neposredno določbe tega sporazuma.

201. člen

Ta sporazum začne veljati osmi dan po objavi. Uporablja pa se od 1. 1. 1985.

Ljubljana dne

Statut SOZD Mercator – Kmetijstvo Industrija Trgovina, n. sub. o.

Na podlagi 385. in 463. člena ZZD ter Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator – Kmetijstvo Industrija Trgovina, n. sub. o., so delavci in kmetje OZD, združenih v SOZD Mercator KIT, n. sub. o., na referendumu dne od 6. do 9. decembra 1984 sprejeli naslednji spremenjeni in dopolnjeni Statut SOZD Mercator – Kmetijstvo Industrija Trgovina, n. sub. o.

VSEBINA	ČLENI
I. TEMELJNE DOLOČBE	1–12
1. Firma in sedež	5–6
2. Žig	7
3. Zastopanje in predstavljanje	8–10
4. Dejavnost SOZD	11
5. Uporaba statuta in drugih samoupravnih splošnih aktov	12
II. URESNIČEVANJE SAMOUPRAVLJANJA	13–17
III. ORGANI UPRAVLJANJA IN DRUGI ORGANI	18–57
1. Delavski svet	19–36
2. Izvršilni odbor	37–44
3. Poslovodni organ	45–57
IV. PRAVICE, OBVEZNOSTI IN ODGOVORNOSTI DELEGATOV	58–63
V. SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA	64–69
VI. OBVEŠČANJE, VSEBINA IN HRAMBA ZAPISNIKOV	70–80
1. Obveščanje	70–74
2. Vsebina in hramba zapisnikov	75–80
VII. POSLOVNA TAJNOST	81–89
VIII. OBVEZNOSTI DO SINDIKATA	90–94
IX. DRUGI SAMOUPRAVNI SPLOŠNI AKTI	95–104
X. KONČNE DOLOČBE	105–107

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

Ta statut vsebuje določbe, ki so pomembne za organiziranje, za delo in poslovanje, za uresničevanje samoupravnih pravic delavcev in kmetov ter druge določbe, skladno s samoupravnim sporazumom o združitvi v SOZD Mercator – Kmetijstvo Industrija Trgovina, n. sub. o. (v nadaljnjem besedilu: samoupravni sporazum o združitvi) in zakonom.

2. člen

Družbeno ekonomske in druge samoupravne pravice ureničujejo delavci in kmetje združeni OZD v SOZD po zakonu, samoupravnem sporazumu o združitvi, tem statutu in z osebnim izjavljanjem ter po delegatih v delavskem svetu SOZD.

3. člen

SOZD je pravna oseba in nosilec pravic in obveznosti, ki ji gredo po zakonu in samoupravnem sporazumu o združitvi.

4. člen

Samoupravni sporazum o združitvi v SOZD Mercator – Kmetijstvo Industrija Trgovina, n. sub. o., so delavci in kmetje OZD, združeni v SOZD Mercator-KIT n. sub. o., sprejeli z referendumom, dne od 6. do 9. decembra 1984

SOZD je vpisana v sodni register pri Temeljnem sodišču v Ljubljani, Enota v Ljubljani.

1. Firma in sedež

5. člen

Firma SOZD je: SOZD Mercator – Kmetijstvo Industrija Trgovina, n. sub. o.

Skrajšana firma je: SOZD Mercator-KIT, n. sub. o.

6. člen

Sedež SOZD je v Ljubljani, Emonska 8.

2. Žig

7. člen

Žig je pravokotne oblike, velikost in število žigov določa predsednik poslovnega odbora SOZD. Besedilo žiga vsebuje popolno ali skrajšano firmo SOZD.

3. Zastopanje in predstavljanje

8. člen

SOZD v okviru njene dejavnosti neomejeno zastopa in predstavlja predsednik poslovnega odbora.

9. člen

Predsednik poslovnega odbora je upravičen, da v

imenu SOZD in v okviru njene dejavnosti sklepa pogodbe in opravlja druga pravna dejanja, kakor tudi da zastopa SOZD pred sodišči in drugimi organi.

Namestnik predsednika poslovnega odbora nadomešča predsednika v času njegove odsotnosti z vsemi njegovimi pravicami in obveznostmi.

10. člen

Predsednik poslovnega odbora sme dati drugim osebam pooblastilo za sklepanje določenih vrst pogodb in za določene druge vrste pravnih dejanj.

4. Dejavnosti SOZD

11. člen

Dejavnosti SOZD so dejavnosti OZD združenih v SOZD, ki jih skladno z zakonom določa samoupravni sporazum o združitvi.

5. Uporaba statuta in drugih samoupravnih splošnih aktov

12. člen

Uporaba določb tega statuta je obvezna za vse organe SOZD in DO oz. KZ.

Določbe tega statuta se uporabljajo in razlagajo z določili samopravnega sporazuma o združitvi, določbe drugih samoupravnih splošnih aktov pa tudi skladno s tem statutom.

Obvezno tolmačenje samoupravnih splošnih aktov daje delavski svet z večino glasov vseh svojih članov.

II. URESNIČEVANJE SAMOUPRAVLJANJA

13. člen

O uresničevanju svojih družbenoekonomskih in drugih samoupravnih pravic odločajo delavci in kmetje v OZD:

1. z osebnim izjavljanjem o neodtujljivih pravicah

– z referendumom

– na svojih zborih

– z drugimi oblikami osebnega izjavljanja;

2. po delegatih v delavskem svetu SOZD;

3. z nadzorstvom nad izvrševanjem sklepov, ki jih njihovih organi sprejmejo pri uveljavljanju svojih pravic, in nad delom organov in služb v SOZD.

14. člen

Ko delavski svet SOZD sklepa:

– o sklenitvi kreditne pogodbe za investicijska vlaganja;

– o sklenitvi drugih pogodb iz samoupravnih sporazumov, s katerimi se pridobivajo večja sredstva za razširitev materialne osnove dela;

– o združitvi sredstev za dolgoročna vlaganja;

– o uresničevanju drugih skupnih ciljev v skupnem delu in skupnem doseganju dohodka, ob skupnem riziku, se organizira poprejšnja obravnava na način, ki ga določa statut prizadetih OZD.

Če se o vprašanjih iz prvega odstavka tega člena ne organizira poprejšnja obravnava, delavski svet o njih ne more odločati.

15. člen

Ko delavski svet odloča v primerih iz prejšnjega člena tega statuta, je treba delavskemu svetu oziroma njegovim članom z gradivom vred v izvlečkih posredovati glavne opredelitve in stališča delavcev in kmetov posameznih OZD.

16. člen

SOZD lahko za uresničevanje ciljev združevanja in opravljanja zadev skupnega pomena pristopi, oziroma sklepa

ustrezne družbene dogovore in samoupravne sporazume z drugimi OZD, družbenopolitično skupnostjo in drugimi organi oziroma organizacijami. Samoupravne splošne akte iz prejšnjega stavka tega člena sprejema delavski svet SOZD, v kolikor zakon ne določa, da jih sprejemajo delavci z osebnim izjavljanjem.

17. člen

Referendum za sprejem samoupravnih splošnih aktov SOZD razpiše delavski svet SOZD v skladu z zakonom.

Akt o razpisu referenduma določa predmet referenduma in dan izvedbe referenduma. Za izvedbo referenduma v SOZD skrbi komisija za izvedbo referenduma, ki jo imenuje delavski svet SOZD.

Komisija po drugem odstavku ugotovi rezultate glasovanja, in sicer na podlagi poročil organov TOZD oz. TZO in DO oz. KZ za vodenje referenduma in objavi izid referenduma v vseh TOZD oz. TZO, združenih v SOZD.

III. ORGANI UPRAVLJANJA IN DRUGI ORGANI

18. člen

Organi SOZD so:

– delavski svet, kot skupen organ upravljanja,

– izvršilni odbor, kot izvršilni organ delavskega sveta,

– poslovodni odbor, ki v okviru dejavnosti in pooblastil SOZD vodi njeno delo in poslovanje.

1. Delavski svet

19. člen

Delavski svet SOZD sestavljajo delegati vseh DO KZ, združenih v SOZD ter delegat Delovne skupnosti SOZD, ki so neposredno izvoljeni s tajnim glasovanjem na način in po postopku, ki ga določa statut DO oz. KZ, skladno s samoupravnim sporazumom o združitvi v SOZD in zakonom.

Na volitvah izvolijo delavci in združeni kmetje vsake DO in KZ po enega delegata in enega namestnika.

20. člen

Volitve delegatov in njihovih namestnikov v delavski svet se opravijo meseca aprila vsako drugo leto. Volitve delegatov delavskega sveta in njihovih namestnikov se opravijo v TOZD oz. DO ter v TZO oz. KZ po določilih ustreznega samoupravnega splošnega akta teh organizacij in skladno, z določili statuta delovne organizacije oz. KZ.

21. člen

Kandidacijski postopek poteka v temeljnih organizacijah (DO) oz. združenih organizacijah združenega dela (KZ) po pravilih, ki veljajo za volitve v delavski svet oz. združni svet prizadetih OZD. Kriterije za evidentiranje delegatov predvidi organ sindikata SOZD.

22. člen

Volilna komisija delavskega sveta SOZD v sodelovanju z volilnimi komisijami v temeljnih oz. združenih organizacijah oz. enovitih DO oz. KZ, ugotavlja pravilnost predloga kandidatne liste. Nadaljnja naloga volilne komisije, je da usklajuje postopek volitev, ugotavlja in razglaš izid volitev in odpo-klice ter o tem poroča svojemu delavskemu svetu. Ista volilna komisija vodi tudi celoten postopek za izvedbo referenduma po sklepu delavskega sveta SOZD ter ugotavlja in razglaš izid referenduma.

23. člen

Volitve delegatov delavskega sveta SOZD izvedejo volilni odbori TOZD oz. DO ter TZO oz. KZ.

24. člen

Delavski svet SOZD je dolžan razpisati nadomestne volitve, kadar predčasno preneha mandat delegatu in namestniku DO oz. KZ.

25. člen

Za opravljanje vseh drugih dejanj v zvezi z volitvami in odpoklicem delegatov delavskega sveta SOZD uporabljajo delavci smiselno določbe svojega pravilnika o volitvah in odpoklicu članov organov upravljanja, v kolikor ne nasprotujejo določilom samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD in tega statuta.

26. člen

Delegati delavskega sveta izvolijo iz svoje srede predsednika in namestnika predsednika z javnim glasovanjem, z večino glasov vseh delegatov delavskega sveta.

27. člen

Predsednik delavskega sveta, v njegovi odsotnosti pa njegov namestnik, sklicuje seje delavskega sveta, sodeluje pri pripravi predloga dnevnega reda seje delavskega sveta, vodi seje, skrbi za red na seji in podpisuje akte seje delavskega sveta.

28. člen

Delavski svet odloča na sejah. Seje se sklicujejo po potrebi. Pri delu delavskega sveta sodeluje brez pravic odločanja predsednik poslovnega odbora in drugi delavci, ki jih on določi ali pa so sicer vabljeni. Delo delavskega sveta je javno.

29. člen

Prvo sejo novoizvoljenega delavskega sveta skliče dosednji predsednik. Novoizvoljeni delavski svet se konstituira z verifikacijo mandatov izvoljenih delegatov in z izvolitvijo predsednika delavskega sveta in njegovega namestnika. O verifikaciji mandatov novoizvoljenih delegatov odloči delavski svet z večino glasov svojih članov.

30. člen

Delavski svet odloča izključno na podlagi pismenega in obrazloženega gradiva (predloga), ki mora biti delegatom in delavskim svetom oziroma združenim svetom TOZD in DO ter TZO in KZ dostavljen skladno z določili samoupravnega sporazuma o združitvi, da bi ga proučili in od DO in KZ dobili ustrezna stališča.

31. člen

Delavski svet odloča o vprašanjih s svojega delovnega področja z večino glasov vseh delegatov, razen ko je po samoupravnem sporazumu o združitvi ali zakonu potrebna drugače kvalificirana večina.

Delavski svet odloča o vprašanjih s svojega delovnega področja z javnim glasovanjem delegatov.

32. člen

Delavski svet v okviru svoje pristojnosti sprejema samoupravne normativne akte, odločbe, sklepe, stališča, priporočila in druge splošne oziroma posamične akte. S samoupravnim splošnim aktom delavski svet normativno uredi določena družbeno-ekonomska in druga samoupravna vprašanja.

33. člen

Delavski svet lahko oblikuje komisije in druga delovna telesa za izvrševanje določenih zadev in nalog iz njegove pristojnosti.

Sestav oziroma število članov in naloge organov iz prvega odstavka tega člena se podrobneje opredeljujejo v sklepu o imenovanju organa.

34. člen

Rezultate glasovanja ugotavlja predsedujoči na seji in na tej podlagi razglasi sprejeti sklep.

35. člen

O delu delavskega sveta se vodi zapisnik.

36. člen

Delo delavskega sveta podrobneje ureja poslovnik o delu delavskega sveta in drugih organov SOZD.

2. Izvršilni odbor

37. člen

V SOZD se oblikuje izvršilni odbor kot izvršilni organ delavskega sveta, kateremu se naložijo posamezne izvršilne funkcije.

Pri tem mora delavski svet upoštevati zastopanost posameznih dejavnosti in območij, kjer SOZD opravlja svojo dejavnost.

Izvršilni odbor šteje 15 članov in enako število namestnikov.

38. člen

Člane izvršilnega odbora voli delavski svet izmed svojih članov in drugih delavcev OZD v sestavi SOZD (na predlog sindikata).

39. člen

Izvršilni odbor opravlja zlasti naslednje izvršilne naloge:

- pripravlja osnutke samoupravnih sporazumov in drugih samoupravnih splošnih aktov,
- predlaga osnutek statuta in osnutke oziroma predloge drugih samoupravnih splošnih aktov, ki jih določi oz. sprejme delavski svet,
- predlaga plane,
- daje smernice poslovnemu odboru SOZD za izvrševanje sklepov delavskega sveta SOZD in opravlja nadzorstvo nad njihovim izvrševanjem,
- izvršuje sklepe delavskega sveta SOZD, če izvrševanje sklepov ne sodi med pravice in dolžnosti poslovnega odbora ter sprejema akte v zvezi z izvrševanjem teh sklepov,
- imenuje občasne strokovne komisije in druga strokovna telesa za pripravo določenih strokovnih nalog oziroma strokovnih in drugih predlogov (predlog plana, različne analize in drugo),
- daje mnenja na zahtevo odbora samoupravne delavske kontrole, predsedika poslovnega odbora, sindikalne organizacije k predlogom za določen sklep, ki naj ga sprejme delavski svet SOZD,
- odloča o vseh drugih vprašanjih in zadevah, za katere je pristojen po tem sporazumu in drugih samoupravnih splošnih aktih SOZD.

40. člen

Kadar odbor samoupravne delavske kontrole, poslovodni odbor, organizacija sindikata ter druga telesa predlagajo delavskemu svetu, naj sprejme določen sklep, mora izvršilni odbor dati mnenje o predlaganem sklepu.

41. člen

Seje izvršilnega odbora sklicuje predsednik, v njegovi odsotnosti pa njegov namestnik.

Predsednik sklicuje seje po potrebi in po sklepu delavskega sveta, sindikata, odbora samoupravne delavske kontrole SOZD in na zahtevo poslovnega odbora.

42. člen

O delu izvršilnega odbora se vodi zapisnik, ki vsebuje potek obravnave, predlog in sprejete sklepe.

43. člen

Izvršni odbor sprejema sklepe s svojega delovnega področja praviloma z javnim glasovanjem, z večino glasov vseh svojih članov.

44. člen

Delo izvršilnega odbora podrobneje ureja poslovnik iz 36. člena tega statuta.

3. Poslovodni organ

45. člen

SOZD ima kolegijski poslovodni organ – poslovodni odbor (PO), ki ga sestavljajo:

- predsednik,
- namestnik predsednika,
- podpredsednik za kmetijstvo,
- podpredsednik za industrijo in storitve,
- podpredsednik za blagovni promet in gostinstvo
- član za združništvo

Na sejah poslovodnega odbora strokovno sodelujejo še direktor Interne banke, direktor zunanjetrgovinske DO, direktor Kmetijskega zavoda in vodja delovne skupnosti.

Poslovodni odbor vabi po potrebi na seje tudi predstavnike tistih OZD, katerih problematika se obravnava.

46. člen

Poslovodni odbor ima zlasti naslednje pravice in dolžnosti oziroma pristojnosti:

1. vodi poslovanje SOZD ter organizira in usklajuje delovni proces v njem,
2. skrbi za izvrševanje sklepov delavskega sveta SOZD in njegovega izvršilnega organa,
3. koordinira delo poslovodnih organov udeleženk samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD v okviru zadev in poslov, ki se opravljajo v SOZD,
4. koordinira in usmerja pobude za usklajen razvoj SOZD kot celoto in njenih posameznih dejavnosti,
5. določa in daje pooblastila, naloge in opravila posameznim službam delovne skupnosti SOZD in delavcem delovne skupnosti SOZD s posebnimi pooblastili in odgovornostmi,
6. koordinira in usmerja delo drugih skupnosti, oblikovanih po samoupravnem sporazumu o združitvi v SOZD,
7. predlaga poslovno politiko SOZD in ukrepe za njeno izvajanje,
8. poroča delavskemu svetu o izvajanju sprejetih planov in programov razvoja in predlaga ustrezne ukrepe za sklepe delavskega sveta in drugih organov SOZD,
9. organizira in skrbi za učinkovito obveščanje delavcev v zadevah iz pristojnosti SOZD,
10. opravlja druge zadeve, ki jih določa zakon, sporazum o združitvi v SOZD in drugi samoupravni splošni akti SOZD.

47. člen

Medsebojna razmerja med poslovodnimi organi temeljnih oziroma delovnih organizacij v SOZD določa samoupravni sporazum o združitvi in temeljijo na medsebojnem sodelovanju in sporazumevanju v mejah njihovega delavskega področja. Poslovodni odbor SOZD sme poslovodne organe temeljnih oziroma delovnih organizacij vabiti na posvet za pripravo predlogov ali rešitve določenih vprašanj, za koordinacijo dela poslovodnih organov DO in TOZD ter KZ in TZO pa sklicuje v skladu z določili samoupravnega sporazuma o združitvi poslovodni svet.

48. člen

V mejah delovnega področja, ki ga določata zakon in samoupravni sporazum o združitvi, poslovodni odbor samo-

stojno odloča o vodenju zadev SOZD, o izvajanju posameznih nalog ali opravljanju zadev ter o organiziranju in usklajevanju delovnega procesa.

49. člen

Predsednik poslovodnega odbora predvsem:

1. Zastopa in predstavlja SOZD,
2. Sklepa pogodbe in opravlja druge pravne posle v okviru pooblastil, ki jih ima SOZD v pravnem prometu z drugimi,
3. Skrbi za zakonitost dela in za izpolnjevanje z zakonom določenih ali s samoupravnimi akti prevzetih obveznosti SOZD,
4. Opravlja druge zadeve, ki so v njegovi pristojnosti na podlagi zakona, samoupravnega sporazuma o združitvi in drugih samoupravnih splošnih aktov SOZD.

50. člen

Poslovodni odbor SOZD lahko oblikuje delovne skupine, komisije ali druga delovna in svetovalna telesa za razčlenitev določenih vprašanj z njegovega delovnega področja. S sklepom, s katerim oblikuje delovna telesa, določi tudi njihov sestav in delovno področje.

Za člane delovnih teles imenuje delavce delovne skupnosti in delavce temeljnih oziroma delovnih organizacij. Delovna telesa delajo po njegovih nalogah.

51. člen

Za predsednika, namestnika predsednika in ostale člane poslovodnega odbora so lahko imenovani delavci, ki izpolnjujejo pogoje, določene z zakonom ter samoupravnim sporazumom o združitvi.

52. člen

Imenovanje predsednika, namestnika predsednika in ostalih članov poslovodnega odbora mora delavski svet razpisati najmanj tri mesece pred iztekom časa, za katerega so bili imenovani.

53. člen

Predsednika, namestnika in ostale člane poslovodnega odbora SOZD imenuje delavski svet s svojim sklepom o javnem razpisu na predlog razpisne komisije.

54. člen

Razpisna komisija ima 6 članov. Po dva člana imenujejo v razpisno komisijo delavski svet SOZD, KOS SOZD in pristojni organ družbenopolitične skupnosti.

55. člen

Predsednik, namestnik in ostali člani PO SOZD so pri opravljanju zadev s svojega delovnega področja osebno odgovorni za vestno opravljanje svoje funkcije. Za svoje delo so odgovorni delavskemu svetu SOZD.

56. člen

Pravice, obveznosti in odgovornosti predsednika, namestnika in ostalih članov PO SOZD iz delovnega razmerja določa samoupravni splošni akt, s katerim se urejajo delovna razmerja delavcev Delovne skupnosti SOZD in ta statut, skladno s samoupravnim sporazumom o združitvi.

Predsednik, namestnik in ostali člani PO SOZD sklenejo delovno razmerje in uresničujejo svoje pravice iz delovnega razmerja v Delovni skupnosti SOZD.

Pred nastopom funkcije se morajo seznaniti s samoupravnim sporazumom o združevanju dela delavcev Delovne skupnosti SOZD Mercator-KIT, statutom Delovne skupnosti SOZD Mercator-KIT ter drugimi samoupravnimi splošnimi akti Delovne skupnosti SOZD in jih sprejeti skupaj z izjavo o pristopu k sporazumu o združevanju dela delavcev.

57. člen

Predsednik, namestnik in ostali člani PO SOZD so lahko razrešeni še pred potekom časa, za katerega so bili imenovani, in sicer v primerih ter na način in po postopku, ki ga določa zakon.

IV. PRAVICE, OBVEZNOSTI IN ODGOVORNOSTI DELEGATOV

58. člen

Delegat v delavskem svetu ima zlasti naslednje pravice in obveznosti:

- preučiti prejeto gradivo za seje delavskega sveta in izločiti vprašanja, o katerih mora zahtevati stališča DO in KZ,
- prisostvovati sejam delavskega sveta in pri delu delavskega sveta dejavno in prizadevno sodelovati,
- zahtevati smernice oziroma stališča DO in KZ po obvestilu o dnevnem redu seje,
- izražati in pojasnjevati predlog in stališča DO in KZ o predlogih in vprašanjih, o katerih bo odločal delavski svet,
- usklajevati stališča v delavskem svetu z drugimi delegati in si prizadevati, da doseže delavski svet skupni oziroma soglasni sklep,
- obveščati delavce in kmete v DO oziroma KZ o svojem delu v delavskem svetu in o delu delavskega sveta na način in v rokih, ki jih določata samoupravni sporazum o združitvi in ta statut,
- zahtevati stališča DO oziroma KZ, če ni dobil smernic ali če te niso zadostne, da bi se lahko opredelil glede vprašanja, ki je na dnevnem redu.

59. člen

Za neizpolnjevanje katerekoli v prejšnjem členu navedenih in drugih pravic ter dolžnosti je delegat odgovoren delavcem in kmetom, ki so ga izvolili.

V kolikor se izvoljeni delegat ne ravna v skladu s pravicami in dolžnostmi iz prejšnjega člena, je lahko odpoklican pod pogoji in na način, ki so določeni v tem statutu oziroma v statutu temeljne ali delovne organizacije oziroma TZO ali KZ.

60. člen

Delegat je dolžan, da na podlagi stališč, določenih v posameznih OZD sproži pobudo za obravnavo posameznih vprašanj na delavskem svetu SOZD, za kontrolo dela posameznih organov ter za predloge za sprejem določenih sklepov.

61. člen

Če se v razpravi na zasedanju delavskega sveta ne uskladijo stališča delegatov, se usklajevanje zaupa posebni komisiji, ki jo izvoli delavski svet iz delegatov delavskega sveta.

62. člen

Delegati delavskega sveta so dolžni svojo funkcijo opravljati skrbno in vestno.

Odgovornost vsakega delegata se ugotavlja odvisno od njegovega vpliva na sprejem ali izvršitev odločitve delavskega sveta.

63. člen

Delegati v delavskem svetu SOZD so za svoje delo osebno odgovorni delavcem in kmetom ter delavskemu oziroma združenemu svetu DO oziroma KZ v kateri so bili izvoljeni.

V. SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA

64. člen

Samoupravno delavsko kontrolo na ravni SOZD uresničujejo delavci in kmetje DO in KZ skladno s samoupravnim sporazumom o združitvi tudi po odboru samoupravne delavske kontrole SOZD.

Odbor samoupravne delavske kontrole šteje 11 članov.

65. člen

Delavci in kmetje TOZD oziroma DO ter TZO oziroma KZ volijo člane odbora samoupravne delavske kontrole SOZD neposredno s tajnim glasovanjem, enotno za celotno SOZD.

Vsaka od dejavnosti, ki se opravljajo v SOZD, ima po enega delegata v odboru samoupravne delavske kontrole, po dva ima kmetijstvo, trgovina ter enega Delovna skupnost SOZD.

66. člen

Kandidacijski postopek za izbiro kandidatov iz posamezne dejavnosti usmerja koordinacijski odbor sindikata SOZD, ki na podlagi predlogov določi tudi enotno kandidatno listo.

67. člen

Odbor samoupravne delavske kontrole obvešča delavce SOZD o svojem delu in stališčih po delegatih v delavskem svetu SOZD, z zapisniki svojih sej, z drugimi obvestili in preko glasila »Mercator«.

O svojem delu in stališčih odbor obvešča delegate delavskega sveta SOZD praviloma na prvem zasedanju. Enako obveznost ima odbor tudi do koordinacijskega odbora sindikata SOZD.

68. člen

Člani odbora samoupravne delavske kontrole so za svoje delo odgovorni delavcem, ki so jih izvolili.

Člane odbora lahko delavci odpokličejo po načelih delegatskega sistema – če zakon ne določa drugače, na predlog sindikata.

69. člen

Član odbora samoupravne delavske kontrole ne more biti klican na odgovornost za delo, ki ga je opravljal v tem organu.

Pravice, obveznosti in odgovornosti ter volitve in odpoklic članov odbora samoupravne delavske kontrole natančneje ureja pravilnik o organizaciji in načinu uresničevanja samoupravne delavske kontrole.

VI. OBVEŠČANJE, VSEBINA IN HRAMBA ZAPISNIKOV

1. Obveščanje

70. člen

Za sprotno, resnično in popolno obveščanje na ravni sestavljene organizacije so odgovorni člani kolegijskega poslovnega odbora in direktorji ter vodje služb v Delovni skupnosti SOZD. Enako odgovornost imajo predsedniki organov družbenopolitičnih organizacij za obveščanje o delu njihovih organov na ravni SOZD. V primeru opustitve te dolžnosti nosijo moralne in materialne posledice.

71. člen

Odgovorne osebe, našteje v prejšnjem členu, so dolžne same dati pobudo za informacijsko akcijo in posredovati vse potrebne podatke oziroma informacije, ki so pomembni za obveščenost delavcev in kmetov SOZD. Podatke in informacije morajo pravočasno posredovati centru za obvešča-

nje, s katerim se dogovorijo tudi o ustrezni obliki informacijske akcije.

Center za obveščanje je dolžan v roku, ki je določen z zakonom ali internimi akti, pričeti informacijsko akcijo, ki je v danih pogojih in zahtevah najučinkovitejša.

72. člen

Delavci in kmetje v sestavu SOZD imajo pravico in dolžnost, da so obveščeni o vseh zadevah, o katerih so jih dolžni obveščati organi SOZD.

Delavci in kmetje morajo biti obveščeni tako, da jim je omogočeno seznaniti se z gradivi, jih proučiti in do njih zavzeti stališča.

Delavec ali kmet, ki opusti dolžnost, da se seznani s podatki in informacijami, ki so pomembne za njegovo sodelovanje, ali se seznani pomanjkljivo ali napačno iz neformalnih virov, nosi za to vse moralne in materialne posledice.

73. člen

Delavec – kmet mora dobiti odgovor na javno postavljeno vprašanje bodisi na sami seji bodisi pismeno v roku 8 dni od dneva seje. Na pismeno vprašanje delavcev ali kmetov ali organov samoupravljanja in družbenopolitičnih organizacij morajo strokovne službe Delovne skupnosti SOZD odgovoriti pismeno v roku 15 dni.

74. člen

Delegati v organih samoupravljanja in v družbenopolitičnih organizacijah SOZD so dolžni sproti seznanjati organe v delovnih organizacijah ter KZ o delu organov na ravni SOZD in svojem vplivu na odločanje.

2. Vsebina in hramba zapisnikov

75. člen

Zapisniki samoupravnih in drugih organov SOZD morajo biti popolni, razumljivi in morajo odražati resničen potek dela organov in vsebino sprejetih stališč in sklepov.

76. člen

Zapisnik sej organov mora vsebovati predvsem:

- datum in kraj,
- imena navzočih in odstotnih članov organa in drugih navzočih,
- dnevni red
- vprašanja, o katerih se razpravlja na seji,
- sprejete sklepe.

77. člen

Zapisniki s celotno dokumentacijo se hranijo kot uradna listina v arhivu centra za obveščanje v Delovni skupnosti SOZD.

78. člen

V skladu z določili tega statuta in drugimi samoupravnimi splošnimi akti se zapisnik posreduje delegatom oziroma članom organa, drugim vabljenim na sejo, odboru samoupravne delavske kontrole, sindikatu in drugim družbenopolitičnim organizacijam ter delavcem oziroma organom ali strokovnim službam, ki imajo dolžnost izvrševati sklepe s te seje (lahko tudi izvleček zapisnika).

79. člen

Vsak delavec ima pravico vpogleda v zapisnik.

80. člen

Poslovne knjige in knjigovodske listine se hranijo v skladu z zakonom in pravilnikom o knjigovodstvu.

VII. POSLOVNA TAJNOST

81. člen

Da se ohranita varnost in uspešnost gospodarjenja SOZD,

se posamezni podatki o poslovanju in razvoju v SOZD štejejo za poslovno tajnost in se lahko sporočijo tretjim osebam samo na način, ki je predpisan v zakonu ali s tem statutom.

82. člen

Za poslovno tajnost se štejejo listi in podatki, ki predstavljajo izsledke raziskovalnega in konstruktorskega dela, ter druge listine in podatki, ki jih zaradi njihove narave in pomena ni dovoljeno sporočati nepooblaščenim osebi, ker bi to nasprotovalo interesom SOZD in širši družbeni skupnosti.

83. člen

Poleg podatkov, ki so z zakonom ločeni kot poslovna tajnost, se za poslovno tajnost štejejo še:

- tehnično-tehnološke rešitve, ki uporabljajo v proizvodnji,
- izsledki raziskav,
- drugi podatki in listine, kadar tako odloči delavski svet SOZD.

84. člen

Listine in podatke, ki se štejejo za poslovno tajnost, sme drugim sporočiti predsednik PO oziroma oseba, ki jo on določi.

85. člen

Ne šteje se za kršitev dolžnosti varovanja poslovne tajnosti, če se listine ali podatki, ki se štejejo za poslovno tajnost, sporočajo osebam, organom ali organizacijam, katerim se lahko ali se morajo sporočiti po predpisih ali pooblastilih, ki izvirajo iz funkcije, ki jo opravljajo, ali položaja, v katerem so.

Prav tako se ne šteje za kršenje varovanja poslovne tajnosti sporočanja listin in podatkov, ki se štejejo za poslovno tajnost, na sejah delavskega sveta, če je takšno sporočanje nujno, da bi delavski svet lahko opravljal svoje naloge.

Delavec, ki na sestankih organov upravljanja sporoča takšne podatke, mora navzoče opozoriti, da se štejejo za poslovno tajnost, navzoči pa morajo tisto, kar pri tem zvedo, varovati kot poslovno tajnost.

86. člen

Za kršitev poslovne tajnosti se tudi ne šteje, če sporoči delavec tajnost organu samoupravne delavske kontrole ali jo sporoči pri ovadbi storjenega kaznivnega dejanja gospodarskega prestopka ali prekrška, ali če sporoči tajnost organu, ki opravlja nadzorstveno pravico, in sicer zaradi uresničevanja svojih samoupravnih pravic ali pravic iz medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu.

87. člen

Delavci, ki za svoje delo potrebujejo listine in podatke, ki predstavljajo poslovno tajnost, lahko uporabljajo listine in podatke le v poslovnih prostorih TOZD (TZO) oziroma DO (KZ) združenih v SOZD, in Delovne skupnosti SOZD.

88. člen

Gradivo, ki predstavlja poslovno tajnost, se hrani ločeno od ostale dokumentacije in na tak način, da je zagotovljena njegova tajnost.

89. člen

Listine in podatki, ki se štejejo za poslovno tajnost po tem statutu, se ne smejo spročati po tem statutu, same ne smejo sporočati in tudi ne smejo biti dostopni nepooblaščenim osebam.

Poslovno tajnost morajo varovati vsi delavci, ki kakorkoli zvedo za kakšno listino ali podatek, ki se štejeta za poslovno tajnost.

Poslovno tajnost morajo varovati tudi potem, ko jim preneha delovno razmerje delavca v SOZD, za katere poslovno tajnost gre.

Kršitev poslovne tajnosti se šteje za hujšo kršitev delovnih obveznosti.

VIII. OBVEZNOSTI DO SINDIKATA

90. člen

Sindikat je v SOZD zaradi svoje družbenopolitične vloge sestavni del samoupravljanja in njegova politična opora. Za uresničevanje svojih pravic in obveznosti daje sindikat po svojih predstavnikih v koordinacijskem odboru sindikata SOZD pobudo za ukrepe za uresničevanje samoupravnih pravic delavcev in kmetov.

91. člen

Sindikat ima pravico pobude za sklenitev samoupravnega sporazuma ali sprememb že veljavnih sporazumov, če presodi, da so z njimi kršene samoupravne pravice delavcev in kmetov ali z ustavo jamčeni družbenoekonomski odnosi.

92. člen

Zaradi uresničevanja svoje vloge koordinacijski odbor sindikata SOZD organizira o vseh pomembnih zadevah obravnavo med svojim članstvom ter na tej podlagi predlaga svoja stališča organom samoupravljanja na vseh ravneh organiziranosti.

93. člen

Organi sestavljene organizacije so dolžni sindikatu omogočiti prostore za delo, potrebna materialna sredstva, sestanke med delovnim časom in nadomestilo osebnega dohodka, ko so člani odbora ali drugi po sindikatu pooblaščen delavci odsotni z dela zaradi opravljanja nalog za sindikat ali zaradi izobraževanja v te namene.

94. člen

Organi SOZD ne morejo klicati na odgovornost članov sindikata v zvezi z opravljanjem nalog, ki izvirajo iz dejavnosti in politike sindikata.

IX. DRUGI SAMOUPRAVNI SPLOŠNI AKTI

95. člen

Skupni samoupravni normativni akti so statut in drugi samoupravni splošni akti (pravilnik, sklepi, ki na splošen način urejajo določena vprašanja, poslovnik, in drugi).

Z drugimi samoupravnimi splošnimi akti se na splošen način urejajo družbenoekonomski in drugi samoupravni odnosi med delavci in kmeti TOZD oz. DO ter TZO oz. KZ združenih v SOZD MERCATOR-KIT, n. sub. o. ter druga vprašanja notranje organizacije dela in poslovanje v SOZD (statut, pravilnik, poslovnik).

96. člen

Določila statuta, ki bi bila v nasprotju s samoupravnim sporazumom o združitvi v SOZD MERCATOR-Kmetijstvo Industrija Trgovina, n. sub. o. so nična. Drugi samoupravni splošni akti SOZD pa morajo biti v skladu s tem statutom.

97. člen

V SOZD morajo biti sprejeti predvsem naslednji drugi samoupravni splošni akti:

- poslovnik o delu delavskega sveta njegovih organov,
- pravilnik o delu notranje arbitraže,
- pravilnik o organizaciji in načinu uresničevanja samoupravne delavske kontrole,
- pravilnik o varovanju poslovne tajnosti

98. člen

Pobudo za sprejem samoupravnega splošnega akta lahko dajo delavski svet, izvršilni odbor, predsednik PO SOZD, komisije, TOZD oz. DO ter TZO oz. KZ in Delovna skupnost SOZD. Smernice in navodila za ureditev razmerij v samoupravnem splošnem aktu da delavski svet oziroma po njegovem pooblastilu izvršilni odbor, v kolikor ni predpisano, katere samoupravne splošne akte je treba sprejeti, in postopek za sprejem.

99. člen

Osnutek samoupravnega splošnega akta pripravi komisija delavskega sveta za samoupravne splošne akte in ga dostavi izvršilnemu odboru, da v svoji pristojnosti po poprejšnji obravnavi oblikuje osnutek predloga za sklepanje na delavskem svetu SOZD.

100. člen

Druge samoupravne splošne akte prejema delavski svet SOZD z večino glasov vseh svojih članov, na predlog izvršilnega odbora.

V SOZD so lahko sprejeti tudi drugi samoupravni splošni akti v smislu določil 97. člena tega statuta, ali če tako določa zakon.

101. člen

Po ugotovitvenem sklepu, da je samoupravni sporazum oziroma statut sprejet v vseh temeljnih oziroma delovnih organizacijah ter TZO oz. KZ, oziroma po sprejemu drugega samoupravnega splošnega akta, se ti objavijo v glasilu Mercator.

Drugi samoupravni splošni akti začnejo veljati najkasneje 8. dan po objavi.

102. člen

Obvezno razlago za pravilno uporabo drugih samoupravnih splošnih aktov daje delavski svet SOZD. Razlaga se objavi, uporablja pa se z dnem uveljavitve akta.

103. člen

Ugotovitveni sklep, da je bil samoupravni sporazum ali statut oziroma drug samoupravni splošni akt, kadar je tako določeno sprejet na referendumu v vseh TOZD in DO ter TZO oz. KZ v sestavi SOZD, sprejme in ustrezno objavi komisija za izvedbo referenduma in volitev na ravni SOZD.

104. člen

Posamični akti SOZD so zlasti: odločbe, sklepi, smernice, navodila in priporočila.

Akti iz prvega odstavka tega člena, ki jih izdajo organi pooblaščen delavci, se izdajajo za izvrševanje sklepov organov upravljanja in uresničevanja drugih samoupravnih splošnih aktov.

X. KONČNE DOLOČBE

105. člen

Ta statut sprejemajo delavci in kmetje TOZD oziroma DO združenih v SOZD, na predlog delavskega sveta SOZD, po poprejšnji obravnavi, z referendumom z večino glasov vseh delavcev in kmetov v vsaki teh organizaciji.

106. člen

Spremembe in dopolnitve tega statuta se sprejmejo po postopku, ki velja za sprejem.

Spremembe in dopolnitve lahko predlaga vsaka TOZD (TZO) oziroma DO (KZ) združena v SOZD, delavski svet SOZD, sindikat in predsednik PO.

107. člen

Ta statut začne veljati osmi dan po objavi v glasilu »Mercator«. Uporablja pa se od 1. 1. 1985 dalje.

Predsednik delavskega sveta

Samoupravni sporazum o združitvi v Mercator-Interno banko, n. sub. o., Ljubljana

Na osnovi Zakona o temeljih kreditnega in bančnega sistema ter Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator-Kmetijstvo Industrija Trgovina, n. sub. o., Ljubljana, smo delavci in kmetje TOZD in DO, ki v svoji sestavi nimajo TOZD, TZO in KZ, ki v svoji sestavi nimajo TZO, združeni v SOZD Mercator-KIT, n. sub. o., Ljubljana sprejeli spremenjeni in dopolnjeni

Samoupravni sporazum o združitvi v Mercator-Interno banko, n. sub. o., Ljubljana

I. NAMEN IN SKUPNI CILJI ZDRUŽEVANJA

1. člen

Mercator-Interna banka, n. sub. o., (v nadaljnjem tekstu: interna banka) je samoupravna finančna organizacija, v kateri temeljne in delovne organizacije ter kmetijske zadruge in temeljne združne organizacije v sestavi SOZD Mercator-Kmetijstvo Industrija Trgovina, n. sub. o. (v nadaljevanju: članice) na podlagi tega sporazuma združujejo delo in sredstva, poslujejo z denarnimi sredstvi in zagotavljajo spremljanje gibanja sredstev in dohodka vsake članice posebej in na ravni SOZD MERCATOR-Kmetijstvo Industrija-Trgovina, n. sub. o., (v nadaljevanju: SOZD)

2. člen

Članice se združujejo v Interno banko z namenom, da dosežejo skupne ekonomske in družbene cilje, razširitev materialne osnove dela in napredek njihove dejavnosti.

Skupni cilji združevanja v Interno banko so:

- vodenje skupne in enotne finančne politike SOZD,
- racionalno uporabljanje denarnih sredstev članic,
- skupno planiranje,
- združevanje in vlaganje denarnih sredstev, da bi dosegli maksimalne učinke v poslovanju,
- solidarnost, ki izhaja iz ekonomskih in družbenih interesov članic,
- zagotavljanje likvidnosti članic Interne banke.

II. DEJAVNOST IB

3. člen

Interna banka opravlja bančne, kreditne in druge denarne posle v skladu z zakonom in tem samoupravnim sporazumom, zlasti pa:

1. pripravlja predloge za financiranje razvojnih planov in programov tekoče aktivnosti posameznih članic Interne banke, na podlagi katerih se sprejemajo samoupravne odločitve o združevanju dela in sredstev med temeljnimi in drugimi organizacijami združenega dela, o skupnem ustvarjanju dohodka in o najemanju kreditov,
2. opravlja posle, ki se nanašajo na združevanje dela in sredstev za vlaganje v osnovna in obratna sredstva za skupno ustvarjanje dohodka, medsebojno kreditiranje ali financiranje brez obveznega vračila, dalje tudi za druge namene za doseg skupnih ciljev članic Interne banke,
3. opravlja posle, ki se nanašajo na združevanje sredstev za

poravnavo obveznosti članic, za medsebojno kreditiranje in ohranjanje likvidnosti,

4. vodi in usmerja denarna sredstva drugih organizacij združenega dela in družbenih pravnih oseb na podlagi samoupravnih sporazumov o njihovem združevanju za realizacijo razvojnih programov in planov tekoče aktivnosti organizacij združenega dela,

5. opravlja posle plačilnega prometa v zvezi z obračunavanjem medsebojnih obveznosti iz naslova prometa blaga in opravljanja storitev med članicami Interne banke, razen iz naslova investicij, in skrbi za redno izvrševanje plačilnih nalogov, za medsebojno kreditiranje v zvezi z izvršenimi plačili, obračunava obresti, kakor tudi sprejema vplačila v dobro članic Interne banke, v skladu s predpisi,

6. zagotavlja evidence o medsebojnih razmerjih članic Interne banke iz naslova sredstev, združenih v Interni banki, v zvezi z opravljenimi denarnimi posli ter v zvezi s spremljanjem gibanja sredstev iz poslovanja Interne banke,

7. prenaša sredstva iz prehodnega računa na žiro račun oziroma devizni račun Interne banke ob evidentiranju razporeditve teh sredstev na internih računih članic Interne banke – udeleženk v skupnem prihodku.

Interna banka prenaša sredstva iz skupnega prihodka pod pogojem, da se skupni prihodek v skladu z določili samoupravnih sporazumov o združevanju dela in sredstev ustvarja in razporeja preko prehodnega računa v Interni banki.

8. plačuje obveznosti v svojem imenu in za račun članic Interne banke iz sredstev, ki so namensko prenešena na žiro račun Interne banke za plačevanje skupnih obveznosti ali obveznosti posamezne članice Interne banke, razen obveznosti, ki se poravnajo iz dohodka članic Interne banke,

9. skrbi za realizacijo dolžniško upniških razmerij članic Interne banke,

10. vodi evidence o medsebojnih finančnih in kreditnih obveznostih članic Interne banke in skrbi za predlaganje ter redno izvajanje ukrepov, da se odpravi nerednost pri njihovem izpolnjevanju,

11. organizira posojanje denarnih sredstev in zbiranje hranilnih vlog od delavcev in drugih delovnih ljudi v TOZD in DO in drugih članic Interne banke in izplačevanje njihovih osebnih dohodkov preko hranilnih knjižic in tekočih računov,

12. organizira zbiranje hranilnih vlog s posebnim namenom od občanov in daje kredite občanom v zvezi z dejavnostjo članic Interne banke,

13. nastopa kot pooblaščenka svojih članic pred domačimi bančnimi in drugimi finančnimi organizacijami in sklepa z

njimi v mejah dobljenih pooblastil in predpisov vse denarne in kreditne posle ter opravlja dejanja za njihovo izvršitev,

14. skrbi za pridobivanje in namensko uporabo deviznih sredstev za realizacijo programov razvoja in planov tekoče aktivnosti članic,

15. izdaja instrumente za zavarovanje plačil v svojem imenu in za račun članic Interne banke,

16. daje garancije in avale,

17. izdaja in odkupuje vrednostne papirje

18. izdeluje investicijske programe in elaborate za naložbe članic,

19. najema kredite v svojem imenu in za račun posamezne članice in jih prevzema na svoj žiro račun ter uporabi za izpolnjevanje zapadlih obveznosti te članice,

20. njema likvidnostne kredite v svojem imenu in za svoj račun,

21. sprejema depozite in daje kredite tudi drugim družbenim in civilno pravnim osebam in občanom v okviru dejavnosti članic Interne banke,

22. pripravlja osnutke planov in analiz za SOZD, Mercator-Interno banko, Delovno skupnost SOZD in Delovno skupnost Mercator-Interne banke,

23. opravlja druge bančno finančne posle, ki jih določajo drugi samoupravni splošni akti, v skladu s predpisi.

III. IME IN SEDEŽ INTERNE BANKE

4. člen

Ime Interne banke je:

MERCATOR-INTERNA BANKA, n. sub. o.

Sedež Interne banke je:

Ljubljana, Aškerčeva 3

O spremembi imena in sedeža Interne banke odloča zbor banke z večino glasov vseh delegatov.

5. člen

Interna banka uporablja zaščitni znak »M« v skladu z določili Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD.

6. člen

Interna banka je pravna oseba s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi, ki jih ima na osnovi ustave, zakona in tega sporazuma.

Interna banka posluje preko lastnega žiro računa pri SDK. Poleg žiro računa ima lahko še:

1. račune izločenih sredstev:

– račune denarnih sredstev rezervnega sklada Mercator-Interne banke,

– druge račune izločenih sredstev,

2. predhodne račune za skupni prihodek,

3. devizni račun,

4. prehodni devizni račun za skupni devizni prihodek,

5. račune za posebne funkcije.

7. člen

Interna banka praviloma deponira sredstva, ki so na njenih računih pri SDK, pri Ljubljanski banki – Gospodarski banki, Ljubljana; izjemoma lahko Interna banka del teh sredstev deponira tudi pri drugih temeljnih bankah, glede na zahteve svojih članic, ki združujejo sredstva na žiro računu Interne banke in ki imajo na svojem internem računu v Interni banki pozitiven saldo.

Pogoji za prenos vodenja dela sredstev Interne banke na druge temeljne banke se določijo s posebnim sporazumom ali pogodbo.

IV. POOBLASTILA, PRAVICE, ODGOVORNOSTI IN NAČIN PREVZEMANJA RIZIKA ZA POSLOVANJE INTERNE BANKE

8. člen

Interna banka ima kot samoupravna finančna organizacija vsa pooblastila v okviru svoje dejavnosti.

9. člen

Za svoje obveznosti odgovarja Interna banka z vsemi sredstvi s katerimi razpolaga.

Če sredstva rezervnega sklada Interne banke in druga sredstva, ki so jih njene članice združile v Interno banko, ne zadoščajo za poravnavo njenih obveznosti, odgovarjajo članice Interne banke z vsemi svojimi sredstvi neomejeno subsidiarno.

10. člen

Za hranilne vloge jamči Interna banka in SOZD.

Za obveznosti Interne banke po prejšnjem odstavku so odgovorne in prevzemajo jamstvo vse članice solidarno in neomejeno.

Če Interna banka preneha z delom, se poravnajo terjatve varčevalcev iz naslova hranilnih vlog in tekočih računov pred poravnavo terjatev drugih njenih upnikov.

11. člen

Ko s sprejemom tega sporazuma TOZD, TZO oz. enovite DO in KZ v okviru SOZD in druge organizacije združenega dela postanejo članice Interne banke, pridobijo pravico upravljanja s sredstvi, delom in poslovanjem Interne banke in prevzemajo pravice, obveznosti in odgovornosti določene v tem samoupravnem sporazumu.

12. člen

Članice Interne banke uresničujejo pravico združevanja dela in sredstev in skupnega koriščenja združenih in drugih sredstev Interne banke tako, da skupno in enakopravno:

– odločajo o koriščenju združenih in drugih sredstev v Interno banko in o skupnem poslovanju Interne banke;

– odločanje o razporejanju prihodka, ki ga Interna banka ustvari s svojim poslovanjem in o delitvi skupnega dohodka Interne banke.

Članica Interne banke ima pravico in dolžnost:

– sodelovati po svojih delegatih v zboru Interne banke ter voliti in biti voljena v njihove organe;

– opravljati preko Interne banke vse svoje poslovanje, ki sodi v delovno področje Interne banke;

– biti popolno in pravočasno obveščena o delu Interne banke in njene delovne skupnosti.

13. člen

Za svoje delo in pri izvajanju pravice upravljanja s sredstvi, delom in poslovanjem Interne banke so članice Interne banke odgovorne druga drugi in družbeni skupnosti predvsem v pogledu doseganja ciljev in interesov, določenih s tem sporazumom.

14. člen

Članice Interne banke so soglasne, da nosijo odgovornost za riziko iz predmeta poslovanja Interne banke.

Pod riziko iz predmeta poslovanja banke v smislu 1. odstavka tega člena se razumejo: nezmožnost izpolnjevanja obveznosti, nelikvidnost Interne banke, izguba v njenem poslovanju, neplačane terjatve in drugi podobni riziki iz poslovanja Interne banke.

15. člen

Če Interna banka pri določenem poslu utрпи izgubo, nadomestijo izgubo Interni banki članice, za katerih račun je bil

posel sklenjen, v razmerju koristi, ki so jo članice iz tega posla ustvarile; če pa članice iz posla niso ustvarile nikakršne koristi, pa v razmerju višine sredstev, s katerimi so bile v tem poslu udeležene. Izgubo, ki jo je Interna banka utrpela pri določenem poslu, ki ga je sklenila v svojem imenu in za svoj račun, nosi Interna banka skupaj s članicami v razmerju, v katerem so udeležene posamezne članice v prihodkih, ki jih Interna banka ustvari s svojim poslovanjem ter v katerem je v teh prihodkih udeležena delovna skupnost Interne banke.

16. člen

Neizterljive terjatve iz danih sredstev odpiše Interna banka v breme prihodkov, ki jih ustvari s svojim poslovanjem.

Če neizterljivih terjatev ni mogoče odpisati v breme prihodkov Interne banke, se odpišejo v breme sredstev njenega rezervnega sklada.

Če terjatev ni mogoče odpisati v breme sredstev rezervnega sklada, odloči zbor Interne banke o načinu njihovega odpisa in o virih sredstev, iz katerih naj se terjatve odpišejo.

Sredstva rezervnega sklada Interne banke, ki so bila uporabljena za odpis neizterljivih terjatev, morajo biti vrnjena v ta sklad v roku, ki ne sme biti daljši od 5 let, pri čemer je treba vsako leto vrniti najmanj petino uporabljenih sredstev.

V. UKREPI IN ODGOVORNOST ZA ZAGOTOVITEV LIKVIDNOSTI INTERNE BANKE IN NJENIH ČLANIC

17. člen

Interna banka posluje na način, ki zagotavlja izpolnjevanje njenih obveznosti glede skupnega obsega in po njihovih rokih in s tem ohranja svojo likvidnost in likvidnost svojih članic.

V okviru zavarovanja trajne likvidnosti Interna banka skrbi in zagotavlja tekočo likvidnost.

18. člen

Zaradi zavarovanja trajne in tekoče likvidnosti Interne banke se članice zavezujejo, da bodo skrbele in zagotavljale lastno likvidnost kot osnovni predpogoj za likvidnost Interne banke.

19. člen

Za poravnavanje vseh dospelih denarnih obveznosti v roku, za izpolnjevanje vseh nalogov svojih članic in za nemoteno aktivnost v usmerjanju sredstev Interne banke se ugotavlja dnevna likvidnost žiro računa Interne banke.

20. člen

Za ohranjanje svoje likvidnosti najema Interna banka v svojem imenu in za svoj račun kratkoročne kredite za likvidnost. Zaradi ohranjanja svoje likvidnosti se Interna banka tudi udeležuje v združevanju sredstev z drugimi internimi bankami in temeljnimi bankami.

a) Način ohranjanja likvidnosti

21. člen

Politiko likvidnosti Interne banke vodijo članice Interne banke na temelju srednjeročnega plana in letnega plana za uresničevanje srednjeročnega plana Interne banke.

Plane likvidnosti sprejema poslovni odbor Interne banke na predlog poslovnega organa Interne banke.

Plani za ohranitev likvidnosti Interne banke vsebujejo predvideni priliv sredstev in odliv v planskem obdobju, oz. podatke, ki omogočajo odločanje o politiki plasmaja.

Predlog plana za ohranitev likvidnosti Interne banke v tekočem obdobju vsebuje tudi analizo izpolnitve plana v preteklem obdobju.

b) Ukrepi v primeru nelikvidnosti Interne banke

22. člen

Interna banka je nelikvidna:

- če na svojem žiro računu nima dovolj sredstev za poravnavo zapadlih obveznosti;
- če ne more zagotoviti, da bi bila združena sredstva njenih članic, ki so na njenem žiro računu uporabljena za namene, za katere so bila združena.

23. člen

Obveznosti Interne banke se poravnajo v breme sredstev na njenem žiro računu. Če na žiro računu Interne banke ni dovolj sredstev za poravnavanje obveznosti, se poleg ostalih ukrepov po tem sporazumu najprej koristijo sredstva njenega rezervnega sklada.

Sredstva rezervnega sklada, ki se koristijo za namene iz 1. odstavka tega člena, se vrnejo na način in pod pogoji določenimi z zakonom in drugimi predpisi, ki se uporabljajo za OZD v zvezi z izkoriščanjem sredstev rezervnega sklada.

24. člen

Če Interna banka koristi sredstva rezervnega sklada za poravnavanje obveznosti neprekinjeno in v daljšem obdobju, kot je določen v posebnih samoupravnih aktih, sprejetih na podlagi tega sporazuma, oz. določenim s posebnim zakonom, mora poslovni odbor zbora Interne banke na posebni seji pregledati stanje likvidnosti in prevzeti ukrepe za zagotovitev sredstev na žiro računu Interne banke za redno izpolnjevanje obveznosti.

25. člen

Poslovni odbor bo sprejel ukrepe, za katere je pooblaščen s pozitivnimi zakonskimi predpisi, tem sporazumom in drugimi sporazumi združenega dela v Interni banki, v skladu s svojimi pristojnostmi, predvsem pa naslednje ukrepe:

- sprejem sklepov o najetju kratkoročnih kreditov za likvidnost Interne banke;
- sprejem slepa o začasnem zmanjševanju plasmaja;
- sprejem sklepa o določitvi izrednega programa aktivnosti članic za zbiranje novih sredstev;
- sprejem tudi drugih ukrepov potrebnih za ohranitev likvidnosti Interne banke;

c) Odgovornost za likvidnost Interne banke

26. člen

Za likvidnost Interne banke v smislu določb tega sporazuma so neposredno odgovorni poslovni odbor in poslovodni organ Interne banke.

27. člen

Poslovni odbor Interne banke je odgovoren za pravočasno sprejemanje in izvajanje ukrepov za tekočo likvidnost v skladu s tem sporazumom, drugimi samoupravnimi akti Interne banke in odločitvami zbora Interne banke. V slučaju, da poslovni odbor ne more trenutno ali z ukrepi, ki jih je prevzel, trajno na odgovarjajoči način rešiti planiranje tekoče likvidnosti, je dolžan, da skliče zbor Interne banke in da ji predlaga program ukrepov za trajno rešitev vprašanja likvidnosti. V smislu določb zakonskih predpisov in tega sporazuma, je poslovodni organ Interne banke neposredno odgovorna oseba, če:

- ne predloži predloga za ohranitev tekoče likvidnosti ali ukrepov, ki jih bo prevzela Interna banka v primeru nelikvidnosti;

če ne zavaruje plasmajev oz. terjatev na način, predpisan v zakonu in v tem sporazumu in v samoupravnih splošnih aktivih, sprejetih na njegovi podlagi in s tem privede Interno banko v situacijo, da ne more razpolagati z odgovarjajočimi

finančnimi dokumenti, na podlagi katerih je mogoče izterjati terjatve;

- če dovoli odliv sredstev mimo plana, oz. mimo odločitve pooblaščenega organa in brez dogovora s koristnikom;
- če brez potrebnih podatkov in dejstev predloži plasma sredstev Interne banke;
- v drugih slučajah, predvidenih v zakonu in samoupravnih splošnih aktih Interne banke.

VI. POGOJI IN NAČIN ZDRUŽEVANJA DELA IN SREDSTEV TER POSLOVANJA Z DENARNIMI SREDSTVI V INTERNI BANKI

28. člen

Samoupravno podlago za ustvarjanje sredstev, s katerimi Interna banka posluje, daje združevanje dela in sredstev članic Interne banke, ki se s tem sporazumom medsebojno obvezujejo, da bodo trajno usmerjale svojo aktivnost v povečevanju materialne in družbene podlage, svojega in skupnega družbenega razvoja.

29. člen

Združena in druga sredstva s katerimi Interna banka posluje, pripadajo subjektom združevanja sredstev in vlagateljem. Pri združevanju dela in sredstev, zbiranju in najemanju sredstev v Interni banki se teh sredstev ne more odtujiti tistim, ki jim pripadajo.

30. člen

Vsaka članica Interne banke ima pri Interni banki svoj interni račun, preko katerega se evidentira gibanje sredstev, ki jih je združila v Interno banko.

31. člen

Članice Interne banke združujejo v Interni banki sredstva za plačevanje obveznosti v imenu Interne banke in za račun članic iz naslova skupnih obveznosti ali obveznosti članice, tako da dnevno usmerjajo vsa razpoložljiva sredstva dnevnega priliva s svojega računa na žiro račun Interne banke.

Razpoložljiva sredstva članic po prvem odstavku tega člena predstavljajo sredstva, ki jih članica ne potrebuje za plačilo obveznosti, ki se po zakonu morajo poravnati iz njenega žiro računa.

32. člen

Zapadle obveznosti članic plačuje Interna banka na podlagi pravočasno dostavljenih nalog članic v breme njihovih internih računov pri Interni banki.

Združena sredstva po predhodnem členu uporablja Interna banka, ko poravna obveznosti posamezne članice, tudi za poravnavo obveznosti drugih članic in za kratkoročno kreditiranje.

33. člen

Članice poravnavajo svoje obveznosti do drugih članic Interne banke v obliki obračunavanja medsebojnih obveznosti iz naslova prometa blaga in opravljanja storitev, razen iz naslova investicij, preko internih računov pri Interni banki.

Medsebojne obveznosti obračunava Interna banka na podlagi nalogov, ki jih članica predloži v Interno banko najkasneje en dan pred zapadlostjo obveznosti.

34. člen

Interna banka izdaja po nalogu članic, dobaviteljem za odložena plačila instrumente za zavarovanje plačil v svojem imenu in za račun članice-dolžnice.

Nalog predloži članica Interne banke najkasneje en dan pred zapadlostjo obveznosti. Ob plačilu menične vsote sprovede Interna banka plačilo v breme internega računa članice.

Interna banka tudi kupuje vrednostne papirje v kolikor ji to dopušča likvidnostna situacija.

35. člen

Zaradi poravnave svoje obveznosti ali obveznosti drugih članic, združujejo članice v Interno banko poleg vseh denarnih sredstev tudi terjatve vsebovane v menicah iz odloženih plačil. Tako prejete menice Interna banka lahko da v eskont, z njimi plača obveznosti članice ali drugih članic ali jih pošlje na vnovčenje ob njihovem dospelju.

36. člen

Interna banka plačuje po nalogu članice tudi njene eksterne obveznosti iz denarnih transakcij, iz združenih sredstev na njenem internem računu v imenu Interne banke in za račun članice.

37. člen

Interna banka na osnovi Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD, Samoupravnega sporazuma OZD iz sestava SOZD Mercator-KIT o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju in delitvi skupnega dohodka pri združevanju investicijskih sredstev v Mercator-Interno banki, Samoupravnega sporazuma o temeljih plana ter na osnovi srednjeročnega plana in letnega plana SOZD in Interne banke pridobiva potrebna denarna sredstva za realizacijo skupno dogovorjenih programov razvoja in jih usmerja strogo namensko v skladu s temi plani, kakor tudi v skladu s splošno kreditno-monetarno in devizno politiko.

38. člen

Članice Interne banke združujejo pri Interni banki tudi del sredstev svojih rezervnih skladov za medsebojno pokrivanje izgub ter za začasno kritje osebnih dohodkov članic po osnovah in merilih, ki so določena v njihovih samoupravnih splošnih aktih in sicer v primeru izgube, ugotovljene v periodičnem obračunu prizadete članice med letom ter za zagotavljanje likvidnosti Interne banke in njenih članic. Način združevanja sredstev uredijo s posebnim samoupravnim sporazumom oziroma pogodbo.

39. člen

Za uporabo združenih sredstev rezerv za medsebojno pokrivanje izgub Interna banka uporablja določbe Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD. Kadar so ta sredstva neuporabljena za pokrivanje izgub, jih Interna banka uporablja za ohranjanje likvidnosti.

40. člen

Članice Interne banke združujejo pri Interni banki sredstva s posebnim namenom za pridobivanje hrane in pospeševanje izvoza. Način združevanja in pogoje za uporabo tako združenih sredstev uredijo članice s posebnim sporazumom ali pogodbo.

41. člen

Da bi zagotovile delavcem vseh članic regres za letni dopust in za družbeno prehrano v družbeno dogovorjeni višini, združujejo vse članice pri Interni banki ali pri SOZD tudi ustrezen del sredstev sklada skupne porabe. Način združevanja in pogoje uredijo članice s sporazumom, pogodbo ali pravilnikom.

42. člen

Zainteresirane članice Interne banke združujejo pri Interni banki ali pri SOZD tudi del sredstev skupne porabe za izgrad-

njo objektov družbenega standarda, kot so: skupni počitniški domovi, skupni objekti za šport in rekreacijo in financiranje Mercatoriade, športnih dejavnosti, športnih iger in podobno.

43. člen

Interna banka opravlja posle tudi v zvezi s kakršnimkoli drugim združevanjem sredstev, za katero se članice dogovorijo.

44. člen

Za izpolnitev obveznosti po posameznih samoupravnih sporazumih o združevanju sredstev izda Interna banka bremenitve za sredstva, ki so jih članice po sporazumu dolžne združiti.

45. člen

Interna banka izdeluje za razvojne programe članic investicijske programe in elaborate, sodeluje po finančni plati pri izvedbi teh programov in pri presoji njihove uspešnosti.

46. člen

Zaradi ustvarjanja dodatnega kreditnega potenciala za realizacijo programov članic, Interna banka zbira denarna sredstva delavcev in kmetov iz izplačevanja njihovih osebnih dohodkov preko hranilnih knjižic in tekočih računov pri Interni banki.

Pogoje za sprejemanje in dviganje hranilnih vlog ureja akt poslovne politike Interne banke, ki je sestavni del letnega plana.

47. člen

Ko Interna banka najema v svojem imenu in za račun članic kredite, kreditodajalec nakaže sredstva kredita na žiro račun Interne banke. Sredstva se koristijo za izpolnjevanje dospelih obveznosti članice.

Priliv sredstev iz naslova kreditov po predhodnem odstavku in plačila iz teh sredstev evidentira Interna banka na internih računih svojih članic, na katerih evidentira tudi druga sredstva svojih članic.

48. člen

Ko Interna banka najema kredite za premostitev trenutnih neskladij med razpoložljivimi likvidnimi sredstvi in dospelimi obveznostmi, najema le-te v svojem imenu in za svoj račun.

Za te kredite vzpostavlja Interna banka direktni kreditni odnos med kreditodajalcem in Interno banko.

49. člen

Kadar Interna banka sprejema depozite od drugih družbenih in civilno pravnih oseb in občanov, sklene z deponentom samoupravni sporazum ali pogodbo. V navedenem aktu se določijo natančnejši pogoji za deponiranje in dviganje sredstev kot tudi namen deponiranja sredstev in pogoje pod katerimi jih Interna banka lahko uporabi.

Sprejeti depozit lahko uporabi Interna banka za kreditiranje svojih članic in drugih OZD, če se s tem pospešuje dejavnost članic Interne banke ali za kreditiranje določenih vrst investicij, kar se določi s sporazumom ali pogodbo.

50. člen

Že združena sredstva oziroma planirana združena sredstva za investicije ter ostala sredstva in viri, ki lahko po zakonu služijo za ugotavljanje likvidnega investicijskega potenciala za dajanje avalov in garancij so osnova, da Interna banka lahko izdaja garancije in avalira menice za zavarovanje plačil za investicije in blagovne kredite. Interna banka daje v skladu z zakonom tudi garancije za zagotovitev sredstev za investicije.

Likvidni investicijski potencial Interne banke ugotavlja Poslovni odbor Interne banke. Poslovni odbor Interne banke tudi spremlja realizacijo planiranega likvidnega investicijskega potenciala in njegovo uporabo v rokih določenih z zakonom.

51. člen

Združena sredstva za tekoče poslovanje oziroma dani kratkoročni krediti in likvidnostni krediti ter ostala sredstva in viri, ki lahko po zakonu služijo za ugotavljanje kratkoročnega kreditnega potenciala so osnova za ugotavljanje kratkoročnega kreditnega potenciala, na podlagi katerega Interna banka lahko avalira menice za blago in daje garancije do 30 dni.

Kratkoročni kreditni potencial Interne banke ugotavlja in spremlja Poslovni odbor Interne banke v rokih določenih z zakonom.

VII. NAČIN SPREJEMANJA SAMOUPRAVNIH SPLOŠNIH AKTOV INTERNE BANKE

52. člen

Statut Interne banke sprejme Zbor Interne banke na podlagi soglasja vseh članic Interne banke. Na podlagi soglasja vseh članic Interne banke sprejme Zbor Interne banke tudi Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih Interne banke in njene delovne skupnosti.

Druge samoupravne splošne akte Interne banke sprejme v skladu z zakonom in tem sporazumom Zbor Interne banke z večino glasov vseh delegatov, razen tiste, za katere zakon določa, da o njih odločajo delavci članic neposredno.

53. člen

Z drugimi samoupravnimi splošnimi akti so mišljeni akti, s katerimi se na splošen način urejajo družbenoekonomski in drugi samoupravni odnosi med članicami Interne banke, ureja način uresničevanja pravic, obveznosti in odgovornosti članic, določajo organi in druga vprašanja notranje organizacije Interne banke.

VIII. UPRAVLJANJE IN ODLOČANJE

54. člen

Interno banko upravljajo po delegatskem načelu delavci in združeni kmetje članic. Članice interne banke imajo pri njenem upravljanju enake pravice.

55. člen

Organ upravljanja interne banke je zbor interne banke, njegova izvršilna organa sta poslovni odbor in kreditni odbor.

56. člen

Vsaka članica izvoli v zbor interne banke enega delegata ter enega namestnika. Delegati v zboru interne banke so praviloma istočasno tudi delegati v zboru temeljne banke. Delegata interne banke v zboru temeljne banke, v kateri bo združena Interna banka, izvoli zbor interne banke z večino glasov vseh delegatov za predlog poslovnega odbora interne banke. Delegati v zboru interne banke ne morejo biti izvoljeni za več kot dve leti. Zbor interne banke zaseda po potrebi, najmanj pa enkrat na leto.

Predsednika in namestnika zbora izvoli zbor interne banke na dobo dveh let.

57. člen

Zbor Interne banke:

a) z večino glasov določa predlog in ugotavlja, da so članice sprejele:

1. spremembe in dopolnitve sporazuma o združitvi v

Interno banko,

2. druge samoupravne splošne akte in zadeve, glede katerih je v zakonu ali v tem sporazumu določeno, da jih sprejemajo oziroma o njih odločajo članice Interne banke neposredno na način, ki je določen v njihovem samoupravnem splošnem aktu,

b) na podlagi soglasja vseh članic:

1. sprejema statut Interne banke,

2. sprejema samoupravni sporazum o medsebojnih pravilih, obveznostih in odgovornostih Interne banke in njene delovne skupnosti,

3. sprejema samoupravni sporazum o temeljnih plana Interne banke,

4. sprejema srednjeročni plan Interne banke, letni načrt za njegovo uresničevanje in akte poslovne politike Interne banke,

5. odloča o statusnih spremembah Interne banke,

6. odloča o pristopu oziroma združitvi novih članic v Interno banko,

7. odloča o izstopu članic iz Interne banke,

8. odloča o razdrtnju samoupravnega sporazuma o združitvi v Interno banko s posamezno članico.

c) na podlagi večine glasov delegatov vseh članic odloča:

1. o zgornji meji zadolževanja Interne banke,

2. o ukrepih za zagotovitev likvidnosti Interne banke in o predlaganih ukrepih za likvidnost njenih članic,

3. o poročilu o delu Interne banke,

4. o sprejetju zaključnega računa Interne banke, o odpisu neizterljivih terjatev ter o uporabi in razporeditvi ustvarjenega prihodka,

5. o planu prihodkov in odhodkov in finančnem načrtu Interne banke,

6. o izvolitvi in razrešitvi članov poslovnega odbora in drugih organov, katerim poveri določene izvršilne in svetovalne zadeve,

7. o imenovanju in razrešitvi poslovnega organa in njegovega namestnika

8. o združitvi Interne banke v temeljne banke

9. o temeljnih bankah, pri katerih se bodo vodila sredstva Interne banke na ziro računih pri Službi družbenega knjigovodstva kot depoziti na vpogled,

10. o sklenitvi samoupravnega sporazuma z drugo bančno organizacijo in o vstopu Interne banke v konzorcij na predlog poslovnega odbora ali zainteresiranih članic Interne banke,

11. o pooblastilih poslovnega odbora za odločanje o poslih Interne banke med dvema sejama Zbora,

12. odloča o vračilu protivrednosti sredstev, združenih v skladu osnovnih sredstev Interne banke članici, ki likvidira svoje poslovanje, sprejema:

13. o drugih vprašanih za katere ta sporazum ali drugi samoupravni splošni akti Interne banke določajo, da se odloča na tak način,

14. poslovnik o organizaciji služb in dela Interne banke,

15. druge samoupravne splošne akte v skladu s tem sporazumom in statutom,

16. stališča o predlaganih samoupravnih splošnih aktih temeljnih bank, v katerih so združene članice Interne banke.

58. člen

Poslovni odbor interne banke se voli izmed delegatov zbora interne banke.

Poslovni odbor šteje 15 članov. Vsak član ima namestnika. Člani se volijo za dve leti in to tako, da je v poslovnem odboru zastopana vsaka skupina dejavnosti.

Poslovni odbor voli predsednika in namestnika predsednika poslovnega odbora.

Seje poslovnega odbora sklicuje in vodi predsednik, v njegovi odsotnosti pa namestnik predsednika poslovnega odbora.

59. člen

Poslovni odbor interne banke opravlja zlasti te zadeve:

1. odloča o sklicanju seje zbora in drugih organov Interne banke,

2. pripravlja predloge, o katerih odloča zbor Interne banke,

3. skrbi za izpolnjevanje nalog srednjeročnega plana Interne banke in letnega načrta za njegovo uresničevanje, kakor tudi drugih sklepov zbora Interne banke,

4. odloča o poslih Interne banke med dvema sejama zbora, v mejah pooblastil, ki so določena s samoupravnimi in splošnimi akti in posebnimi sklepi njenega zbora,

5. skrbi za ukrepe in ukrepa za ohranitev likvidnosti Interne banke in njenih članic,

6. sprejema sklepe o najemanju in dovoljevanju investicijskih kreditov, o najemanju depozitov za investicije in o dovoljevanju združenih sredstev za investicije ter drugih združenih sredstev.

7. sestavlja odbore in komisije za izvršitev posebnih nalog iz delovnega področja Interne banke, določa njihove pravice in imenuje njihove člane,

8. daje pobudo in obravnava predloge za financiranje razvojnih planov in programov tekoče aktivnosti članic Interne banke, na podlagi katerih se sprejemajo samoupravni sklepi o združevanju dela in sredstev na osnovah skupnega pridobivanja dohodka, medsebojnega kreditiranja in financiranja brez obveznega vračila,

9. daje pobudo in obravnava predloge za združevanje dela in sredstev na osnovah skupnega pridobivanja dohodka, kreditiranja ali financiranja, brez obveznega vračila, z drugimi organizacijami združenega dela, s samoupravnimi interesnimi skupnostmi in drugimi družbenimi osebam, ki niso članice Interne banke,

10. sestavlja predloge finančne konstrukcije posameznih investicijskih naložb,

11. daje pobudo in obravnava predloge za sklepanje samoupravnih sporazumov o skupnih ukrepih za uresničevanje samoupravnih sporazumov z drugimi bančnimi organizacijami,

12. daje pobudo in obravnava predloge za vstopanje v konzorcije,

13. določa enotni sistem in metodologijo finančnega planiranja,

14. daje pooblastila direktorju Interne banke

15. daje pobudo in obravnava predloge za najemanje kreditov v Jugoslaviji in tujini,

16. ugotavlja in spremlja likvidni investicijski potencial Interne banke,

17. ugotavlja in spremlja kratkoročni kreditni potencial Interne banke,

18. daje pobudo, obravnava predloge in sprejema odločitve, o realizaciji devizne bilance članic Interne banke,

19. skrbi, da je poslovna politika Interne banke in njenih članic v skladu s splošno denarno, kreditno in devizno politiko v državi.

Poslovni odbor interne banke opravlja zadeve, ki so opredeljene v točkah 1 do 19 tega člena v skladu s poslovno politiko Interne banke, ki jo za tekoče leto sprejema Zbor Interne banke.

Poslovni odbor odloča z večino glasov vseh svojih članov.

Poslovni odbor je za svoje odločitve odgovoren zboru Interne banke.

60. člen

Poslovni odbor interne banke je dolžan sklicati zbor Interne banke, če to zahteva tretjina njenih članic.

61. člen

Kreditni odbor interne banke se voli izmed delegatov zbora Interne banke.

Kreditni odbor šteje 5 članov. Vsak član ima namestnika.

Kreditni odbor ima predsednika in namestnika predsednika kreditnega odbora.

Seje kreditnega odbora sklicuje predsednik, v njegovi odsotnosti pa namestnik predsednika kreditnega odbora.

Kreditni odbor odloča z večino glasov članov kreditnega odbora.

Kreditni odbor je za svoje odločitve odgovoren zboru Interne banke.

62. člen

Kreditni odbor opravlja zlasti tele zadeve:

1. sprejema sklepe o dovoljevanju kreditov za obratna sredstva in vseh ostalih kreditov, razen investicijskih kreditov, o dovoljevanju garancij in avalov,
2. sprejema sklepe o najemanju kreditov v imenu Interne banke in za račun članic,
3. sprejema sklepe o dodeljevanju likvidnosti kreditov,
4. sprejema sklepe o najemlju kreditov za račun Interne banke in o plasmaju teh kreditov,
5. sprejema sklepe o sprejemanju depozitov,
6. sprejema sklepe o eskontiranju menic,
7. določa zneske blagajniškega maksimuma za blagajne interne banke,
8. odloča o odpiranju novih blagaja Hranilne službe Interne banke in o akreditivih za blagajne Hranilne službe Interne banke.

Kreditni odbor opravlja zadeve, ki so opredeljene v točkah 1 do 8 tega člena v skladu s poslovno politiko Interne banke, ki jo za tekoče leto sprejema zbor Interne banke.

IX. NAČIN USKLAJEVANJA STALIŠČ ČLANIC INTERNE BANKE

63. člen

V okviru upravljanja in odločanja so članice Interne banke dolžne medsebojno usklajevati stališča, zlasti še v primerih, kadar je za reševanje posameznih zadev oziroma za sprejem odločitev potrebno soglasje vseh članic Interne banke.

64. člen

Kadar članica ali njen delegat ne soglaša samo s posameznimi zadevami predlaganega akta ali posameznimi točkami odločitve oziroma sklepa, se smatra, da je za preostali del akta ali odločitve soglasje podano. Organ, ki odloča o sprejemu akta ali o sprejemu posamezne odločitve, določi rok, v katerem članica, ki ne soglaša s predlagano rešitvijo oziroma njen delegat sporoči ali vztraja pri svojem stališču ali od njega odstopa. V kolikor tudi v naknadnem roku članica oziroma njen delegat ne sporoči soglasja, se začne usklajevalni postopek.

V primerih, ko ni bil sprejet celoten akt ali predlagana odločitev v določeni konkretni zadevi, se začne med članicami usklajevalni postopek.

65. člen

Organ, ki je podal predlog, za katerega ni bilo doseženo soglasje, kadar je to potrebno oziroma ni bila dosežena potrebna večina članic, oblikuje nov predlog v skladu z danimi stališči posameznih članic. V kolikor predloga takoj ni mogoče oblikovati, se določi nov rok za izvedbo usklajevanja stališč med članicami in za oblikovanje novega predloga.

Podrobnejši postopek o usklajevanju stališč določijo članice s poslovnikom organov upravljanja Interne banke.

X. POSLOVODNI ORGAN INTERNE BANKE

66. člen

Individualni poslovodni organ Interne banke je direktor Interne banke.

Direktor Interne banke ima svojega namestnika, ki ga v njegovi odsotnosti nadomešča z vsemi njegovimi pravicami, obveznostmi in odgovornostmi.

67. člen

Direktor Interne banke je imenovan na podlagi javnega razpisa. Zbor Interne banke imenuje direktorja Interne banke na predlog razpisne komisije z večino glasov vseh delegatov zbora Interne banke.

Direktor Interne banke je imenovan za dobo 4 let.

Prav tako namestnika direktorja Interne banke po javnem razpisu imenuje Zbor Interne banke za dobo štirih let in to po enakem postopku kot velja za imenovanje direktorja Interne banke.

68. člen

Za direktorja Interne banke je lahko imenovana oseba, ki poleg splošnih pogojev, ki jih določata zakon in družbeni dogovor o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike izpolnjuje še naslednje pogoje:

1. da ima visoko izobrazbo ekonomske smeri,
2. da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj v finančni stroki na vodilnih ali vodstvenih delih in nalogah,
3. da izpolnjuje pogoje po 511. členu Zakona o združenem delu.

69. člen

Za namestnika direktorja Interne banke je lahko imenovana oseba, ki poleg splošnih pogojev, ki jih določata zakon in dogovor o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike izpolnjuje še naslednje pogoje:

1. da ima visoko ali višješolsko izobrazbo ekonomske smeri,
2. da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj v finančni stroki na vodilnih ali vodstvenih delih in nalogah,
3. da izpolnjuje pogoje po 511. členu Zakona o združenem delu.

70. člen

Direktor Interne banke:

- predstavlja in zastopa Interno banko;
- odgovarja za zakonitost dela Interne banke;
- skrbi za izvrševanje in izvršuje sklepe zbora, poslovnega odbora in drugih organov Interne banke;
- ima pravico in dolžnost sodelovati v organih Interne banke brez pravice odločanja;
- daje pobudo in predloge za pospeševanje aktivnosti Interne banke in članic, kakor tudi za ustvarjanje pogojev, da se realizirajo njihovi srednjeročni plani;
- odgovarja za izvajanje določil tega sporazuma in drugih samoupravnih splošnih aktov Interne banke;
- sodeluje s poslovnimi organi članic;
- vodi delo delovne skupnosti Interne banke in izvršuje program njenega razvoja;
- opravlja druge zadeve po zakonu, po tem sporazumu in samoupravnih splošnih aktih Interne banke.

71. člen

Direktor Interne banke je odgovoren za svoje delo zboru Interne banke, poslovnemu in kreditnemu odboru Interne banke.

72. člen

Če direktor Interne banke meni, da je akt organa Interne banke v nasprotju z zakonom in drugimi predpisi s Samoupravnim sporazumom o združevanju v Interno banko, s statutom in drugimi splošnimi akti, mora na to opozoriti organ, ki je sprejel takšen akt. Če organ, ki je sprejel takšen akt, kljub opozorilu vztraja pri svojem aktu, zadrži direktor pravico njegove izvršitve in obvesti v treh dneh pristojni organ družbenopolitične skupnosti.

Po enakem postopku ukrepa direktor Interne banke tudi za akte delovne skupnosti Interne banke, če smatra, da so v nasprotju z zakonom z drugimi predpisi ali samoupravnimi splošnimi akti delovne skupnosti Interne banke.

73. člen

Pravice in dolžnosti direktorja Interne banke do njene delovne skupnosti se določijo s samoupravnimi splošnimi akti Delovne skupnosti Interne banke in s samoupravnim sporazumom, ki ga skleneta Interna banka in njena delovna skupnost.

74. člen

Direktor Interne banke oz. njegov namestnik je lahko razrešen dolžnosti že pred iztekom mandata, pod pogoji in na način, ki ga določata člena 520. in 521. ZZZ.

XI. PREDSTAVLJANJE IN ZASTOPANJE INTERNE BANKE

75. člen

Interno banka zastopa in predstavlja njen direktor, ki opravlja pravne posle z drugimi neomejeno v vseh zadevah v okviru dejavnosti Interne banke.

Direktor Interne banke podpisuje tudi v imenu in na račun članic Interne banke, kadar je za določeno vrsto poslovanja ali za določene posle Interne banke pooblaščen po tem sporazumu ali s posebnim pooblastilom članic.

Direktor Interne banke ima svojega namestnika, ki ga v njegovi odsotnosti nadomešča z vsemi njegovimi pravicami, obveznostmi in odgovornostmi.

XII. PLANIRANJE IN POSLOVNA POLITIKA

76. člen

Članice bodo uresničevale pravico in dolžnost planiranja in izvrševanja finančne funkcije združenega dela:

1. s finančnim načrtovanjem svojega poslovanja in razvoja,
2. s samoupravnimi sporazumi o osnovah planov Interne banke,
3. s srednjeročnimi plani Interne banke,
4. z letnimi načrti za uresničevanje srednjeročnih planov,
5. s planiranjem v temeljnih bankah.

77. člen

Članice bodo načrtovale svoje finančno poslovanje in razvoj po enotnem sistemu in metodologiji planiranja, ki ju določa poslovni odbor Interne banke.

78. člen

Članice bodo s plani Interne banke določale medsebojna razmerja, pravice in obveznosti kot nosilke skupnih interesov pri združevanju dela in sredstev za uresničitev sporazumno dogovorjenih nalog in ciljev, ki se zaradi hitrejšega kroženja in koncentracije sredstev za skupno ustvarjanje dohodka in za zadovoljevanje drugih skupnih interesov uresničujejo preko Interne banke.

79. člen

Članice bodo s planiranjem v temeljnih bankah in z načrtnim sodelovanjem Interne banke s temeljnimi bankami, v katerih bodo združene:

1. opredeljevale skupne cilje in interese v družbeni reprodukciji ter prevzemale pravice, obveznosti in odgovornosti za uresničitev teh ciljev in interesov,
2. omogočale hitrejšo kroženje in boljši izkoristek razpoložljivih sredstev,
3. krepile samofinanciranje združenega dela in večale smotrnosti in skladnost razvoja zmogljivosti družbene reprodukcije.

80. člen

Podlaga za srednjeročni plan Interne banke je samoupravni

sporazum o osnovah plana Interne banke. Samoupravni sporazum o osnovah plana Interne banke vsebuje zlasti:

- skupne interese, smeri in cilje razvoja članic;
- opredelitev prednosti posameznih usmeritev in interesov;
- načela enotne finančne politike članic;
- možnosti za združevanje, zbiranje in nabavljanje sredstev, potrebnih za uresničevanje dogovorjenih smeri in ciljev razvoja;
- naloge in obveznosti udeleženk samoupravnega sporazuma pri uresničevanju dogovorjenih smeri in ciljev razvoja članic;
- načela usmerjanja združenih, zbranih in nabavljenih sredstev;
- način usklajevanja potreb z razpoložljivimi sredstvi;
- osnove, merila in pogoje združevanja sredstev;
- načela poslovne politike Interne banke;
- politiko oblikovanja in razporejanja prihodka Interne banke ter oblikovanja sredstev za njeno poslovanje;
- politiko združevanja sredstev v Interno banko.
- način in namen povezovanja denarnih tokov v Interni banki na samoupravni osnovi.

81. člen

Osnutek samoupravnega sporazuma o osnovah srednjeročnega plana Interne banke sprejme poslovni odbor Interne banke in ga da v obravnavo članicam.

Na podlagi zbranih stališč, pripomb in predlogov članic določi poslovni odbor predlog samoupravnega sporazuma o osnovah srednjeročnega plana Interne banke. Samoupravni sporazum o osnovah srednjeročnega plana Interne banke sprejme Zbor Interne banke s soglasjem vseh članic.

82. člen

Srednjeročni plan Interne banke je srednjeročni plan članic Interne banke v tistem delu, v katerem se njihovi plani uresničujejo preko Interne banke.

Srednjeročni plan Interne banke izhaja iz skupnih ciljev članic Interne banke za povečanje njihovega in celotnega dohodka in za povečanje produktivnosti dela. Vsebuje natančnejše opredelitve določb samoupravnega sporazuma o osnovah plana Interne banke, kvantifikacijo poslovanja in učinkov članic v planskem obdobju in temeljne smeri razvoja članic v tem obdobju, zlasti pa:

- dogovorjene naloge in cilje razvoja, ki se uresničujejo s tem planom;
- namene, višino, načine in cilje združevanja dela in sredstev ter dohodkovne projekcije na podlagi uporabe teh sredstev;
- pogoje za uporabo združenih sredstev;
- način in pogoje za zbiranje sredstev ter namene in pogoje za njihovo uporabo;
- način oblikovanja in uporabe sredstev, ki so združena v skladu Interne banke;
- način prevzemanja rizika, ki izvira iz poslovanja Interne banke po njenih članicah;
- način ohranjanja likvidnosti in odplačilne sposobnosti Interne banke in njenih članic;
- način razporejanja skupaj ustvarjenega dohodka v Interni banki.

Finančni plan srednjeročnega plana se sestavi za plansko obdobje po letih.

83. člen

Osnutek srednjeročnega plana Interne banke sprejme poslovni odbor Interne banke in ga da v obravnavo članicam.

Na podlagi zbranih stališč, pripomb in predlogov sprejme poslovni odbor predlog srednjeročnega plana Interne banke in ga da v sprejem zboru Interne bake.

84. člen

Srednjeročno planiranje v Interni banki poteka po načelu kontinuiranega planiranja in tako, da se po preteku vsakega planskega obdobja srednjeročni plan Interne banke dopolni s plansko projekcijo za ustrezno naslednje leto po preteku srednjeročnega obdobja, za katero je bil sprejet.

85. člen

Z letnim načrtom za uresničevanje srednjeročnega plana Interne banke se usklajuje možnost uresničevanja srednjeročnega plana z možnostmi Interne banke in njenih članic.

Letni načrt vsebuje zlasti:

- vire in pogoje združevanja, zbiranja in nabavljanja sredstev ter namene in pogoje za njihovo uporabo;
- namene in pogoje za dajanje kreditov;
- plan prihodkov in odhodkov in plan kreditne bilance Interne banke.

Skupaj z letnim načrtom se sprejmejo tudi akti za njegovo izvajanje, zlasti pa:

- akt o načinu in ukrepih za uresničevanje letnega načrta;
- akt o načinu in ukrepih za ohranitev likvidnosti Interne banke in njenih članic ter njihove odplačilne sposobnosti;
- akt o obrestnih merah in tarifah plačil za storitve Interne banke;
- finančni načrt Interne banke.

Akti poslovne politike Interne banke morajo biti usklajeni z letnim načrtom za izvajanje njenega srednjeročnega plana.

86. člen

Letni načrt za uresničevanje srednjeročnega plana Interne banke sprejme zbor Interne banke na predlog poslovnega odbora Interne banke.

87. člen

Srednjeročni plan Interne banke in letni načrt za njegovo uresničevanje sprejema zbor Interne banke na podlagi soglasja vseh članic po postopku, določenem v sporazumu.

88. člen

Za uresničevanje svojih planov in planov svojih članic Interna banka, v skladu z dobljenimi pooblastili:

1. sklepa z drugimi bančnimi organizacijami samoupravne sporazume o skupnih ukrepih za uresničevanje samoupravnih planov,
2. stopa z drugimi bančnimi organizacijami, organizacijami združenega dela in drugimi družbenopravnimi osebami v konzorcije, da bi uresničila posamezne razvojne plane in programe tekoče aktivnosti svojih članic in družbenopravnih oseb ter zagotovila svojo likvidnost in likvidnost svojih članic.

89. člen

Interna banka je dolžna po izteku vsakega obračunskega razdobja obvestiti svoje članice in organe upravljanja o izvrševanju planov in aktov poslovne politike za preteklo razdobje. Organom upravljanja Interne banke dostavi poročilo o poslovanju. Delegati morajo biti tekoče informirani o delu in poslovanju Interne banke, da bi mogli v imenu delavcev, ki jih predstavljajo, dati oceno del Interne banke.

XIII. POGOJI ZA PRIDOBITEV IN PRENEHANJE PRAVICE BITI ČLANICA INTERNE BANKE IN POGOJI ZA IZSTOPITEV IZ INTERNE BANKE

90. člen

Samoupravni sporazum o združitvi v Mercator-Interno banko sprejemajo delavci v TOZD, TZO, delovnih organizacijah, ki v svoji sestavi nimajo TOZD, in KZ, združenih v SOZD.

Samoupravni sporazum je sprejet, če z njim soglaša večina delavcev vsake udeleženke samoupravnega sporazuma.

Samoupravni sporazum sklenejo v imenu udeleženk spora-

zuma njihovi Delavski sveti. S sklenitvijo samoupravnega sporazuma udeleženke postanejo članice Interne banke.

91. člen

Spremembe in dopolnitve sporazuma lahko predlaga vsaka članica Interne banke, Zbor Interne banke, Poslovni odbor in direktor Interne banke.

Za sprejem sprememb in dopolnitev tega sporazuma velja enak postopek kot za njegov sprejem oziroma sklenitev.

92. člen

Delovne organizacije, ki v svojem sestavu nimajo TOZD in KZ, ki v svojem sestavu nimajo TZO, TZO in TOZD, ki se naknadno združijo v SOZD, se včlanijo tudi v Interno banko ter so zato dolžne sprejeti samoupravni sporazum o združitvi v Interno banko. O naknadni združitvi v Interno banko odloča Zbor Interne banke.

V Interno banko se lahko združijo poleg OZD združenih v SOZD tudi druge organizacije združenega dela, smoupravne interesne skupnosti in druge družbenopravne osebe, ki so s članicami Interne banke medsebojno povezane v proizvodnem in prometnem procesu, oziroma v procesu gospodarjenja in pridobivanja dohodka in sprejemajo ta samoupravni sporazum.

Članice Interne banke soglašajo, da opravlja Interna banka za delovne skupnosti delovnih organizacij, združenih v SOZD in delovno skupnost Interne banke in SOZD zbiranje hranilnih vlog od delavcev in drugih delovnih ljudi v delovnih skupnostih in izplačevanja njihovih osebnih dohodkov preko hranilnih knjižic in tekočih računov.

93. člen

Interna banka se združi v temeljno banko Ljubljansko banko, Gospodarsko banko, Ljubljana. O eventualni združitvi v druge temeljne banke odloča zbor Interne banke.

94. člen

Članice Interne banke se dogovorijo, da morebitne spore, ki nastanejo pri izvajanju tega sporazuma ali zaradi neizpolnjevanja posameznih določil sporazuma, rešijo sporazumno.

V kolikor nastalih sporov iz prvega odstavka tega člena ne bodo rešile sporazumno je za rešitev spora pristojna notranja arbitraža SOZD, ki o sporu odloči na način in po postopku, ki je določen v samoupravnem sporazumu o združitvi v SOZD.

95. člen

V primeru, da članica Interne banke ali DO oz. KZ v katero je članica Interne banke združena izstopi iz SOZD, lahko izstopi iz Interne banke, oziroma razdre sporazum o združitvi v Interno banko.

Članici Interne banke preneha članstvo v Interni banki na podlagi odpovedi. Članica Interne banke lahko izstopi iz Interne banke in razdre Samoupravni sporazum o združitvi v Mercator-Interno banko, če njen izstop ni v nasprotju z interesi drugih članic Interne banke, oziroma če njen izstop ni bistveno otežil poslovanje ali povzročil nelikvidnost Interne banke.

Članica Interne banke lahko v primerih iz tega člena izstopi iz Interne banke in razdre Samoupravni sporazum o združitvi v Mercator-Interno banko pod pogojem, da je pred izstopom:

1. izpolnila prevzete in dospele obveznosti in krila rizike, ki so nastali iz poslovanja Interne banke do njenega izstopa iz Interne banke, ki jih je prevzela s tem sporazumom in z drugimi samoupravnimi sporazumi, pogodbami in dogovori, planskimi akti, sklenjenimi v okviru SOZD in Interne banke,

2. da je sklenila posebni sporazum s članicami Interne banke, v katerem se določijo način, pogoji in roki za izpolnitev obveznosti, ki dospejo v plačilo po izstopu iz Interne banke in

3. ko predloži ustrezno garancijo bančne organizacije, da bo pravočasno in v celoti izpolnila tudi obveznosti do Interne banke, ki dospejo pozneje.

96. člen

O izstopu članice iz Interne banke po določbah tega sporazuma odloča Zbor Interne banke in delavci članice, ki izstopa iz Interne banke.

Sklep o razdrtju Samoupravnega sporazuma o združitvi v Mercator Interno banko in s tem sklep o prenehanju pravice biti članica Interne banke sprejme Zbor Interne banke na predlog Poslovnega odbora.

97. člen

Kadar članica ne izpolni svojih obveznosti do združevanja v sklade Interne banke oziroma ne izpolnjuje drugih obveznosti iz samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju in delitvi skupnega dohodka SOZD, Samoupravnega sporazuma o temeljih srednjeročnega plana Mercator-Interne banke in njenih drugih planskih aktov oziroma ne opravlja preko Interne banke dogovorjenih poslov. Poslovni odbor Interne banke pisмено pozove članico oziroma njen organ upravljanja na izpolnitev obveznosti.

Če članica v roku, ki ga je določil Poslovni odbor ne izpolni svojih obveznosti, lahko Poslovni odbor za določen čas omeji članici določene pravice, ki izhajajo iz članstva v banki. V kolikor članica tudi v tem roku ne izpolni obveznosti iz prejšnjega odstavka, lahko ostale članice s tako članico sporazum o združitvi razdrejo.

XIV. NAČIN OBLIKOVANJA, UPORABE IN DELITVE PRIHODKOV INTERNE BANKE

98. člen

Prihodki interne banke so:

1. plačila za bančne storitve in usluge,
2. obresti od danih kreditov,
3. drugi prihodki, ki jih Interna banka ustvari s svojim poslovanjem, v skladu s svojim samoupravnimi splošnimi akti in veljavnimi predpisi.

99. člen

Prihodke, ki jih ustvari Interna banka, razporejajo med seboj po poravnavi poslovnih stroškov in izločitvi sredstev za delovno skupnost Interne banke, kot skupen dohodek članice Interne banke, ki so združile vanjo denarna sredstva, in druge družbeno pravne osebe, ki uprabljajo sredstva v skladu s tem sporazumom ter z drugimi samoupravnimi splošnimi akti Interne banke in z zakonom. Če sredstva celotnega prihodka, ki ga ustvari Interna banka, ne zadošča za pokritje potreb iz prvega odstavka tega člena, članice Interne banke določajo način zagotavljanja potrebnih sredstev.

100. člen

Med poslovne stroške Interne banke iz 99. člena tega sporazuma spadajo obresti za prejete kredite in druga sredstva, plačila za bančne storitve, odpisi neizterljivih terjatev, amortizacija, stroški za poslovne prostore in opremo ter drugi poslovni stroški, v skladu s tem sporazumom, drugimi samoupravnimi splošnimi akti Interne banke in z zakonom.

101. člen

Sredstva za osebne dohodke in za skupno porabo delavcev delovne skupnosti Interne banke se izločijo v skladu z osnovami in merili, ki so določena v samoupravnem sporazumu, sklenjenim med Interno banko in njeno delovno skupnostjo, in v skladu z družbenimi dogovori o delitvi sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo delavcev v združenem delu ter delavcev v delovnih skupnostih članic Interne banke.

102. člen

Del prihodkov iz 99. člena tega sporazuma, ki jih razporejajo med seboj, združijo članice Interne banke v njene sklade.

Prihodke, ki ostanejo po združitvi po 1. odstavku tega člena, razporejajo članice Interne banke na osnovi višine združenih in uporabljenih sredstev, kar se natančneje določi v samoupravnih aktih Interne banke.

XV. OBLIKOVANJE IN UPORABA SREDSTEV SKLADOV INTERNE BANKE

103. člen

Da bi se oblikovala sredstva za zagotovitev varnega in likvidnega poslovanja ter materialne osnove dela ima interna banka:

1. rezervni sklad in
2. sklad osnovnih sredstev.

V sklade iz prvega odstavka tega člena se stekajo združena sredstva dohodka članic Interne banke, ki jih njene članice združijo na podlagi tega samoupravnega sporazuma ter samoupravnih splošnih aktov in predpisov. Sredstva skladov Interne banke se vodijo na ime članic Interne banke. Sredstva skladov Interne banke se uporabljajo v skladu s tem samoupravnim sporazumom in drugimi samoupravnimi splošnimi akti ter na podlagi zakona. Sredstva svojega rezervnega sklada ima lahko Interna banka na svojem žiro računu vse do uporabe le-teh za njihov osnovni namen.

104. člen

Sredstva rezervnega sklada se uporabljajo za odpis neizterljivih terjatev in za kritje drugih rizikov, ki izvirajo iz poslovanja Interne banke, kakor tudi za ohranitev njene tekoče likvidnosti.

105. člen

Članice, ki se naknadno združujejo v Interno banko, združijo v njen rezervni sklad 5% od osnove stanja njenega rezervnega sklada, na zadnji dan predhodnega leta.

106. člen

Sredstva za rezervni sklad se izločajo v skladu z zakonom in drugimi predpisi, s katerimi se določa višina izločanja v rezervni sklad v organizacijah združenega dela.

107. člen

Članica Interne banke lahko v primeru izstopa iz Interne banke, oziroma če razdre Samoupravni sporazum o združitvi v Mercator-Interno banko, dvigne svojo vlogo iz rezervnega sklada ali pa jo prenese na druge članice Interne banke. Pogoji, roki in način dviganja ali prenosa vloge iz rezervnega sklada po prvem odstavku tega člena, morajo biti takšni, da sta zagotovljeni varnost poslovanja in likvidnost Interne banke.

108. člen

Če bi dvig vloge iz rezervnega sklada Interne banke ogrožal varnost poslovanja in likvidnost Interne banke, organi upravljanja Interne banke sprejmejo sklep, da se vloga iz rezervnega sklada Interne banke lahko dvigne v času, ki ne more biti daljši od treh let.

109. člen

Sredstva sklada osnovnih sredstev Interne banke sestavljajo poslovni prostor, pohištvo, stroji in druga oprema, ki so namenjeni za opravljanje njene poslovne aktivnosti. Denarni del sredstev sklada osnovnih sredstev uporablja Interna banka za svoje poslovanje.

110. člen

Članica Interne banke nima pravice dvigniti sredstev, ki jih je združila v sklad osnovnih sredstev.

Izjemoma, če to zahteva članica, ki likvidira svoje poslovanje, lahko sklade zbor Interne banke, da se ji v denarju vrnejo

sredstva, ki jih je združila v sklad osnovnih sredstev, ko poravnava obveznosti, ki jih ima do Interne banke.

111. člen

V sklade Interne banke članice združujejo tudi denarna sredstva zaradi združevanja sredstev Interne banke v sklade temeljne banke v kateri je Interna banka članica. Sredstva združujejo članice v višini obveznosti Interne banke za združevanje v te sklade po samoupravnem sporazumu o oblikovanju, uporabi in razporejanju prihodkov Interne banke.

XVI. POSLOVNA TAJNOST

112. člen

Poslovna tajnost so vse listine in podatki:

- ki jih poslovni odbor določi za poslovno tajnost;
- ki jih poslovni odbor sporoči kot zaupne;
- ki se nanašajo na posle, ki jih opravlja Interna banka za JLA, če so označene kot vojaška tajnost in zadeve splošne ljudske obrambe;
- ki imajo poseben gospodarski in družbeni pomen;
- ki jih pristojni državni organi ali drugi pristojni organ uprave določi za poslovno tajnost.

113. člen

Med listine in podatke, ki imajo poseben gospodarski pomen in družbeni pomen ter so poslovna tajnost spadajo:

- listine in podatki o načrtih za nove objekte in rekonstrukcije ter celotna investicijska dokumentacija;
- listine in podatki razvojnih elaboratov ter tisti dokumenti srednjeročnega in dolgoročnega načrtovanja, katere upravni organ razglasi za poslovno tajnost;
- listine in podatki o kalkulacijah cen članic Interne banke;
- listine in podatki o zalogah blaga, stanje repromateriala, surovin in polizdelkov članic Interne banke.
- stanje in promet hranilnih vlog varčevalcev, žiro računov, internih, tekočih ter deviznih računov članic Interne banke.

114. člen

Za poslovno tajnost ni mogoče razglasiti listine in podatkov:

- ki se nanašajo na poslovanje Interne banke in bi njihovo razglasanje za poslovno tajnost bilo v nasprotju z načeli javnosti dela;
- ki so pomembni za uresničitev medsebojnih odnosov v poslovnem povezovanju Interne banke in njenih članic;
- če sporočanje le-teh drugim osebam ni v nasprotju z interesi banke in njenih članic.

115. člen

Poslovno tajnost morajo varovati vsi delavci delovne skupnosti Interne banke, ki kakorkoli zvedo za vsebino listine ali podatkov, ki se šteje za poslovno tajnost. Poslovno tajnost morajo varovati tudi potem ko jim preneha razmerje v delovni skupnosti Interne banke.

XVII. SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA

116. člen

Da uveljavljajo in varujejo svoje samoupravne pravice glede odločanja o poslih in sredstvih v vseh odnosih družbene reprodukcije, uresničujejo delavci članic Interne banke samoupravno delavsko kontrolo po organih upravljanja Interne banke in po posebnem organu samoupravne delavske kontrole v Interni banki.

117. člen

Organ samoupravne delavske kontrole je odbor samoupravne delavske kontrole Interne banke.

Odbor samoupravne delavske kontrole ima 11 članov. Imenuje ga zbor Interne banke za dobo dveh let.

Odbor samoupravne delavske kontrole ima predsednika in namestnika predsednika. Član odbora samoupravne delavske kontrole Interne banke ne more biti hkrati delegat v zboru banke, član poslovnega odbora in drugih organov Interne banke, katerim zbor poverja določene izvršilne in svetovalne zadeve, in ne poslovnega organa.

118. člen

Odbor samoupravne delavske kontrole opravlja zlasti kontrolo glede:

1. izvajanja samoupravnega sporazuma o združitvi v Interno banko,
2. izvajanja samoupravnih splošnih aktov Interne banke,
3. izvajanja srednjeročnega plana in aktov poslovne politike Interne banke,
4. izvajanja sklepov organov Interne banke,
5. družbeno odgovorne in ekonomsko smotrne uporabe družbenih sredstev in razpolaganja z njimi,
6. obveščanje članic Interne banke o vprašanjih, ki so pomembna za odločanje in kontrolo dela Interne banke.

119. člen

Direktor Interne banke je dolžan dati odboru samoupravne delavske kontrole na razpolago potrebno dokumentacijo in mu omogočiti vpogled v delo Interne banke, oz. zagotoviti uresničevanje kontrole.

120. člen

Odbor samoupravne delavske kontrole Interne banke ima pravico in dolžnost, da o opaženih pojavih in svojem mnenju obvesti organe in službe Interne banke, pri katerih je pojave opazil, kakor tudi organe Interne banke, ki imajo pravice in dolžnost odpraviti jih. Organi Interne banke obravnavajo poročilo in mnenje odbora samoupravne delavske kontrole in poročajo članicam Interne banke o svojih ukrepih.

Če organi interne banke opaženih pojavov ne odpravijo pravočasno, mora odbor samoupravne delavske kontrole o tem obvestiti pristojni organ družbenega nadzorstva oziroma organ, ki je pristojen za nadzorstvo nad zakonitostjo dela Interne banke.

XVIII. DELOVNA SKUPNOST MERCATOR INTERNE BANKE

121. člen

Delavci, ki opravljajo strokovno administrativno, pomožno in temu podobno delo Interne banke, oblikujejo delovno skupnost.

Razmerja med Interno banko in delovno skupnostjo se uredijo s samoupravnim sporazumom o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih.

122. člen

Samoupravni sporazum iz drugega odstavka 121. člena vsebuje zlasti:

1. medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev delovne skupnosti in Interne banke,
2. pravice, obveznosti in odgovornosti delovne skupnosti za opravljanje del Interne banke,
3. način vodenja delovne skupnosti ter pravic, obveznosti in odgovornosti pri vodenju delovne skupnosti za opravljanje njenih del in nalog,
4. osnove in merila za izločanje sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo delavcev delovne skupnosti v skladu s 101. členom tega sporazuma,
5. pooblastila in odgovornosti delovne skupnosti za uporabo sredstev sklada osnovnih sredstev Interne banke, kakor tudi način zagotavljanja sredstev za kritje materialnih stro-

škov Interne banke in sredstev za razširjanje materialne osnove dela Interne banke,

6. način organiziranja delovne skupnosti.

123. člen

Delovna skupnost Interne banke sprejme v skladu z zakonom in samoupravnim sporazumom, ki ga je sklenila z Interno banko:

1. samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v delovni skupnosti,
2. statut delovne skupnosti,
3. druge samoupravne splošne akte.

Z akti iz prvega odstavka tega člena se urejajo medsebojna razmerja pri delu in načinu uresničevanja samoupravnih pravic delavcev delovne skupnosti Interne banke.

124. člen

Konstituiranje delovne skupnosti Interne banke je v tem, da se:

1. sklene samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev delovne skupnosti Interne banke,
2. izvoli delavski svet delovne skupnosti,
3. sprejme statut delovne skupnosti.

125. člen

Delavci delovne skupnosti Interne banke organizirajo splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito skupaj z delavci temeljnih organizacij združenega dela v sestavi SOZD in posebno z delavci delovne skupnosti SOZD.

XIX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

126. člen

V kolikor Interna banka za posamezno članico ne bo opravljala vseh poslov v okviru svoje dejavnosti, se Interna banka in prizadeta članica dogovorita o tem s posebnim pismenim dogovorom.

127. člen

Članice Interne banke KIT, podpisnice tega sporazuma s tem sporazumom določamo, da se vsa sredstva, pravice in obveznosti, ki jih imamo v dosedanji Interni banki KIT razporedijo in prenesejo na MERCATOR-Interno banko, v katero smo s sprejemom tega samoupravnega sporazuma pristopile, po stanju zaključnega računa za leto 1984. Vsa sredstva, pravice in obveznosti se prenesejo po članicah oziroma drugih udeležencih (kreditodajalci, kreditojemalci, itd.)

128. člen

Vse pravice, obveznosti in odgovornosti, ki so za posamezne članice nastale do sklenitve tega samoupravnega sporazuma, obdržijo in krijejo prizadete članice po dosedaj sprejetih veljavnih določilih sklenjenih samoupravnih sporazumov oziroma pogodb, če ta sporazum izrecno o posameznih zadevah ne določa drugače.

129. člen

Ker so doslej članice Interne banke KIT namensko združevale sredstva za investicije na drugačnih osnovah kot članice Interne banke MERCATOR in to tako, da se sredstva vrnejo čez 15 let v enkratnem znesku, udeleženske tega sporazuma soglašamo, da se ta združena sredstva vračajo združevalkam sredstev tako, da ob zapadlosti oziroma vračilu vsake anuitete po kreditu danem iz teh sredstev, znesek vračila kredita Interna banka razdeli po osnovi stanja združenih sredstev na dan vračila teh sredstev članicam na združena sredstva članic pri Interni banki in se štejejo kot del izpolnjene obveznosti do združevanja sredstev za investicije skupnega pomena za tekoče leto pri teh članicah.

130. člen

Članice Interne banke KIT so pri svoji Interni banki združevale tudi sredstva rezervnih skladov in sicer 50% oblikovanih sredstev rezerv. Ker so članice MERCATOR-Interne banke sredstva svojih rezerv na MERCATOR-Interno banko združevale le za likvidne namene, udeleženske tega sporazuma soglašamo, da Interna banka članicam Interne banke KIT združena rezervna sredstva vrne v tistem delu, ki se koristi za ohranjanje likvidnosti v roku, ko bodo tā likvidna sredstva od kreditojemalcev vrnjena Interni banki.

131. člen

Glede na to, da so se članice Interne banke KIT odločile s tem sporazumom, da prenesejo vsa sredstva, pravice in obveznosti iz Interne banke KIT na MERCATOR-Interno banko, udeleženske soglašamo, da člen 105. tega Samoupravnega sporazuma za članice Interne banke KIT ne velja,

132. člen

O poročilu o delu Interne banke KIT za leto 1984, o sprejetju zaključnega računa ter uporabi in razporeditvi ustvarjenega prihodka v letu 1984 v Interni banki KIT odločajo delegati Zbora Interne banke KIT, ki so imeli ta status zadnji mandat pred prenehanjem Interne banke KIT, Ljubljana.

133. člen

O poročilu o delu MERCATOR-Interne banke za leto 1984, o sprejetju zaključnega računa ter o uporabi in razporeditvi ustvarjenega prihodka v letu 1984 v MERCATOR-Interni banki, odločajo delegati Zbora MERCATOR-Interne banke, izvoljeni za mandatno obdobje 1984/1985.

134. člen

S sprejetjem tega Samoupravnega sporazuma posamezna članica Interne banke KIT izstopa iz Interne banke KIT ter se odloči za prenehanje Interne banke KIT kot dosedanje oblike združevanja. Po prenehanju Interne banke KIT preidejo na MERCATOR-Interno banko vse pravice in obveznosti Interne banke KIT, ki so nastale do vpisa prenehanja Interne banke KIT, če ta sporazum izrecno o posameznih zadevah ne določa drugače.

135. člen

Udeleženske tega Samoupravnega sporazuma so soglasne, da vse članice na novo izvolijo delegate v Zbor Interne banke ter da se na novo izvolijo oziroma imenujejo tudi vsi ostali organi Interne banke.

136. člen

Ta sporazum začne veljati 8 dni po objavi, uporablja pa se od 1. 1. 1985 dalje.

137. člen

Z dnem uveljavitve tega samoupravnega sporazuma preneha veljati Samoupravni sporazum o združitvi v Mercator-Interno banko z dne 23. 1. 1978.

138. člen

V primeru, da so posamezna določila Statuta ter drugih samoupravnih splošnih aktov MERCATOR-Interne banke v nasprotju ali v neskladju s tem samoupravnim sporazumom, se namesto njih neposredno uporabljajo določila tega samoupravnega sporazuma.

Ljubljana, dne:

Samoupravni sporazum OZD iz sestava SOZD Mercator-KIT o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju in delitvi skupnega dohodka pri združevanju investicijskih sredstev v Mercator-Interni banki, n. sub. o., Ljubljana

Na osnovi določil Zakona o združenem delu in določil Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator-Kmetijstvo Industrija Trgovina, n. sub. o., Ljubljana so delavci in kmetje z večino glasov v vsaki temeljni organizaciji in v delovnih organizacijah, ki v svojem sestavu nimajo temeljnih organizacij, v TZO in KZ, ki v svojem sestavu nimajo TZO, sprejeli spremenjeni in dopolnjeni

SAMOUPRAVNI SPORAZUM OZD IZ SESTAVA SOZD MERCATOR-KIT O MEDSEBOJNIH RAZMERJIH PRI USTVARJANJU IN DELITVI SKUPNEGA DOHODKA PRI ZDRUŽEVANJU INVESTICIJSKIH SREDSTEV V MERCATOR-INTERNI BANKI, n. sub. o., LJUBLJANA

1. člen

Ta samoupravni sporazum konkretizira in podrobneje določa medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti TOZD, DO, ki v svojem sestavu nimajo TOZD, TZO in KZ, ki v svojem sestavu nimajo TZO, (v nadaljnjem besedilu: udeleženske) v sestavu SOZD MERCATOR-KIT, n. sub. o. (v nadaljnjem besedilu: SOZD), v zadevah, ki so urejene s členi 30 do 43 Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD.

2. člen

Družbena sredstva, ki so predmet združevanja po tem sporazumu, so denarna sredstva, ki so jih podpisnice ustvarile z lastno dejavnostjo ali pa jih pridobile s kreditom ali na kaki drugi zakonsko opredeljeni osnovi.

3. člen

Udeleženske se strinjamo, da se vsaka investicijska naložba, ki je dogovorjena v srednjeročnem in letnem planu SOZD kot skupno dogovorjena investicija, financira praviloma iz bančnih sredstev, lastnih sredstev uporabnic združenih sredstev (v nadaljnjem besedilu: uporabnice), sredstev poslovnih partnerjev, izvajalcev del in dobaviteljev opreme in iz združenih sredstev udeleženk.

Struktura udeležbe posameznih vrst sredstev iz prejšnjega odstavka bomo udeleženske določale z odločanjem v Mercator-Interni banki (v nadaljnjem besedilu: Interna banka), v skladu z letnim planskim aktom Interne banke, glede na dohodkovni položaj in razpoložljiva sredstva uporabnice.

4. člen

Udeleženske tega sporazuma se obvezujemo, da bomo združevale sredstva za investicije, in to za namene in po pogojih, opredeljenih v tem sporazumu, v Samoupravnem sporazumu o združitvi v SOZD, Samoupravnem sporazumu o temeljih plana Interne banke in SOZD, v srednjeročnem in letnem planskem aktu Interne banke in SOZD, tako da bomo pri tem

vzpostavljale medsebojne odnose, ki temeljijo na udeležbi pri skupno ustvarjenem dohodku. Izjemoma bomo združevali tudi sredstva za trajna obratna sredstva.

Samo izjemoma se bomo odločale za kreditni odnos, praviloma zlasti pri kratkoročnih in premostitvenih naložbah.

Tudi združevanje sredstev brez obveznosti vračila ali brez udeležbe na dohodku bo izjemno, če pa bi do njega prišlo, bo izvedeno na osnovi postopka, predvidenega z zakonom, in na podlagi izjemno utemeljenih razlogov poslovne politike. V primerih takšnega združevanja udeleženske – vlagateljice združenih sredstev (v nadaljnjem besedilu: vlagateljice) ne prevzemajo rizikov, predvidenih po tem sporazumu.

5. člen

Združevanje sredstev, priprava finančnih konstrukcij za vlaganje in vsi finančni ter administrativni posli, povezani s tem in s plasmanom teh sredstev, se izvajajo v Interni banki, ki je dolžna voditi ustrezne evidence in dajati poročila in informacije za potrebe njenih članic, udeleženk tega sporazuma.

Interna banka lahko združena sredstva po tem sporazumu do njihove uporabe za osnovni namen uporablja za kratkoročno kreditiranje udeleženk tega sporazuma v skladu z letnim planskim aktom Interne banke.

6. člen

Za vsako investicijsko naložbo, kjer je uporabnica poleg lastnih združenih sredstev koristila tudi združena sredstva drugih vlagateljic, se sklene med uporabnico, vlagateljicami in Interno banko posebna pogodba.

Pogodbo pripravi Interna banka. V delež vlagateljic po navedeni pogodbi bo Interna banka vključila vlagateljice iz DO oz. KZ, kjer jo uporabnica združena, in poslovno-interno povezane vlagateljice iz drugih DO oz. KZ. V primeru, ko iz objektivnih razlogov to ne bo mogoče, so kot vlagateljice v taki pogodbi vse udeleženske tega sporazuma v sorazmerju s stanjem njihovih združenih sredstev pri Interni banki na dan

obračuna investicije. V takem primeru sklene pogodbo za vse vlagateljce direktor Interne banke za račun vlagateljic.

Pri blagovnih tokovih, ki nastajajo v zvezi z novo investicijo, imajo prednost vlagateljce.

7. člen

Uporabnica, ki investira iz združenih sredstev, mora z lastnimi sredstvi zagotoviti financiranje pripravljanih del (investicijski program, načrti, dokumentacija, odkup zemljišča in podobno). Le v izjemnih primerih, kjer gre za investicijo velikega pomena in obsega ter širšega družbenega interesa, se pripravljala dela lahko financirajo iz združenih sredstev.

8. člen

Udeleženke združujejo sredstva tako, da jih prenašajo v rokih in kvotah, določenih z letnim planom, na žiro račun Interne banke.

Od dneva, ko je udeleženka prenesla sredstva za združevanje s svojega žiro računa na žiro račun Interne banke, ji gredo vmesne obresti. Obresti bremenijo najprej Interno banko, nato pa uporabnico, in sicer od dneva, ko so sredstva zanj angažirana, pa do začetka uporabe nove investicije. Višina obresti se določa z letnim planskim aktom Interne banke.

Obračun teh vmesnih obresti opravi Interna banka, in sicer četrtno.

9. člen

Glede na naravo večine investicijskih naložb, ki so značilne za dejavnosti članic SOZD, se udeleženke strinjamo, da je vračilni rok združenih sredstev praviloma enak roku za vračilo ustreznih bančnih kreditov, računano od 1. 1. naslednjega leta, ko se sredstva za uporabnico začno uporabljati.

Izjemoma se lahko določi tudi daljši rok, vendar ne več kot 15 let. O daljšem roku odloča zbor Interne banke.

10. člen

Rok, ki velja za združevanje sredstev, velja tudi za udeležbo na skupnem dohodku. Ko so torej združena sredstva vrnjena, preneha tudi udeležba v skupnem dohodku. Na skupnem dohodku so udeležene vlagateljce, ki so združile sredstva in uporabnica, ki sredstva uporablja, in sicer v sorazmerju z vloženimi sredstvi in delom. Udeleženke soglašamo, da vsaka uporabnica vrača združena sredstva vlagateljicam najprej iz ustvarjenega skupnega dohodka. Kolikor tega ni, oziroma je premajhen za celotno vračilo, tudi iz vseh svojih sredstev, s katerimi razpolaga (poslovni sklad, amortizacija, akumulacija in drugo).

Uporabnica je dolžna, da v okviru svojega celotnega prihodka izkaže poleg svojega dohodka tudi skupni dohodek, ustvarjen iz skupne investicije.

11. člen

Skupni dohodek se ugotovi tako, da se iz prihodka uporabnice nadomestijo materialni stroški in amortizacijski stroški (minimalna amortizacija), razen zneskov, ki se smejo v skladu z zakonom časovno razmejiti oziroma zanje obremeniti obratna sredstva, ki so vsebovana v zalogah.

Tako ugotovljeni skupni dohodek se v celoti razporeja na udeleženke, ki so sodelovale v njegovem ustvarjanju, in sicer:

a) na del, ki pripada uporabnici za osebne dohodke in za skupno porabo – oboje v mejah veljavnega družbenega dogovora ali drugega ustreznega družbenega akta, ter za poravnavo obveznosti iz dohodka, za razširitev materialne osnove dela in za obvezne rezerve,

b) na del za vrnitev vrednosti združenih sredstev,

c) na del, ki pripada uporabnici in vlagateljicam kot nadomestilo za upravljanje in gospodarjenje z združenimi sredstvi, v sorazmerju z njihovo udeležbo pri investiciji.

12. člen

Uporabnica se obvezuje, da bo vlagateljicam vrnila združena sredstva revalorizirana s tako stopnjo valorizacije, kot bo

določena v vsakokratnem letnem planu Interne banke. Vlagateljce soglašajo, da uporabnica vrne revalorizirana združena sredstva na Interno banko in se štejejo kot del izpolnjene obveznosti do združevanja sredstev za investicije skupnega pomena za tekoče leto.

Letna obveznost vračila združenih sredstev se izračuna tako, da se znesek revalorizirane vrednosti združenih sredstev deli s številom let, za katera se sredstva združujejo.

Uporabnica odplačuje združena sredstva enkrat letno, in sicer vsako leto najkasneje do 31. 12. v tekočem letu.

13. člen

Del skupnega dohodka, ki pripada vlagateljicam kot nadomestilo za gospodarjenje z združenimi sredstvi, letno ne more preseči 15 odstotkov revaloriziranega letnega zneska še neodplačanega dela združenih sredstev posamezne vlagateljce. Za dohodek, ki je ustvarjen pod izredno ugodnimi pogoji, se ne prizna nadomestilo za gospodarjenje z združenimi sredstvi.

14. člen

Zneek vrnjenih združenih sredstev gre v poslovna sredstva vlagateljic, nadomestilo za gospodarjenje z združenimi sredstvi pa v njihov celotni prihodek.

15. člen

V kolikor uporabnici v posameznem letu ni zagotovljeno vsaj 20% amortizacije po minimalnih stopnjah za razširitev njene materialne osnove dela, v tistem letu uporabnica ni dolžna obračunati nadomestila za gospodarjenje z združenimi sredstvi. Združena sredstva v revalorizirani vrednosti je uporabnica dolžna vrniti iz vseh sredstev, s katerimi razpolaga, v roku, določenem s pogodbo iz 6. člena tega sporazuma.

Na predlog uporabnice in v skladu z načeli skupnega rizika, zlasti če bi zaradi uporabe določila prejšnjega odstavka uporabnica zašla v izgubo, lahko vlagateljce sklenejo, da se vračila združenih sredstev delno ali v celoti prenese v naslednje leto oziroma v naslednja leta, glede na položaj uporabnice.

16. člen

Ker imajo glede na naravo stvari anuitete iz bančnih in drugih kreditov za novo investicijo prednost pri odplačilu, je pri izpolnjevanju obveznosti uporabnice treba to upoštevati.

Če uporabnica ne bi bila sposobna odplačati dela svojih kreditnih obveznosti do temeljnih bank in drugih kreditorjev, se vlagateljce lahko v samoupravnih organih interne banke odločajo, da iz še neangažiranih združenih sredstev ali iz drugih sredstev prevzamejo plačilo anuitet in s tem povečajo svojo udeležbo pri investiciji.

Ustrezno s tem se razširijo tudi vse pravice, ki gredo vlagateljicam po tem sporazumu, in obveznosti, ki jih ima uporabnica.

17. člen

Uporabnica se obvezuje, da brez pristanka vlagateljic ne bo dodatno prevzemala novih investicijskih obveznosti za druge svoje potrebe in na ta način zmanjšala možnosti za udeležbo pri skupnem dohodku.

Prav tako se uporabnica obvezuje, da bo tudi po koriščenju združenih sredstev nadalje vestno in v celoti izpolnjevala svoje obveznosti do združevanja sredstev po Samoupravnem sporazumu o združitvi v SOZD.

Udeleženke tega sorazuma soglašamo, da se v primeru, če uporabnica nastopa v nasprotju z enim ali obema določiloma prejšnjih dveh odstavkov, odnosi vlaganja na principu udeležbe pri skupnem dohodku pretvorijo v kreditni odnos s tako obrestno mero, kot je opredeljena v vsakokratnem letnu planu interne banke za medsebojno kratkoročno kreditiranje za še

nevrnjeni del združenih sredstev in z rokom vračil, ki je za uporabnico za polovico manj ugoden kot rok vračila, določen v 9. členu tega sporazuma.

18. člen

Uporabnica je dolžna na način, ki ga določa ta sporazum, opraviti dokončen obračun in razporeditev skupnega dohodka in ga v pisni obliki poslati vlagateljicam, ki so udeležene pri njegovem ustvarjanju, najpozneje v roku, ki ne sme biti daljši od zakonskega roka za dostavo zaključnega računa.

Obračun vsebuje zlasti:

- izračun in znesek ustvarjenega skupnega dohodka,
- del skupnega dohodka, ki pripada uporabnici po točki a)

11. člena tega sporazuma,

- znesek revalorizacije združenih sredstev,
- del skupnega dohodka, ki pripada vlagateljicam za vrnitev združenih sredstev,
- del skupnega dohodka, ki pripada uporabnici in vlagateljicam na podlagi upravljanja in gospodarjenja z združenimi sredstvi,
- znesek vrnjenih združenih sredstev iz drugih sredstev,
- znesek nastale skupne izgube.

Obveznosti iz udeležbe pri skupnem dohodku iz naslova nadomestila za gospodarjenje z združenimi sredstvi je uporabnica dolžna plačati najpozneje v 15. dneh od zakonskega roka za dostavo zaključnega računa.

19. člen

V obračunu udeležbe na skupnem dohodku sodeluje interna banka, ki preverja pravilnost izračunov obveznosti in plačil uporabnice, poroča vlagateljicam in predlaga ustrezne ukrepe.

20. člen

Uporabnica je dolžna zavarovati vračilo valoriziranih združenih sredstev in udeležbo na dohodku.

Instrumente zavarovanja hrani in vnovčuje interna banka.

21. člen

Če uporabnica ne izpolnjuje svojih obveznosti iz investicije bodisi iz kreditnih odnosov s temeljno banko ali drugimi kreditorji bodisi iz odnosov z vlagateljicami ali če uporabnica posluje z izgubo, ugotovljeno po zaključnem računu, razpravljajo o nastali situaciji samoupravni organi interne banke, po potrebi pa tudi samoupravni organi SOZD, ti po potrebi sprejmejo ustrezne predloge ukrepov oziroma ukrepe.

22. člen

Udeleženke tega sporazuma se strinjajo, da glede drugih rizikov iz skupnega poslovanja in glede reševanja sporov veljajo ustrezna določila Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD.

23. člen

Glede pooblastil in odgovornosti za obveznosti iz skupnega

poslovanja veljajo ustrezna določila Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD.

24. člen

Vsaka vlagateljica lahko prenese svoj delež združenih sredstev in durge pravice iz tega sporazuma na druge udeleženke tega sporazuma, če s tem ne krši pravic in interesov drugih udeleženk tega sporazuma oziroma partnerjev po pogodbi. O prenosu deležev in pravic ter obveznosti sklepa zbor interne banke.

25. člen

Neizpolnjevanje obveznosti iz tega samoupravnega sporazuma se smatra za kršitev samoupravnih pravic in družbene lastnine.

Če katera od udeleženk tega sporazuma zaradi neizpolnjevanja prevzetih obveznosti povzroči drugim udeleženkam škodo, jo mora povrniti.

26. člen

K temu v sporazumu lahko pristopijo tudi druge organizacije združenega dela, ki niso v sestavi SOZD, če združijo delo in sredstva po načelih tega sporazuma.

Če bi nekateri pogoji bili drugačni od pogojev, ki veljajo za članice SOZD, odloča o pristopu novih udeleženk zbor interne banke, sicer pa se pristop samo registrira, uvede v register podpisnic in obvesti ostale podpisnice.

27. člen

Druga določila, ki v tem sporazumu niso konkretizirana, opredelijo uporabnica, vlagateljice in interna banka v posebni pogodbi iz 6. člena tega sporazuma.

28. člen

Ta sporazum sprejmejo z osebnim izjavljanjem delavci in združeni kmetje z večino glasov v vsaki TOZD, v DO ki v svojem sestavu nimajo TOZD, v TZO in KZ, ki v svojem sestavu nimajo TZO.

Na podlagi sprejete odločitve predložijo udeleženke pisni sklep o pristopu k samoupravnemu sporazumu.

29. člen

Spremembe in dopolnitve sporazuma lahko predlagajo: vsaka od udeleženk sporazuma, delavski svet SOZD, zbor M-Interne banke, družbenopolitične organizacije v okviru SOZD in poslovodni organ SOZD.

Za sprejem sprememb in dopolnitev tega sporazuma velja enak postopek kot za sprejem tega sporazuma.

30. člen

Ta sporazum začne veljati osmi dan po objavi.

31. člen

Z dnem uveljavitve tega sporazuma preneha veljati Samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju in delitvi skupnega dohodka SOZD Mercator, n. sub. o.

Ljubljana, dne:

Samoupravni sporazum o poznejši združitvi v sestavljeno organizacijo združenega dela

Na podlagi 382. člena zakona o združenem delu in 36. člena uredbe o vpisu OŽD in drugih družbenih subjektov v sodni register sklepa:

(naziv firme DO, KZ oz. Kmetijskega zavoda) – polna firma

in

**SOZD MERCATOR-KIT, n.sub.o. Ljubljana,
Emonska 8**
naslednji

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

o poznejši združitvi v sestavljeno organizacijo združenega dela

I.

Združeni _____
v celoti sprejemamo besedilo Samoupravnega sporazuma o
združitvi v SOZD MERCATOR-KIT, n. sub. o., ki je dopolnjen
na osnovi določil samoupravnih sporazumov o združitvi v

SOZD pristopajočih članic, ter se združujemo v SOZD MER-
CATOR-Kmetijstvo Industrija Trgovina, n. sub. o., Ljubljana (v
nadaljnjem besedilu: SOZD MERCATOR-KIT.).

II.

Zaradi zgoraj navedenih organizacijskih sprememb bo _____

prenehala obstajati kot članica SOZD KIT.

Delavci (in kmetje v KZ) _____
izvolijo v skladu z določilom _____ člena SaS
o združitvi v SOZD MERCATOR-KIT, n. sub. o. delegata v
delavski svet SOZD.

III.

Ta sporazum se šteje za sprejetega potem, ko je zanj z
referendumom dne _____ glasovala večina _____
in ko da nanj soglasje delavski svet SOZD, v katerega se
delovna organizacija združuje. Ta sporazum stopi v veljavo,
ko je zanj glasovalo najmanj 2/3 pristopajočih članic sedanje
SOZD KIT.

Ljubljana, dne

Gradivo za referendum o združitvi je skupna posebna izdaja v oktobru 1984, in sicer glasila delavcev in kmetov SOZD Mercator, v nakladi 14.000 izvodov, zastopa ga odgovorni urednik Jaro Novak, ter glasila delavcev in kmetov, združenih v SOZD KIT, v nakladi 2500 izvodov, zastopa ga odgovorni urednik Peter Lovšin.

Tiks ČGP Delo. Pri pripravi je sodeloval Center za razvijanje obveščanja v združenem delu Delavske enotnosti v Ljubljani. Po mnenju republiškega Sekretariata za informacije, ki se nanaša na izdajanje obeh glasil, se publikacija šteje med proizvode, ki so oproščeni prometnega davka.